

2009

DERLEMELER

KÖŞE YAZILARI VE MAKALELER

2009 DERLEMELER

KÖŞE YAZILARI VE MAKALELER
MURAT ÇAKIR

COPYLEFT WWW.KOZMOPOLIT.COM

HAZIRLANIŞ TARİHİ: ARALIK 2009
BU PDF-DOSYASI, TİCARÎ AMAÇLA OLMAMAK ÜZERE,
ÜCRETSİZ KULLANILABİLİR, DAĞITILABİLİR VE BASILABİLİR.
WWW.KOZMOPOLIT.COM SİTESİNİN KAYNAK OLARAK
GÖSTERİLMESİ RİCA OLUNUR.

İÇİNDEKİLER

Yenidenmerhaba.....	4	Bir yazarın en çok hoşuna giden şey.....	94
Şahinler zirvesinin ardından.....	5	İntikamın esiri olmamakta bütün mesele.....	100
Kosova: AB'nin ilk sömürgesi.....	7	DTP'nin kapatılması ve fırsatlar.....	101
Alman solu üzerindeki İsrail gölgesi.....	8	Kapitalizm sağlığa ve doğaya zararlıdır.....	103
Ulusal sanayi politikası?.....	10	Savaş ve yalanlar.....	105
Ölüm meleği NATO.....	11	Baskın Oran hocaya açık mektup.....	106
Kürt'ler Kürdistan'a.....	13		
Kürt'ler neden Kürdistan'a?.....	14		
Nato'dan bize ne?.....	16		
Hey Ahbap, one minute!.....	17		
Kızıl Elma mı, Nabucco mu?.....	19		
Keçiden bahçevan olursa.....	20		
Almanya'nın ölümcül kararı.....	22		
Avrupa (için) eylem günleri.....	23		
Almanya'nın otonom milliyetçileri.....	25		
Kuzey Kore nire?.....	26		
Avrupa Parlamentosu: dışsiz kaplan.....	28		
Batı'da değişen bir şey yok: Avrupa Parlamentosu seçimleri, imtiyazlıların, imtiyazlarının korunmasını istedikleri gerçeğini bir kez daha kanıtladı.....	29		
Sadaka kültürünün Almanca'sı.....	32		
Çatı Partisi tartışmaları, gizli ırkçılık ve Mumia Abu Jamal.....	34		
Almanya'da sıcak sonbahara doğru mu?.....	37		
Aslolan niyetse eğer.....	38		
Radikalliğe davet			
Çatı Partisi ve Büyük Demokratik Cumhuriyet Koalisyonu üzerine.....	40		
İrkçılığın çağdaş biçimi.....	58		
Afrika'ya yardımış.....	60		
Ortak çıkarlar.....	62		
»Vatan Cephesi«.....	63		
Sol müdahil olmayı unutursa eğer.....	65		
Afganistan'da seçim muharebeleri.....	71		
»Ya siz hangi ırktansınız?«.....	72		
»Tarihi önem« mi dediniz?.....	74		
Absürdistan seçimleri.....	75		
Militaristleştirilen Alman iç politikası.....	77		
»Füze Kalkanı« gelecek bahara mı kaldı?.....	78		
Almanya: Seçim sonrası tufan.....	80		
Ağzından salyalar akmaya görsün.....	81		
AB İlerleme Raporu'nun söylemedikleri.....	83		
Yolun yarısı ilk adımla alınır, ama.....	84		
Domuz gribi ve ilaç tekelleri.....	86		
Duyarlılığınızı sevsinler.....	88		
9 Kasım 1989'un anımsattıkları.....	89		
Skandal gazeteciliği ve politik mücadele.....	91		
Faşizm kanıksanırsa eğer.....	93		

***

YENİDEN MERHABA!

5 ŞUBAT 2009

Beş aydan fazla süren zorunlu istirahatten sonra yeniden merhaba, sevgili dostlar. Bu yazıdan itibaren gene her hafta bu köşeden düşüncelerimi sizlerle paylaşacağım. Gündemi uzun süre yakından takip edememek insanı hantallaştırıyor doğrusu. Ama yeniden gündeme bakınca, – dökülen kanların, ölen suçsuz insanların, onca acının artması haricinde – pek fazla bir değişimin olmadığını görmek, »nerede kalmıştık« sorusunu anlamsız kılıyor. Hatırlayacaksınızdır, 2008'deki son köşe yazıma »İsrail karşıtlığı antisemitizm midir?« başlığını koymuştum. Son ayların gelişmelerine bakınca, »antisemitizm« tartışmalarının hâlâ güncelliğini koruduğunu görüyorum. Bilhassa Almanya'da.

Almanya bu günlerde antisemitizm bağlamında **Papa XVI. Benedikt**'i tartışıyor. Somutta ne olmuştu: XVI. Benedikt 24 Ocak 2009'da aşırı muhafazakâr ve yahudi düşmanı olarak bilinen **Pius X Kardeşliği**'ne mensup dört başpiskoposun kiliseden atılma kararını geri almıştı. Gerçi aynı tarihlerde İspanya'daki bazı faşist rahipleri de »aziz« ilân etmişti ama, Almanya kamuoyunu meşgul eden bu olmadı. Almanya, Papa'nın »yanlış« kararlar aldığını tartışmaya başladı.

Öncelikle geriye dönüp bazı noktaları açmakta yarar var: Bildiğiniz gibi XVI. Benedikt aynı zamanda bir Almanya vatandaşı ve selefi Papa Paul'un göreviyle **Kardinal Ratzinger** adı altında Vatikan'ın »İnanç Kontrolörlüğü«nü yapıyordu. Bu makamın görevi katolik dünyasında

kim herhangi bir yazıyı kaleme alıyorsa, o yazıyı kilisenin dogmaları açısından kontrol etmektir, yani bu makam kilisenin resmî sansür daire-sidir. İlginçtir, başında bulunduğu makam bir zamanların ünlü Büyük Engizisyon Ustası **Kardinal Don Fernando Niño de Guevara**'nın binasında konuşlanmıştır. Tarihin bir cilvesi mi, yoksa Vatikan'ın geleneğini sürdürmek istemesi midir, bilemem ama, bildiğim kadarıyla »İnanç Kontrolörlüğü« makamının kilise içerisinde bile hayli eleştirildiğidir. Böylesi bir makamdaki gelen yeni Papa'nın tutuculuk konusunda sefinden pek geride kalmayacağı da, seçildiğinde yapılan yorumlar arasında yer alıyordu.

Bu nedenle Pius X Kardeşliği gibi aşırı muhafazakâr kesimlerin kiliseye yeniden kazanılmış olması şaşırtıcı bir gelişme olmadı. Sorun XVI. Benedikt'in yeniden kiliseye aldığı başpiskoposlar arasında İngiltereli **Richard Williamson**'un bulunması. »Monsinyör« daha bir kaç hafta önce verdiği bir röportajında »Nazi Almanya'sının Holocaust'u gerçekleştirdiğine inanmadığını« söylediği ortaya çıkınca, kıyamet koptu. XVI. Benedikt Papa seçildiğinde »Biz Papa'yız« başlığını atarak, şöven sarhoşluk içine giren Bild gazetesi bile, XVI. Benedikt'in bu kararını geri almasını istemeye başladı. Yetmedi, tartışmaya Şansölye Merkel de katıldı. Devlet katında ve Kilise içerisinde de »çatlak« sesler çıkmaya başlayınca, 1870 Temmuz'undan bu yana Papa'nın aldığı kararların »yanlış olamayacağı« dogmasına rağmen, XVI. Benedikt'in »tarihsel bir hata« yaptığı eleştirileri karşısında Vatikan, başpiskoposlar hakkındaki kararını izafilleştirmeye başladı. Yapılan bir açıklamada Richard Williamson'un Holocaust konusunda söylediklerini geri alması istendiği bildirildi.

Buna rağmen tartışmalar dinmek bilmiyor. Vatikan, antisemitizm suçlaması karşısında savunma pozisyonundan kurtulamıyor. »Monsinyör« Williamson'un faşizan ruhlu bir yahudi düşmanı olduğundan şüphem yok. Ayrıca Almanya gibi, insanlığın hafızasına bir utanç abidesi olarak kazılmış olan emsalsiz caniliğin gerçekleştiği bir ülkenin, bilhassa antisemitizm konusunda hassas olmasından daha doğal bir şey olamaz el-

bette. Zaman aşımına uğramayacak bir suç olan Holocaust hiç bir zaman unutulmamalıdır.

Ancak Almanya egemenlerinin tarihten kaynaklanan sorumlulukları yerine getirdikleri de bence pek şüpheli. Süren güncel tartışma bile, ikiyüzlülüğü bariz bir biçimde gösteriyor. Faşist rahiplerin »aziz« ilân edilmesine tepki göstermeyen, Almanya'da hâlen Hitler'i fahri hemşeri olarak kayıt altında tutan onlarca kenti ve yüzlerce okulun nazi büyüklerinin isimlerini taşıyor olmasını unutan Almanya egemenleri, dünyaya antisemitizm dersi vermeye kalkmamalıdır. Yapılan araştırmalar Almanya toplumunun büyük bir kesiminde hâlâ antisemit tasavvurların hakim olduğunu kanıtlamaktadır. Bu bilinmesine rağmen Almanya egemenleri antisemitizme karşı gûya mücadeleyi ve İsrail ile dayanışmayı hikmet-î hükümet ilân etmektedirler. Eh, hibe edilen Dolphin denizaltılarının ve koşulsuz politik dayanışma sayesinde de İsrail egemenleri, Almanya'daki yaygın antisemitizmi konu yapmayınca, »al gülüm, ver gülüm« örneği güzelce sergileniyor.

İnsanlık düşmanı bir ideoloji olan antisemitizmin gerek İslam dünyasında, gerekse de Batı Uygarlığı'nın merkezlerinde yaygın olduğu şüphe götürmez bir gerçek. Her alanda antisemitizme karşı çıkmak da insanın diyen herkesin görevi olmalı. Ama, İsrail devletinin politikalarına yönelik her eleştiriye antisemitizm suçlaması yapıştirilmesinin da, ABD'nin, AB'nin, NATO'nun ve İsrail devletinin yayılcı savaş politikalarına ve militarizmlerine karşı çıkanlara iftira atmaya yaradığı da unutulmamalıdır. Almanya egemenleri başkalarının kapısı önünde çöp aramak yerine, önce kendi kapıları önündeki pisliği görmelidirler.

ŞAHİNLER ZİRVESİNİN ARDINDAN 14 ŞUBAT 2009

Geçen haftasonu gerçekleştirilen **45. Münih Güvenlik Konferansı**'na katılan şahinler, her yıl olduğu gibi bu yıl da geniş güvenlik (!) önlemleri altında küresel askerî stratejiler, yeni saldırı savaşları ve silahlanmalar üzerine olan planlarını karşılaştırdılar, yeni »vizyonlar« geliştirdiler. Yüksek rütbeli askerlerin, dünyanın önde gelen silah tekellerinin, AB ve NATO üyesi ülkelerin üst düzey devlet ve hükümet temsilcileri ile Afganistan Devlet Başkanı **Karsai** gibi emperyalizmin vassallarının katıldığı toplantının adı gûya »**Güvenlik Konferansı**«. Gûya, çünkü toplantı sonuçları dünyaya güvenlik adı altında yeni savaşlar müjdeliyor!

Hoş, ABD Başkan Yardımcısı **Biden** konferansta yaptığı konuşmada, yeni ABD yönetiminin »bundan itibaren ihtilafları »diyalog« yoluyla çözmek istediğini« söyleyerek, yaygın medyanın »ABD değişiyor« manşetlerine uygun bir resim sergiledi, ama kelimelerin arasındakileri okuyabilenler, öngörülen »diyalogun« yeni savaşlara gebe olduğu görmekte zorlanmamışlardır. Dahası: Biden, ABD'nin »küresel görevlerini yerine getirmeye devam edeceğini«, ama bunun için »müttefiklerimizin daha fazla katkıda bulunması gerektiğini« vurgulayarak, Obama Hükümeti'nin AB ve NATO üyesi ülkelere beklentilerini sıraladı.

Görüldüğü kadarıyla ABD ve Çekirdek Avrupa, dünya piyasalarına, hammadde kaynaklarına ve enerji rezervlerine engelsiz ulaşımı güvence altına almak ve ekonomik çıkarlarını küresel çapta korumak için önceliği

NATO'ya veriyorlar. Biden'in Afganistan'daki savaş ve işgal bağlantısında müttefiklerinden daha fazla katkı istemesini, AB ve NATO üyesi ülkelerin saldırı savaşlarına daha fazla asker, daha fazla silah ve daha fazla para ile katılmalarını istemek olarak okumak gerekiyor.

Zaten yeni ABD yönetiminin istemleri, hem NATO'nun 1991'den bu yana müttemadiyen geliştirilen konseptine ve stratejilerine, hem de AB'nin, 2000 Lizbon Zirvesi'nde ifadesini bulan militaristleştirilme adımlarına da uymaktadır.

4 Nisan 1949'da imzalanan **»Washington Sözleşmesi«** ile oluşturulan ve kurulduğu ilk günden beri dünya çapında savaşları ve ihtilafları körükleyen NATO, 1991 Kasım'ında Roma'da yapılan zirvede yeni stratejik mimariye karar kılmıştı. **»Roma Açıklaması«** adını taşıyan konsept, Soğuk Savaş'ın ardından yeni tehdit unsurlarını belirliyordu. Buna göre yeni tehditler: «... bir çok Orta ve Doğu Avrupa ülkesinin karşı karşıya olduğu etnik rekabet ve sınır tartışmaları dahil, ciddî iktisadî, sosyal ve politik zorlukların yol açtığı istikrarsızlıklardan» kaynaklanmaktaydı. Ayrıca kitle imha silahlarının yaygınlaşması, «yaşamsal önemde» olan kaynaklara ulaşımın engellenmesi ve «terörizm» de küresel çapta yeni tehditler olarak algılanmalıydı.

Tüm bu «tehditler» daha sonra NATO'nun bütün strateji belgelerini, üye ülkelerin ve AB'nin güvenlik (!) politikalarını belirler oldu. Eh, Batı medeniyeti de insan haklarını koruyabilecek yegâne merkez olduğundan, «insanî müdahaleler» de NATO görevleri arasına girdi.

Böylelikle 1999'da Yugoslavya'ya karşı başlatılan savaş, NATO'nun «insanî» gerekçelerle yürüttüğü ilk savaş; **»Operation Enduring Freedom«** adı altında Afganistan'a karşı yürütülen ve hâlen devam etmekte olan savaş, NATO'nun **»İstekliler Koalisyonu«** ile birlikte «terörizm» tehditine karşı başlattığı ilk savaş ve Irak Savaşı ve işgali de ABD ve bazı NATO üyesi ülkenin «kitlesele imha silahlarının yayılmasını engel-

leme» gerekçesiyle giriştikleri ilk savaş olabildi.

Soğuk Savaş sonrası dünyadaki bu gelişmelerin en ürkütücü yanı, «komünist tehdite» karşı kurulan NATO'nun, bu tehdit ortadan kalmış olmasına rağmen yürüttüğü politikalar ve adımlar sonucunda dünyadaki askerî ihtilafların sayısını ve şiddetini artırmış olmasıdır. Yeni konseptin buna neden olmadığını söylemek, naiflik olacaktır. Münih'teki «Şahinler Zirvesi»nde yapılan konuşmalar «teröre karşı savaşın» yeni terör savaşlarıyla kızıştırılacağına işaret etmekte.

Bu yıl Nisan ayında 60. kuruluş yıldönümünü Strasburg ve Baden-Baden'de yapacağı «etkinliklerle» kutlayacak olan NATO, günümüzde dünya barışını (her ne kadar pek «barışçıl» bir dünyadan söz etmek doğru olmasa da) tehdit eden en önemli faktör haline gelmiştir. Sadece NATO üyesi ülkelerin küresel çapta söz konusu olan silahlanma giderlerinin yüzde 75'ini harcıyor olmaları, bunu yeterince kanıtlamaktadır. İran roketlerinden korunma gerekçesiyle Avrupa'ya yeni nükleer silahların yerleştirilmek istenmesi, yeniden «nükleer ilk vuruş stratejisi»nin tartışılır olması ve Doğu Avrupa'ya ve Kafkaslar'a kadar genişleme planları küresel çapta yeni bir militaristleşme sarmalına yol açacaktır. Hiç kuşkusuz Türkiye'nin payına da buradan yeni acılar düşecektir.

Avrupa barış hareketi şimdiden NATO'nun 60. kuruluş yıldönümünü «layıkıyla» kutlamaya hazırlanıyor. Nisan ayının ilk günleri NATO'ya karşı direniş günleri olarak ilân edildi. Strasburg ve Baden-Baden ile birlikte aynı günlerde New York ve İstanbul'da da eylemler olacak. NATO olduğu müddetce, insanlığın geleceğinin olamayacağını düşünenler sokaklarda olacaklar: «60 yıl NATO, artık yeter – NATO'ya hayır» demek için.

KOSOVA: AB'NİN İLK SÖMÜRGESİ

21 ŞUBAT 2009

Büyük umutlarla kurulan »Bağımsız Kosova«nın birinci kuruluş yıldönümü hayli sessiz kutlandı. Almanya'da bazı gazetelerin haricinde bir kaç televizyon kanalı kutlamaları kısa haber olarak geçtiler. Öyle ya, küresel krizin dumanları arasında haber önceliği Kosova'nın kuruluş yıldönümünde olacak değildi. Ancak 17 Şubat akşamı gördüğüm bir haber, daha doğrusu haberi sunan muhabir dikkatimi çekti. »Avrupa'nın en genç devletine« özgür dünyanın »ah ne kadar çok yardım ettiğini« ballandırarak anlatan deneyimli muhabir, Kosova'daki sorumlu kurumları sıralarken dili dolanıverdi. Belli ki kafası karışmıştı.

Nasıl karışmasın ki kafası garibimin; hükümlerlik konusundaki karmaşa nedeniyle Kosova'daki resmî otoriteler bile egemenlik hiyerarşisini ezbere sayamıyorlar. NATO, KFOR, UNMIK, ICO, EULEX ve sayısız »NGO« küçük devlete doluşuvermişlerken, zavallı muhabir 45 saniyelik habere hangisini yerleştirsin?

Gerçekten de Kosova'da kimin söz sahibi olduğunu öğrenebilmek için bayağı uğraşmak gerekiyor. Hiyerarşinin en başında, ABD'nin Avrupa kıtasındaki en büyük askerî üssü olan **Camp Bondsteel**'de konuşlanan ve NATO komutası altında bulunan KFOR askerî gücü duruyor. Ardından KFOR'un koruması altındaki kurumlar geliyor: BM'in idarî örgütü UNMIK ve onunla aynı yetkilere sahip iki AB kurumu ICO ve EULEX. Egemenlik hiyerarşisinin en altında da Kosova Hükümeti ve Kosova Sırpları'nın ko-

ruyucu gücü sıfatıyla Belgrad Hükümeti yer alıyor.

Bu karmaşık yapı, NATO bombalarıyla kurulan küçük devletin henüz kuruluş aşamasında bir sömürgeye dönüştüğünü gösteriyor. Aslına bakılırsa Kosova yeryüzünün ezilenleri açısından önemli bir deney, hatta bence bir ibret abidesidir – milliyetçiliğin çağımızın vebası olduğunu, ulusal sınırların hep kanla çizildiğini, emperyalizmin eliyle kurtuluşun olamayacağını, tek bir dil, din, soyla tanımlanan toplum anlayışına dayanan ulusal devletin ırkçı ayırıcılığın bir aracı olduğunu ve daha bir çok olumsuzluğu gösterme açısından.

Kosova diğer taraftan BM Örgütü'nün de acizliğini göstermekte. Güvenlik Konseyi'nin kalıcı üyelerinin boyunduruğu altındaki BM, birbirleriyle çelişen iki pozisyonu, yani Sırbistan'ın Kosova üzerindeki hükümlerliğini tanıyan 1244 nolu karar ile Kosova'nın »bağımsızlığını« fiilen tanıma anlamına gelen UNMIK misyonunu aynı çatı altında yürürlükte tutuyor. Dahası, BM, herhangi bir Genel Kurul kararı olmaksızın hükümlerlik yetkilerini AB ile paylaşıyor.

AB ise hem EULEX kurumuyla Kosova devletinin »hukuksal otoritesini desteklemek ve bağımsız, çok etnili adalet, polis ve gümrük sistemini geliştirmek için« gûya hukuk devleti misyonunu yürütüyor, hem de »Uluslararası Sivil Ofis« ICO ile yasama-yürütme-yargı yetkilerini kullanıyor. Bence ICO temsilcisinin yetkilerini »sömürge valisi« yetkileri ve idarî yapılanmayı »sömürge idaresi« olarak nitelendirmek pek yanlış olmayacak. Çünkü 15 Haziran 2008'de yürürlüğe giren Kosova Anayasa'sı, ICO temsilcisine Kosova Parlamentosu'nun aldığı kararları geçersiz kılma ve seçilmiş milletvekilleri ile bakanları görevden alma yetkisini tanıyan »Ahtisaari Planı« ile neredeyse kelimesi kelimesine aynı. Kosova Başbakanı'nın kariyeri, eski NATO diplomatı olan ICO temsilcisi Hollandalı **Pieter Feith**'in iki dudağından çıkacak sözlere bağlı.

Görüldüğü kadarıyla Kosova'lılar bu gelişmeden hoşnut değil. Nasıl hoş-

nut olsunlar? »Bağımsızlığın« kaymağını 50 yabancı ülkenin görevlileri yerken, Kosova'lılara kısıntı dahi kalmıyor! Örneğin Priştina'da görev yapan Kosova'lı bir doktor ayda ortalama 300 Avro maaş alırken, EULEX göreviyle Kosova'ya hukuk hizmeti (!) veren bir Alman hukukçu devlet bütçesinden ayda 5000 Avro alıyor.

Ortalama gelirin ayda 100 Avro civarında olduğu Kosova'da işsizlik oranı yüzde 50'yi geçmiş durumda. Emekliler ayda 50 Avro maaş alabilirken, halkın yüzde 15'i günde 1 ABD Doları'ndan az miktarla geçinmek zorunda. Priştina'daki Riinvest Enstitüsü Kosova sanayi üretiminin 1989'dan bu yana üçte iki azaldığını belirtiyor. Enerji darlığı had safhada. Buna karşın yolsuzluk, silah ve uyuşturucu ticareti başını almış gidiyor. Kosova Anayasası ne işçi haklarını tanıyor, ne de sendikal özgürlükleri. Sosyal güvenlik sistemleri ise iflasın eşiğinde.

Kısacası Kosova toplumsal olarak parçalanmış, ekonomik açıdan sonuna kadar bağımlı ve bütünsel anlamda AB sömürgesi olan bir devlet haline gelmiş durumda. Geçen yıl aynı günlerde yazdığım bir köşe yazısında »Kosova Kürtlere bir örnek mi?« sorusunu başlık olarak koymuş ve hayli eleştiri almıştım. Bugün Kosova'ya yeniden baktığımda ise, hiç tereddütsüz aynı sonuca varıyorum: Kosova hiç bir halka örnek olmamalı!

ALMAN SOLU ÜZERİNDEKİ İSRAİL GÖLGESİ

28 ŞUBAT 2009

Kısa sürede gösterdiği seçim başarıları ile dikkatleri üzerine çeken **DIE LINKE** partisi, bugün ve yarın Essen'de gerçekleştireceği »Avrupa Kurultayı«nda Avrupa Parlamentosu'na göndereceği adayları ve seçim programını belirleyecek. AB'nin neoliberal dönüşümüne ve militaristleştirilmesine karşı aldığı pozisyonlarla yaygın medya ve egemen elitler tarafından »Avrupa düşmanı« ilân edilen DIE LINKE, bir türlü ulusalcılık ve antisemitizm tartışmalarından kurtulamıyor.

İsrail'in Gazze saldırısıyla parti içerisinde başlayan, ama sonuçlanmadan biten »İsrail ve antisemitizm tartışması« bugün yeniden alevlendi. DIE LINKE'nin Duisburg Kent Meclis Grubu Başkanı ve Büyükşehir Belediye Başkan adayı **Hermann Dierkes**, bir panelde İsrail'in saldırgan ve ayrımcı politikalarından vazgeçmesi için Belem'de yapılan 2009 Dünya Sosyal Forumu'nun başlattığı »silah ambargosu, yaptırımlar ve İsrail ürünlerine boykot« kampanyasına dikkat çekince, büyük tepki aldı. CDU, SPD ve Almanya Yahudiler Merkezî Konseyi Dierkes'i yahudi düşmanı, DIE LINKE'yide nazi sloganları kullanan İsrail düşmanı parti olarak suçladılar. Dierkes kendi parti yönetiminden de ağır eleştiriler alınca, Perşembe günü bütün görevlerinden istifa etti. İstifaya rağmen basında yaygın ateş devam ediyor.

Öncelikle şunu vurgulamak gerekir: DIE LINKE'ye antisemitizm suçlaması yapan CDU, SPD ve antisemitizm konusundaki tüm haklı hassasi-

yetine rağmen **Almanya Yahudiler Merkezî Konseyi** iki yüzlü davranmaktadır. Suçlamaların ardındaki politik ve ideolojik artniyet fazlasıyla belirgindir. Defalarca yazdım, gene tekrarlamak istiyorum: İsrail devletini ve uygulamalarını eleştirmek, Filistinlilerin mağduriyetine dikkat çekmek antisemitizm değil, antimilitarizmin ve barış savunusunun günümüzdeki olmazsa olmaz koşuludur.

Diğer tarafta **Dünya Sosyal Forumu**'nun başlattığı ve Güney Afrika'daki apartheid rejimine uygulanan kampanyanın bir benzeri olan kampanyayı, Nazi Almanyası'nın »yahudilerden satın almayın!« ırkçılığı ile eş tutmak, demagojik bir söylemden başkası değildir. Kampanyaya Guardian gazetesindeki köşesinden destek çıkan Kanadalı yazar **Naomi Klein**'in dediği gibi, »boykot İsrail ekonomisine yöneliktir, İsrail'lilere değil«. Kaldı ki 2009 Ocak'ında 500 İsrail'li sanatçı ve entellektüel yaptıkları bir açıklamada, »İsrail'in uluslar arası hukuku çiğnediği müddetçe yaptırımlara maruz bırakılmasını meşru bulduklarını« söylüyorlardı. Eğer buna rağmen, aralarında Naomi Klein gibi yahudilerin de olduğu İsrail devletini eleştirenler ve haklı taleplerde bulunanlar Alman medyası ve CDU, SPD gibi partiler tarafından Alman nasyonsosyalizmi ile benzeştiriliyorsa, bu tartışmaların hiç bir ahlâkî yanı kalmamış demektir.

Doğru; Almanya'da »boykot« lafı kullanıldığında, akıllara nasyonsosyalizmin iğrençliği gelmektedir. Bu nedenle İsrail söz konusu olduğunda, soluyla sağıyla Almanya toplumu hassas davranmak zorundadır. Ama aslına bakılırsa, İsrail ve yahudiler konusunda en son konuşması gerekenler Alman'lardır. Holocaust, Alman'ların bu konularda ilk konuşan olma hakkını ellerinden almıştır. Özellikle antisemitizm suçlamasının emperyalist yayılmacılığı ve saldırı savaşlarını eleştirenleri diskredite etmeye yarayan bir silah haline getirildiği günümüzde Almanya politikacılarının susması en dürüst tavır olacaktır.

DIE LINKE özelinde ise, parti içerisinde İsrail ile önkoşulsuz dayanışmayı »solun uyması gereken hikmet-î hükümet« olarak algılayıp, antiemper-

yalizmi »geçen Yüzyıl'ın kalıntısı ve geçersiz bir dünya görüşü« diye nitelendirerek, hükümetlere katılmaya hazırlanan akımların belirleyici oldukları bir ortamda »susulmaması«, parti profilini ciddî biçimde zedelemektedir. Hele hele egemenlerden gelen »ulusalcılık ve antisemitizm« eleştirilerine İsrail devletinin politikalarını sorgulamadan yanıt vermek, solun değerler temelini terk etmeye varabilir.

»Emperyalizm tanımlamasının artık geçersiz olduğunu« savunmayı, hiç katılmadığım bir görüş olsa da, gayri meşru ilân edecek değilim. Dünya realitesi bunun yanıtını yeterince vermektedir. Ancak, dünya nüfusunun yüzde 7,5'ini oluşturan, buna karşın dünya çapındaki zenginliğin neredeyse yarısını elde tutan bir coğrafyada yaşayanların, emperyalizm konusunda felsefî söylemlerde bulunmalarının ve Batı'nın sömürsü altında inleyen dünya yoksullarına antiemperyalizm konusunda akıl vermelerinin de, ezilen halklar tarafından edepsizlik olarak algılanacağını hatırlatmak isterim.

Sol, mazlumun ve ezilenlerin perspektifinden bakışla hareket edebildiği zaman sol olur - Avrupa merkezci ve »beyaz« yaklaşımla ise en fazla solun karikatürü. Umarım Almanya politik solu bunun farkına varma ve İsrail devletinin gölgesinde kurtulma basiretini gösterebilir.

ULUSAL SANAYİ POLİTİKASI?

7 MART 2009

Bugünlerde Alman Şansölyesi Angela Merkel'i dinleyenler, küreselleşme aşkının neoliberaler arasında da sınırlarına ulaştığına tanık olabirler. Bir dönemler solun talep edip durduğu »kilit noktadaki sanayi teşekküllerinin kamulaştırılması«, »kamu altyapı yatırımlarının artırılması«, »yurtiçi konjonktürü tetiklemek için satın alma gücünü artırıcı tedbirlerin alınması« gibi sayısız önlem her ne hikmetse, neoliberaler tarafından da ifade edilir oldu. Keynesyen tedbirler konusunda bir garip yarıştır gidiyor.

Aslında küresel malî krizin reel sektörü daha hızlı bir biçimde cendereye sokmasıyla birlikte neoliberalizmin hegemonya krizinin ne denli derinleştiği de ortaya çıkıyor. Henüz bir kaç ay öncesine kadar Almanya ekonomisinin »küresel aktör olarak küresel piyasaların kurallarına uymak zorunda« olduğunu savunan Merkel, bugün »ulusal sanayi politikaları« güdülerek, krize karşı »ulusal korunma alanlarının« yaratılması gerektiğini vurguluyor. Federal Hükümet Alman bankaları için oluşturduğu 500 milyar Euro'luk kurtarma paketi ve 30 milyarlık konjonktür paketinden sonra, şimdi de zor durumdaki otomotiv sektörünü »kurtarmayı« planlıyor. Tartışmalar şu an için ABD'li otomotiv devi GM'a ait olan ve Almanya'da toplam 26 bin işçiyi çalıştıran OPEL üzerine yoğunlaşmış durumda.

Bu yıl Almanya'da Avrupa Parlamentosu, Federal Parlamento ve bazı

Eyalet Parlamento seçimlerinin yapılacak olması, Alman politikacılarının »işyerlerini kurtarmak« için bir canhıraş öneriler yarışına girmelerine neden oluyor. Ama örneğin OPEL'in kurtarılması için yapılan önerilere yakından bakıldığında, hepsinin özde aynı oldukları göze çarpıyor: »kurtarma masraflarının« kitlesel işten çıkarmalar, ücretlerin düşürülmesi, çalışma sürelerinin artırılması ve emeklilik güvencesinin kısıtlanmasıyla finanse edilmesi öngörülmekte. Sermaye sahiplerine yardım için oluşturulan yüz milyarlık bütçelerin yeni devlet borçlarına yol açması ise, işin cabası.

Bankalar gibi otomotiv sektörünün de »kurtarılmaya« alınması doğal. Çünkü otomotiv sanayi, aynı petrol ve kimya sanayii gibi dünya ekonomisinin merkezî branşlarından birisi. Ama otomotiv sanayi, sermayenin tekeli karakteri için de iyi bir örnek: dünya piyasası günümüzde ABD, Japonya, Almanya ve Fransa'daki bir kaç büyük tekelin hakimiyeti altında. Yılda 55 milyon otomobil ve yaklaşık 10 milyon ticarî araç üreten 6 – 7 büyük tekel, dünya çapındaki otomotiv üretimini ellerinde tutuyorlar.

Otomotiv sanayi aynı zamanda, çokca iddia edilen »ulusaşırı sermaye« olgusunu da yalanlıyor. Otomotiv tekelleri hiç şüphesiz dünya piyasalarında hem üretici, hem de satıcı olarak faaliyet gösteriyorlar, ancak hepsi de bir emperyalist ülkede kök salan ve malî sermaye ile bir çok alanda içiçe geçmiş tekellerdir. GM, OPEL, VW, Toyota, Peugeot, Renault v.b. tekeller, sıradan şirketler değil, emperyalizmin önde gelen sermaye gruplarıdır. Bu nedenle Obama Hükümeti ABD'li tekelleri, İtalya »bizim FIAT'ı«, Sarkozy »Grand Nation ile özdeşleşen Fransız markalarını«, Almanya da OPEL'ini »kurtarmaya« çalışmaktadırlar. Sorun iktisadî müdahale değil, emperyalist rekabetin dayattığı mevzileşmedir.

Ayrıca Alman Hükümeti'nin OPEL ile bağlantılı olarak öne sürdüğü »işyerlerini koruma« gerekçesi milliyetçi bir reflekstir. Asıl sorun, yani işin kötüsü, Almanya işçi sınıfının ve sendikaların da aynı refleksi gösteriyor olmasıdır. IG Metall sendikası ve OPEL işyeri işçi temsilciliği, OPEL'in

ancak »Avrupaî çözüm« ile kurtarılabileceğini savunuyor. Geçen hafta sokaklara dökülen 15 bin OPEL çalışanı da bunu istiyordu. Ancak gerek sendikacılar, gerekse de mitinge katılan işçiler, »Avrupaî çözümü« sadece kendileri için istiyor. Gene GM tekeline ait olan SAAB fabrikasında çalışan İsveçliler için tek kelime yok. Demek ki »işçi sınıfı dayanışması« sadece ülke sınırına kadarmış.

»Avrupaî çözüme« yakından bakınca, »tedbirlerin« de ne derece fos olduğu görülür. Bir kere OPEL'in ürettiği bütün araçların patenti GM'a ait. Yani OPEL devlet yardımıyla »Almanlaştırılma« bile, üreteceği bütün araçlar için GM'a lisans ücreti ödemek zorunda. İkincisi, favorize edilen »çözümün« faturasını ödeyecek olanlar işçiler ve dolaylı olarak vergi mükellefleri. OPEL işyeri işçi temsilciliği başkanı Franz, ücret indirimi ve çalışma sürelerinin artırılmasının yanısıra, »OPEL'in kurtarılması için bazı işçilerin işten çıkartılmasını kabul etmek zorundayız« diyor. Geçen gün basında yer alan haberlere göre, şimdilik (!) 7.600 işçi kapı dışarı edilecek.

Velhasıl, emperyalist devletlerin »ulusal çözümlerle« son yılların en derin krizinden kurtulmaları pek şüpheli. Kaldı ki reel bir ikileme karşı karşıyalar: hem serbest dünya ticaretini savunma, hem de yüz milyarlık bütçelerle kendi sermaye gruplarını güvence altına alma zorunluluğu. Yani kendi pazarlarını koruyup, başka ülkelerin pazarlarını talan etmek. Bu, yeni savaşlar yaratmadan mümkün olabilir mi?

ÖLÜM MELEĞİ NATO

14 MART 2009

Fransa Devlet Başkanı **Nicolas Sarkozy**'nin geçen Çarşamba günü yaptığı NATO açıklaması, savaşan şahinleri, ama bilhassa silah tekellerini pek sevindirmişe benziyor. Avrupa'nın en büyük silah tekeli olan **EADS**, Fransa'nın NATO Komuta Kademesi'ne geri dönmesinin »yeni silah sistemlerinin geliştirilmesi ve üretimi artırma çabalarını kanatlandıracak« müjdesini (!) verdi bile.

Aslına bakılırsa Sarkozy, 1995'den bu yana her NATO operasyonuna katılan Fransa'nın fiilî konumuna resmiyet kazandırmaktan başka bir şey yapmıyor. 1966'da **Charles de Gaulle**'ün zorlamasıyla NATO Komuta Kademesi'nden geriye çekilen Fransa, bugün dünyanın önde gelen nükleer güçlerinden birisi olarak – »ulusal çıkarlarımızı korumak için« (Sarkozy) – yeniden geriye dönüyor. Hoş, Fransa Hükümeti bu adımını onaylatmak için gelecek hafta güven oyu isteyecek, ama Nisan'da Strazburg'daki NATO »yaş günü kutlamalarının« gündeminde şimdiden »Fransa'nın tam üyelik seremonisi« şeklinde bir madde yer aldığından, Fransa Parlamentosu'nda çoğunluğu elde tutan UMP'nin gücüyle güven oylaması kozmetik bir rütuş olacak.

Diyeceksiniz ki, 1995'den bu yana Bosna'dan Kosova'ya, Kosova'dan Afganistan'a kadar NATO'nun bütün saldırı savaşlarına katılan Fransa'nın NATO Komuta Kademesi'ne katılmasıyla ne değişecek? Görünüşte, fiilî duruma resmiyet kazandırmaktan başka hiç bir şey. Ancak Fransa'nın

bu adımını NATO içerisinde tartışmaya açılan yeni stratejik konsept bağlamında ele aldığımızda, arka planın önemi ve dünyanın geleceği açısından taşıdığı tehlikeler ortaya çıkıyor.

Öncelikle bu adımı Çekirdek Avrupa'nın uzun bir süre boyunca ABD ile birlikte hareket etmeye karar vermesi olarak okumak gerekiyor düşüncesindeyim. De Gaulle ile başlayan ve Soğuk Savaş'ın iki kutbu arasında bağımsız hareket edebilmek için alınan devlet kararı değişikliğe uğramış durumda. Belirli bir dönem boyunca Fransa, »nükleer şemsiyesi altında« birleşecek olan Avrupa'yı gerektiğinde »müttefiklere karşı dahi« koruyacaktı. Fransa ve Almanya bu şekilde AB çatısı altında dünyanın nükleer devletlerinden olmayı planlıyorlardı.

Ancak bugün ne iki kutuplu dünya, ne de Soğuk Savaş'ın öcüsü »komünizm tehditi« var. Ayrıca AB hâlen ABD'den bağımsız ve ABD'ye rağmen adım atabilecek (silahlı) güce erişebilmiş durumda değil. Görünen o ki, »ihtiyar kıtanın« kaderi, tüm çelişkilere ve çıkar farklılıklarına rağmen ABD ile olan işbirliğine sıkı sıkıya bağlı.

Zaten bu nedendir ki, gerek AB kurumlarından, gerekse de NATO merkezinden Sarkozy'ye iltifatlar yağıyor. AB'nin Dış Politikalar Sorumlusu **Javier Solana**, Paris'in aldığı bu kararın »sunî kırmızı çizgiler dönemini bitirdiğini« ve Komuta Kademesi'ne katılan Fransa'nın »NATO ve AB'nin dünya çapındaki krizlere daha çabuk reaksiyon göstermesini sağlayacağını« söyleyerek, AB hüllesi altındaki Çekirdek Avrupa'nın küresel paylaşımında söz sahibi olacağını ima ediyor. NATO Genel Sekreteri **Jaap de Hoop Scheffer** ise, bu adım sonucunda »hem Avrupa'nın NATO içindeki etkisi artacak, hem de bir bütün olarak Kuzey Atlantik İttifakı güçlenecek« yorumunu yapıyor.

Fransa'nın Komuta Kademesi'ne tam NATO içerisinde yeni stratejik konseptlerin tartışıldığı bir dönemde geri dönüyor olması, NATO üyesi devletlerin parlamentolarının hâlen bîhaber oldukları planların çok-

tan biçimlendiğine işaret ediyor. Üye ülkelerin bazı eski Genelkurmay Başkanları'nın kaleme aldığı ve Avrupa basınında »**Belirsiz bir dünyada bütünsel stratejiye doğru. Transatlantik ortaklığı yenileme**« başlığı altında haber olan bir belge, NATO'nun gelecekte izleyeceği yolu tanımlıyor. Belge, »asimetrik tehditler ve uluslararası terörizm ile mücadelede şimdiye kadar yapılan deneyimler ışığında« NATO'nun yetkilerinin artırılmasını ve karar mekanizmalarının »üye devletlerin veto haklarından arındırılmasını« öneriyor.

Önde gelen burjuva ekonomistlerinin dahi on yıldan az sürmeyeceğini tahmin ettikleri kriz karşısında kendi coğrafyalarını devlet müdahaleleri ve »ulusal politikalarla« koruma altına alan Batı, NATO'nun yeni stratejisi ile yoksul dünyanın başına yeni felaketler açacağı benziyor. Her türlü demokratik kontrolden muaf ve temel görevi »enerji ve hammadde kaynaklarına ulaşım ile serbest dünya ticaretini korumak« olan NATO, yeryüzünün yoksullarına savaşı ve yok oluşu tebliğ eden ölüm meleğine dönüşmek üzere. Kriz yıllarının hayli sıcak geçeceğini söylemek için müneccim olmaya gerek yok – her şey ortada.

KÜRT'LER KÜRDİSTAN'A!

21 MART 2009

14 Mart 2009 Cumartesi günü yayımlanan **Günlük** gazetesinin **»Kürtler Moskova'ya!«** manşeti bana ister istemez 1980 öncesini anımsattı. 12 Eylül Darbesi'nden sonra cezaevinde ağır işkenceler gören bir yoldaşım, darbe öncesi yıllarda ne zaman **»Komünist'ler Moskova'ya«** yaygarasını duysa, **»heyhat, bir kere gidebilsek de, Nazım'ın mezarını ziyaret edebilsek«** diye hayıflanırdı. Aradan otuz yıl geçti, ne o yoldaşım, ne de ben gidebildik Moskova'ya. Nâzım hâlâ bizi bekliyor orada.

Hani, Günlük'ün sorumlularından olsaydım, bugünkü manşeti **»Kürt'ler Kürdistan'a!«** olarak atmak isterdim. Yanlış anlaşılmasın: bugün Newroz'dur diye veya salt Kürdistanlıları kast ederek değil. Yalnızca 29 Mart 2009 Barış Referandumu'na ve o coğrafyada barışı, demokrasiyi, adaleti, eşitliği, dayanışmayı ve kurtuluşu gerçekleştirme kaygısını taşıyan insanlara görevlerini hatırlatmak, onları sarsmak için.

Bence bu kaygıları taşıyan herkes bu seçimlerde **»Kürt«** olmalıdır. Hoş, örneğin benim gibi bir Laz'ın veya bir Türk'ün istense de Kürt olması olanaksız. Zaten derdim de bu değil. Söylemek istediğim Kürt olmayanların en azından bir günlüğüne, yani 29 Mart 2009 Pazar günü **»Kürtleşmeleri«,** böylelikle **»ötekileşmeleri«**dir. Korkarım ki, Kürt olmayanlar **»Kürtleşmeden«,** Kürt'lerin **»ötekileşmeleri«** aşılamayacak, barışın sağlanacağı ortam yaratılamayacaktır.

Avrupa'dan bakışla ve görebildiğim kadarıyla 29 Mart'ta yapılacak olan

yerel seçimler, egemenlerin attıkları adımlarla artık irademizden bağımsız olarak bir Barış Referandumu haline dönüşmüştür. Dahası, sadece DTP ve AKP'nin karşı karşıya geldiği seçim bölgelerinde elde edilecek olan sonuçlar, Ortadoğu olarak adlandırılan coğrafyanın geleceği açısından belirleyici önem taşımaktadırlar. Yani, sonuçta ya barışa doğru bir adım daha atılacak, ya da bölgenin, halklar açısından bir felaket anlamına gelen emperyalist paylaşım süreci ivme kazanacaktır.

Türkiye egemenlerinin bu paylaşımına katılmak istediklerini ve **»şeytanla dans etmekten«** çekinmediklerini sağır Sultan bile duymuştur herhalde. Bu nedenledir ki, referans aldığını iddia ettiği İslamı kapitalistleştirmeye çalışan ve neoliberal politikalarına kılıf olarak kullanan AKP, erk sahiplerinin desteği ve elindeki hükümet gücüyle **»bölgeye«** yükleniyor. Sadece kendine müslüman ve kendine demokrat olan Erdoğan, bölgedeki yerel seçimlerin bir genel seçim karakteri taşıdığını bildiğinden, seçmeni satın almaya kalkışıyor.

Anketler ve araştırmalar Erdoğan'ın bu hesabının tutmayacağını gösteriyor. Egemenler de bunun farkında. Görüldüğü kadarıyla **»bölgedeki«** Kürt seçmen hükümet ve devlete sadece bir uyarıda bulunmaya değil, çözüm politikalarına zorlamaya hazırlanıyor.

Peki, ya Batı? Batı'da örgüt egoizmlerinin, **»dükkâncılığın«** ve dar yaklaşımların aşılammış olduğunu görmek insanı hayal kırıklığına uğrattırıyor doğrusu. DTP'nin sadece **»bölgede«** kalmasını uman – hatta isteyen de denilebilir – ve seçim çalışmalarını salt **»mümkün olan yerlerde ortak aday çıkartmaya«** indirgeyen güçlerin, bu seçimlerin asıl önemini kavrayamadıklarını, talî olan ile esas olanı karıştırdıklarını düşünüyorum.

Oysa konulacak tavır bence çok açık: uluslararası planda etkili olan Kürt Sorunu'nun adil, barışçıl ve demokratik çözümünü dayatmak, karar vericileri çözüme zorlayacak seçim sonuçları için mücadele etmek.

İşte Kürt olmayanlar bunun için **»Kürtleşebilmelidirler«** - Kürt'lere yardım

etmek için değil, kendi kurtuluşları için »Kürt« olabilmelidirler. Geline bu aşamada böylesi bir tavır ve çözümü meşru muhataplarıyla birlikte ifade etmek, kanımca en marksist, en devrimci, en demokrat tavır olacaktır.

»Peki sen ne yapıyorsun?« dersiniz, açıkcası Kürdün bir »deniz görmüşü« olarak, karınca kararınca misâli DTP'ye oy verilmesi, tabii ki ortak adayların da desteklenmesi için kişisel çabamı sürdürüyorum. Türkiye'de seçme hakkım yok, ama bir oy bile önemlidir diyerek, İstanbul'daki ak-raba, eş-dost-tanıdıkları telefonla arayarak, DTP adayı Akın Birdal'a oy vermeye çağırıyorum. Adım şimdiden »telefon teröristine« çıktı bile. Hiç hayıflanmam, yeterki Barış Referandumu kazanılsın, egemenlerin çarklarına kum tanecikleri atılabilsin. Benden hatırlatması; Avrupa'da yaşayıp, »Türkiye'de seçme hakkım yok, ne katkı sunabilirim ki?« diyenler, Türkiye'nin emperyalist savaşlar kervanına katılmasını, ne olacağı belirsiz bir serüvene sürüklenmesini istemiyor, barışı arzuluyorlarsa, buradan da DTP'ye destek çıkmak, omuz omuza dayanışma göstermek için çok şey yapabilirler. Siyasî mücadele aracı olarak telefon hemen yanı başınızda.

»Newroz piroz be!« diyerek bitirmeden, »Kürt'ler neden Kürdistan'a«nın yanıtını haftaya vereceğimi belirteyim.

KÜRT'LER NEDEN KÜRDİSTAN'A?

28 MART 2009

Geçen haftaki köşe yazımın başlığı, olası bir hukuksal yaptırımını engellemek amacıyla Günlük gazetesince değiştirilmişti. Bu nedenle yazının tüm esprisi kaybolmuştu. Ama artık Cumhurbaşkanı Abdullah Gül dahi resmen »Kürdistan« tanımını kullandığına göre – eğer hukuk herkes için eşit oranda geçerliyse –, benim de bu tanıma kullanmamın bir sakıncası yoktur herhalde. O zaman »Kürt'ler neden Kürdistan'a?« sorusuna kendimce yanıt vermeye çalışayım.

Köşe yazılarında bir düşünceyi kısa, anlaşılır cümlelerle ve sözü dallandırıp, budaklandırmadan öze getiren yazarlara, kıskançlık derecesinde hayranımdır. Herhalde asıl politik dilim Almanca olduğundan bunu genellikle becerememekteyim. Öyle zannediyorum ki, bir yazar için, okunmaya değer bulunmamasının yanısıra, en rahatsız edici şey, yanlış anlaşılmasıdır. Onun için baştan »dilim sürçer ise, af ola« diyeyim.

Öncelikle 2009 Newroz'unun, daha doğrusu yoksul Kürt halk kitlelerinin gösterdiği irade doğru okunursa, 29 Mart 2009 Barış Referandumu'nun sonucunun şimdiden egemenlere tebliğ edildiğinin ve Kürt Sorunu'nun ABD patentli ve salt »silahsızlandırma«ya indirgenmiş konferanslarla çözülemeyeceğinin görüleceği düşüncesinde olduğumu belirtmeliyim. Her sorun eninde sonunda muhataplarıyla çözüme ulaştırılır. Kürt halkı, muhatabın kimler olduğunu söyledi. Bu kitlesel mesajı görmeyi ve gerçeği kabullenmeyi reddetmek, sorunu derinleştirmek istemekle eş an-

lamlıdır. Umarım devlet kurumları içerisinde ya felakete gidecek ya da barışa açılacak olan yollara dikkat çekme cesaretini gösterecek akli selim insanlar vardır. Varsa, en geç yarından itibaren bu görevlerini hatırlamalıdır.

Yarın yapılacak olan yerel seçimlerden DTP'nin başarıyla çıkacağından hiç şüphem yok. Kanımca DTP'nin başarısı, barış ve demokratik çözüm yönünde yeni, belki de daha ileri adımların atılmasının önünü açacaktır.

Peki ama, çuvaldızı kendimize batırarak soralım, 30 Mart'tan itibaren ne olacak? Gene **»köylü köyünde, Kürt'ler evlerinde, bizler dükkânlarımızda«** ötekenden bihaber gündelik yaşama devam mı edeceğiz? Sözde toz kondurmadığımız kardeşliğe pratik yaşamda nasıl biçim vereceğiz – salt »political correct« basın açıklamaları veya toplumsal muhalefeti örmesini umduğumuz bir siyaset aracı üzerine bitip tükenmez tartışmalarla mı? Kuşkusuz bunlar ve daha niceleri gereklidir ve sürdürülmelidir. Ama, eğer eşitlik, kardeşleşme, ortaklaşma, dayanışma gibi savunageldiğimiz değerlerin sözde kalmamasını istiyorsak, o zaman bu değerlere gündelik pratiğimizde de yaşam vermek zorunda değil miyiz?

İşte, tam da bu nedenle ve açıkça Kürt'leri ve Kürtleşebilenleri kast ederek »Kürt'ler Kürdistan'a«yı öneriyorum. »Hoppala, bu da nereden çıktı?« demeyin, gayet ciddiyim. Şöyle ki; »Kürt'ler Kürdistan'a« dayanışma, ortaklaşma, katılım, paylaşım ve birbirini anlamanın bir sloganı olabilir. Yani damdan düşeni, en iyi damdan düşen başkasının anlayabileceği, açın halinden tokun anlamayacağı deyişlerinde olduğu gibi, Batı'ya damdan düşmeyi ve açlığa – sembolik bir süre için de olsa – ortak olmayı, »yerinde« ötekileşmeyi denemeyi öneriyorum.

Somut bir örnek vermek gerekirse: Örneğin Çatı Partisi bileşenleri, ortaklaşa **»Ötekileş, tatilini Kürdistan'da yap!«** kampanyası geliştirebilir, konularında uzman veya uzmanlaşmakta olan insanları, bilhassa çev-

re mühendislerini, mimarları, şehir planlamacılarını, hukukçuları, belediyecileri v.s. v.s. DTP'li belediyelerde bir kaç haftalığına, gönüllü çalışmaya, bir nevi imeceye motive edebilirler. Bu çerçevede sivil girişimlerin, kadın hareketinin, sosyal kuruluşların aktivistleri »bölgede« benzer çalışmalarını yapan kuruluşlarda gönüllü çalışmalar yapabilirler. Sendikalar genel kurullarını İstanbul veya Ankara yerine Diyarbakır'da, bilim insanları konferans ve sempozyumlarını bölge Üniversite'lerinde, öğrenciler stajlarını bölgedeki işletmelerde, odalar ve meslek birlikleri yönetim kurulları toplantılarını herhangi bir Kürt kentinde yapabilirler. İnanın bana, Beyoğlu'nun keyfinin, aynısı olmasa da, farklı bir tatda olanını, orada da bulabilirsiniz.

Bu dayanışmayı göstermeyi, Kürt'lere yardım etmek için değil, kendi kurtuluşumuz için gerekli görerek öneriyorum. Batı'da, imtiyazlı coğrafyalarda Kürt'ler ile değil, Kürt'ler üzerine yapılan değerlendirmeler yerine, doğrudan, hiç bir günü olağan olmayan »o« bölgede kendi gözüyle ötekileşmek, »ötekiyi« anlamak, barışın dilini geliştirmek için önemli bir fırsata dönüşeceğine inandığımdan bunu öneriyorum. Ayrıca Batı'da geliştirilecek böylesi bir kampanya, Kürdistan'lılar arasında sıkça rastladığım hayal kırıklıklarını ve yaşanmakta olan »duygusal ayrışmayı« azaltacak bir etki yaratacaktır.

Bilmem derdimi anlatabildim mi?

NATO'DAN BİZE NE?

4 NİSAN 2009

Her yıl olduğu gibi, bu yılda içinde bulunduğumuz günler egemenlerin zirvelerde bir araya geldikleri ve dünyanın geleceğine ilişkin görüşlerini paylaşıp, »ortak düşmanlarına« karşı tedbirler planladıkları günler. Baksanıza, zirveler peşpeşe yapılıyor: Katar'ın başkenti Doha'da Arap Ligi olarak adlandırılan Arap ülkeleri zirvesi yapıldı. Ardından, 2 Nisan'da Londra'da G 20 olarak tanımlanan dünyanın en güçlü sanayi ülkeleri ile eşik ülkelerinin buluşması gerçekleştirildi. Bugün ve yarın ise Strassburg ve Kehl'de (Baden Baden) NATO'nun 60. yıl kutlamaları yapılacak.

Kapitalizm ve savaş karşıtları ise zirve sahiplerini yalnız bırakmıyor. Gerçi Katar'daki Arap Ligi'nde dışarıdan aykırı sesler gelmedi ama, sağolsun Libya'nın ebedî şefi **Muammer Gaddafi** »ben İngiliz ve Amerikan emperyalistlerinin ürünü olan işbirlikçi kral, prens ve şeyhlerle neyi tartışacağım« diyerek, gene yapacağını yaptı. Küresel malî ve ekonomik krizi tartışan G 20 zirvesi, Londra, Berlin ve Frankfurt'ta yapılan kitlesel eylemlerle, herhangi bir olay çıkmaksızın protesto edilmişti. Ancak NATO karşıtı eylemlerin olaysız geçeceği pek şüpheli.

Anlaşılan NATO ülkeleri, Batı'nın ah o medenî çıkarlarını korumak için savaştan örgütleri NATO'nun yaş gününü olanaklı olduğunca »cızırtılı seslerden« uzak kutlamak istiyorlar. Daha şimdiden temel hak ve özgürlükler askıya alınmaya başladı bile. Strasburg'da Barış yazılı bayrakların yasaklanıp, asılı olanlarının polis tarafından toplanmasından son-

ra, Almanya sol aktivistlerin eylemlere katılmalarını engellemek için polise tedbirler alıyor: NATO karşıtı eylemlerin hazırlık toplantılarına katılan kimi aktivistler, kutlamalar bitene kadar her gün karakola giderek, ikâmet ettikleri yeri terk etmediklerini kanıtlamak zorundalar – aksi takdirde tutuklanacaklar. Sanki aktivistlerin pek umrundaymış gibi.

Diğer taraftan kutlamaların yapıldığı kentlere ulaşım zorlaştırılmakta. Örneğin hafta başında kamuoyuna bir açıklama yapan Alman Demiryolları AŞ, 3 – 5 Nisan 2009 tarihleri arasında Almanya ve Fransa arasındaki tren seferlerinde önemli aksaklıklar meydana geleceğini bildirdi. Stuttgart veya Münih'ten Paris'e gidip gelen trenler, Strasburg'dan geçmeyecek. Trafik sıkışıklığı nedeniyle Strasburg'dan geçmek zorunda kalan trenler olsa bile, hiç birisi Strasburg garında durmayacak. Kehl ve Strasburg arasında kamuya ait bütün yakın-ulaşım araçları çalışmayacak. Fransa ve Almanya sınırında, gene aynı tarihlerde pasaport kontrolü yapılacak. Yani kısacası egemenler rahatsız edilmeden yaş günü partisini kutlamak istiyorlar. Bunun için birazcık demokratik hak ve özgürlükler kısıtlanmış, ulaşım aksatılmış, zirveyi korumak için kamu bütçesinden bir kaç yüz milyon Avro'cuk harcanmış olsun, n'olur ki? Millete rahat mı battı, evlerinde oturup TV-dizisi seyretseler fena mı olur?

Öyle ya, egemenler dünyanın zenginliklerini paylaşırlarken, sosyal refah devleti, medeniyet, dünya ortalamasının çok üstünde gelir, seyahat özgürlüğü (herhangi bir zirve olmazsa eğer), sağlık sigortası, sendikalaşma hakkı, ekolojik koruma, tüketim toplumu v.s. değişik biçimlerde Avrupalı halka pay vermiyorlar mı? Eh, imtiyazlı coğrafyada yaşamının da bir bedelini isteyecekler elbette. Bir kaç günlüğüne anayasal haklar rafa kaldırılsa, dünyanın, pardon, Avrupa'nın sonu gelecek değil herhalde.

Belli ki savaş karşıtı aktivistler işi azıtmışlar. İllâ NATO'cuları rahatsız edecekler. Hani getirdikleri eleştiriler de öyle yutulacak cinsten değil. Neymiş, dünya nüfusunun topu topu yüzde 16'sını oluşturan NATO ülkeleri, dün-

ya çapında savaş ve silahlanmaya yatırılan yıllık **1.300.000.000.000** (yazı ile: bir virgöl üç trilyon) ABD Doları'nın yüzde yetmişini harcıyorlar-mış. Canım paralar başka bir yere gitmiyor ki; silah tekelleri kimlerin ül-kesinde? Hem, silah tekelleri işyeri yaratmıyorlar mı? Neymiş, Almanya bütçesinin **31,1 milyarını** silahlanmaya harcıyormuş. Ne yani, batık kredileri üstlenip, bankaları kurtarmak için **500 milyar** bulmadılar mı? Hem, sadece Alman silah tekelleri geçen yıl cirolarını yüzde 28 artırma-dılar mı? Nerede yüksek ciro, orada yüksek vergi – efendim? Vergi mu-afiyeti? E kardeşim, adamlar binlerce işçi çalıştırıyor ya. Sendika baş-kanlarının dediğı gibi, işyeri yaratana devletin yardım etmesi gerekmi-yor mu?

Bu arada yılda **10 milyon ocuk açlıktan ölüyormuş**, yani günde 27.397, yani saatte 1.141, yani her dakika 19 ocuk aç ve hasta olduğı için yaşamını yitiriyor; her yıl 15 milyon yetişkin açlık, hastalık ve savaşın yol açtığı çeşitli sorunlar sonucu ölüyormuş. Afrika ve Asya'nın bir çok ülkesinde insanlar günde 1 Dolar'la geçinmek zorundaymış. Ekolojik so-runlar, ölleşme, etnik temizlik, milyonlarca insanın göçe zorlanması, doğal kaynakların tüketilmesi v.s. v.s. almış başını gidiyormuş. E canım, zengin ülkeler, yoksul ülkelere yılda 350 milyar Dolar yardım yapmıyor mu? Ne yani, dünyayı Batı tek başına mı kurtaracak?

Ne diyeyim, bu savaş karşıtları hepten azıtmış. En iyisi, ben gidip dizi-mi seyredelim. Dışarı ıkılmak, NATO'yu protesto etmek neyime, polisle molisle uğraşamam şimdi.

HEY AHBAP, ONE MINUTE!

11 NİSAN 2009

Bazen insan kuşkuya düşüyor doğrusu: »yahu aralarında bir çok eski yoldaşının olduğı ve akli başında sandığın insanlar mı yanlış düşünüyor, yoksa sen mi?« diye. Perşembe günü »Taraf« gazetesinde **Cem Sey**'in »Değışmesi Gerekenler« başlıklı yazısını okuduğumda, gene ben de bir tuhafılık var herhalde diye düşündüm.

Cem, Almanya'dan eski bir yoldaşım. Bugün »Taraf« gazetesine Washington'dan yazı yazıyor. Yazısında »Obama fenomeninin en kay-da değer yönünün ideolojik saplantılardan arınmış bir pragmatizm oldu-ğı görüldü« deyip, Obama'nın »taviz vermediğı« ilkelerini »insan hak-larına, demokrasiye, farklı kültürlere, farklı bakış açılarına ve emeğe [peh, peh!] saygı. Tamamı sol ilkeler« olarak tanımlayarak beni dumu-ra uğrattı. Olabilir, Cem »Obama'nın temel yaklaşımlarının doğruluğun-dan ve samimiyetinden« kuşku duymayabilir. Hatta, siyah tenli »beyaz« Obama'nın bir solcu olduğuna da inanabilir. Ama solu »dünyaya ayak uydurmaya«, daha doğrusu hizaya sokmaya kalkışırca, kötü senkroni-ze edilmiş Hollywood filmlerindeki gibi »Hey ahbap, one minute!« derler.

Liberallerin solcu gibi rol kesmelerine alıştık ama, bir de insan zekâsına hakaret etmeseler bari. Cem, yazısında Obama'nın ah ne kadar solcu ol-duğunu kanıtlamak için, »bizzat Batı dünyasının kendi elindeki [nükle-er] silahları ortadan kaldırarak başkalarına örnek olmak« istediğini iddia ediyor. Obama'nın gûya solcu politikaları hakkında çok söz söylenebilir,

ama ben, NATO'nun yeni konseptinin nükleer ilk vuruş opsiyonunu içerdiğini hatırlatarak, sadece nükleer silahlar konusundaki politikasına değinmek istiyorum.

Obama'nın nükleer silahların sınırlandırılmasından bahsettiği doğru. Ama bir de somut adımlarına bakalım: Birincisi; nükleer silahlar ABD askerî stratejisinde, gerektiğinde nükleer silaha sahip olmayan ülkelere karşı da kullanılmak üzere, merkezî rol oynuyor. Obama bu stratejiyi – müttefikleri daha çok işin içine katmak hariç – değiştirmeyeceğini açıkladı.

İkincisi; Obama'nın SSCB ile imzalanıp, 1994'de yürürlüğe giren **START I** Antlaşması'nı yenilemek istediği de doğru. Bunun nedeni de bu antlaşmanın 5 Aralık 2009'da sona ereceğidir. Ayrıca 2002'de imzalanıp, 2003'de yürürlüğe giren **SORT Antlaşması**, nükleer silah sayısını daha da azaltmayı hedefleyen ve daha ileri bir antlaşmadır.

Üçüncüsü; Obama nükleer testleri yasaklayan **CTBT Antlaşması**'ni Kongre'ye imzalatmak istiyor. Bu da doğru, ki zaten Rusya 1991'den beri, ABD'de 1992'den beri test gerçekleştirmedi. Ama bu adımın ardındaki asıl amaç, yeni nükleer güçlerin ortaya çıkmasını engellemek. Çünkü test yapamayan hiç bir ülke nükleer silah geliştiremez.

Dördüncüsü; Obama, nükleer silahlar için gerekli olan her türlü materyalin üretilmesini uluslararası çapta yasaklatmak istiyor. Ancak bu adım, dünyadaki nükleer silahların yüzde 95'ini elinde tutan Rusya ve ABD lehine bugünkü durumu dondurmaktan başka bir işe yaramayacak. Yani nükleer tehdit tekelleşecek.

Beşincisi; Obama nükleer silahların yayınlamasını engelleyen **NPT Sözleşmesi**'ni sertleştirmek istiyor. Böylelikle sözleşmeyi imzalayan ve nükleer silaha sahip olmayan bütün ülkelere uran zenginleştirme işlemleri, nükleer enerji için kullanılma amacıyla dahi de olsa yasaklanacak. Bu durumda BM'e bağlı **Uluslararası Nükleer Enerji Dairesi (IAEA)**

her türlü nükleer enerji taşıyıcı üretiminin tekeli kontrol edecek.

Altıncısı; NPT Sözleşmesi'nin kurallarına aykırı davranış, önceden belirlenen şema çerçevesinde »cezaya« maruz kalacak. Buradaki amaç, ABD'nin İran veya Kuzey Kore gibi ülkelere karşı girişeceği bir askerî saldırı karşısında Rusya ve Çin'in karşı çıkışlarını engellemek.

Detayları çoğaltmak olası, ama Obama'nın sadece nükleer silahlar konusunda attığı adımlar, atacağı diğer adımların neler olabileceğini gösteriyor. NPT Sözleşmesi'nin imza atan ülkeler arasında iki sınıf yaratması, yani 1 Ocak 1967'ye kadar başarılı biçimde nükleer silah üretmiş ve en az birini test etmiş olan nükleer güçler ve gelecekte nükleer silah üretmeme tahaddütünü veren diğer ülkeler gerçeği de işin cabası.

Şu an için ABD, Arjantin, Almanya, Brezilya, Britanya, Çin, Fransa, Hindistan, Hollanda, İran, Japonya, Pakistan ve Rusya uran zenginleştirme işlemlerini gerçekleştiriyorlar. Nükleer programını gizli bir şekilde yürüten İsrail'i ayrıca saymak gerekir. Böylesi bir durum karşısında Obama'nın NPT Sözleşmesi'ni sertleştirmek istemesinin »sol« politika olmadığını, aksine sözleşmenin yürürlükte olduğu 40 yıldan beri NPT altıncı maddesinin yükümlülüğünü yerine getirmeyen ABD'nin emperyalist politikalarını gûya değişim rüzgârı olarak lanse etmeye çalıştığını görmek için solcu olmaya gerek yok. Bu gerçeklere ve Irak'a, Afganistan'a rağmen Obama politikalarını solun örnek alması gereken bir »ilke« diye tanıtanlara, arkadaşım da olsa, tek söz söylenir: Hadi canım sende!

KIZILELMA MI, NABUCCO MU?

18 NİSAN 2009

Obama ziyaretinden sonra başlayan tartışmalar ve güncel diplomatik girişimler, Türkiye egemenlerinin bedeli hayli yüksek olması muhtemel bir **»jeopolitik pokere«** oturduklarına işaret ediyor. Ülke içerisinde yürütülen operasyonlar, askerî şiddetin tırmandırılması, bilhassa DTP'ye yönelik sindirme girişimleri dikkatleri iç politikaya çekse de, dış politika da atılacak olan adımlar hayli şamata çıkaracak gibi görünüyor.

Türkiye-Ermenistan ilişkileri bağlamında yürütülen tartışmaların çıkardığı toz-dumana pek aldanmamak lazım. Her ne kadar tartışmaların odağında **»Dağlık Karabağ«** ve sınır açma sorunları duruyor gibi görünse de, asıl mesele enerji kaynakları. Yani asıl belirleyici olan, jeopolitik, jeostratejik ve tabii ki jeoekonomik çıkarlardır.

Önce kavganın arka planına bakalım (somutlamak için Almanya örneğini ele alıyorum): Dünya ihracat şampiyonu olan Almanya enerji gereksiniminin büyük bölümünü yurtdışından sağlıyor. Yıllık doğalgaz ihtiyacı 500 milyar kubikmetre. Bunun yüzde 42'sini Rusya'dan, yüzde 26'sını Norveç'ten, yüzde 18'ini Hollanda'dan ve yüzde 14'ünü de kendi topraklarından karşılıyor. Yapılan araştırmalar, Avrupa'daki rezervlerin çok kısa bir süre içerisinde tükeneceğini gösteriyor. Almanya'nın durumu, diğer Batı Avrupa ülkeleri içinde aynen geçerlidir.

Bu nedenle Çekirdek Avrupa enerji ihtiyacının karşılanmasını garanti altına almak için var gücüyle uğraşılıyor, yeni konseptler geliştiriyor. Bunlardan birisi Alman hükümetinin **»Avrupa'da dayanışmacı gaz tedarik politikası«** başlıklı konsepti. Federal İktisat Bakanı **zu Guttenberg** konseptin içeriğini **»esnek tedbirlerle ve altyapıya daha çok yatırım ile gaz tedarikini güvence altına almak«** cümlesiyle özetliyor. **»Nakliyat güvenesi«** konseptin en çok öncelik verdiği bir konu. (Güvencenin sivil ve askerî yöntemlerle nasıl karşılandığı ayrı bir yazının konusu olabilir)

Öncelik vermek zorunda, çünkü doğalgazın neredeyse yarısını sağlayan Rusya, yüksek teknolojisini geliştirmeyi ihmal ettiğinden, jeopolitik çıkarlarını **»gaz vanası politikası«** ile savunuyor. Ukranya ile olan gaz kavgası Avrupa'yı yeterince ürkütmüş durumda. Ayrıca Rusya, AB ve ABD'nin yeni enerji nakliyat yolları aramalarından ve **»Hinterland«** gördüğü bölgelerde hegemonya kurmaya çalışmalarından da son derece rahatsız. Bu nedenle **»Hinterland«**ında yeni antlaşmalar peşinde.

İşte, enerji kaynakları üzerindeki hakimiyet kavgasının kızıştığı bu dönemde, Hazar Denizi havzasından, Kafkaslardan ve Orta Doğu'dan Batı'ya çekilen ve çekilecek olan boru hatları ağının tam merkezinde olan Türkiye'ye önemli roller düşüyor. Devlet erkini paylaşan güçler bunun bilincinde ve stratejilerini **»pastadan«** olabildiğince büyük pay almaya odaklanmış durumdadır.

Bu nedenledir ki, hem AB-ABD cephesinde, hem de Rusya ve İran cephesinde at koşturmaya çalışılmaktadır. Bir tarafta Rusya ile İsrail'e gidecek olan **»Blue Stream 2«** ve Karadeniz'den Avrupa'ya yönelen **»South Stream«** boru hatları üzerine anlaşmaya çalışılmakta, diğer tarafta da AB'nin önem verdiği ve Rusya'yı ekarte etmeye yarayan **»Nabucco Projesi«** gerçekleştirilmek istenmektedir.

Görüldüğü kadarıyla yıllık 31 milyar kubikmetre kapasiteye sahip olacak **»Nabucco Projesi«** bir hayli yol almış durumda. Son AB Zirvesi projesi

»AB'nin öncelikli altyapı projesi« olarak ilân etti. AB Güney Kafkasya ve Orta Asya Sorumlusu **Semneby**, Mayıs ortasında bir konferans düzenleneceğini ve Haziran'da antlaşmanın imzalanacağını söylüyor. Türkiye de projeyi AB üyeliğinden daha önemli görüyor. Hükümet Temsilcisi **Selim Kuneralp** »AB üyelik görüşmelerinden bir sonuç çıkmasa da, Türkiye projeyi destekleyecek« garantisini verdi bile. Azerbaycan, Türkmenistan, Kazakistan, Usbekistan ve belki de İran'dan doğal gaz nakledecek olan boru hattının inşasına 2011'de başlamak istiyorlar.

Ama bu arada Rusya da boş durmuyor. Türkiye'nin boru hattının güvenliğini sağlayamayacağına inanan Azerbaycan, Rusya ile masaya oturdu. 27 Mart 2009'da Azerî **SOCAR** şirketi başkanı **Abdullayev** Moskova'da **Gazprom** şirketi yönetimi ile buluştu ve Azerî doğal gazı üzerine bir »Niyet Antlaşması« imzaladı. Niyet tutarsa, Nabucco zora düşebilir. Benzer bir antlaşmanın Türkmenistan ile de imzalanması bekleniyor. Perşembe günü Dışişleri Bakanı **Babacan** Ermenistan'a giderken, Azerbaycan Devlet Başkanı İlham Aliyev Moskova'ya uçuyordu. **Medvyedev** ile çay içmeye gitmiyor herhalde.

Yani sözün kısası, devlet akıllı farklı işliyor. Söz konusu ekonomik çıkarlar olunca, o uğruna bolca kan dökülen »ulusal değerler« beş para etmiyor. Azerbaycan Türkiye'ye »Kızılma dersem çık, Nabucco dersem çıkma« sinyalini veriyor. Ermenistan bahane.

KEÇİDEN BAHÇEVAN OLURSA...

25 NISAN 2009

Almanya'nın önde gelen iktisadî araştırma enstitülerinin geleneksel olarak bu tarihlerde kamuoyuna açıkladıkları »İlkbahar Tahminlerine« göre, Almanya'yı 1949'dan bu yana en şiddetli konjonktür gerilemesi ve en ciddi işsizlik sorunları bekliyor. Genellikle sermaye yanlısı »araştırmalarla« dikkat çeken 8 enstitü, hazırladıkları 96 sayfalık raporda hayli kararlı bir resim çiziyorlar.

Rapora göre iktisadî büyüme bu yıl yüzde 6 ile rekor düzeyde gerileyecek. Bunun sonucunda sadece 2009'da bir milyondan fazla insanın işsiz kalması bekleniyor. İhracatın yüzde 22,6 düşmesine ve 2010'da resmî işsizlik sayısının 5 milyonu geçeceğine kesin gözyle bakılıyor. Toplumun yüzde 13,5'inin yoksulluk sınırında yaşadığı ve yaklaşık bir milyon insanın tam gün çalışmalarına rağmen sosyal yardıma muhtaç olacak derecede düşük ücret aldığı Almanya'da bu gelişmelerin nerelele varacağını tahmin etmek, insanı ürkütüyor doğrusu.

Baksanıza IMF, Federal Hükümet ve enstitüler ağız birliği etmişcesine, Almanya'nın 1930'lu yıllardan bu yana en derin iktisadî krizi içerisinde olduğunu söylüyorlar. Ve gerek SPD'nin Federal Cumhurbaşkanı adayını **Gesine Schwan** olsun, gerekse de Alman Sendikalar Birliği başkanını **Michael Sommer** veya Sol Parti başkanını **Oskar Lafontaine** olsun, hepsi sosyal patlamaların baş gösterebileceğine dikkat çekiyorlar. Lamı cimi yok; 1930-1931-1932'li yıllarda benzer bir kriz ve altı milyon işsiz

olduğunda, peşinden Nazi diktatörlüğünün geldiğini unutmadık henüz.

Aslına bakılırsa, Almanya'da, Fransa'daki direnişlere benzer bir gelişme beklenilmemelidir. Ne sendikal hareket oradakine benziyor, ne de toplumsal yapı Fransa'dakine benzer bir direniş kültürüne yatkın. Bu nedenle ufukta bir düzelme görülmez ve işçi, hizmetliler ve zanaatkârların klasik kesimlerinin toplum çeperine itilmeleri devam ederse, toplumun önemli bir kesiminin daha önceleri olduğu gibi, kendilerini politikadan daha da geri çekmeleri ve ırkçı motivasyonla, savunmacı tedbirler anlamında radikalleşmesi söz konusu olabilir. Radikalleşme de, Almanya'nın özgün koşulları nedeniyle öncelikle aşırı sağa oy potansiyeline dönüşebilir ve 1992-93 yıllarının toplumsal kırılmalarına benzer ırkçı saldırı ve cinayetleri gündeme getirebilir. Şu an için yüzde 10'luk bir oy potansiyeline sahip olan ve ulus devlet sınırları içerisinde savunmacı tedbirleri ifade eden DIE LINKE'nin, radikalleşmenin aşırı sağa kaymasını ne denli engelleyebileceği de pek belli değil. Yani demem o ki, bir kaç ay içerisinde ortalık karışabilir.

Araştırma enstitüleri de benzer görüşlerde olsalar gerek, çünkü hükümete sundukları raporda, »halk arasındaki tüketimi de engelleyen korkuların giderilmesi için tedbirler« alınmasını, ama yeni konjonktür paketlerine para yatırmaktansa, »iktisatın işlemesi için banka sektörünün sağlığına kavuşmasını sağlamasını« öneriyorlar. İktisat politikasının önceliğinin banka sektörü olduğunu belirten enstitü temsilcileri, »gerekirse bankalara zorla para yardımı yapılmalıdır« diyerek, neoliberal doktrini teyid etmeye devam ediyorlar.

Ne diyeyim, keçiden bahçevan olursa, bu kadar olur işte. Ama bu öneri aynı zamanda egemenlerin izledikleri/izleyecekleri yola da işaret etmektedir. Banka sektörünün »sistemsel öneme« sahip olduğunu muhalefeti ve hükümetiyle bütün güçler ifade ediyor. Ama ifade edilmeyen, sistemin neden korunmak zorunda olduğudur. Bence bankaları kurtarma operasyonu, neoliberalizmin gerçek yüzünü bir kez daha ortaya çıkar-

makta ve aynı zamanda iktisadî kriz vesilesiyle kendi egemenlik krizinin üstesinden gelme ustalığını göstermektedir. Burjuva demokrasilerinin sosyal ve hukuk devletini, kökten karşı çıkışla eleştiren neoliberalizm, devletin yasalarla adaletsizliği temellendirdiği ve sermaye kârlarını otoriter devlet garantisi altına aldığı bir ekonomiyi gerçekleştirmeye çalışıyor.

Bu açıdan bakıldığında, Alman devletinin gûya konjontürü rayına oturtmak ve »sistemsel önemi« olan bankaları kurtarmak için bütçe vanalarını sonuna kadar açmasının klasik bir »devlet müdahalesi« olmadığı, aksine devletin, malî sermayenin varlığını ve kârlarını – bilhassa malî sistem iflasın eşiğine geldiğinde garanti altına alacağını ilân etmesi olduğu görülebilir.

Sosyaldemokrasi ve onunla yatağa girmekten bir türlü bıkmayan Alman sendika yönetimi bunların farkında. Sermaye kârlarını garanti etmek için uygulanan politikaların, işsizliği artıracaklarını, satın alma gücünü azaltacaklarını, yoksulluğu derinleştireceklerini ve de en önemlisi, sınıf toplumunun tüm çelişkilerinin herkes tarafından daha net görüleceğinin farkındalar. Ve bana kalırsa şunu da çok iyi biliyorlar: »koyunun olmadığı yerde keçiye Abdurrahman Çelebi demişler« misâli, temsil ettiklerini iddia ettikleri kesimin yarın öbür gün »orijinali« isteyebileceklerini.

ALMANYA'NIN ÖLÜMCÜL KÂRI

2 MAYIS 2009

Dün, Büyükçekmece'deki Tüypap Fuar ve Kongre Merkezi'nde sona eren **»Uluslararası Savunma Sanayii Fuarı« IDEF'09**, küresel iktisadî krizin ulus aşırı silah tekellerini hiç etkilemediğini kanıtlıyor. IDEF'09 fuarının her gününde okuduğum haberlerde, silah tekellerinin kasalarına akan paraların seslerini duymuş gibi oldum dersem, pek abartılı olmaz sanırım.

Bilindiği gibi IDEF, **»Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı«**na ait. Bu vakıf da – bildiğim kadarıyla – kurulması için Türkiye'de özel yasa çıkartılan tek vakıf. Yasayla kurulan özel bir vakıf, bir ülkenin »savunması« için yaşamsal öneme sahip olan savunma sanayiinde baş rolü oynuyor (Vakıf hakkında www.tskgv.org.tr adresinde detaylı bilgi edinebilirsiniz).

Tabii 45 ülkeden toplam 464 silah şirketi ve tekelinin katıldığı ve dünyanın önde gelenleri arasında sayılan bir »savunma sanayii fuarı«nda yeni silahlanma anlaşmalarının yapılması da doğal. Bunlardan bir tanesi, Türkiye ile Almanya arasında imzalanan işbirliği antlaşması – daha doğrusu, ortak silahlanma işbirliği konusundaki bir »Çerçeve Antlaşması«. Anlaşılan IDEF'09, 15 silah tekeliyle fuara katılan Almanya'ya hayli yaradı.

Tam da kriz döneminde Almanya iktisatına »ilaç« gibi iyi gelen antlaşma kamuoyunda duyulunca, DIE LINKE milletvekili **Norman Paech** se-

sini yükseltti. Adam solcu, illâ pişmiş aşu su katacak! Parlamento'da Almanya barış hareketinin dili ve kulağı olan Norman, Federal Hükümeti kendi koyduğu kuralları çiğnemekle suçluyor. Yani haksız da değil doğrusu: yurtiçinde silahlı ihtilafları olan ve satılan silahları kendi yurttaşlarına karşı kullanma riski bulunan ülkelere silah satışı hükümet tarafından yasaklanmış durumda. Norman, Türkiye'nin de böylesi bir ülke olduğunu iddia ediyor ve hükümetin İstanbul'da antlaşma imzalamasını »ikiyüzlülük« olarak eleştiriyor.

İlâhi Norman! Mesele kâr olunca, kural mı kalır be yoldaşım? Ama adam hukuk ve anayasa profesörü, hukuka uyulmasını istiyor haklı olarak. Görüldüğü gibi haklı olmak yetmiyor: hafta başında kamuoyuna açıklanan **SIPRI Raporu**, silah ticaretinde hukukun bizzat hukuku korumakla mükellef hükümetler tarafından »guguk« haline getirildiğini kanıtlıyor.

1966 yılında İsveç'te kurulan ve yaptığı barış ve ihtilaf araştırmalarıyla bağımsız bir otorite olarak kabul gören **Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü SIPRI**, Almanya'nın dünya çapındaki silah ticaretindeki payını son beş yılda yüzde 70 artırdığı tespitini yapıyor. Almanya böylece, ABD (yüzde 31'lik pay) ve Rusya'nın (yüzde 25'lik pay) ardından yüzde 10'luk bir pay ile üçüncü sıraya yerleşmiş. Dünya çapında silahlanma için yılda 858 milyar Avro (1,34 milyar Dolar) harcadığını düşünürseniz, yüzde on iyi para – yeme de yanında yat!

SIPRI, Alman silah tekellerinin en iyi müşterilerinin Türkiye ve Yunanistan olduğunu bildiriyor. Buna göre sadece Türkiye ve Yunanistan'a satılan silahlar, Almanya'nın silah ihracatının yüzde 30'dan fazlasını oluşturmaktadır. En çok tutulan ürünler ise Leopard-2 saldırı tankı ve 214 tipi denizaltılar. Almanya, NATO üyesi kardeş ülkelere kıyak geçmeyecek de, kime geçecek? Elbette bi çıkarı... pardon, bir bi bildiği vardır herhalde!

Çıkar deyince aklıma geldi, SIPRI Raporu'na bakıverdim, sonra da kendi kendime kızdım, yanlış meslek seçtim diye. Öyle ya, dünyanın neresine

gidersen git, para silahda. Kanıtı SIPRI Raporu: Dünya çapındaki silahlanma giderlerinin neredeyse yarısını (yüzde 45) ABD harcıyor. Sadece 2007'de harcanan para 547 milyar Dolar. 2001 İkiz kuleler saldırısından bu yana silahlanma giderlerinde yüzde 59 artış olmuş (hani, El-Kaide saldırganlarının silah tekellerinden hisse senedi satın almış olduklarını da düşünmedim değil).

İkinci sırayı, yılda 59,7 milyar Dolar ile Britanya, üçüncü sırayı da Çin (58,3 milyar Dolar) alıyor. Almanya ise 36,9 milyarla altıncı sırada. Bu arada bir sayı daha: Almanya'nın sadece Avrupa'daki ülkelere silah satışı 2003-2008 yılları arasında, bir önceki beş yıla nazaran yüzde 123 artmış.

Asıl ürkütücü olan ise dünya çapında yaklaşık 25 bin nükleer başlığın kullanıma hazır olması ve geliştirilmekte olan yeni NATO-Konsepti'nde, nükleer ilk vuruş opsiyonunun olasılık olarak kabul edilmesi. Hoş, nükleer silah kullanılması silah tekelleri de istemez herhalde – nükleer savaş sonrasında silah satacak insan bulamazlar da ondan. Ama konvansiyel silahlar da yeterli kâr yapmak için – Bkz. Almanya. Boşuna dememişler: »Ölüm, sen bir Almanyalı ustasın« diye. Ölümcül kâr söz konuşuyken, kim takar kuralı, dimi ama?

AVRUPA (İÇİN) EYLEM GÜNLERİ

16 MAYIS 2009

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu **ETUC** 14-15 ve 16 Mayıs 2009'u **Avrupa Eylem Günleri** olarak ilân etti. »Krizle mücadele. Avrupa için sosyal anlaşma. [Kriz] neden olanlar ödesin« başlığı altında 14 Mayıs'ya Madrid ve 15 Mayıs'ta Brüksel'de gerçekleştirilen yürüyüş ve mitinglerden sonra bugün Berlin ve Prag'da düzenlenecek yürüyüşlerle eylem günleri sona erecek.

Avrupalı sendikalar küresel malî ve iktisadî krizin »iktisat ve sosyal sistemlerimizi« tehdit ettiğini ve bu durumdan »saygısız ve düşüncesiz bankaların, borsa spekülasyonlarının ve kumarhane kapitalizmini olanaklı kılan politikaların suçlu olduğunu« söylüyor ve faturanın işçilere çıkartılmasını protesto ediyorlar. Talepleri de şöyle:

»1.Yoksulluk, işsizlik ve dışlanmayla aktif mücadele eden ve iyi kamusal var olma güvencesini garanti eden bir sosyal Avrupa için genişletilmiş konjonktür programı.

2.Sadece fiyat istikrarından değil, büyüme ve tam istihdamdan da sorumlu olan Avrupa Merkez Bankası.

3.Zenginliği adilce dağıtmak ve kumarhane kapitalizmine son vermek için malî piyasaların daha katı düzenleme altına alınması.

4.Daha yüksek ücret ve emekli aylıkları, güçlü sosyal devlet ve yüksek satın alma gücü.

5.Sosyal temel haklar her yerde öncelik kazanmalı ve her yerde:»aynı yerde eşit işe eşit ücret« kuralı geçerli olmalı!«

Yüzeysel bakıldığında taleplerin hepsi kulağa hoş gelen ve çok geniş kesimlerin altına çekincesiz imza koyabilecekleri talepler. Ama sadece yüzeysel bakıldığında. Her zamanki gibi »şeytan detayda saklı«.

Öncelikle ilk akla gelen soru şu: işçi sınıfının (gerçi Avrupalı sendikaları işçi sınıfı demiyor ve »işalan« tanımını kullanıyorlar ya) çıkarlarını temsil ettiği iddiasında bulunan sendikaların, küresel bir krizle neden sadece Avrupa için öne sürülen taleplerle mücadele etmek istedikleridir. Yani, haklılıklarından zerre kadar şüphe duymadığım talepler Avrupa'da yerine getirildiğinde, küresel kriz ortadan kalkacak mı? Hadi Avrupa'da krizi engelledik diyelim, Avrupa kadar zengin ve imtiyazlı olmayan coğrafyalarda küresel krizin etkilerini bütün şiddetiyle – savaşlar, ekolojik felaketler, artan kitlesel yoksulluk, açlıktan ölmeler, daha da diktatörleşen rejimler, sefaletle yol açan sömürünün derinleşmesi v.s. – iliklerine kadar hissedenden ne olacak? Diyelim Almanya'da **Opel** işletmeleri devletin vergilerden ayırdığı yardımlarla kurtarıldı. Bu, henüz bir kaç gün önce Bangladeş'te Alman **METRO** şirketi için üretim yapan bir fabrikada bir kadın işçinin 15 gün boyunca günde zorla 15 saat çalıştırdıktan sonra yorgunluktan bitap düşüp, oracıkta can vermesi gerçeği karşısında hangi anlamı taşıyacak?

Tekrar hatırlatmakta yarar görüyorum: **BMÖ**'nün 7 Nisan 2009 tarihli Genel Kurul toplantısında BM'in beslenme hakkından sorumlu sözcüsü **Olivier De Schutter**, 1 milyarı aşkın insanın kronik açlık çektiğini, 700 milyondan fazla insanın günde 1 Avro'dan daha az parayla geçinmek zorunda bırakıldığını ve her 6 saniyede 1 çocuğun açlıktan öldüğünü söyleyerek, bunun sorumlusunun Batı'nın lehine gelişen uluslar arası ticaret olduğundan dert yakınmamış mıydı? Böylesi bir gerçek karşısında dünya nüfusunun yüzde 7,5'ini oluşturan, ama dünya çapındaki zenginliğin neredeyse yarısına sahip olan Avrupa ile sınırlı olan talepler, kapitalizmin küresel krizine verilebilecek yegâne yanıt olabilirler mi?

Evet, kapitalizm krizlerinin faturasını her zaman işçilere ve halklara çıkar-

maktadır. Ama sadece Avrupalı işçi ve emekçilere değil. Eğer Avrupa'nın zenginliğinin, özgürlüğünün ve görece demokrasisinin, »yeryüzünün lanetlilerinin« sömürülmesi, açlıktan inim inim inlemeleri, sefaletleri ve esirleştirilmeleri üzerine kurulu olduğu söylenilmeden, salt Avrupa için sosyal anlaşmalar talep edilirse, ne küresel krizlerle başa çıkabilecek bir dönüşüm için mücadele örgütlenilebilir, ne de Avrupa'nın refahını tehdit eden »terör« biçiminde geriye dönecek olan emperyalist savaşlara karşı gerekli direnç oluşturulabilir.

Bu açıdan Alman barış hareketinin ETUC eylem günlerine barış ve silahsızlanma talepleri bağlantılarında destek verdiğini açıklamasını, neoliberal politikaların yol açtığı küresel malî ve iktisadî kriz ile emperyalist savaşlar bağlamını göstermesi nedeniyle, hayli anlamlı buluyorum. Velhasılı, Avrupa'da »zenginliği adil dağıtma« yerine, »zenginliğimizden yoksullar lehine birazcık feragat etmeliyiz« deme cesaretini gösteren sendikacılar olmadığı müddetce, sınıf dayanışması Avrupa sınırlarını aşamayacak gibi görünüyor.

ALMANYA'NIN OTONOM MİLLİYETÇİLERİ

23 MAYIS 2009

Her yıl bu haftalarda Almanya politika sahnesinde bilindik bir ritüel tamamlanır: **Federal İçişleri Bakanı** ile **Anayasayı Koruma Teşkilatı Başkanı** basın önüne çıkarlar ve Almanya'nın karşı karşıya bulunduğu iç tehditleri sıralarlar. Ertesi gün de yaygın medya verilen bilgileri skandalize ederek manşetlere taşır.

Geçen Salı günü gene yıllık **Anayasayı Koruma Teşkilatı Raporu** basına tanıtıldı. Muğlak sayılar ve korku toplumu yaratmaya hizmet eden bir yaklaşımla Almanya'yı tehdit eden en önemli unsurun »islamî terör« olduğu anlatıldı. İçişleri Bakanı **Wolfgang Schaeuble** ile »anayasa koruyucularının« şefi **Heinz Fromm**'u dinleyen bir yabancı, her başörtülü veya esmer sakallının potansiyel canlı bomba olarak Alman kentlerinin sokaklarında kurban aradığını zannederdi herhalde. Büyük bir ciddiyetle, neredeyse bir »islamî terör ordusunun« ülke kapılarına dayandığını anlatır gibi felaket tellallığı yapan Schaeuble'yi dinlerken, nedense aklima Celal Bayar geldi. Bayar'da her yıl »bu kış komünizm gelecek« demiyor muydu?

Alman egemenlerinin iç politikayı, dış politik çıkarlar çerçevesinde şerkillendirmeleri, emperyalist saldırı savaşlarını meşru kılmak için sürekli »islamî terör« tehditini öne sürmeleri, artık alıştığımız bir ritüel. Alıştığımız diğer bir yaklaşım ise, ülke içerisindeki aşırı sağcı ve neonazi tehditinin ulaştığı boyutların küçümsenerek anlatılması.

Basına tanıtılan raporda »islamî terör« tehditi hakkında varsayımlar ve şişirilmiş sayılar öne çıkarken, aşırı sağcılık ve neonazizm hakkındaki verilerin geçiştirilerek aktarıldığı göze çarpıyor. Ancak sayılar, ki bana kalırsa buz dağının tepesi sayılır, bir hayli ürkütücü. Bir kaç örnek:

2008'de Almanya'da politik motivasyonlu toplam **31.800** suç işlenmiş (yani ayda 2.650, günde 88, saatte 4 suç). Bu kayıtlara geçen suçların 20.422'si aşırı sağcıların işlediği suçlar. Aşırı sağcılar tarafından saldırıya uğrayan insan sayısı binlerle anılıyor – sonucunda da 5 cinayet ve 4 cinayet denemesi kayda geçiyor. Aşırı sağcılar 2004'den bu yana yeniden cinayet işlemeye başlamışlar. En dikkat çekici saldırı, 400 neonazinin 1 Mayıs 2009'da Dortmund'da 1 Mayıs yürüyüşüne yaptıkları saldırı. Çeşitli tarihlerde ve yerlerde, otoyol park alanlarında, garlarda ve sokaklarda sendikacı ve solculara yönelik saldırılar da göz önünde tutulursa, neonazilerin yeni bir taktiğe başvurdukları sonucuna varılır. Zaten Fromm da bu tip saldırıların »yeni bir fenomen« olduğuna dikkat çekiyor.

Gerçekten de yeni bir »fenomen«den bahsetmek olanaklı. Yeni olan, aşırı sağcı ve neonazi kesiminde boy gösteren ve saldırganlıklarıyla dikkat çeken **»otonom milliyetçiler«** adlı grup. Grubu, kullandıkları kıyafetler ve semboller açısından sol otonomlardan ayırt edebilmek hayli zor. Che Guevara resimli tişörtler de giyen »otonom milliyetçiler« kendiliğindenci eylemleri gerçekleştiren bir genç neonazi kültürünü yaşıyor.

NPD gibi, ihtiyar ve tozlu olarak nitelendirdikleri partilerden uzak duran »otonom milliyetçiler«, kendilerini otantik neonazi protesto kültürünü kullanan »sağ-devrimciler« olarak tanımlıyor ve antisemitizme dayanan bir antikapitalist söylem kullanıyorlar. Söylemlerinde, Hitler'in SS-tugaylarına duyulan özlem yer alsa da, »sosyal devrim« gerekliliği öne çıkıyor. Yürüyüşlerinde gerek polisle, gerekse de karşıt göstericiler ile doğrudan çatışma arayan »otonom milliyetçiler«, yerleşik aşırı sağcı ve neonazi partilerin üye kaybetmesinin aksine giderek daha çok genç insanı aralarına katabiliyorlar.

Diğer tarafta ise NPD ve DVU gibi aşırı sağcı ve neonazi partilerin kent ve kasaba meclislerine soktukları temsilci sayısı artmakta. Özellikle yoksulluk kısıncı altındaki Doğu eyaletlerinde aşırı sağcı ve neonazi belediye meclisi üyelerinin sayısında bir patlama var. Hafta başında **Alman Sosyal Yardım Kuruluşları Birliği DPWW** tarafından kamuoyuna tanıtılan »Yoksulluk Haritası«nın gösterdiği gibi, yoksulluğun aşırı derecede arttığı bölgelerde neonazilerin güç kazandıkları görülüyor. Gerçi istatistiklere göre en fazla neonazi saldırısı Kuzeyren Vesfalya'da tespit edilmiş, ama »yabancılardan arındırılmış bölge« olarak ilân edilen kent ve kasabaların büyük bir bölümü Doğu eyaletlerinde.

Örnekleri çoğaltmak mümkün. Ancak sadece bu kadarı bile Almanya'daki burjuva refah toplumunun içinde taşıdığı gerçek »tehdit potansiyelini« göstermeye yetiyor. Toplum merkezinde kökleşmiş ırkçılığı saymıyorum bile. Velhasılı rapor, bu ay 60. yıldönümü kutlanacak olan Almanya Anayasası'nı (Bonn Temel Yasası) korumakla yükümlü teşkilatın ve egemen politikanın »islamî terör« safsatısıyla gelişmeleri hangi gözle okuduğunu kanıtıyor. Görülen o ki, egemenler gerçekten ilerici bir burjuva anayasası olan Almanya Anayasası'nın temel felsefesinden hiç bir şey öğrenememişler.

KUZEY KORE NİRE?

30 MAYIS 2009

Yanlış anımsamıyorsam, 1995 Kasım'ında Wiesbaden'de yapılan bir toplantı esnasında SPD'nin ünlü güvenlik politikaları stratejisti **Egon Bahr** ile tanışmıştım. O günler de Fransa'nın Pasifik Denizi'nde yaptığı nükleer deneme (2 Ekim 1995) tartışmaların odağına oturmuştu. Kahve molasında bir kaç Genç Sosyalist üyesiyle Fransa'nın **Force de Frappe** (Vuruş Gücü Politikası) ve nükleer denemelerinin gereksizliği üzerine tartışıyorduk ki, bizi dinleyen Bahr lafa karıştı: »Ben de nükleer silahlara karşıyım, ama günün birinde deli bir kowboyun ABD'nin nükleer cephanesi üzerinde tek başına karar verme yetkisine sahip olabileceğini düşündükçe, komşumuz Fransa'nın nükleer şemsiyesi altında olduğumuzu bilmek, beni rahatlatıyor.«

Willy Brandt'in yakın danışmanı olan ve 1966 sonrasında Avrupa'daki yumuşama politikasının mimarları arasında sayılan kurt politikacı, bize iki cümle ile jeostrateji ve reel politika konusunda ders vermişti.

Yıllar sonra, 25 Mayıs 2009'da Kuzey Kore'nin nükleer deneme yaptığına dair haberleri okuduğumda, yeniden Bahr'ın sözlerini anımsadım. 1980'li yıllardan beri Alman barış hareketinin eylemlerine katılan bir barış aktivisti olarak nükleer silahlar ve »**Savunma ve Güvenlik Politikaları**« olarak adlandırılan alanlara hep özel bir ilgi duymuşumdur. Bu nedenle Bahr'ın sözlerinden hareketle, ne zaman yeni bir gelişme olsa, konuyu egemen reel politika açısından da değerlendirmeye çalışırım.

Nükleer silahların ve denemelerin insanlığın geleceğini tehdit eden en büyük »reel« tehlikelerden biri olduğu konusunda sanırım herkes hemfikir. Egemenler de. Zaten bu nedenle BMÖ 1996'da nükleer denemelerin durdurulması için bir antlaşma hazırlamıştı. ABD ve SSCB arasındaki antlaşmaları saymıyorum bile. Bilindiği gibi 1996 Antlaşması'nı ABD, Çin ve İsrail imzaladı, ama hâlen tasdik (ratifikasyon) etmediler. Hindistan, Pakistan ve Kuzey Kore ise imza bile atmadılar. Nükleer silah görüşmelerinin, »nükleer cephanelerin dondurulması« bağlamında nükleer silah tekelinin tek yanlı olarak nükleer güçlerin elinde kalmasına yönelik adımlar olduğu ayrı ve uzun bir konu.

K. Kore özelinde ise, büyük güçlerin iki yüzlülüğü bariz bir biçimde göze batmakta. ÖDP'li Alper Taş'ın dediği gibi »emperyalist ülkeler kendilerine hak gördüklerini başka ülkelere hak görmüyor«. Konunun detayına girmeden önce şunun altını çizmeliyim: Kore »Demokratik Halk Cumhuriyeti«ni otokratik ve antidemokratik bir ülke olarak görüyorum. Kore yarımadasındaki »sosyalizm« denemesini, gerçek sosyalizmin nasıl olmamasını gösteren bir ibret olarak algılıyor ve yönetimini, kendi halkını ezen militarist bir diktatörlük olarak nitelendiriyorum. Ayrıca, bırakın nükleer silahları ve denemelerini, silahlanma ve militarizmi tümünden reddettiğimi, Kore dahil, dünyadaki bütün nükleer silah gücünün imha edilmesinin zorunlu olduğunu özellikle vurgulamayı gerekli dahi görmüyorum.

Ancak Kore özelinde konuyu değerlendirirken, bazı noktaların da göz ardı edilmemesi gerektiğine inanıyorum. Bir kere »denemeler dünyanın tepkisini çekiyor« derken, hangi dünya sorusunu yanıtlamak gerekiyor. Doğru, Batı, emperyalist ülkeler tepki gösteriyor. Peki, emperyalizmin cenderesi altındaki »yeryüzünün lânetlileri«? Emperyalist dayatmalar, sömürü, saldırı savaşları ve işgaller karşısında yoksul K. Kore'nin dünya egemenlerine diklendiği düşünülemez mi? Batı dışındaki dünyada hiç böyle düşünülmediğini söylemek hayli güç.

Diğer yandan, Pyöngyan propagandalarının tüm irrasyonelitesine rağmen, K. Kore yönetiminin uluslararası realiteyi son derece gerçekçi değerlendiren adımlar attığı söylenmelidir. K. Kore, Irak deneyiminden hareketle, ancak nükleer güç olduğunda ABD ile eşit göz hizasında görülebileceğinin bilincinde. Öyle ya, Irak'ın elinde sahiden kitle imha silahları olsaydı, ABD Irak'la savaşa kalkışabilir miydi?

Öte yandan K. Kore, Batı'nın şu an için yeni bir savaş cephesi açamaya çağını da biliyor. Irak ve Afganistan'daki çözümsüzlük, harcanan milyarlarca Dolar'a ve işgale rağmen hâlâ devam eden savaş, ABD ve NATO için engelleyici faktörler. Bu açıdan bakıldığında K. Kore'nin, denemeyi hükümrancılığını koruyan bir güvenlik antlaşması yapılabilecek bir baskı aracı, bir şartlı rehin olarak kullanmak istediği anlaşılıyor. Bence böylesi bir antlaşma, dünya barışına giden yolun çıkarınadır.

O nedenle **Uluslararası Doktorlar Örgütü IPPNW**'nin çağrısı bana hayli anlamlı geliyor: »Şimdi gerekli olan askerî yanıt değil, (...) Kuzey Kore ve İran'la olan nükleer ihtilafların acilen diplomatik girişimlerle çözüme ulaştırılmasıdır. Güvenliklerinin tehlikede olduğunu düşünen [ülkeleri] tehdit etmek, son derece yanlıştır.«

Türkiye'de özünde haklı olarak »sosyalistler kaynaklarını silaha değil eğitime ve sağlığa harcarlar« diyerek K. Kore'yi eleştiren sosyalistlerin, dünyadaki reel durumu göz önünde tutmaları bence doğru olur. Yoksa, egemenlerin eleştirisiyle, sosyalistlerin eleştirisi arasındaki fark nasıl belli olacak?

AVRUPA PARLAMENTOSU: DIŞSİZ KAPLAN!

6 HAZİRAN 2009

Yarın imtiyazlılar coğrafyasında seçmenin pek ilgisini çekmeyen bir seçim yapılacak: **Avrupa Parlamentosu Seçimleri**. 27 ülkenin üye olduğu ve yaklaşık 500 milyonluk bir nüfusa sahip olan AB'nde, büyük bir iktisat ve malî kriz dönemi içindeyken, Doğu Avrupa'yı içeren 2005 genişlemesinden ve **Lizbon Stratejisi**'ni anayasal zorunluluk haline getirecek »Avrupa Anayasa«sının reddedilmesinden sonra, 375 milyon seçmen toplam 785 üyesi olan Avrupa Parlamentosu'nu seçmeye hazırlanıyor.

Gerçi Avrupa sokaklarını dolaşanların seçim olacağını tahmin etmeleri hayli güç. Partilerin, alışlagelmiş ürün reklamlarının arasında kaybolan seçim afişleri, haberlerden sonra yayınlanan iki dakikalık seçim reklamı ve alışveriş merkezlerinin bulunduğu yerlerdeki parti standları olmasa, seçimden bihaber olacağız anlayacağınız. **Oskar Lafontaine** bile seçim mitinglerine bir kaç yüz kişiden fazlasını toplayamadıktan sonra, gerisini siz düşünün.

Uzmanlar Pazar günü yapılacak olan Avrupa Parlamentosu(AP) seçimlerine yüzde 40'dan az bir katılım olacağını tahmin ediyorlar. Tanıdık bir gazeteciden duyduğuma göre, büyük gazetelerin politika redaksiyonlarında girilen bahislerde, oranın yüzde 30'lara kadar ineceğine dair iddiaları girenler varmış. Son seçimlere katılım yüzde 43 civarındaydı.

AP'nun seçmenin ilgisini çekmemesinin bir kaç nedeni var. Bir kere

parlamentonun dışsiz bir kaplan olduğunu vurgulamak lazım. AB Komisyonu'nun aldığı bazı önemli kararlara katılma hakkı var, o kadar. Kararların alındığı asıl merciler, devlet ve hükümet başkanlarının oluşturduğu **AB Zirveleri**, **AB Konseyi** ve **AB Komisyonu**'dur.

AB'ne üye olan ülkelerdeki sosyal, iktisadî, politik ve kültürel tüm kararların neredeyse yüzde 80'inin, demokratik meşruiyeti meçhul kurumlara alınması, parlamentonun »cazibesine« mal oluyor. Kısa bir kaç bilgi vermek gerekirse, AB politikaları şöyle belirleniyor diyebiliriz:

En güçlü kurum AB Komisyonu. Önemli konularda bağımsız karar alma hakkı var. Üyeleri, AB üyesi ülkelerin hükümetlerince belirlenir. AP, hükümetlerin Komisyon'a gönderdiği üyeleri kabul etmek zorunda. Ancak üçte ikilik bir çoğunlukla Komisyon'un istifasını isteyebilir, ki bu AP'ndaki politik çoğunluklara bakıldığında olanaksız sayılmalı. Komisyon, AB idaresinden ve yasa tasarıları hazırlamaktan sorumlu ve »ortak politikalar« geliştirmekle yükümlü. Ulusal hükümetlerin AB kararlarına ve sözleşmelerine uymalarını kontrol eder, uluslararası sözleşmeler imzalar.

Ardından AB Konseyi'ni saymak gerekiyor. Konsey, AB üyesi ülkelerin ulusal bakanlarından oluşur ve AB'nin temel politikalarını belirler. Vergi politikaları, göç ve mültecilik ile dış ve güvenlik politikalarında oy birliği gereklidir. Konsey'de her ülke, büyüklüğüne göre oy hakkına sahiptir, ancak bu uygulama küçük ülkelerin lehine biçimlendirilmiştir.

Asıl söz sahibi olan kurum ise Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi'dir. Yılda dört kez toplanır, AB stratejilerini belirler ve Komisyon'un önerilerini kabul eder. Komisyon doğrudan Zirve'ye karşı sorumludur. Kısacası Zirve karar alır, Komisyon uygular ve hükümetler de bu kararları ülkelerinde »AB istiyor, uygulamak zorundayız« gerekçesiyle ulusal politika haline getirir.

AP ise, belirli yasa karakteri olan kararlara AB Konsey'i ile katılma hakkı

na sahiptir, Komisyon'un hazırladığı bütçeyi onaylar ve Komisyon'un çalışmalarını denetler. Komisyon'u seçme ve temel politikalar ile stratejileri belirleme hakkından mahrum bir parlamentonun, Avrupa'lı seçmenin pek ilgisini çekmemesi bu nedenle eşyanın tabiatına uygundur.

Diğer tarafta küresel krizin etkilerini de göz önünde tutmak gerekir. Yeni üyeler iflasın eşiğinde. Macaristan 2008'de verilen 20 milyar Avro ile iflastan kurtarılmıştı, ancak yeniden iflasın eşiğine gelmiş durumda. Romanya, Letland, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Bulgaristan gibi ülkelerde ekonomik krizin yanısıra, politik krizler de yaşanmakta. İşsizlik kimi ülkede yüzde 20'ye (Estonya yüzde 20, İspanya yüzde 19) dayanmış durumda. AB yurttaşlarının yüzde 58'i kişisel ekonomik durumlarının kötüleşeceğini tahmin ederken, yüzde 83'ü AB'nin krizle yeterince mücadele edemediğini düşünüyor (Eurobarometre).

Peki, böylesine bir ortam içerisinde ve AB'nin giderek neoliberal ve militarist bir imparatorluğa dönüştürüldüğü dönemde seçimlerde oy kullanmak için tek bir neden var mı? Bence var: Parlamento'yu neoliberalizme, emperyalist yayılmacılığa ve militarizme karşı bir kürsü olarak kullanan birleşik sol güçleri desteklemek, AB'nin demokratikleştirilmesini savunmak, ırkçı ve neofaşist güçlerin parlamentoya girmelerini engellemek ve daha sosyal, barışçıl, eşitlikçi, demokratik bir Avrupa için verilen mücadelenin parlamenter ayağını güçlendirmek – bence bunlar yeterli nedenler. Evet, kaplanın dişleri yok, ama bu koşullar karşısında en azından gürleyebilir. O bile önemli. Ben de oyumu gürleyebilsin diye kullandım.

»BATI'DA DEĞİŞEN BİR ŞEY YOK«

AVRUPA PARLAMENTOSU SEÇİMLERİ, İMTİYAZLILARIN, İMTİYAZLARININ KORUNMASINI İSTEDİKLERİ GERÇEĞİNİ BİR KEZ DAHA KANITLADI

8 HAZİRAN 2009

7 Haziran 2009'da sona eren Avrupa Parlamentosu seçimleri, son derece düşük bir katılım oranıyla, AB elitlerinin emperyalist projeleri için aradıkları demokratik meşruiyetin daha da zorlaşacağını gösterdi. Genel olarak seçimlere katılım oranı yüzde 43 seviyesinde olsa da, özellikle işsizlik oranının yüksek olduğu yoksul bölgelerde bu oranın yüzde 20'lere kadar gerilemesi, Avrupa Parlamentosu'nun öncelikle kentli burjuva kesimler için bir anlam taşıdığına işaret ediyor. Küreselleşen kapitalizmin Avrupa'daki mağdurları, imtiyazlı bir coğrafyada yaşamakta olsalar da, AB projesinin elitlerin bir projesi olduğunun farkındalar.

Seçim sonuçlarını politik güçler açısından kabaca değerlendirdiğimizde şöyle bir tablo ile karşılaşırız: Muhafazakâr sağ partiler, AB'nin en güçlü politik formasyonu olma konumlarını koruyabildiler. Avrupa sosyaldemokrasisi ve – sadece adları sosyalist olan – sosyalist partiler, 2000 Lizbon Zirvesi'nden bu yana sürdürdükleri merkeze ait olma politikalarının faturasını ağır bir bedelle ödediler ve Avrupa genelinde şimdiye kadarki en düşük oy oranına sahipler. AB'nin merkez ülkelerinde, özellikle Almanya ve Fransa'da kent burjuvazisinin geniş desteğini liberaller ile ekoliberal Yeşiller elde ederken, bilhassa çeper ülkelerinde ırkçı, faşizan, milliyetçi-şoven partiler umulmadık destek elde edebildiler. Küresel kapitalizmin içerisine düştüğü derin kriz döneminde güçlenmesi beklenen radikal sol, sosyalist ve komünist partiler ise Avrupa genelinde oy kaybettiler.

375 milyon seçmenin yarısından fazlasının seçmediği parlamentodaki temsil ise şöyle: **Avrupa Halk Partisi Fraksiyonu** (muhafazakârlar): yüzde 35,7 yani 263 sandalye; **Avrupa Parlamentosu Sosyaldemokrat Fraksiyonu**: yüzde 22,1 yani 163 sandalye; **Avrupa için Liberaller ve Demokratlar Birliği Fraksiyonu**: yüzde 10,9 yani 80 sandalye; **Yeşiller Fraksiyonu/Özgür Avrupaî Birlik**: yüzde 7,1 yani 52 sandalye; **Uluslar Avrupası Birliği Fraksiyonu**: yüzde 4,8 yani 35 sandalye; **Birleşmiş Avrupa Solları Konfederatif Fraksiyonu/Kuzeyin Yeşil Solu**: yüzde 4,5 yani 33 sandalye; **Bağımsızlık Fraksiyonu/Demokrasi**: yüzde 2,6 yani 19 sandalye ve Britanya muhafazakârları veya İtalyan Demokratik Partisi gibi herhangi bir fraksiyona ait olmayanlar yüzde 12,4 yani 91 sandalye.

Aşırı sağ yükselişte

AB projesinin yoksul veya yoksulluğa düşme tehditi altında olan kesimler üzerinde yarattığı olumsuz etki, AB'nin bir çok üye ülkesinde aşırı sağa giden oya dönüşüyor. Örnek vermek gerekirse:

Macaristan: »Asıl sağcılar« olarak tercüme edilebilecek Jobbik Partisi, paramiliter yapılanmalarıyla ülkeyi »çingene kriminalitesinden« ve »yahudi boyunduruğundan« kurtarma (!) vaadiyle üç milletvekili çıkardı.

Romanya: Romanlara, hemcinsellere ve Macarlara karşı düşmanlık yapan ve »Büyük Romanya« hayali kuran Romania Mare üç milletvekili ile Avrupa Parlamentosu'nda.

Bulgaristan: Yahudileri »veba taşıyıcısı, tehlikeli ırk« olarak nitelendiren ve Romanlar ile hemcinselleri çalışma kamplarında toplamak isteyen Ataka Partisi iki milletvekili.

Avusturya: Bir trafik kazasında ölen ünlü sağ popülist Jörg Haider'in partisi olan FPÖ-Avusturya Özgürlükçü Partisi oy oranını ikiye katlayarak, yüzde 13 ile iki milletvekili çıkardı.

Danimarka: Ülkeyi »kriminal yabancıardan korumak için« sınır kontrollerini yeniden uygulamaya sokmak isteyen Danimarka Halk Partisi oy oranını ikiye katladı. AP'na iki milletvekili gönderiyor.

Britanya: Militan neonazi grupları ile sıkı ilişkiler içerisinde olan ve aşırı sağcı terör grubu Combat 18'i desteklediği iddia edilen Britanya Ulusal Partisi ilk kez iki milletvekiliyle temsil edilecek.

Fransa: Aşırı sağ arasında tek oy kaybeden parti Jean-Marie Le Pen'in Ulusal Cephe'si. Yüzde 6,4 ile eskiden yedi olan sandalye sayısı üçe düştü. Gözlemciler bunda Sarkozy'nin popülerliğinin rol oynadığını belirtiyorlar.

Hollanda: İslam düşmanlığı ile tanınan Geert Wilders'in Özgürlük Partisi seçimlerde yabancı düşmanlığını ve İslam karşıtlığını kullanarak, Hollanda'nın ikinci güçlü partisi haline geldi. AP'na dört milletvekili gönderiyor.

Belçika: Aşırı sağcı ve yabancı düşmanı Flaman Çıkarları partisi iki milletvekili çıkardı.

Finlandiya: Finlandiya'daki bütün partiler oy kaybederken, ırkçı Gerçek Finler partisi, yüzde 0,5 de olsa, oyunu artırmayı başaran tek parti. Bir milletvekili çıkardı.

Yunanistan: Bir kaç aşırı sağcı partinin birleşerek oluşturduğu Ari Ortodoks Tüm Hareketi yüzde 7,2 ile iki milletvekili çıkardı.

AB'nin merkez ülkelerinde aşırı sağcı ve neofaşist partilerin izafen başarısız olmalarının ardında, AB karşıtı duyguları olan seçmenlerin sandığa gitmemelerinin yattığını söylemek doğru olur. Bununla birlikte, özellikle Almanya ve Fransa'da bir tarafta muhafazakâr kesimlerin aşırı sağın hareket alanını daraltmasının, diğer tarafta da sosyaldemokrasi ve Yeşiller'in solundaki politik formasyonların, aşırı sağcıların yöneldiği

kesimler üzerinde etkide bulunmasının bu başarısızlığa neden olduğu da söylenebilir.

Kriz,Avrupa Solu'na yaramadı

Daha önce 41 sandalyeye sahip olan Avrupa Solu, bundan itibaren 33 sandalye ile AB elitlerine karşı parlamenter mücadele verecek. Genel bir bakışla Avrupa Solu'nun zayıfladığı söylenebilir, ülkeler bazında elde edilen seçim sonuçları çok farklı.

Örneğin Kıbrıs'taki Emekçi Halkın İlerleme Partisi AKEL yüzde 34,9 oy oranıyla iki milletvekili çıkarabildi. Çek Cumhuriyeti'ndeki üçüncü güçlü parti olan Böhmen ve Maehren Komünist Partisi yüzde 14,5 ile dört milletvekili gönderebiliyor. Portekiz'de ise iki sol ittifakın başarılı olduğu söylenebilir: Yeşiller ile Portekiz Komünist Partisi'nin ittifakı yüzde 10,64 ile iki milletvekili çıkartırken, Sol Blok yüzde 10,67 ile üç milletvekili çıkarabildi. Yunanistan'da KKE-Komünist Partisi yüzde 7,85 ile iki milletvekili ve sol birlik SYRİZA yüzde 4,55 ile bir milletvekili çıkarabildi. İspanya'da Birleşik Sol yüzde 3,73 ile iki, İsveç'teki Sol Parti bir milletvekili çıkardılar. İrlanda'daki Sinn Fein yüzde 11,24 ile bir milletvekiline sahip oldu. Fransa'daki Sol Cephe yüzde 6,3 üç ile dört sandalye kazanırken, yüzde 7,5 oy alabilen Almanya DİE LİNKE partisi sekiz sandalye kazandı. Buna karşın İtalya'daki sol partiler, Rifondazione comunista italiani (yüzde 3,2) ve Sinistra e liberta (yüzde 2,9) yüzde dört barajını geçemediler. Aynısı Luxemburg'daki Komünist Partisi (yüzde 1,44) ve Sol Partisi (yüzde 3,23) için de geçerli.

Solun istediği başarıyı elde edememesi açısından Almanya semptomatik bir örnek. Alman sosyaldemokrasisinin 1949'dan bu yana yapılan seçimlerde böylesine düşük oy (yüzde 20,8) almasına rağmen DİE LİNKE bundan faydalanamadı. Bununla birlikte küresel krizin de etkisiyle Almanya toplumunda AB'ne karşı olan hava da sol tarafından kullanılmadı. Öncelikle DİE LİNKE örneğinde Avrupa Solu'nun, Avrupa toplum-

ları tarafından demokratik meşruiyeti sorgulanan, kamusal mülkiyetin özel mülkiyete devredilmesinin, kamu bütçelerinin zora düşmesinin, ücretler ve çalışma koşulları üzerindeki baskıların artmasının ve sosyal kazanımların birer birer yok edilmesinin ana sorumlusu olarak görülen Avrupa Birliği'ne sahip çıkar bir tavır içerisinde girmesi, oy kaybetmesinin ana nedenlerinden birisidir denilebilir.

Seçmenler, asıl kararların başka merkezlerde alındığı biliyorlar ve yaptırım gücü olmayan bir parlamentoyu yaşadıkları güncel sorunları çözebilecek bir güç gibi yansıtan sola güven duymadıklarını gösterdiler. Her ne kadar Almanya'da sol geçen seçimlere nazaran oyunu yüzde 1,4 artırmış olsa da, 2005 genel seçimlerine göre yüzde 1,2 ve Nisan ayındaki tahminlere göre yüzde 5 civarında oy kaybetmiş sayılmalıdır.

Solun, »Tekellerin Avrupa'sını« daha demokratik, daha sosyal, daha barışçıl ve daha eşitlikçi bir Avrupa haline dönüştürme vaadi kabul görmemektedir. Başta Almanya ve Fransa toplumları olmak üzere, Avrupa toplumları bir dünya gücü haline dönüşmüş olan ve ABD ile birlikte dünyanın zenginliklerini paylaşmaya hazırlanan AB'nin zenginliğini daha geniş dağıtmasını beklemektedirler. Sorun, dünyanın diğer bölgelerindeki yoksulluğun ve sömürünün aşılması olarak değil, imtiyazlı coğrafyadaki imtiyazların korunması olarak görülmektedir. Bu nedenle imtiyazları korumaya yönelik politika yapan muhafazakârlar ile çeper AB üyesi ülkelerde emperyalist politikalara karşıtlığın bir sembolü haline gelmiş olan AB karşıtlığını yabancı düşmanı, ırkçı ve islam karşıtı söyleme dönüştüren aşırı sağcılar oy kazanabilmektedirler.

Avrupa Solu »Avrupalı« olmaktan vazgeçmediği, yani imtiyazların imtiyazlılar lehine korunmasını değil, küresel barış ve adalet için imtiyazlardan gönüllü feragat edilmesi temelinde küresel sol politikalar geliştiremediği sürece, kuşkusuz neoliberal ve militarist bir AB'ne karşı AB içerisinde var olan karşıtlık ve direnç gücü, refah şovenizmine ve ırkçı, yabancı düşmanı, neofaşist »fare avcılarına« oy desteğine dönüşecektir.

Böylesi bir gelişmeden faydalananlar ise, emperyalist bir AB imparatorluğu oluşturmak isteyen egemen güçler olacaktır. Kısacası Avrupa Solu »neynin ne olduğunu« söyleyemediği ve »insanın esirleştirilen, hor görülen, korkutulan bir varlık olmasına neden olan koşulları alaşağı etmek« için gereken basireti gösteremediği sürece, »Batı cephesinde değişen bir şey« olmayacaktır. Avrupa Parlamentosu seçimleri bu gerçeğin altını bir kez daha çizmiştir.

SADAKA KÜLTÜRÜNÜN ALMANCA'SI

13 HAZİRAN 2009

Yıllar önce, 1993 başında Berlin'de yapılan ve konusu »Başkentin yoksulları« olan bir toplantıya katılanlar, ABD'de yaygın olan ve zamanı geçtiğinden veya başka nedenlerden dolayı satılamayan gıda maddelerini toplayıp, yoksullara bedava dağıtma fikrini bayağı tutmuşlardı. Katılımcılardan bazıları düşünceyi pratiğe geçirerek, 1993 Şubat'ında Berlin'de Türkçe'ye »sofra« olarak çevrilebilecek Almanya'nın ilk »Tafel«ini kurmuşlardı.

Geçen Perşembe günü yapılan bir basın toplantısında, Alman Sofraları Federal Birliği başkanı **Gerd Haeuser**, artık Almanya çapında toplam 847 yerde »sofra« kurulduğunu ve yaklaşık 40 bin gönüllünün hergün 1 milyondan fazla insana gıda maddeleri ve günlük gereksinimlerini karşılayacak eşyalar dağıttığını açıkladı. »Sofra«ları en çok destekleyenler de ALDI ve Lidl gibi alışveriş mağazası zincirleri. Kuşkusuz onbinlerce gönüllünün yılın her günü kaliteli, ama satılmadığından çöpe gidecek olan gıda maddelerini toplamaları ve bolluk içinde yokluk çekenlere dağıtmaları, insanî duygular, vicdan ve dayanışma değerleri açısından son derece onurlu bir iş. Onursuzluk, şüphesiz bu durumu yaratan sistemde.

Söz konusu olan ülke, dünyanın en zengin ülkelerinden biri. Sayılarla örnek vermek gerekirse: Federal İstatistik Dairesi'nin verilerine göre, özel kişilerin sahip olduğu para miktarı **4,56 Bilyon Avro** (sayı ile:

4.560.000.000.000!). Yetmedi: özel mülkiyette bulunan mal varlığı ise brüt **8 Bilyon Avro**. Toplam **1,4 Bilyon** tutan özel borçları çıkardığınızda, net miktar **6,6 Bilyon Avro** gayri menkul değeri.

Matematiksel olarak hesaplandığında, Almanya'da yaşayan her yetişkinin bu durumda 88 bin Avro'ya sahip olması gerekir. Ama, matematiksel olarak! Reel durum ise apayrı. 2007 verilerine göre, toplumun **yüzde onluk** bir kesimi, toplam zenginliğin **yüzde 61,1'ine** (2002: yüzde 57,9) sahip. Bunların arasındaki en zengin kesim ise (yüzde 1), toplam zenginliğin yaklaşık yüzde 25'ini elinde tutuyor. Yetişkin Almanların yaklaşık yüzde 9'u ise beş Cent'e bile sahip değiller. Yaklaşık **yüzde 70'lik** bir kesim, toplam zenginliğin **yüzde 9'una** sahip. Buna karşın yetişkin Almanların başına ortalama 38 bin Avro özel borç düşmekte (devlet borçları bu miktarın içinde değil).

»Manager-Magazin« adlı derginin bildirdiğine göre, Almanya'da 122 kişi en az 1 milyar Avro veya daha fazlasına sahip – en zengin aile ise 36 milyar Avro'luk servete. İşin ilginç, en zengin beş aileden, dördü alışveriş mağazası zincirine sahip. Bu branş, en düşük ücretli ve en kötü çalışma koşullarının olduğu bir alan. En zengin iki aile de, ALDI mağazaları sahibi iki kardeş ile Lidl mağazaları sahibi Schwarz ailesi. Her yıl miras yoluyla aktarılan para ise ortalama 130 milyar Avro.

Sayılarla örnek vermeye devam edelim: Almanya nüfusunun yüzde 13'ten fazlası yoksulluk sınırında yaşıyor. Resmî yoksulluk sınırı, ortalama gelirin yüzde 60'ı. Buna göre dört kişilik bir aile için yoksulluk sınırı 1.798 Avro. 1 milyonu aşkın çalışan, tam gün çalışmalarına rağmen Hartz IV olarak anılan sosyal yardım almak zorunda. Bu özellikle çocuklar için tam anlamı ile bir felaket anlamına geliyor. Yetişkinlere ayda 347 Avro verilirken, 14 yaşın altındaki çocuklara 208 Avro, 15 yaşın üstündekilere de 278 Avro yeterli görülüyor.

Bu durumda Hartz IV yardımı alan bir ailenin on yaşındaki çocuğuna

kahvaltı, öğle yemeği ve akşam yemeği için günde 2,55 Avro; ayakta-bı alabilmek için ayda 3,65 Avro; kitap, okul malzemeleri, kırtasiye için ayda 12,77 Avro ve boş zamanlarında bol bol harcayabilmesi için ayda 1,36 Avro düşüyor.

Hemen ertesi gün, 11 Haziran'da Nürnberg'deki Federal İş Ajansı'nın yaptığı bir açıklamada, (traşlanmış istatistik verilere dayanarak) 2010 yılında işsiz sayısının en az 800 bin artarak, 4,5 milyona çıkacağı belirtiliyordu. İşsiz kalacak olanların önemli bir kesimi henüz 12 ayı doldurmadıklarından, ortalama gelirlerinin yüzde 65'ini tutan işsizlik parası yerine, aylık 347 Avro'luk Hartz IV yardımına muhtaç olacaklar.

Bu nedenle Sofralar Birliği başkanı Haeuser, boşuna durumun vehemetine dikkat çekerek, devletin gerekli adımları atmasını istemiyor. Öyle ya, adam günde 130 bin ton yardım dağıtan kuruluşların başında. Ve deneyimlerinden hareketle, devletin ancak sosyal patlamalar tehlikesi olduğunda harekete geçeceğini de biliyor.

20.Yüzyıl'ın başında »Barınakta« başlıklı makalesini kaleme alan Rosa Luxemburg, bir Noel bayramı öncesinde gıda maddelerinden zehirlenerek ölen evsiz-barksızların hikâyesini anlatırken, kent doktorlarının o zavallıların bağırsaklarında hangi bakteri kültürü nedeniyle öldüklerini araştırdıklarını alaya alıyor ve şöyle diyordu: »Hiç boşuna aramayın. Fail belli. Virüs, saf kültürde kapitalizmdir!«. Bu gerçek 21.Yüzyıl'ın başında da hâlâ geçerli.

ÇATI PARTİSİ TARTIŞMALARI, GİZLİ İRKÇİLİK VE MUMIA ABU-JAMAL

13 HAZİRAN 2009

Demir Küçükaydın'ın »Türk ›Sosyalistleri«nde ve Ertuğrul Kürkçü'de İrkçılık« başlıklı polemiğini okuduğumun ertesi günü, Almanya'da yayımlanan günlük sosyalist **Junge Welt** gazetesinde, ABD'nde hâlen idam hüccresinde tutulan **Mumia Abu-Jamal**'in bir köşe yazısı dikkatimi çekti. Okuduktan sonra, tartışma ile ilgisi olacağını düşündüğüm-den, Türkçe'ye çevirmek istedim. Gerçi çeviri »tavşanın suyunun suyu« gibi oldu, çünkü İngilizce'den Almanca'ya çevrilen metni çevirdim. Ama gene de ilginizi çeker umuduyla bu yazının sonuna ekledim.

Aslında Demir Küçükaydın'ın eleştirdiği gizli (latent) ırkçılık benim de ilgi alanımda olduğundan, uzun bir dönemdir Türkiye'de gözlemlediğim ve Kürt Sorunu bağlamında sürdürülen her tartışmada kelimelerin arasından, aynı çatal batırılan baklavadan sızan şerbet gibi yapışkan yapışkan akan gizli ırkçılık konusunda ne zamandır ben de bir şeyler yazmayı düşünüyordum. Ama sağolsun Demir benden hızlı çıktı.

Demir Küçükaydın'ın yazısını okuduktan sonra kendi kendime »demek ki açık beyaz ırkçılığın coğrafyasında yaşayan ve her gün gündelik yaşamın her alanında ince, ama o denli iğrenç bir gizli ırkçılığa maruz kalandarda aynı hassasiyetler ortaya çıkıyormuş« dedim. Öyle zannediyorum ki, bahis konusu olan yazıdaki »Türk« tanımlaması yerine »Alman« yahut »Avrupalı« tanımlaması konsa veyahutta **Ertuğrul Kürkçü** yerine, örneğin Almanya'nın önde gelen sosyalistlerden birisinin adı anıl-

sa ve söz konusu olan nesne »Kürtler« yerine »göçmenler« olarak tanımlansa, Demir Küçükaydın'ın yazısının altına, şimdi Kürkçü ve »Türk Sosyalistleri«ne yönelik olan eleştiriye içgüdüsel nedenlerle karşı çıkanlar – bilhassa Avrupa'da yaşayan Türkiye kökenli sosyalistler, hiç düşünmeden ve içgüdüsel olarak imzalarını koyarlardı. Çünkü»varoluşlarının belirlediği bilinç« bunu gerektirir. Sadece bu bile Mumia Abu-Jamal'in doğru koyduğu gibi, »ırk« ve »etninin« ulusal düşüncenin belirlediği bir kosntrüksiyon olduğunu göstermiyor mu?

Şüphesiz eleştiri, insan doğası gereği acıtıcı, rahatsız edicidir. Hiç kimse, eğer kendimizi aldatmıyorsak, eleştirilmeyi sevmez. Hele acı eleştiri, insanın kendisine yakın gördüğü yerlerden geliyorsa. Ama unutulmaması gereken de bir nokta var: **Metin Ayciçek**'in dediği gibi »acımasız olan dostun eleştirisi değil, gerçeğin ifadesinin kendisidir!«. Bununla birlikte eleştiri polemik biçiminde olunca, yıllardır siyasî hicvin ve polemiğin »tu kaka« haline getirildiği Türkiye sol kültüründe, Demir Küçükaydın'ın eleştirilerinin »itici« bulunması da bence doğal. Şahsen polemiğin hem edebî, hem de güçlü bir politik mücadele aracı olduğunu düşündüğüm-den ve politik sosyalizasyonumda eleştiri ve özeleştirin temizleyici, düzeltici olduğunu öğrendiğimden, tarihsel arka planı nedeniyle Türkiye sol kültüründe doğal karşıladığım bu tavrın yanlış ve aşılması gereken bir tavır olduğu kaanatındeyim. Zira eleştirildiğim takdirde, bana ve düşüncelerime değer verildiğini düşünür ve değer verdiklerimi de polemik tarzında, tüm açıklığımla ve acımasızca eleştirmem gerektiğine inanırım.

Elbette polemik, o görünmez sınırı geçerse eğer, eleştiri olmaktan çıkıp, hakarete dönüşme rizikosunu taşır. Bu nedenle eleştiri, kendi düşüncesine özgüveni, ama aksi kanıtlandığında düşüncesini değiştirebilme olgunluğunu, dürüst olmayı, çıplak gerçeğe dayanmayı, sorunun köklerine inmeyi ve – bilhassa sosyalistler ve marksistler arasında – amasız, fakatsız yoldaşca dostluğu gerektirir. Eleştiri ve özeleştiri, koşulları sorgulayan, yüreğinde dünyayı değiştirme ve biçimlendirme duygusunu, ce-

saretini ve kararlılığını taşıyan her insan için vazgeçilmez bir »ince ayar mekanizmasıdır«. Nasıl bir keman virtüözü, belki başkalarının duymadığı, ama kendisinin duyduğu en ufak farklı sesi, kemanının ayarını düzeltmek için bir neden olarak görüyorsa, herhangi bir siyâsî iddiada bulunan insanlar da, her ne kadar saçma, ne kadar acımasız, hatta haksız ve itici bulurlarsa bulsunlar, her eleştiriyi, salt kendi ince ayar mekanizmalarını işler halde tutabilmek, kendini geliştirebilmek ve ileriye görebilmek için, dikkate almalı, yalan yanlış bir iddia varsa, aksini kanıtlayarak eleştirinin gereğini yerine getirmelidirler.

Muhakkak ki kimse her gelen eleştiriyi yanıtlamak zorunda değil – hele hakarete varıyorsa eğer. Ancak eleştirilenler – eleştirilenlerin iradesine bağlı veya bağımsız olsun – belirli kesimler arasında, örneğin Türkiye sosyalist hareketinin içerisinde ve de kamuoyunda belirli bir düşünce-nin, bir akımın veya vicdanın temsilcisi, hatta otoritesi hâline gelmişler ise, onların bence ayrı bir sorumluluğu vardır. Onlar, bir düşünce virtü-özü gibi davranmalıdırlar. Yazıya konu olan eleştiri, iki kişi arasında süren bir tartışma değil, tüm yelpazesi içerisinde Türkiye sosyalist hareketini ilgilendiren bir konudur ve eleştirilenler, ya özeleştiri, ya da eleştirinin yanlışlığını kanıtlayan karşıt eleştiri yapmalıdırlar. Bu, otorite olmanın bir gerekliliğidir aynı zamanda. Lamı cimi yok; gizli ırkçılık eleştirisi, ciddî bir eleştiridir ve gerektiği gibi yanıtlanmadığı takdirde, yani özeleştiri veya karşıt eleştiri, eleştiriye maruz kalanların eleştiriyi ciddiye alıp almamalarından bağımsız, eleştirinin haklılığı kanıtlanmış olacaktır.

Açıkcası, Demir Küçükaydın'ın gizli ırkçılık eleştirisinin altına ben de imzayı koyuyorum. Demir düşüncelerime tercüman olan bu yazıyı kaleme almasaydı, muhtemelen ben de benzer ifadeleri içeren bir polemik yazardım. Hoş, ateş olsam, cümrum kadar yer yakarım. Ama öyle de olsa, söz gider, yazı kalır misâli, yazacağım o yazıda günü birinde anlamını bulurdu. Bu bağlamda, dilimiz sürçtü ise af oluna diyerek, gizli ırkçılık konusunda düşünmeye teşvik edeceğine ve olası tartışmalar için esin kaynağı olabileceğine inandığım Mumia Abu-Jamal'e sözü bırakıyorum. Sağlıcakla, dostlukla kalın.

Mumia Abu-Jamal

Gizli Irkçılık

ABD'de »beyaz« ten rengi, bir renk değil, imtiyazlı bir egemenlik aracıdır

13 Haziran 2006 tarihli Junge Welt gazetesi, S. 6

Almanca'ya çeviren: Jürgen Heiser

Çevirini Türkçe'si: Murat Çakır

ABD Başkanı Barack Obama Mayıs ayı sonunda, hâlen New York'taki Federal Temyiz Mahkemesi'nde hakim olan hukukçu Sonia Sotomayor'u, ABD Yüksek Adalet Divanı adayı olarak açıkladı. [Sotomayor] görevini gönüllü olarak bırakan hakim Davids Souters'in halefi olacak.

Yüksek Adalet Divanı'nın 220 yıllık tarihinde 107 beyaz erkek ve 2 beyaz kadından sonra, ilk siyahî ABD Başkanının isteğiyle ABD hukuk ilminin Olymp [Dağı'na], New York Bronx'ta doğan, ama anne ve babası Puerto Rico kökenli olan bir hukukçu tırmanmış olacak. Puerto Rico, İspanyol-Amerikan Savaşı'nın sömürge ganimetiydi ve bizzat Sotomayor'un Ekim ayından itibaren üyesi olacağı Adalet Divanı'nın kararına göre, »ABD'nin parçası değil, mülküdür«.

Politik sağ güçler 54 yaşındaki hukukçuğu aşağılayarak, »tersinden ırkçılık yapan bir ırkçı« olarak nitelendiriyor ve kökeni nedeniyle »önyargılı« olduğunu iddia ediyorlar. Eğer böylesi tanımlamalar kullanılıyorsa, o zaman söz konusu olan tirajı veya izlenme oranlarını artırmaktan daha fazlasıdır. Gerçekte ise bu kampanya ile Sotomayor'un resmen ABD'nin en yüksek mahkemesine hakim olarak atanması için önkoşul olan Senato İstiması'na uygun cephe verilmektedir.

Aşırı sağcıların radyodaki sesi olan Rusj Limbaugh ve Obama'nın 2012'deki olası rakip adayı Newt Gingrich ile Cumhuriyetçi arkadaşı Tom Tancredo'nun Sotomayor'a yönlendirdikleri »ırkçılık« suçlamalarını ele almak gerçekten zoruma gidiyor. [Çünkü] her üçü de Meksikalı göç-

menlere karşı yabancı düşmanı söylemlerle ünlendiler ve bu nedenle de Latino olarak adlandırılan ve ABD’nde en büyük halk topluluğunu oluşturanların büyük kesiminin Cumhuriyetçi Parti’den uzaklaşmasını sağladılar.

Sonia Sotomayor ile ilgili olan konu, ABD’nde etni için yanlış biçimde kullanılan »ırk« kavramının gerçekten »Latino«lar için geçerli olup olmadığını dikkatli bir biçimde araştırmak için önem taşıyor. Yanıt çık kısa: Hayır. ABD’ndeki »Latino«lar veya »Hispanic«ler özgüvenleri hayli artmış olan bir dilsel ve kültürel halk grubu haline gelmişlerdir, ama inanılmaz geniş bir çeşitliliği temsil etmektedirler. Gerçekte bahsettiğimiz Latino’lar, yüzyıllar boyunca gelişmiş olan çok çeşitli etniler ve kültürler konglomasıdır.

Aralarında, ortalama Afroamerikalılar’dan çok daha koyu tenleri olanlar vardır. Onlar Puerto Rico, Dominik Cumhuriyeti veya Meksika gibi ülkelerden gelmektedirler, ama »Latino’lar« başlığı altında toplanmaktadır. Bu gerçekten önce, »ırk« veya »etni«nin, ulusal düşüncenin belirlediği ve salt bir devlet sınırının aşıldığında değişebilen bir konstrüksiyon olduğu öğretisi çikartılmalıdır.

Bugünkü bakıştan, sanki onyıllarca önce ABD’nde »Latino’lar« veya imtiyazlı bir egemenlik alanı olan »Hispanic’ler« hiç olmamış gibi görünebilir. Burada en azından doğru olan, bu terimlerin kullanılmamış olduğudur. Göçmenler, köken ülkeye göre tanımlanmışlardır. Ancak insanların yaşamları, deneyimler ve rüyaları, ailelerinin Puerto Rico, Panama, Ekvador, Arjantin veya Küba’dan gelmiş olmalarına bağlı olarak çok farklı olabilir. Hepsi bir biçimde »Latino«dur, ama dış görünüşlerinde bile beyaz, kırmızı, kahverengi veya siyahîdirler. Onların ailevî çizgileri ve genetik tarihleri İspanya’ya, İtalya’ya, Latin Amerika ve Afrika’ya kadar uzanır. Yani sonuçta »Latino«lar, ABD’ndeki anlamıyla bir »ırk« değiller, aksine dil ve çok kültürlü etkilerle belirlenmiş ve nefes kesici çeşitliliğe sahip olan bir halk grubudurlar.

Yüksek hakim makamına aday olan hukukçu bağlamında sürdürülen tartışmanın ironisi şudur; Sonia Sotomayor Bronx’da değil de, herhangi bir Latin Amerika ülkesinde doğsaydı, doğum kâğıdında beyaz tenini dokümente etmek için »blanca« yazılırdı. Ancak ABD’nde »beyaz« tanımlı çok dar tutulan ve imtiyazlı bir egemenlik alanı olduğundan, o »person of color«, yani »renkli kişi« haline getirilmektedir.

ALMANYA'DA SICAK SONBAHARA DOĞRU MU?

20 HAZİRAN 2009

Bu hafta Almanya sokakları öğrenim alanındaki skandala varan durumu protesto eden orta ve yüksek öğrenim öğrencileriyle doldu, taştı. Öğrenim boykotu haftası ülkenin her tarafını sarmış durumda. Kapanma tehlikesi altında olan Opel fabrikasının işçileri, öğrencilerle dayanışma içerisinde olduklarını açıklayarak, egemen politikaların her kesimi etkilediğini ve ancak birlikte hareket edilebilirse, politika değişikliğine yol açılabileceğine dikkat çektiler.

Katılımın, demokratik olduğunu iddia eden bir ülke için feci düşük olduğu Avrupa Parlamentosu Seçimleri'nden üç hafta sonra, yerküreyi sarmış derin iktisat ve malî krizinin ortasında ve içerisindeki sınıf çelişkilerinin böylesine bariz biçimde ortaya çıktığı Almanya toplumunun »bahçesini keçiye teslim ettiği« bir ortamda **DIE LINKE** partisi bugün Berlin'de Federal Kurultayı'nı topluyor. Kurultay, Eylül ayında yapılacak olan Federal Seçimler için hazırlanan bir »**Seçim Programı**«nı tartışıp, onaylayacak.

Her ne kadar parti içerisindeki akımların üzerinde anlaşarak hazırlandığı belli olan program, Almanya'da gerekli olan bir politika değişikliği yönünde doğru tespitler yapmış ve talepler koymuş olsa da, şu an için asıl dikkat çeken, parti içerisindeki akımların ortak program çerçevesinde seçime odaklanmaları değil, yaygın medya üzerinden uğursuz bir kavga girişmiş olmalarıdır.

Tartışmalarda ve yaygın medyanın hoşnutlukla kullandığı »jurnalleyici« sözüm ona eleştirilerde, oklar partinin önde gelen isimlerine yöneltilmiş durumda. Kuşkusuz medya kullanılarak en fazla eleştirilen, partinin eşbaşkanı **Oskar Lafontaine**'dir. Başta Berlin Eyalet Hükümeti'nde (Berlin Senatosu) yer alanlar olmak üzere, genellikle Doğu'daki eyalet örgütlerinde güçlü olan »demokratik sosyalistler«, Lafontaine'i »kökten muhalefetçi« ve »sol popülist« olarak suçluyorlar ve partinin »realist ve pragmatik bir anlayışla, toplumun temel sorunlarının çözümü için sorumluluk alması gerektiğini« savunuyorlar.

Hani, Lafontaine'i savunmak benim görevim değil, ama alınacak »sorumluluk«, Berlin'de SPD ile girilen koalisyon hükümetindeki gibi bir sorumluluk ise, vay halimize. Bu »sorumluluk« nedeniyle partinin son Senato Seçimleri'nde yüzde 10'dan fazla oy kaybedilmesine neden olduğu pek çabuk unutuluyor doğrusu.

Her neyse, asıl sorun, bu tartışmalarda açıkça söylenmeyenlerdir. Pragmatik yaklaşım savunucularının gönlünde bir »kırmızı-kırmızı-yeşil koalisyonu« yatmaktadır. Yani son yılların en asosyal ve neoliberal politikalarını uygulamış olan SPD ve Yeşiller ile ortaklık aranmakta, »matematikselsel« olarak var olan bir »sol çoğunluktan« bahsedilmektedir. Yasa yolu ile yoksulluk yaratan, sosyal güvenlik sistemleri ve sağlık alanı başta olmak üzere kamusal varlıkları özel sermaye birikiminin hizmetine sokan, AB üzerinden Çekirdek Avrupa'yı kurup, eşik ülkelerini »Hinterland«ı haline getirecek biçimde, AB'nin neoliberal ve militarist dönüşümüne destek veren ve 1945'den sonra Alman ordularının ilk kez saldırı savaşlarına katılmalarını sağlayan ve bugün de bu politikaların doğruluğundan zerre kadar şüphe duymayan bu partilerle oluşacak bir »çoğunluk«, olsa olsa en fazla solun içini boşaltmaktan başka bir şekilde sol ile alâkalı olmayacaktır.

Görüldüğü kadarıyla yaygın medya, özellikle muhafazakâr basın, DIE LINKE'nin bir tarafta »realist«, diğer tarafta da »akıllanmayacak biçim-

de sekte ve aşırı« akımlara bölündüğü propagandası için, kişiler üzerinden yürütülen bu tartışmayı kızıştırmayı beceriyor. Aslında üzerinde düşünmeye değer yanları da olan eleştiri yazılarının, hem de seçimler öncesinde DIE LINKE'ye karşı yayıncılık savaşı ilân etmiş dergi ve gazetelerde yayımlanması, Almanya politik solu açısından öyle hiç te övünülecek bir resim sergilemiyor.

Gerçi genelde partinin bir bütün olarak davrandığını söylemek güç. Zaten gerek bu yüzden, gerek sorunların köküne inen bir söylemle politika geliştiremediğinden, gerekse de planlı medya kampanyasından dolayı, partinin oy oranı gerilemiş durumda. Hoş, Federal Parlamento seçimlerine katılım, üç hafta öncesinin çok üzerinde olacaktır ve bu da oy oranlarını artırabilir. Ama parti, kendi seçim programında ortaya koyduğu talepleri daha güçlü bir sesle savunamaz, bunun için hazır duran toplumsal muhalif dinamiklerini harekete geçiremezse, seçmenin gazabına uğrayabilir.

Egemenlerin başa çıkmakta zorlandıkları kriz, resmî sayılarla 4,5 milyon çizgisini geçeceği söylenen kitlesel işsizlik, ücretler ve çalışma koşulları üzerinde artan baskılar, sağlık, öğrenim ve sosyal haklar alanlarında kronikleşen finansman açıkları, kapanan fabrikalar ve geniş kesimlerin artan hoşnutsuzluğu, sol taleplerin radikal bir biçimde ifade edilmesini ve parlamento ile »sokağın« kalp atış ritimlerini birbirleriyle uyumlaştırılmasını gerekli kılıyor. Bu başarılabilirse, her yıl umutla beklenen »Sıcak Sonbahar« Almanya'ya da gelebilir. Bunun koşullarını yaratmak için uğraşmak, bence DIE LINKE'nin üstlenmesi gereken asıl ve en önemli »sorumluluk«tur.

ASLOLAN NİYETSE EĞER

27 HAZİRAN 2009

İnsan yaşlanınca, alışkanlıktan olsa gerek, bildiği ve tanıdığı şeylerin değişmesine bir türlü alışamıyor. Alışamayınca da, yeni olanı anlamakta güçlük çekiyor. Herhalde ben de artık 50 yaşımdan gün aldığımdan olacak, Türkiye solunun önde gelen isimlerini anlamakta zorluk çekiyorum. Hoş diyeceksiniz ki, »hem uzaktasın, hem miyop, Türkiye'de olanı görmekte zorlanırsın«. Öyle, öyle olmasına, ama bildiğimiz, tanıdığımız sol değerler bu kadar da çabuk mu değişiyor? Yoksa ben mi hâlâ eski kafalıyım acaba?

Yanlış hatırlamıyorsam, uzun bir süredir Çatı Partisi tartışmaları sürüyor. Bugün de Ankara'da »**Demokrasi İçin Birlik**« başlığı altında bir toplantı yapılıyor. Farklı kesimlerin geniş birlikteliği, yani Kürdü, Türkü, Alevisi, Sünnîsiyle, solcusu, sosyalistiyle geniş bir birlikteliği oluşturmak için insanlar bir araya geliyor. Ve gene yanlış hatırlamıyorsam Bin Umud Adayları'ndan bağımsız milletvekili **Ufuk Uras** da bu tartışmaların içerisindeydi. ÖDP içerisindeki tartışmalarda arkasında Çatı Partisi opsiyonu ile çoğunluk akımla arasını açmıştı.

Şimdi ise, basından takip ettiğimize göre, tam da 27/28 Haziran 2009 toplantısının arifesinde başını Ufuk Uras'ın çektiği ve »Kürtleri, Alevileri, Sosyalist ve Sosyaldemokratları kucaklayacak olan Demokratik Vicdan Hareketi« adlı bir partinin Eylül'de kurulacağı açıklandı. Hatırlayacaksınız, 21 Aralık 2008'de İstanbul'da yapılan Çatı Partisi girişim toplantısında

Ufuk Uras da bulunmuştu. Basın ise Uras'ın »Çatı Partisi modelini de bıraktıklarını« söylediğini ve »artık solda gerçekten yeni şeylerin, yeni çözüm önerilerinin ifade edilmesinin kazım« olduğunu belirttiği bildiriyor.

Gerçi bildiğim kadarıyla DTP hâlâ Çatı Partisi'nin kurulması taraftarı. En azından şimdiye kadar aksi bir açıklama yapılmadı. Herhalde Uras'ın bir bildiği olsa gerek, yoksa yeni partisinde niye Kürtler'inde olacağını söylesin ki? Yoksa Kürt halkının büyük bir çoğunluğunun özgür iradesiyle belirlediği temsilci olan DTP'nin dışındaki bir gruptan mı bahsediyor acaba? Neyse zamanı geldiğinde kimin »Kürtler'inden« bahsedildiği ortaya çıkar.

Bu yazdıklarımından sonra, »e kardeşim sende, adamlar Türkiye'deki muhalif solun omuz omuza mücadele ettikleri bir yapı amaçlıyor ve Türk solunda yeni bir seçenek yaratmak istiyorlar, niye karşı çıkıyorsun?« denildiğini duyar gibiyim. Ne haddime, karşı çıktığım falan yok, ama anlamadığım bir takım şeyler var.

Hadi »Türk solu« tanımlamasının basının uydurduğunu düşünelim. Peki daha düne kadar en azından tartışmaların içerisinde gibi görünen, uzun zamandan beri hazırlıklarının yapıldığı bilinen ve Kürtler, Aleviler, sosyalistler, sosyaldemokratlar ve daha değişik onca kesimin içerisinde yer alması düşünülen bir Çatı Partisi tartışmasının önemli durağı olan bir toplantının arifesinde, »biz Çatı modelinden de vazgeçtik, yeni bir şey kuruyoruz« diye açıklama yapılmasının mantığı ne olabilir? Bugün ve yarın yapılacak olan toplantıya katılanlara hangi mesaj verilmek isteniyor? Örneğin kamuoyuna böyle bir açıklama yapılmadan, Ankara'daki toplantıya katılıp, »yahu arkadaşlar, bu sizin Çatı fikri bizi pek açmadı, biz başka bir parti kurmak istiyoruz, aynı kesimleri toparlamak istediğimizden hadi siz de bize gelin« denilseydi, daha dürüst olunmaz mıydı?

Hariçten gazel atıp, kimsenin parti kurmaya çalışmasını eleştirecek değilim. İsteyen, istediği gibi parti kurabilir. Binde 8'lik oran, ikiye bölünür

veya çoğalır. Birleşilir, ayrılır. Bunlar olağan şeyler, hele hele Türkiye gibi bir ülkede. Asıl sorunum zamanlama ile ilgili. Yoksa Aydın Engin'in »Bu yaz sıcak geçecek« yazısından beri, biraz matematik bilen herkes, neler olabileceğini tahmin edebilirdi. Beni düşündüren bir diğer nokta niyet. Tam da bugünlerde böyle bir açıklama ile kamuoyunun önüne çıkılmasını pek etik bir davranış olarak görmediğimi itiraf etmeliyim.

Diğer yandan, Türkiye'deki çetrefil sorunlar ve verili koşullar altında solun salt seçime endekli bir parti kurma yarışına girmesinin de ülke gerçekleri ile pek bağdaşmadığını düşünüyorum. Eğer kangren olmuş ve toplumu ta ortasından bölen savaş ve şiddet sorununun çözülmesi, demokratikleşme, barış ve toplumsal adaletin sağlanacağı bir yola girmek için vesayet rejiminin aşılması gerektiği konusunda geniş bir mutabakat varsa, ki var, bunun salt seçimlerle olamayacağı, geniş bir toplumsal muhalefet hareketinin örülüp, egemen politikalara alternatif yaratılarak güçleri birleştirmenin zorunlu olduğu herhalde görülüyordur.

Böylesi bir durumda, halk kitlelerine dayanan, onların içinden çıkan demokratik ve gönüllü bir birliktelik yerine, »kanaat önderi olabilecek, sözü geçen insanlarla« halk kitlelerine oy sürüsü rolünü veren elitist ve seçimlere odaklanmış bir parti kurmaya soyunmak, yeni bir şey olmamakla birlikte, asıl niyetin ne olduğunu gösteriyor bence. Eh, aslolan niyetse eğer, gerisi lafügüzahtır.

RADİKALLİĞE DAVET**ÇATI PARTİSİ VE BÜYÜK DEMOKRATİK CUMHURİYET KOALİSYONU ÜZERİNE**

27 HAZİRAN 2009

GİRİŞ

Çatı Partisi Girişimi, gönderdiği bir davet ile 27-28 Haziran 2009 tarihlerinde Ankara'da »Demokrasi İçin Birlik« başlığı altında bir toplantı yapılacağını ilân ederek, »ortak bir demokrasi mücadelesi geliştirme ihtiyacını« kendisine gündem edinen »çevre ve bireyleri« toplantıya katılmak için çalışmaya başladığını açıkladı. Geçici Koordinasyon üyesi olmama rağmen, çalışmalara yeterince katılamamış olmanın ezikliğini yaşayan, böylesi bir siyaset aracının kurulması gereğine inanan bir birey olarak – maalesef toplantıya katılamayacağımdan – davet metnine uyarak, tartışmalara düşünsel bir katkıda bulunmak, bundan sonra atılacak adımlara da karınca kararınca destek vermeyi taahhüt etmek amacıyla bu yazıyı kaleme aldım.

Geçici Koordinasyon, yapılacak olan toplantının dört oturumunda sırası ile »Nasıl bir demokrasi«, »Nasıl bir demokratik birlik?«, »Nasıl bir parti yapılanması?« ve »Nasıl bir yol haritası?« sorularına yanıt aranmasını öneriyor. Toplantıda bu çerçevede yanıtların aranacağı tartışmaların, Çatı Partisi Girişimi Program ve Tüzük Komisyonu'nun hazırladığı yönlendirici metinde talep edildiği gibi, aynı zamanda Nasıl bir program? sorusuna da yanıt getirilmeye çalışılacağını varsayıp, görüşlerimi bu sorular etrafında toparlayarak, tartışmaya sunuyorum.

Çatı Partisi tartışmaları ve çalışmaları içerisinde herhangi bir örgüt, parti,

çevre, hareket veya bir akımı temsil etmiyorum. Sadece girişimi oluşturan bileşenler ile benzer kaygıları taşıyan, benzer umutları olan ve kendisini sosyalist olarak tanımlayan bir bireyim. Ayrıca şunu da belirtmeliyim: Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı değilim ve Avrupa'da yaşıyor olmamdan dolayı, Türkiye'de yasalara göre kurulacak olan bir siyasî partinin en fazla »hariçten gazel okuyan« misali, düşünsel katkı sunan bir sempatizanı, bazı işlerin yükünün altına omuz koyabilecek bir destekçisi olabilirim. Buna rağmen olası bir Çatı Partisi'nin birey olarak beni de doğrudan ilgilendirdiği düşüncesindeyim. Türkiye'deki politik, sosyal, kültürel, hatta ekonomik tüm gelişmelerin, Avrupa'daki biz Türkiye kökenlilerin gündelik yaşamını tüm şiddetiyle doğrudan etkilediği ve büyük bir olasılıkla uzun bir süre daha etkileyeceği bir durumda, Kürt Sorunu'nun barışçıl çözümü ve ülkenin demokratikleşme sürecine önemli katkılarda bulunacağına inandığım böylesi bir politik formasyonun oluşumuna, bizlerin buradaki politik ve sosyal mücadelelerimizin önünü açacağı umuyla, özne olarak müdahil olmaya çalışmam, bu nedenle »eşyanın doğası gereği«dir.

Bu bilinç ve motivasyonla ve de üyesi olduğum DIE LINKE partisinin benzeri deneyimlerini paylaşmak amacıyla, Çatı Partisi düşüncesinin ifade edildiği günlerden bu yana, olanaklı olduğunca pratiğe yönelik görüş geliştirmeye çalışıyorum. Gerek Almanya'da yayımlanan Yeni Özgür Politika gazetesindeki »Çatı Partisi« başlıklı köşe yazılarımda, gerek bir polemik denemesi olarak kaleme aldığım »Çatıda cambazlar oynarsa« başlıklı makalemde, gerekse de çeşitli gazete, dergi ve internet sayfalarında yayınlanan söyleşi ve yazılarımda, geniş bir demokratik toplumsal muhalefet hareketinin ve böylesi ittifakı ifade eden bir siyaset aracı olarak Çatı Partisi'nin oluşturulmasının, günümüz koşullarında ne denli gerekli olduğunu savunmaya çalıştım. Bu yazıda yer alan görüşlerim, bugüne kadar paylaştığım görüşler ile doğrudan bağlantı içerisinde.

Görüşlerimi, 27-28 Haziran toplantısının katılımcılarına ve yazımı gönderdiğim çevre ve dostlarıma dört bölümde aktarmak istiyorum. Yazının

başlığına atıfta bulunarak »radikallikten« neyi kast ettiğimi belirttikten sonra, I.Bölüm'de, daha çok telgraf stilinde, ülkedeki temel ihtilaf kaynakları ve toplumsal ayrışmalar üzerine olan düşüncelerimi paylaşmaktayım.

II.Bölüm'de ise, »Programatik Köşe Taşları« başlığı altında Geçici Koordinasyon'un sorduğu »Nasıl bir demokrasi?« sorusuna kendimce bir yanıt getirmeye çalışarak, Program ve Tüzük Komisyonu'nun yönlendirici metninde sorulan »Nasıl bir demokrasi mücadelesi?« sorusu kapsamında, programa yönelik görüşlerimi aktarmaktayım.

»Büyük Demokratik Cumhuriyet Koalisyonu ve siyaset aracı Çatı Partisi« başlıklı III.Bölüm'de, Almanya'daki deneyimlerimden ve örneklerden hareketle »Nasıl bir parti yapılanması?« sorusu çerçevesinde öneriler geliştiriyor, hegemonik otorite olması ve savunduğu görüşleri yapılanmasının en küçük birimde dahi yaşatması gereken partinin nasıl oluşturulabileceğine dair önerilerimi sıralıyorum.

Ardından, son bölümde »Kilometre Taşları« başlığı altında izlenebilecek yol haritası ile ilgili önerilerimi sıraladım. Biz, Avrupa'da yaşayan Türkiye kökenlileri de doğrudan ilgilendirdiğinden, Çatı Partisi'nin neden Avrupa'da da örgütlenmesi ve nasıl bir çalışma yapması gerektiğine dair daha önce gönderdiğim önerileri de hatırlatmak istiyorum.

* * *

Şimdiye kadar yapılan tartışmalarda, Çatı Partisi Girişimini başlatan ana akım partilerinde ve çeşitli kesimlerin yaptıkları açıklamalar ve değerlendirmelerde, olası bir Çatı Partisi'nin »sosyal dokusunu«, her ne kadar »bilimsel bilgiyi üreten aydınların, yazarların, akademisyenler ile kentlerin kıyasına sürülmüş işçilerin, emekçilerin, yoksulların, mağdurların, dışlanmışların, yani tüm ezilenlerin« oluşturulacağı öngörülse de, partinin, geleneksel ve marksist anlamda bir »sınıf partisi« veya bir »sosyalist parti« olmayacağı ve kendisini politik olarak genel anlamda

geniş bir »cephe olmayan demokrasi cephesi« biçiminde konumlandırılması gerektiği konusunda yaygın bir görüş birliği olduğu görülmektedir. Bu görüşe ben de büyük ölçüde katılıyorum ve geleneksel »sınıf partisi« bağlamında yöneltilen Çatı Partisi eleştirilerinin »yanlış adrese« gönderildiğini, tüm renkleriyle ve en geniş yelpazesi içerisinde Sol'un aslî görevlerinin Çatı Partisi'ne yıkılmasının doğru olmadığını düşünüyorum. Elbette bir sosyalist olarak, içinde yaşadığımız toplumsal ve iktisadî sistemin »tarihin sonu olmadığını«, nasıl tanımlanırsa tanımlansın, başka bir dünyanın olanaklı olduğunu ve bunun için de işçi sınıfına dayanan, sınıfın içinden doğan, olanaklı olan bu başka dünyayı kurma mücadelesini verecek bir partinin gerekli olduğuna inanıyorum. Ancak bu, Çatı Partisi'nin görevi değildir, yapısı gereği olamaz da. Bu nedenle tartışmalarda kullanılan terminolojinin ve politik söylemin, bahis konusu olan politik formasyona uygun konulmasının doğru olacağı inancındayım.

Kurulabilirse eğer, Çatı Partisi, dünyanın diğer bölgelerinden, bilhassa gelişmiş sanayi ülkelerinden çok farklı, çetrefilleşmiş, karmaşık ve aşırılaşmış sorunlar ile boğuşan, çelişkilerle dolu bir ülkenin, bir coğrafyanın partisi olacaktır. En temel görevlerinden birisinin barış ve demokratikleşme sürecinin taşıyıcısı ve itici gücü haline gelmeye çalışmak olduğuna inandığım Çatı Partisi bu nedenle kelimenin tam anlamıyla, yani sorunların köküne inen ve kökünden çözmeye uğraşan anlamında, radikal olmak zorundadır.

Ancak önerdiğim bu radikallik, genellikle erk sahiplerinin ve çıkar endeksli yaygın medyanın »aşırılık, sekterlik, uyumsuzluk« olarak jurnalle ettiği, kavramın içini boşaltarak, halka böyle olduğunu telkin etmeye çabaladığı bir »radikallik« değil şüphesiz. Önerdiğim radikallik, »yarının« nüvelerinin »bugünün« içinde olduğu bilinciyle, bugün ve burada sorunların çözümüne yönelen, gerçekçi, kısa vadede olanaklı olan çözümler geliştiren, en küçük hücrelerine kadar temsil edilen kesimlerin yaşamlarına dayanan ve koşullara uygun siyaset üreten ve aynı zamanda »yarın« ile »bugün« arasında köprü kurarak, özlenen geleceğe ulaşmanın reel ve

olanaklı olduğunu gösterip, yarının bugünden yaşanabileceğini kanıtlayarak, sorunları kökünden çözmeye odaklanmış bir radikalliktir.

Böylesi bir anlayış, karşı karşıya bulunulan sorunların üstesinden gelinbilmesi için radikal reelpolitikayı zorunlu kılmaktadır. Bu anlayışa dayanan bir siyaset, hem radikal, hem de reel olmalıdır. Yani radikalliği ve gerçekçiliği birbirlerine kopmaz bir biçimde bağlayan bir irade gereklidir. Bugün ve burada insanların yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi, ülkenin içinde boğuştuğu sorunlar yumağının çözüm sürecinin başlatılması için geliştirilecek olan reelpolitika, demokratik bir cumhuriyeti hedefleyerek ve bu hedef için gerekli olan reformları gerçekleştirme amacıyla geniş toplumsal ittifaklar kurup, parlamenter mücadeleyi yerelemlerden ülke çapına kadar her alanda parlamento dışı mücadele ile bağlantılı hale getirerek radikalleşmelidir.

Radikal reelpolitikanın temeli ise koşulların radikal eleştirisidir. Barışçıl, eşit haklı ve demokratik bir geleceğin önüne aşılmaz gibi görünen set çeken engeller ve bu engellerin üzerine kurulu olduğu egemen mülkiyet ve iktidar ilişkileri, bunların yarattıkları koşullar sorgulanmalıdır. Türkiye özelinde tek tipçi ulus anlayışını, buna dayanan devlet ve laiklik anlayışını ve her ikisini de egemenlik aracı olarak kullanan askerî vesayet rejimini aşmak için radikal eleştiri mekanizması, halkın anlayabileceği, ikna ve sonunda taraftar olabileceği biçimde işletilmelidir.

Ancak, koşulların radikal eleştirisine dayanarak geliştirilecek olan radikal reelpolitika, acımasız bir radikal özeleştirisi olmadığı takdirde anlamsızlaşacaktır. Radikal özeleştirisi öncelikle ortak siyasî aracın, yani Çatı Partisi ve oluşum sürecinin kendisine, durduğu noktaya, pratiğine ve elbetteki Çatı Partisi bileşenlerine yönelerek ifade edilmelidir. Hiç bir siyasî araç, hiç bir oluşum betona dökülmüş değildir. Bir parti veya bir hareket hızla değişen günümüz dünyasının koşulları karşısında, yapılanmışlığı ve politikası dahil, kendisini her gün yeniden gözden geçirmeden, yenilemeden, dışarıdan gelecek eleştirilere açık olmadan, düzeltmeler yapmadan

ve gerektiğinde tamamiyle farklı bir yapıya dönüşmeden, toplumsal değişim için yönlendirici olma iddiasını ayakta tutamaz. Temsil edildiği iddia edilen kesimlerin arasında ve bizzat bu kesimlere de yönelik radikal özeleştirisi ile akli ve yürekleri kazanmak olanaklı olacaktır. Partiyi, politikanın bir aracı, aracı da kolektif ve kolaylaştırıcı yönetimin, aşağıdan yukarıya belirleyiciliğin, yukarıdan aşağı saydamlık ve paylaşımın, ortaklaşma ve çoğulculuğun, bilginin süzgeçten geçmeden dolaşımının sağlanmasının ve parti dışı toplumsal hareketlerin eleştirisi ve katkısına açık olunmasının yansıması olarak olarak gören bir anlayış, böylesi bir politikanın garantörü olabilir.

Bunların önkoşulu ise radikal demokrat olunabilmesinde yatmaktadır. Kurulacak olan Çatı Partisi, önce kendi içerisinde en geniş, sınırsız, engelsiz demokrasiyi gerçekleştirmeli ve aynı zamanda da kurulduğu coğrafya ve ötesi için radikal demokrasiyi bayraklaştırmalıdır. Radikal reelpolitika, en önce bu politikayı yapanlardan başlayarak radikal bir demokratikleşme hedefliyorsa, esaslı bir değişim ve dönüşümün koşullarını yaratabilecektir. Tüm bu gerekçelerle reelpolitika, demokrasi, eleştirisi ve özeleştirisi bağlamında Çatı Partisi bileşenlerini radikalliğe davet ediyorum.

Berlin / Kassel, Haziran 2009

I.BÖLÜM

Üzerinde yaşadığımız yerküre iki büyük savaşın ve faşizmin vahşetinin acı deneyimlerine rağmen hâlen barıştan uzak, onca zenginliğe rağmen hâlen yoksul ve aç yüz milyonlarca insanın kaderine kayıtsız ve adaletsiz, savaşlar, sömürü, kitlesele göçler, ekolojik felaketler, baskı ve zulüm dolu bir dünya olmaya devam etmektedir. Ekonomik, malî ve sosyal krizlerin yükü altında ezilen insanlık, küreselleşen malî piyasaların ve sermayenin hep daha fazla kâr mantığı ile tek tek ülkelerin ve bölgelerin derin buhranlara düşmesine neden olması, saldırı savaşları, işgal-

ler, toplumsal parçalanmalar, etnik, dinsel ve cinsel ayrımcılık, gelecek güvencesizliği ve masif sosyal sorunlar karşısında, tüm insanî değerlerini yitirme tehlikesi ile karşı karşıyadır.

1970'li yıllardan bu yana mütemadiyen hızlandırılarak geliştiren ve bilhassa 1990'lı yıllardan itibaren küresel çapta uygulanmaya başlatılan ve düzensizleştirme, esnekleştirme ve özelleştirmeye dayalı iktisat politikaları, günümüzde sadece eşik ülkelerini ve az gelişmiş olan ülkeleri ekonomik ve politik bir batağın içine sokmakla kalmamış, aynı zamanda sanayileşmiş ülkelerde de toplumsal çelişkilerin barizleşmesine, görece refahın azalmasına, kitlesel işsizliğin kronikleşmesine ve alışlagelmış sosyal devlet yapılanmalarının yok edilmesine neden olmuştur. Hep daha fazla kâr anlayışı, sermaye, ürünler ve hizmetlerin önündeki sınırların kaldırılışı, doğal kaynakların daha sistematik bir biçimde sömürülmesi, tüketimin, nakliyat ve ulaşımın katlanarak artması, bir tarafta yaratılan zenginliklerin az sayıda elde yoğunlaşmasına yol açarken, diğer tarafta da ekolojik felaketleri körüklemektedir. Dünya nüfusunun küçük bir kesiminin dünya çapında yaratılan zenginliklerin büyük bir kısmını elinde tutması, Kuzey-Güney ve Batı-Doğu ihtilaflarını körüklemekte, etnik, dinsel ve kültürel farklılıkların toplumlar arası düşmanlıklara ve çatışmalara, hatta sivil halkın yaşamına mal olan şiddete neden olmaktadır. Yoksulluk, ekolojik felaketler, savaşlar, ihtilaflar, baskılar, etnik temizlikler ve salgın hastalıklar dünya çapında milyonlarca insanı göçe zorlamakta, bireysel ve kitlesel trajedilere yol açmaktadır; dünyanın sanayileşmiş merkezlerine doğru yönelen göç hareketleri ve farklı coğrafyalardaki iç göçler, erki elinde tutan politik güçlerin çıkarları doğrultusunda yerleşik nüfusun ksenofobik yaklaşımlarını, milliyetçiliği ve refah şovenizmini körüklemek için araç haline getirilmekte ve bu araç ırkçılığın her gün yeniden üretilmesine neden olmaktadır.

Devlet sosyalizmi deneyinin başarısızlıkla sonuçlanmasından sonra tek kutuplu hâle gelen dünya, başını ABD ve Çekirdek Avrupa egemenlerinin çektiği ve ulusaşırı tekeller ile malî sermayenin yönlendirdiği bir ke-

sim tarafından yeniden biçimlendirilmeye çalışılmaktadır. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu gibi uluslararası finans kurumları, hatta Birleşmiş Milletler Örgütü, »Yeni Dünya Düzeni« olarak adlandırılan ve dünyanın en ücra köşesine kadar yaşamın her alanını özel sermaye birikiminin ve kâr mantığının boyunduruğu altına sokmayı hedefleyen bu yeni biçimlendirmenin araçları haline getirilmişlerdir.

Hammadde ve enerji kaynaklarına doyumsuz bir açlık çeken Batılı sanayileşmiş ülkeler, bilhassa 1990'lı yıllarda ve özellikle 11 Eylül saldırılarından sonra, dış ve güvenlik politikalarını daha da militaristleştirerek, ulusaşırı tekeller ve sanayileşmiş ülkeler lehine düzensizleştirme, esnekleştirme ve özelleştirmeye dayalı iktisat ve malî politikalarını küresel çapta hakim kılmak, dünya piyasaları ile hammadde ve enerji kaynaklarına engelsiz ulaşımını güvence altına alma hedeflerine yönlendirmişlerdir.

Gerek ABD'nin sözde »teröre karşı savaş«, gerekse de 2000 yılında karar altına alınan »Lizbon Stratejisi« ile AB'nin militaristleşen »Güvenlik ve Savunma Politikası« dünya çapında saldırı savaşlarının, işgallerin, BM Hukuku'nun çiğnenmesinin ve şiddetin yaygınlaşmasına neden olmakta, başta NATO üyesi ülkeler olmak üzere, tüm dünyada silahlanma giderlerinin artmasına yol açmaktadır. Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü SIPRI'nin verilerine göre sadece 2008 yılında dünya çapında silahlanmaya harcanan para miktarı 1,5 trilyon ABD Doları'nı bulmaktadır. İnsan başına 217 ABD Doları harcama anlamına gelen bu meblağ, silahlanma harcamalarının 1999'dan bu yana yüzde 45 arttığını kanıtlamaktadır. Hammadde ve enerji kaynaklarının bulunduğu coğrafyaların, bir tarafta ABD ve AB başta olmak üzere Batı'nın sanayileşmiş ülkelerinin, diğer tarafta da küresel ekonomiye bir enerji devi olarak müdahale etmeye çalışan Rusya ile devasa ekonomik büyüme gerçekleştiren ve bu nedenle enerji gereksinimi had safhaya çıkan Çin'in etki alanları içerisine sokulma çabaları, şimdilik bölgesel çapta sürdürülen çatışmaların ve savaşların, küresel bir savaşa dönüşme tehlikesini içinde barındırmaktadır.

Yenilenemeyen fosil kaynaklar üzerine olan rekabet, peşi sıra yeni savaşları ve şiddeti getirmektedir. Derinleşen iktisat, enerji ve iklim krizleri, tıpta ve teknolojide elde edilen bütün yeniliklere rağmen, dünya çapında yeni felaketlere yol açmakta, geniş alanların çölleşmesine neden olmakta ve milyarlarca insanın yeterli gıdaya, suya, konuta, sağlık hizmetlerine, öğrenim ve sosyal güvenceye ulaşmasını engellemektedir. BMÖ'nün sayılarına göre, dünya çapında 1 milyar insan günde sadece 1 Avro ile geçinmek zorundadır ve 700 milyon insan açlık çekmektedir. Her 6 saniyede 1 çocuğun açlık, hastalık veya savaştan dolayı ölüyor olması, böylesi bir dünya düzeninin insana düşman olduğunu fecî bir biçimde kanıtlamaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti'ndeki temel ihtilaf kaynakları

Balkanları, Hazer Denizi havzasının Doğu'su dahil Kafkasları ve Ortadoğu'yu içeren bölge, hammadde ve enerji kaynakları üzerindeki hakimiyet arayışları ve egemen güçler arası rekabet çekişmeleri nedeniyle, özel bir önem taşımaktadır. İnsanlığın çeşitli kültürlerinin ortaya çıktığı bölge, bir felaket üçgeni gibi yüzyıllardır konumundan kaynaklanan kanlı ihtilafı sahne olmaktadır. Diğer tarafta ise, gene tarihsel gelişimi ve farklı din ve kültürlerin binlerce yıldır komşu olarak yaşaması gerçeğinden hareketle, bölgenin, halkların ortak ve barışçıl bir geleceği birlikte kurabilme potansiyelini de taşıdığı görülmelidir. Böylesi bir potansiyelin filizlenebilmesinin önündeki temel engellerin, dünyadaki egemen güçlerin, bölgedeki egemenlerle işbirliği içerisinde yürüttükleri politikaların ve halklar arasına ekilen düşmanlık tohumlarının olduğu aşikârdır.

Türkiye Cumhuriyeti, gelişimine göre bir refah ve barış coğrafyası olabilecek, ancak bugünkü koşullar altında daha çok bir felaket üçgenini andıran bölgenin tam merkezindedir. Ülke güncel gelişmelere göre, var olan (Tiflis-Bakü-Ceyhan hattı) ve planlanan (Nabucco, Blue Stream, South Stream gibi) boru hatları sayesinde, enerji nakliyat yolları ağının ortasın-

da durmakta ve bu nedenle Batı ülkelerinin (İsrail dahil) enerji tedariki için son derece önemli bir konum kazanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti, jeostratejik, jeopolitik ve jeoekonomik nedenlerden dolayı, egemen güçler için hammadde ve enerji kaynakları rekabetinde yaşamsal öneme sahip olan bir ülke haline gelmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'ndeki karar vericilerin ve karar verici kesimler ile olan ilişkileri üzerinden doğrudan nemalanan özel sermaye çevrelerinin, bilhassa büyük tekellerin, ülkenin stratejik konumunu kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaya çalıştıkları bariz bir biçimde görülmektedir. Özellikle son 25 yıl içerisinde Silahlı Kuvvetler'in »modernizasyonu«, operatif yetenekleri ve »vuruş gücü« için yapılan devasa harcamalar, karar altına alınan stratejik konumlanışın askerî açıdan korunmasının amaçlandığını göstermektedir.

Bugüne bakıldığında, ülkenin bu rotayı sıkı bir biçimde takip etmekte olduğu görülebilir. Bir tarafta ABD ve İsrail ile girilen stratejik ortaklık, AB ile süren ilişkilerin aldığı yeni biçimler, bu çerçevede Nabucco boru hattı projesi ile Çekirdek Avrupa'nın enerji tedarikini, Rusya'yı ekarte ederek sağlama çalışmasına çıkılan destek, ama diğer tarafta da Blue Stream ve İsrail'e doğru yönelen South Stream boru hatları projesiyle Rusya ve değişik biçimlerde İran ile aranan partnerlikler, her ne kadar bağımsız bir dış politika veya enerji ve iktisat politikaları uygulanıyormuş görüngüsünü verse de, özünde hammadde ve enerji kaynaklarının olduğu coğrafyaların yeni biçimlendirilişinden pay alma ve küçük ortak olma çabalarından başka bir şey değildir. Askerî gücünü ülkenin en önemli ihracat ürünü haline getirmek, bölge halklarına kan kusturan bir politikanın ortağı olmak, ekonomik ve malî açıdan doğrudan ABD ve AB'ne bağımlı, NATO üyesi ve yakın komşuları ile çeşitli ihtilafı olan Türkiye Cumhuriyeti gibi bir ülke için vahim bir durum ve bölge bütünü açısından ciddi tehlikeler içeren bir konumlanıştır. **Saldırangılığa ve yayılmacı bir anlayışa yol açması muhtemel böylesi bir dış ve güvenlik politikası anlayışı, ülkenin temel ihtilaf kaynaklarından birisidir.**

Temel ihtilaf kaynaklarından birisidir, çünkü böylesi tehlikeli bir politika-nın uygulanabilmesinin en temel garantörü, ülkenin her alanda askerî ve sivil bürokrasinin vesayeti altında olmasıdır. Vesayet ve böylesi bir poli-tika hem birbirlerini gerekli kılmakta, hem de karşılıklı olarak birbirlerini güçlendirmekte, yeniden birbirlerini üretmektedirler. Vesayet yürürlükte-ki Anayasa ve uygulanmakta olan yasalarla kurumsallaştırılmıştır. Hâlen yürürlükte olan Anayasa'nın, 12 Eylül 1980 askerî cuntası tarafından si-lah zoruyla kabul ettirilen bir metin olması, Türkiye Cumhuriyeti'nde de-mokratik bir rejimin olmadığını en önemli kanıtıdır.

Genel seçimlerin, yerel seçimlerin yapılıyor, sivil bir iktidarın kuruluyor olması, askerî vesayet rejiminin belirleyici olmadığını göstergesi değil-dir. Yaşamın her alanı, muğlak bir biçimde tanımlanan ve akla gelebilecek her şeyi içeren bir »millî güvenlik« anlayışını ilgilendirdiği iddia edi-lerek, Kuvvetler Ayrılığı İlkesine aykırı bir biçimde ve halkın her türlü de-mokratik kontrolünden uzak olarak, askerî ve sivil bürokrasinin keyfi, çı-kar yönelimli ve baskıcı egemenliği altına alınmıştır. Demokrasinin, gös-termelik te olsa, bir çok ülkede egemenliği »halkın egemenliği« diye tanımlayarak ifade edilmesine rağmen, Türkiye Cumhuriyeti'nde »ege-menlik, kayıtsız şartsız milletindir« ilkesiyle, soyut bir »millet« kavramı kullanılarak, gerçek egemenlik Anayasa, yasalar ve içtüzüklerle vesayet rejimine bırakılmıştır.

Halkın oylarıyla seçilmiş vekillerin kıyafetlerinin dahi tek tip olmasına ses çıkarmayan sivil politik güçler, iktidarı ve muhalefetinin büyük bir kısmı ile, demokratik işleyişlerin gereğini yerine getirmek ve kendi iradelerinin de önünde engel olan vesayeti aşmak yerine, ortaklaşma ile ülke üze-rindeki egemenlikten pay alma anlayışını koruya gelmişlerdir. Bu açıdan bakıldığında, günümüzdeki AKP iktidarını ve TBMM'ndeki CHP ve MHP muhalefetini vesayet rejimi madalyonunun sivil tarafı olarak nitelendir-mek doğru olacaktır. AKP, TBMM'ndeki çoğunluğuna rağmen Bakanlar Kurulu kararıyla dahi atabileceği en basit demokratik adımları atmamak-ta, muhalefet ise, milliyetçi ve şoven bir söylem ile sadece AKP'nin yeri-

ne geçmeyi amaçlamaktadır. Her iki taraf ta, demokratik hukuk ve sos-yal devleti olmanın en temel gereklerini yerine getirmekten, Kuvvetler Ayrılığı İlkesi'nin demokratik bir biçimde uygulanmasının sağlanmasın-dan ve vesayet rejiminin aşılması için adım atmaktan, dar çıkarları için feragat etmemektedirler. **Sorunları kangren olmuş ülkenin demokra-tikleşmesinin önünde engel teşkil eden askerî vesayet rejimi, Türkiye'deki temel ihtilaf kaynaklarından birisidir.**

Vesayeti, Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana sürekli kılan, soyut bir »millet« ya da »ulus« kavramına dayanan tek tipçi ulus anlayışıdır. Vesayet rejimi, bu anlayışı var olmasının en önemli gerekçesi olarak gör-mekte ve her fırsatta »ulus adına« ve »millî güvenliği« tesis etme iddia-sıyla politik, kültürel, toplumsal ve iktisadî yaşama doğrudan müdaha-le etmektedir. Tek tipçi ulus anlayışı, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulu ol-duğu Anadolu ve Mezopotamya coğrafyasını ve bu coğrafyada yerleşik halkları milliyetçi, inkarcı ve asimilasyoncu bir hegemonya altına zorla-maktadır.

Bu anlayış ve zora dayalı devlet yönetimi, hiç bir sorunun çözümünde başarılı olamadığı gibi, milliyetçi, inkarcı ve asimilasyoncu hegemonya-ya karşı başkaldırıların ve kanlı ihtilafların bir Cumhuriyet geleneği hâline gelmesine neden olmuştur. Cumhuriyet tarihi, karar vericilerin, politik ve iktisadî imtiyazlarının devamını sağlamak için ısrarla zora dayalı çözüm yollarına başvurmaları nedeniyle, hep aynı filmin usandırıcı biçimde tek-rarlandığı bir sinema salonuna benzemektedir. »Ulus«a ait görülmeyen yerleşik halk unsurları, en başta Kürt halkı olmak üzere, Ermeni, Rum, Süryani halkları ve niceleri, sürekli olarak »düşman« muamelesine tabi tutulmuş, Anadolu ve Mezopotamya'nın zengin kültürü ve kimlikleri yok edilmeye uğraşmış, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan in-sanlar hem birbirlerine, hem de komşu ülkelerin halklarına düşman yapılmaya çalışılmıştır.

Vesayet rejiminin egemenlik aracı haline getirdiği tek tipçi ulus anla-yışı, ülke içerisindeki güvenliği sağlamak ve en basit devlet yönetimi-

ni güvence altına almak bakımından da başarısız olmuş, insanî açıdan tam bir fiyaskoyla sonuçlanmıştır. Vesayet rejimi, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının can ve mal güvenliğini korumaktan aciz kalmış, tek tipçi ulus anlayışı ve buna dayanan yöntemlerle onbinlerce yurttaşın yaşamına mal olan, ülkenin kaynaklarını heba eden sonuçlara yol açmıştır. Seksen yıl boyunca »asayiş sorunu« olarak telkin edilmeye çalışılan sorunların gerçek nedenleri bilinçli olarak örtbas edilmiş, başkaldırıların askerî yöntemlerle, kan ile, zorunlu göçler ile çözülemeyeceği, aksine Kürt Özgürlük Hareketi ile çeyrek asırdır süren ihtilafın kanıtladığı gibi, savaşta ve şiddet politikalarında ısrar etmenin, sorunları hep yeniden ve çoğaltarak ürettiği gerçeği, karar vericiler tarafından kabul görmemiştir, kabul görmemektedir. Bu gerçeğin karar vericiler tarafından kabul edilmemesi, vesayet rejiminin egemenliğini devam ettirmek için savaşı ve şiddet politikalarını kullandığını kanıtlamaktadır. **Ülkeyi militarist şiddet sarmalına sokan, toplumsal travmaları derinleştiren ve tüm diğer sorunların çözümünün önünde bir engel olarak duran en güncel sorun olarak tek tipçi ulus anlayışı, Türkiye'nin temel ihtilaf kaynaklarından birisidir.**

Tek tipçi ulus anlayışı, »aydınlanma« gerekçesiyle bir diğer egemenlik aracını, özünde Avrupa modernliğinin temel kurucu taşı olan sekülerizm ile hiç bir bağı olmayan ve vicdan özgürlüğünü paternalist baskı altında tutan bir »statükocu laiklik« anlayışını beraberinde getirmektedir. Anadolu ve Mezopotamya coğrafyasındaki farklı inançları dışlayarak, statükoyu, yani tek tipçi ulus anlayışına dayanan vesayeti, tek merkezden belirlenen ve gerektiğinde tek tip Cuma vaazları ile toplumsal yaşama müdahale aracı haline getirilen bir inanç yorumu ile korumaya yarayan böylesi bir anlayış, »laik« olduklarını iddia eden karar vericilerin İslam'ın Sünnî yorumunu kendi egemenlik çıkarları çerçevesinde belirlemelerini sağlamaktadır.

Statükocu laiklik bunun ötesinde, zorunlu din dersleri ile çocuklardan başlayıp, toplumu tek tip bir inanç korsesi içine sıkıştırarak, kontrol al-

tına almaya ve aynı zamanda modern yaşam tarzını seçmiş toplumsal katmanlar, farklı inançlar ve toplumsal çoğunluğu oluşturan Sünnî mezhebi mensubu insanlar arasına nifak sokmaya çalışarak toplumu bölmeye ve sonunda da vesayet rejimini kurtarıcı olarak göstermeye yaramaktadır. Anadolu ve Mezopotamya coğrafyasında yerleşik ve başta Aleviler olmak üzere, farklı inanç grupları ile Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği'nin doğrudan etki alanındaki bir devlet kurumu olan Diyanet İşleri Başkanlığı üzerinden Sünnî çoğunluğa tek tip ulus ve tek tip inanç üniforması giydirilmekte, örneğin Rum Ortodoks Kilisesi'nde olduğu gibi Müslüman olmayan inanç gruplarına »içimizdeki düşman« muamelesi gösterilmektedir.

Statükocu laiklik, diğer taraftan vesayet rejimi ile iktidarı paylaşmaya çalışan ve İslam'ı siyasetlerine referans gösteren politik güçler tarafından da çıkar amaçlı olarak kullanılmaktadır. Bu güçlerin başında, bir koalision olduğu belli olan AKP ve AKP Hükümeti'ne yakın duran bazı örgütlenmeler gelmektedir. Statükocu laikliği, yaşam biçimine ve inançlarına devletin karışması olarak algılayan Sünnî çoğunluğun hassasiyetlerini ustaca kullanarak hükümet olan AKP, toplumsal kamplara yol açan »laiklik karşıtı« söylemine rağmen, tek tipçi ulus ve tek tipçi inanç anlayışlarını koruyarak, yeniden üretmekte ve referans aldığını iddia ettiği İslam'ı, ekonomik çıkarların, yeni mülkiyet ve iktidar ilişkilerinin bir aracı olarak kullanmaktadır. **Statükocu laiklik, Cumhuriyet tarihinde farklı inançların yan yana ve çoğunluk-azınlık ilişkisi içerisinde var olmalarının yarattığı sorunların hiç birisini çözememiş, aksine bu sorunların daha da derinleşmesine, hatta zaman zaman kanlı çatışmaların meydana gelmesine neden olmuştur. Statükocu laiklik, Türkiye'nin temel ihtilaf kaynaklarından birisidir.**

Gelişmiş sanayi ülkelerine olan bağımlılığından hiç bir zaman kurtulamayan Türkiye Cumhuriyeti, dünya genelinde Şili ile birlikte, neoliberal iktisat politikalarını askerî şiddet yardımıyla uygulamaya başlayan ilk iki

ülkeden biri olma ünvanına sahiptir. 12 Eylül 1980 askerî darbesi, sadece temel hak ve özgürlükleri yıkmakla ve ülke genelini bir mezar sessizliğine sokmakla kalmamış, aynı zamanda Türkiye'yi düzensizleştirme, esnekleştirme ve özelleştirmeyi temel alan iktisat ve malî politikaların hoyratça uygulandığı bir laboratuvar haline getirmiştir. 12 Eylül 1980 sonrasında, bugüne kadar işbaşına geçen istisnasız bütün hükümetler, bağımlılığı artırarak sürdüren aynı iktisat ve malî politikalarını devam ettirmişler, bütçe konsolidasyonu veya »darboğaz« veyahut »krizi« aşma bahaneleriyle, halkın geniş kesimlerinin aleyhine ülkenin kaynaklarını, kamuya ait teşekkülleri özelleştirilmiş, kentlisi ve köylüsüyle çalışanların zaten az olan sosyal haklarını sürekli budamış ve ülke ekonomisini küreselleşen malî piyasaların boyunduruğu altına sokmuşlardır.

Bugün de aynı politikalar hızlandırılarak AKP Hükümeti'nce devam ettirilmekte, kamu kaynaklarıyla hükümete yakın çevreler zenginleştirilmekte ve üretime dayanmayan gelirler üzerinden özel sermaye birikimi teşvik edilmektedir. Başta eğitim-öğrenim, sağlık hizmetleri, sosyal güvenlik ve su olmak üzere, halkın geniş kesimleri için yaşamsal önem taşıyan temel kamu hizmetleri ticaretleştirilmekte, askerî ve sivil bürokrasinin ekonomik imtiyazları korunmakta, halkın satın alma gücü kredi kartları ve benzeri tedbirlerle borçlandırma üzerinden sunî bir seviyede tutulmakta, büyük tekellere ve alışveriş merkezleri zincirlerine öncelik verilerek esnaf ve zanaatkarlar ile küçük ve orta ölçekli işletmeler darboğaza sokulmaktadır. Spekülasyonları teşvik eden malî ve para politikalarının yanısıra, tarım ve hayvancılık sanayileştirilerek, yerli ve ulusaşırı tekellerin ellerine terk edilmektedir. 500 milyar ABD Doları'nı aşan borçlanma, bağımsız iktisat ve malî politikalar yapma olanağını yok etmekte ve Dünya Bankası veya Uluslararası Para Fonu gibi kurumların, şimdiye kadar sorunları derinleştirmekten başka bir işe yaramayan dayatmalarının boyunduruğu altında kalınmasına neden olmaktadır.

Türkiye, kronik kitlesel işsizliği, kayıt dışı ekonomisi, yaygın düşük ücretler ve uzun çalışma süreleri, düşük yan giderler ve tekellere yarayan teş-

vik politikalarıyla ucuz işgücü cenneti haline gelmiş, zenginler ve yoksullar arasındaki uçurum daha da derinleşmiş ve tekeller lehine yürütülen politikalarla ekonomik ve malî krizlerin yükü halkın sırtına yüklenmiştir. Buna karşın meslek örgütleri ve sendikal hareketin önüne yasal engeller çıkartılmakta, toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde ortaya çıkan işveren-sendika ihtilaflarına güvenlik güçleri ve jandarmanın tek yanlı olarak karışmasıyla, kozmetik rütuştan ileri gitmeyen yasa değişiklikleri ile çalışanlara verilmiş olan hakların kullanılması dahi engellenmektedir. **Sosyal adaletsizlik, kitlesel işsizlik, yaygınlaşan yoksulluk ve ekonomik bağımlılık anlamını taşıyan neoliberal iktisat politikası, Türkiye'nin temel ihtilaf kaynaklarından bir diğeridir.**

Bu kaynaklardan beslenen ihtilaflar ülkenin geleceğini karartmakta, çelişkilerini derinleştirmekte, halkın özgürlük, barış, eşitlik, demokrasi ve refah içerisindeki yaşamının önünde engel teşkil etmektedirler.

Toplumsal ayrışmalar

Ülkenin temel ihtilafları, bölgesel gelişme farklılıkları ve toplumsal ayrışmaların da etkisiyle, sorunların katmerleşerek artmasına neden olmaktadır. İhtilafları ve yarattıkları sorunları aşmak isteyen her siyasî hareket, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisindeki toplumun farklı ve çelişkili yapısını dikkate almak, çözüm önerilerini buna göre geliştirmek zorundadır.

Öncelikle görülmesi gereken bir gerçek, Cumhuriyet'in kurulmasıyla başladığı iddia edilen »aydınlanmanın« modern bir toplumu kuramadığı, aksine yukarıdan aşağı dikte edilen ve toplumun geniş kesimlerinin bugüne kadar içine sindiremediği bir imtiyazlılık modernitesi olmaktadır. Üretim ilişkilerinin çarpık gelişmesi ve devlet eliyle özel sermaye birikiminin teşvik edilmesi bir yana, ulus devlet hukuku ile modernite öncesi cemaat hukukunun yanyana var olabilmesi, bunun en bariz kanıtıdır. Adalet sarayları önlerinde işlenen cinayetler, alacaklıların hukuk yoluna başvurmak yerine kriminal yollardan arayışlara girmeleri, Anayasa

Mahkemesi dahil mahkeme kararları üzerinde politik ve bürokratik baskı oluşturulması, halkın da, elitlerin de hukukun üstünlüğü ilkesine güvenmediklerini göstermektedir. Bu ciddî ve aşılması zor bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir.

Bununla birlikte dikkate alınması gereken bir diğer gerçek, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan toplumun, insanların birbirlerine düşman kesilmelerine yol açacak derecede ayrışma yaşamakta olduğudur. En son 29 Mart 2009 tarihinde yapılan yerel seçimlerin sonuçlarını gösteren haritadan da okunabileceği gibi, toplum iki ayrışma çizgisinde üç ana kesime ayrılmaktadır.

İlk iki ana kesimi »Laik-antilaik« çatışması çerçevesindeki toplumsal ayrışma çizgisinde görmek olanaklıdır. Çizginin bir tarafında modern yaşam tarzını sürdüren kentli kesimler durmaktadır. Kendilerini modern ve laik olarak tanımlayan bu kesimlerin, sadece orta katmanlardan oluştuğu söylenemez. Aksine, Aleviler gibi çeşitli inanç gruplarının da yer aldığı bu kesim içerisinde sayıları hiç te küçümsenemeyek düzeyde olan çalışanlar ve yoksul kesimler de yer almaktadır. Bu kesim, yaşam tarzının ciddî bir tehdit altında olduğuna inanmaktadır. Vesayet rejiminin statükocu laikliği ve tek tipçi ulus anlayışını kullanarak yarattığı korku ortamı, bu kesim üzerinde müthiş etki bırakmakta, bu kesimde yer alan insanların, aslında kendi çıkarlarına da ters düşmesine rağmen, örneğin »köktendincilik ve bölünme tehlikesine karşı ordu müdahale etmelidir« anlayışına yakınlaştırmakta, bu anlayışın militan bir savunucusu olmalarını sağlamaktadır. Modern yaşam tarzının tehlikede olduğuna inanan bu kesimlerin korkuları ve kaygıları dikkate alınmalıdır.

Ayrışma çizgisinin diğer tarafında ise, laikliği gene kendi yaşam ve inanç biçimi üzerindeki paternalist bir baskı aracı olarak algılayan ve çoğunluğunu yoksul kesimlerin oluşturduğu muhafazakâr ve Sünnî mezhebine mensup büyük bir kesim yer almaktadır. Bu kesimin, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde toplumsal çoğunluğu oluşturduğu gene

son yerel seçimlerin sonuçlarına bakılarak söylenebilir. AKP ve politik İslam olarak da nitelendirilebilecek bazı yapılanmalar gibi güçler, bu kesimin, kendisini yukarıdan aşağıya bir baskı aracı olarak ifade ettiğini ve geleneklerine, tarihlerine ve yaşam tarzlarına daha çok uyan cemaat hukukunu geriye ittiğine inandıkları ulus devlet hukukuna karşı çıkışlarını, yeni mülkiyet ve iktidar ilişkilerini kurmak, tam anlamıyla yönetimden pay almak için kullanmakta ve manipule etmektedirler. AKP hükümetinin işbaşına gelmesinden bu yana muhafazakâr sermaye sahipleri arasında başdöndürücü hızda ortaya çıkan zenginleşme bunun kanıtıdır. Muhafazakâr yoksul kesimler, çalışanlar ve orta katmanlar ise bu zenginleşmenin dışında tutulmalarına rağmen, alternatifsizlik ve statükocu laiklik nedeniyle, kendi çıkarlarına ters düşen bir biçimde vesayet rejiminin sivil kanadını desteklemektedirler. Muhafazakâr çoğunluğun içinde bulunduğu bu durum dikkate alınmalıdır.

»Laik-antilaik« çatışması çerçevesinde tuhaf bir tezat ortaya çıkmıştır. Modern yaşam tarzını sürdüren kesimler, temsili parlamentarizm, temel hak ve özgürlüklerin sağlanması gibi savunmaları gereken değerler yerine, vesayet rejiminin devamını, hatta Silahlı Kuvvetlerin doğrudan yaşama müdahale etmesini savunur durumdayken, muhafazakâr kesimler, hem alışıla geldikleri yaşam biçimi ile cemaat hukukunun devamını sağlamak, hem de iktidardan pay alabilmek, yeni mülkiyet ve iktidar ilişkilerini kurabilmek için çıkar yolu temsili parlamentarizmde görmektedirler. Bu tezatın temelinde vesayet rejiminin egemenlik araçları olan tek tipçi ulus anlayışı ve statükocu laiklik yatmaktadır.

Toplumun ortasından geçen ve Çatı Partisi Girişimi Program ve Tüzük Komisyonu'nun yönlendirici metninde de »sorunların sorunu« olarak tanımlanan »Kürt Sorunu« ikinci ve toplumu bir daha birleşmemek üzere kanlı bir biçimde parçalama potansiyeli taşıyan ayrışma çizgisidir. Aslında tek tipçi ulus anlayışının ve seksen yılı aşkın bir süredir devam eden milliyetçi, inkârcı ve asimilasyoncu politikaların bir sonucu olarak oluşan Kürt Ulusal Hareketi'ni ve taleplerini »Kürt Sorunu« olarak tanım-

lamak, ülke gerçeklerine uymayan bir tanımlamadır. Sorun Kürtler veya Türkler değil, ayrışmayı derinleştiren tek tipçi ulus anlayışı ve milliyetçi, inkârcı, asimilasyoncu ve zora dayalı politikaları var oluşunun gerekçesi olarak sürdüren askerî vesayet rejimidir.

Ayrışma çizgisinin bir tarafında, verili koşullar altında artık yaşamak istemeyen, duygusal olarak diğer kesimlerden bir kopuş yaşayan ve son derece politize olmuş Kürt halkı dururken, çizginin diğer tarafında, »laik-antilaik« ayrışmasının anında arka plana kaydığı, milliyetçi-şoven yaklaşımların belirleyici olduğu ve Kürt halkına karşı açık düşmanlıkların belirginleştiği bir birleşme ortaya çıkmaktadır.

Araya kan girmiştir. Çeyrek asırdır tüm şiddetiyle devam eden bu ihtilaf, yol açtığı sonuçlar, ortaya çıkan can ve mal kaybı, yarattığı toplumsal parçalanma ve neden olduğu bireysel ve kitlesel trajediler açısından dünya genelinde emsalsizdir. Bunda muhakkak ki Kürt halkının dört farklı ulusal devlet sınırları içerisinde yaşamak zorunda bırakılmış olması ve bölgenin özel durumunun payı da önemlidir.

Bu toplumsal ayrışma, ülkenin tüm diğer sorunlarının üzerinde ve hepsini belirler durumdadır. Bu ayrışma, son dönemlerdeki »açılım« girişimlerine, Kürt halkının temsilcilerinin muhatap alınması olasılığına rağmen, hâlen ülkeyi sosyal, politik ve kültürel, hatta ekonomik olarak içerisinden bir daha çıkılamayacak olan bir cehennem ateşine sokacak bir tehlikeyi içerisinde barındırmakta ve bölgeyi, tek bir kıvılcımla yangın yerine dönüştürebilecek bir barut fıçısı olmaya devam etmektedir. Bu toplumsal ayrışmanın aşılması için harekete geçmek, vicdan sahibi her insan, demokratikleşmeyi öncelleyen, eşitlik, adalet ve barış özlemini çeken her kesim için günümüzün en acil görevi olarak algılanmalıdır.

Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisindeki toplumun yaşadığı ayrışmalar, farklı yaşam tasarıları, egemen mülkiyet ve iktidar ilişkileri, farklı sosyal, iktisadî, kültürel, etnik, inançsal ve cinsel yönelimler, arayışlar, çelişkiler

üzerine kuruludur. Toplumsal ayrışmaların aşılması, tek tipçi bir toplum anlayışını değil, bütün farklılıkların eşit haklı, adil ve özgürlükçü çoğulculuğunu, çeşitliliğin bütünlüğünü ve gönüllü bir demokratik birliği esas aldığı anda, şu anki ayrışmaların yol açtığı sorunların çözülmesi yönünde adımlar atılmasını sağlayacaktır.

II.BÖLÜM

Programatik Köşe Taşları

Böylesi temel ihtilaf kaynaklarına, bu kaynaklardan beslenen çetrefil sorunlara ve ayrışmalar yaşayan karmaşık bir toplumsal yapıya sahip olan Türkiye Cumhuriyeti'nde »nasıl bir demokrasi?« ve »nasıl bir demokrasi mücadelesi?« sorularına verilecek olan yanıtlar, demokrasiyi kendini hep yenileyen bir demokratikleşme süreci olarak gören bir anlayış çerçevesinde, en başta bu ihtilaf kaynaklarını kurutmaya yarayan çözüm önerilerini içermeli ve karşı karşıya olunan dünya, bölge ve ülke gerçekleri bağlamında, sürdürülebilir bir demokratikleşme hedeflemelidir. Bu demokratikleşme, halk adına değil, halk kitlelerinin doğrudan katılımı, halk kitlelerinin doğrudan kontrolü, farklı kesimlerin eşit haklı, özgürlükçü ve gönüllü birlikteliği ile barışçıl ve adaletli bir geleceği kurma süreci olarak algılanmalıdır.

Böylesi bir demokratikleşme, barış ve adalet sürecini başlatabilmek için, verili koşulların sonuçlarının tüm mağdurlarının, gayri memnunların, farklı yaşam tasarılarını gerçekleştirmek isteyen insanların ve tek tek bireylerin buluşacağı, birlikte ortak paydalarını belirleyecekleri, bu ortak paydalar için ortak adımları koordine edecekleri, ortak iradenin de gönüllü birlikteliğin niteliğini belirleyeceği bir katılımcı, paylaşımcı koalisyonuna gerek vardır. Bir »Büyük Demokratik Cumhuriyet Koalisyonu« olarak tanımlanabilecek bu gönüllü birliktelik, Demokratikleşme-Barış-Adalet başlıkları altında, demokratikleşme, barış ve adalet sürecinin progra-

matik köşe taşları üzerinde anlaşarak, »nasıl bir demokrasi?« sorusunun geniş halk kitlelerinin katılımıyla yanıtlarını aramalıdır. Programatik köşe taşları, bir program olarak değil, gönüllü birlikteliğin ortak paydalarının birlikte ortaya çıkarılmasının, Büyük Demokratik Cumhuriyet Koalisyonu'nun dayanacağı temel oluşturulmasının ve alternatif bir siyaset aracının belirlenmesinin genel bir çerçevesi olarak algılanmalıdır. Programatik Köşe Taşları, Büyük Demokratik Cumhuriyet Koalisyonu'nu oluşturacak farklı kesimlere ve halk kitlelerine, bu koalisyonun amaç ve hedeflerini birlikte oluşturma teklifi olarak deklare edilmelidir.

Demokratikleşme

Demokratikleşme süreci, en başta tek tipçi ulus anlayışının, statükocu laikliğin ve vesayet rejiminin reddi üzerine kurulu olduğunda başarılı olabileceği bir rotaya oturtulabilir. Bunun içinse geniş bir toplumsal mutabakatın sağlanmasına çalışılmalıdır. Toplumsal mutabakat da yeni bir toplumsal sözleşme ile taçlandırılmalıdır. Türkiye Cumhuriyeti'ndeki farklı politik ve toplumsal kesimlerin, 12 Eylül askerî cunta anayasasının değiştirilmesi konusunda büyük ölçüde hemfikir oldukları görülmektedir. Bu nedenle bir »Demokratik Cumhuriyet Anayasası«nın aşağıdan yukarıya, tüm toplumsal kesimleri içeren bir tartışma süreci sonunda hazırlanıp, halk oylaması ile kabul edilmesi için adımlar atılmalıdır. Programatik Köşe Taşları bunun da temel çerçevesini oluşturabilir.

Demokratikleşme süreci açısından Programatik Köşe Taşları'nda ulaşılması arzulanan hedefler olarak şu taleplerin ifade edilmesi kanımca gereklidir:

- Biz, ülke sınırları içerisinde yaşayan her bireyi, bireylerin kendilerini hangi etnik ve inanç sıfatlarıyla tanımlamalarından, cinselliklerinden ve yaşam biçimlerinden bağımsız, eşit haklı yurttaş olarak kabul edeceği; ulusal, dilsel ve inançsal farklılıkları koruyan ve güçlendiren; bireyin özgürleşmesi ve refahını, herkesin özgürleşme ve re-

fahının önkoşulu haline getiren; en geniş vicdan, düşünce ve basın özgürlüğünü garanti altına alan ve bu nedenle kendisini herhangi bir etnik veya inanç sıfatıyla tanımlamayan, aksine kurulu olduğu Anadolu-Mezopotamya bölgesine atıfta bulunup, bu coğrafyadaki yerleşik halkları ve inançları bütünsel olarak içeren bir anlayışla tanımlayan ve cinsiyetler ile cinsel yönelimler arası eşitliğin garantörü olan, demokratik bir cumhuriyet oluşturulmasını istiyoruz.

- Biz, eşitliği, adaleti ve özgürlüğü temel alan; Diyanet İşleri Başkanlığı'nı lağv ederek, tüm inanç farklılıklarına devlet ve hükümet kurumlarının eşit mesafede davranacağı, devlet ve hükümetlerin hiç bir inanç grubuna imtiyaz tanımayacağı, inançlar ile malî, politik ve idarî hiç bir bağın olmayacağı; inanç ve yaşam biçimleri üzerinde olası her türlü baskının demokratik hukuk devleti ilkesi çerçevesinde engelleneceği, inanç farklılıkları ile kültürel mirasın korunacağı demokratik ve özgürlükçü bir laikliğin sağlanmasını istiyoruz.
- Biz, demokrasilerin olmazsa olmaz koşulu olan Kuvvetler Ayrılığı İlkesi'nin engelsiz ve önkoşulsuz olarak uygulanmasını; askerî ve sivil bürokrasinin demokratik kontrol altına alınmasını; yasaların ve devlet idaresinin her koşulda yurttaşların temel hak ve özgürlüklerini koruma ilkesinin boyunduruğu altında olmasını; hukukun ve demokratik hukuk devleti önceliğinin yaşamın her alanında geçerli olması için geniş bir toplumsal tartışma başlatılmasını ve bunu güvence altına alacak olan yasal adımların atılmasını; silahlı kuvvetlerin tam anlamıyla bir demokratik parlamento ordusu haline getirilerek, savunma haricinde başka hiç bir amaca hizmet etmemesini ve güvenlik güçlerinin halk polisi esaslarına göre yeniden yapılandırılmasını, paramiliter tüm yapıların ve gizli servislerin dağıtılmasını istiyoruz.
- Biz, egemenlik kayıtsız şartsız halkındır ilkesi çerçevesinde temsili demokrasinin demokratikleştirilmesini, seçim barajlarının ülke genelinde ve her düzeyde sifra indirilmesini ve parlamento ile tek tek par-

lamentelerinin kontrol haklarının genişletilmesini, her düzeyde saydamlığın ve demokratik kontrolün sağlanmasını; halkın, her düzeyde halk oylamaları üzerinden önemli bütün kararlara katılım hakkının sağlanması ve korunmasını; seçenlerin, seçilenleri geri çağırma hakkı ilkesinin geçerlilik kazanmasını ve yüksek düzeydeki memurların, valilerin, kaymakamların, hakim ve savcılarının seçimle işbaşına getirilmelerini istiyoruz.

- Biz, ülkenin farklı bölgelerindeki eşitsiz gelişimin aşılması, farklılıkların çoğulculuğu içerisinde bölgelerin sosyokültürel dokusunun korunup geliştirilmesi hedefi ile yerel yönetimlerin güçlendirilmesini; merkezî idarenin, yerel yönetimlerin kendi sorumluluk alanlarında sadece destek veren ve yerel yönetimler arasındaki dayanışma, işbirliği ve deneyim paylaşımı ağını koordine eden bir konuma indirgenmesini; doğrudan ve katılımcı demokrasinin gerçekleştirilmesi için yerel yönetimlerin ve idarelerin işbirliği içerisinde olacakları yerel yurttaşlar meclislerinin oluşturulmasını; yerleşim ve sanayi bölgelerinin planlanması, planların uygulanması ve idaresinde saydamlık ve demokratik kontrolün sağlanması için yurttaşlar meclislerine hak ve yetkilerin verilmesini ve yerel yönetimlerin görevlerini yerine getirebilmeleri için devlet bütçesindeki paylarının artırılarak adil, gereksinime uygun bir biçimde ve dayanışmacı bir anlayışla dağıtılmasını istiyoruz.

Barış

Barış, sadece halkların bir arzusu değil, aynı zamanda garanti altına alınıp, korunması gereken bir kolektif ve bireysel hak olarak algılanmalıdır. Türkiye Cumhuriyeti'nde geçerliliğinden şüphe duyulmadığı iddia edilen »Yurtta sulh, cihanda sulh« sloganı, tüm devlet ve hükümet kurum ve kuruluşları ile tüm politik ve toplumsal yapıları yönlendirecek bir anayasal yaptırım haline dönüştürülerek, içi doldurulmalı, ülke içerisinde, bölgede ve dünya çapında barışın sağlanması için uğraş vermek,

devlet ve toplum görevi haline getirilmelidir. Bunun için en başta milliyetçi, inkârcı, asimilasyoncu ve yayılmacı politikalar reddedilmeli, toplumsal kesimler arasında yakınlaşma ve barışma adımları teşvik edilmelidir.

Barış süreci açısından atılması gereken adımlar ve ulaşılması arzu edilen hedefler Programatik Köşe Taşları'nda şu taleplerle ifade edilebilir:

- Biz, çeyrek asırdır süren ve onbinlerce insanımızın yaşamına mal olan ihtilafı ebediyen bitirecek onurlu, adil ve kalıcı bir barışı sağlayabilmek için, silah ve şiddete dayalı her türlü adımın durdurulmasını; güvenlik gerekçesiyle gerçekleştirilen tüm operasyonların sonlandırılıp, ordunun ülke savunmasını garanti altına alacak noktaya çekilmesini; inkârcı ve asimilasyoncu tüm tedbirlerden vazgeçileceğinin inandırıcı bir biçimde ilân edilmesini ve Kürt halkının kendi özgür iradesiyle belirlediği temsilcilerin, hâlen tutuklu olup olmamalarından bağımsız, muhatap alınarak, Kürt Özgürlük Hareketi'nin silahları bırakacağı koşulların oluşturulacağı adımların atılmasını istiyoruz.
- Biz, toplumsal çoğunluk arasında bugüne kadar kışkırtılarak teşvik edilmiş düşmanlıklar ile savaş, şiddet politikaları ve tek tipçi ulus anlayışı nedeniyle Kürt halkı arasında yaşanmakta olan duygusal kopuşun aşılması için toplumsal grupların yakınlaşma ve barışma süreçlerinin desteklenmesini, barışın gerçekleştirilmesi için atılacak olan adımlara halk kitlelerinin katılımının sağlanmasını; alınacak tüm kararların ve atılacak tüm adımların saydam bir süreç içerisinde herkesin görüp, anlayabileceği ve sonunda ikna olup, destekleyebileceği bir biçimde gerçekleştirilmesini; barışçıl bir resosyalizasyon için tüm politik tutukluların önkoşulsuz serbest bırakılmalarını ve ceza huku-ku infaz sisteminin demokratikleştirilmesini; toplumsal grupların gönüllü ve barışçıl birlikteliği için gerekli olan bütün adımların atılmasını istiyoruz.

- Biz, geleceği barışçıl bir biçimde kurabilmek ve barışı gelecekte de garanti altına alabilmek için, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan tüm toplumsal kesimlerin kendi tarihleriyle hesaplaşabilmelerini ve halkların ortak tarihi birlikte yazabilmelerini olanaklı hale getirecek koşulların yaratılmasını; geçmişteki karar vericilerin resmen ardılı olan günümüzün siyaseti, devleti ve bürokrasisi içerisindeki karar vericilerin bugüne kadar yaşanmış olan büyük acı ve felaketlerin mağdurlarından özür dileyerek, tarihsel sorumluluk ve hesaplaşmanın başlamasının önünü açmalarını istiyoruz.
- Biz, coğrafyamızda yaşayan insanların demokratik, gönüllü ve barışçıl birlikteliğini gerçekleştirmek için, herkese kendi ana dilinde eğitim, öğrenim ve basın-yayın haklarının sağlanmasını; yöre ve bölgelere göre kamusal hizmetlerin çok dillilik esasına göre örgütlenmesini; ülke çapında ortak dil ile birlikte çok dilliliğin her alanda teşvik edilmesini; komşu ülkelerle birlikte ortak coğrafyanın ortak tarihî kültürel mirasına sahip çıkmak ve korumak için bilateral ve multilateral antlaşmalarla adımlar atılmasını ve ortak coğrafyada yaşayan tüm halkların ve inanç gruplarının gönüllü kardeşleşmelerini teşvik eden bir politika uygulanmasını istiyoruz.
- Biz, ülke içinde ve bölgemizde militarizmin ve savaşların son bulması, komşu ülkeler arası ilişkilerde ve dış politikada barışın esas alınması için, komşu ülkeler ile olan ilişkilerin saldırgan, yayılmacı ve tehdit edici söylemlerden arındırılıp, karşılıklı güven verici adımların atılması için ön ayak olunmasını; ülkenin jeostratejik konumunun, bölge üzerinde yürütülen egemenlik elde etme çabalarına alet edilmeyip, bölgede barışın kalıcı hâle getirilmesini sağlayacak adımların lehine kullanılmasını; ABD ve İsrail ile sürdürülen stratejik ortaklığın fesh edilip, yerine tüm bölge ülkeleri ile birlikte barış için stratejik ortaklıklar aranmasını; yayılmacı saldırganlığa alet olmamak için NATO'dan çıkılmasını; Kıbrıs dahil, yurtdışına göreve gönderilmiş ordu birliklerinin hemen geri çekilmesini ve bölgemizdeki komşular ve diğer ülkelerle karşılıklı olarak adil, barışçıl ve bölge bütünü için refahı teşvik edici sosyal, kültürel, iktisadî ve politik işbirliğinin aranmasını istiyoruz.
- Biz, ülkenin uluslararası kurumlarda ve ilişkilerde güçlü, saygın ve itibar edilen bir barış tarafı olabilmesi için, BMÖ'nün demokratik reformunun ve uluslararası hukukun önceliğinin savunulmasını; Karadeniz, Ege Denizi ve Akdeniz'in birer barış denizi olabilmesi için teşvik edici politikalar uygulanmasını; ülke içerisindeki tüm yabancı üslerin kapatılmasını; sürmekte olan savaşlara ve işgallere hiç bir şekilde lojistik, maddî ve askerî destek verilmemesini; komşu ülkelerle barışı teşvik eden resmî ve sosyal dialogların başlatılması için ön ayak olunmasını; yayılmacı saldırı savaşlarının, hammadde ve enerji kaynakları üzerinde egemen olmak için yürütülen tüm siyasî ve askerî tedbirlerin tel'in edilmesini ve küresel çapta barışı savunan ülkelerle işbirliğinin aranıp güçlendirilmesini; yoksul ülkelerin sorunlarının çözümünde dayanışmacı bir anlayışla destek olunmasını ve küresel sorunların aşılması için uluslararası işbirliğinin geliştirilmesini istiyoruz.
- Biz, »Yurtta sulh, cihanda sulh« söyleminin gerçek anlamda içinin doldurulması için, savunma bütçelerinin azaltılarak, barışı teşvik eden ve olası ihtilafları başlamadan bertaraf etmeye yarayan bir savunma politikasının hizmetine konulmasını; silahlı kuvvetlerin, salt savunma amaçlı bir ordu haline gelmesi için küçültülmesini ve silahsızlanmanın teşvik edilmesini; silahlı kuvvetler yönetiminin Kuvvetler Ayrılığı İlkesi'ne göre hükümete sorumlu olmasını ve şu anki biçimiyle Millî Güvenlik Kurulu'nun lağv edilip, yerine demokratik ve parlamenter kontrol altında olan bir Savunma ve Güvenlik Koordinasyonu'nun yerleştirilmesini; silahlı kuvvetler yönetiminin elindeki ekonomik ve malî imtiyazların geri alınıp, profesyonel asker ve subayların sosyal güvenlik sistemine prim ödeyerek entegre edilmelerini ve OYAK'na ait özel şirket ve holding yapılarının kamusallaştırılarak kamu yararına iktisat etmelerinin sağlanmasını ve askerî-sınâî kompleksin

meşru demokratik kurumların kontrolü altına alınmasını; okullardaki militarist derslerin kaldırılarak, toplumun militarizmden arındırılması için adımlar atılmasını; zorunlu askerliğin kaldırılmasını ve vicdanî red hakkı dahil olmak üzere, isteyen askerlik görevini kamuyararlı işlerde, eğitim, sağlık ve sosyal yardımlaşma alanlarında yerine getirebilmelerinin olanaklı olmasını; ordu mensuplarının haklarını, rütbe eşitliği çerçevesinde sendikal özörgütlenmeyle savunabilmelerinin ve »üniformalı yurttaşlar« olarak politik katılım haklarının güvence altında olmasını istiyoruz.

Adalet

Bir toplumun geniş kesimleri adil bir düzen içerisinde yaşadıklarından şüphe duyuyor, zengin ile yoksul kesimler arasındaki uçurum giderek derinleşiyor, tam gün çalışılmasına rağmen yoksulluk sınırından kurtulamıyor, kitlesel işsizlik, yaygınlaşan yoksulluk, düşük yaşam standardı, bölgeler arasında bariz refah farklılıkları devam ediyor ve sosyal hak gaspı, vergi adaletsizliği, yolsuzluklar, meşruiyeti olmayan imtiyazlar, yerli ve yabancı tekellere yarayan uygulamalar, istihdam yasaları ve ekonomik tedbirlerle tek yanlı olarak küçük bir azınlığın zenginleştirilmesi sürüyorsa, o zaman o ülkede ne demokrasi, ne de barış kalıcı olarak sürdürülebilir. Bu nedenle hep en zayıfın perspektifinden hareketle, toplumsal adalet ve refahın sağlanması, halk yararına iktisat edilmesi ve insanların çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmeyi hedefleyen bir sosyal devlet, anayasal zorunluluk haline getirilmelidir.

Programatik Köşe Taşları'nda, demokratikleşme ve barışı tamamlayacak olan adalet sürecine yönelik hedefler şu taleplerle ifade edilebilir:

- Biz, ülke iktisatının halkın geniş kesimlerinin yararına olması, tam istihdamın teşvik edilmesi ve bölgesel gelişme farklılıklarının aşılıp, ülke genelinde refahın sağlanması için, iktisatın demokratik kontrol altına alınmasını; özel banka sektörünün kamusallaştırılıp, malî

sektörün kamu kontrolü altında toplum yararına ve istihdamı teşvik edecek şekilde işlenmesini; yerli ve yabancı tekeller yerine, esnaf ve zanaatkârları, küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesini temel alan bir teşvik programının uygulanmasını; kayıt dışı ekonominin vergi adaletinin sağlanması üzerinden geriye püskürtülmesini; kamu bütçelerinden öncelikle eğitim-öğrenim, sağlık hizmetleri, konut, kitle ulaşımı, alt yapı teşvikleri, sosyal güvenlik, yoksullukla mücadele, bölgesel gelişme farklılıklarının aşılması, toplum ve iktisatın ekolojik yönelimi, kamu yararlı hizmetler ve bilginin toplumsallaşması alanlarında geleceğe yönelik yatırımların yapılmasını ve eğitim-öğrenim, sağlık, su, elektrik, doğalgaz gibi temel gereksinimleri karşılayan hizmetlerin özelleştirilmelerine son verilip, tekrar kamusallaştırılmalarını ve toprak reformu ile tarımdaki sanayileşmenin engellenip, köylülüğün teşvik edilmesini, tarım-kredi kooperatiflerinin demokratikleştirilmesini, ekolojik tarıma öncelik verilmesini, kentler, kasabalar ve köylerde eşit yaşam koşullarının yaratılması için kamu yatırımlarının yönlendirilmesini istiyoruz.

- Biz, gelirlerin ve varlıkların adil bir biçimde dağılımının sağlanması için, spekülasyonların yasaklanmasını; zenginlerin ve büyük varlıklılar ile tekellerin aleyhine adımlarla vergi adaletinin sağlanmasını ve dolaysız vergilerin dar gelirlilerin lehine değiştirilmesini; yasal asgarî ücretin yoksulluk sınırının üstüne çekilerek, ülke içindeki gelirler ortalamasının yüzde 60'ına yükseltilmesini; çalışma süreleri ve koşullarının en az ILO-standartlarına göre iyileştirilip, bu standartların sürekli yükseltilmesini; çocuk işçiliğinin yasaklanmasını; meslek eğitiminin standartlaştırılıp, teşvik edilerek, çirak haklarının koruma altına alınmasını; eşit işe eşit ücret ilkesi çerçevesinde, kadınlara uygulanan ücret ayırmacılığının sona erdirilmesini ve kadınların yeniden üretimdeki rolleri göz önünde tutularak, ev içi ve bakım emeklerinin en azından sosyal güvence altına alınmasını; bilhassa kamu alanında sözleşmeli işlerin sınırlandırılarak, çalışılmış olan her saatin sosyal sigorta kapsamına alınmasını; çalışanların sendikal örgütlenme

haklarının güvence altında olması için, sendikal örgütlenme önündeki tüm engellerin kaldırılmasını, ülke çapında toplu iş sözleşmesi zorunluluğunun getirilmesini, çalışanların özellikle büyük işletmelerde kararlara katılımlarının sağlanmasını, işçi haklarının korunması ve politik baskı araçlarının sağlanması için grev ve genel grev haklarının güvence altına alınmasını istiyoruz.

- Biz, ülkenin her yöre ve bölgesinde fırsat eşitliğinin, eşit yaşam ve çalışma koşullarının ve refah dengesinin sağlanması için, dayanışmacı bir ekonominin teşvik edilmesini, tarımda, sanayide ve hizmetler alanında çalışanların kooperatıf sel birlikteliklerinin sağlanmasını; bölgeler arasındaki gelişme farklılıklarının aşılması için ekonomik tedbirler alınmasını, bu adımların demokratikleştirilerek bölge planlamasına yurttaşların, meslek birliklerinin, sendikaların ve odaların katılımının sağlanmasını; yerel yönetimlerin ve benzer koşullar altında olan yörelerin birbirlerini dayanışmacı anlayışla desteklemeleri, sorunlarının çözümünde ortak adımlar atabilmelerinin merkezî ülke idaresi tarafından teşvik edilmesini; başta boşaltılan köyler olmak üzere, az gelişmiş olan bölgelerin gelişiminin sağlanması için sosyoekolojik yeniden yapılanma programlarının planlanıp uygulanmasını; iç göç nedeniyle ortaya çıkan sorunların üstesinden gelinebilmesi için istihdam ve yatırım politikalarında göç veren bölgelere öncelik tanınmasını ve kültürel ve tarihsel dokunun korunup, altyapı yatırımlarıyla yurtiçi ve yurtdışı turizm olanaklarının güçlendirilip, bölge ekonomisine ve istihdamına katkıda bulunmasının sağlanmasını istiyoruz.
- Biz, sadaka kültürü yerine, dayanışmacı bir sosyal devlet anlayışı ile insan onuruna uygun bir yaşam sürdürülebilmesi için, sosyal güvenlik sistemlerinin esaslı bir biçimde reformunun gerçekleştirilmesini; her düzeyde eğitime, öğrenime, sağlık hizmetlerine, kültüre ve bilgiye ücretsiz, ülke çapında eşit ve kaliteli bir biçimde ulaşımın sağlanmasını; sosyal hakların anayasada garanti altına alınmasını; cinsel yönelim ve yaşam biçimi çeşitliliğinin yasal ve toplumsal olarak ta-

nınması, cinsiyetler arası eşitliğin ve cinsiyet demokrasisinin bütün yaşam alanlarında gerçekleştirilmesi için adımlar atılmasını; geliri-ne ve bulunduğu bölgeye bakılmaksızın, herkesin kültüre ve sanata eşit, kaliteli ve engelsiz ulaşımının güvence altına alınmasını; kronik hastalar ile engeli olan insanların toplumsal, kültürel, politik ve ekonomik yaşama engelsiz erişebilmelerinin anayasal bir hak haline gelmesini ve yoksulluğun sürdürülebilir bir biçimde engellenmesi için, toplumsal dayanışma anlayışı çerçevesinde ortalama yaşam standardını olanaklı hale getiren emeklilik aylıklarının ve gereksinime uygun, önkoşulsuz sosyal yardımın güvence altına alınmasını istiyoruz.

Demokratikleşme, barış ve adalet sürecini temel alan Programatik Köşe Taşları, »nasıl bir demokrasi?« sorusuna verilecek yanıtı temel olmakla birlikte, geniş toplumsal kesimlerin tartışmasına açılarak, Programatik Köşe Taşları'nda ifade edilen hedeflere ulaşmak için her politika alanında somut olarak nelerin yapılabileceği detaylandırılmalıdır.

III.BÖLÜM

Büyük Demokratik Cumhuriyet Koalisyonu ve siyaset aracı Çatı Partisi

Verili koşullar, yani antidemokratik bir anayasa, vesayet rejimi, tek tipçi ulus anlayışı ile statükocu laikliğin temel oluşturduğu milliyetçi, şoven, inkârcı bir politik iklim, savaş, şiddet, ekonomik kriz ve toplumsal parçalanmışlık koşulları altında egemen politikanın alternatiflerini yaratma arayışları bizleri bugünkü noktaya getirdi. Farklı muhalif güçler bugüne kadar ne tek başlarına, ne de salt seçimler için oluşturulan dönemsel ve noktasal birlikteliklerle alternatif ve geniş kesimleri kucaklayabilen, gerçek bir değişim ve dönüşümü tetikleyebilecek bir siyaset aracını oluşturamamışlardır. Böylesi bir siyaset aracına büyük bir toplumsal gereksinim duyulmasına rağmen, ortaklaşmaya yönelik güçlü bir ivme ortaya çıkarılamamıştır. Bunun çeşitli nedenleri vardır ve ortak payda arayanlar olarak bunların bilincindeyiz.

Bugün ise, uzun süreden beri devam eden Çatı Partisi tartışmaları sonucunda yeni bir umudun doğduğunu görmekteyiz. 27/28 Haziran Ankara »Demokrasi için birlik« toplantısı, ortaklaşmaya doğru yeni bir adımın atılmasını sağlayabilirse, bu umutların, kapanmakta olan bir zaman penceresi içerisinde ete ve kemiğe bürünmesini olanaklı hale getirebilir. Ancak ortaklaşmaya yönelik adımlar salt alışlagelmiş bir »siyasî parti« kapsamında sonuçlanacaksa, yetersiz olacaktır. Halbuki Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratikleştirilmesi, temel ihtilaf kaynaklarının kurularak, en temel sorunlarının çözüm sürecinin başlatılabilmesi ve toplumsal ayrışmaların gönüllü bir birliğe dönüştürülebilmesi için, sıradan bir partiden daha fazlasına, köklü bir dönüşüm sürecine gereksinim var. Bu açıdan Çatı Partisi Program ve Tüzük Komisyonu'nun yönlendirici metninde sorulan »Nasıl bir demokratik birlik?« ve »Nasıl bir parti yapılanması?« sorularına iki açıdan, yani egemen politikanın alternatifini yaratacak olan bir »siyaset aracı« ve toplumsal realiteleri dikkate alan, şimdiye kadar birbirinin zıddı olarak gösterilen/görülen kesimlerin bir araya gelişlerini sağlayarak ezber bozan, demokrasi, barış ve sosyal adaleti bir bütün olarak gören ve insanların yaşam ve çalışma koşullarının bugün ve burada iyileştirilmesini temel aracı haline getiren bir »toplumsal hareket« açısından yanıt verilmelidir.

Her iki soruya verilmesi gereken yanıtı, geniş kesimleri demokratikleşme-barış-adalet başlıkları altında bir araya getirecek olan »Büyük Demokratik Cumhuriyet Koalisyonu« ve bu koalisyonun siyaset aracı olan, alışılmış parti paradigmasının ötesinde oluşturulacak Çatı Partisi verecektir. Yani asıl yanıtlar, oluşum, değişim, dönüşüm süreci içerisinde hep yeniden verilmek zorunda olacaktır.

Büyük Demokratik Cumhuriyet Koalisyonu, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki temel ihtilaflarından kaynaklanan sorunlarının mağdurlarının, gayrî memnunların, kısacası verili koşullardan rahatsız olan tüm toplumsal kesimlerin, farklılıkları yaşatan, çoğulculuğu ve çeşitliliği demokratikleşme, barış ve adalet hedefli verilecek ortak mücadelenin zenginliği ve gücü

olarak gören ve arzulanan demokratik bir toplumu bugünden yaşama-yı ve yaşatmayı kendine amaç edinen demokratik ve gönüllü ittifakı olmalıdır. Koalisyon, hem halk kitlelerinin katılımıyla altı doldurulacak olan Programatik Köşe Taşları çerçevesinde siyasete ve yaşama müdahale etmeli, hem de geniş bir »sosyal hareketler ağı« kurup, bizzat bir toplumsal hareket olarak davranarak, herkesin yeteneğine göre, herkese gereksinimi kadar dayanışmayı temel alan toplumsal yardımlaşmayı yaşama geçirmelidir. Eleştirilen koşullar, olması gereken, arzulanan bir toplumsal yaşam tarzının önüne set çekse de, yasal sınırlar zorlanarak bu yaşam tarzı gerçekleştirilebilir. Bunun için oluşturulacak koalisyon, her sosyal alanda, her değişim ve dönüşüm gerektiren alanda var olan ve kurulması gereken yardımlaşma kuruluşlarını, sosyal hareketleri, barış hareketini, çevre hareketini, küreselleşme ve kapitalizm karşıtlarını, cinsel yönelimleri nedeniyle ayrımcılığa uğrayanların özörgütlenmelerini, farklı kadın hareketlerini, öğrenci ve gençlik örgütlenmelerini, emek örgütlerini, inanç kurumlarını, insan hakları örgütlenmelerini, farklı ulusal ve bölgesel örgütlenmeleri, özcesi yaşamın her alanında faaliyet gösteren, toplumsal dayanışma ve yardımlaşmayı gerçekleştiren, teşvik eden ve halkın gündelik sorunlarına tercüman olan tüm hareket, kurum ve kuruluşları ortak paydalarda yanyana getirmeyi hedefleyen gönüllü birlikteliğe dönüşmelidir.

Oluşturulacak koalisyon, sadece ülke içerisinde değil, aynı zamanda bölgeye ve uluslararası alana yönelik bir barışma ve kardeşleşme diyalogunun da başlatıcısı olmalıdır. Öncelikle bölgemizdeki komşu ülkelerin toplumsal güçleri, sosyal hareketleri, emek güçleri, inanç grupları ve etnik yapılanmaları ile ilişkilere geçilmesi; bölgenin »felaket üçgeni« olma özelliğini aşılıp, barışın ve refahın bir coğrafyası için halkların ortaklaşa mücadele ve dayanışmasının temellerini kurmak için adımlar atmalıdır. Oluşturulacak olan koalisyon, arzuladığı barışçıl ve karşılıklı dostluk ilişkilerine dayalı olan bir dış politikanın aşağıdan yukarıya doğru yaşam bulmasını, halkların kendi geçmişleri ile hesaplaşıp, tarihi yeniden ve birlikte yazmalarının koşullarının hazırlanmasını amaç edinen bir gönüllü birliktelik olmalıdır.

Böylesi bir gönüllü birliktelik siyasete müdahalenin biçim ve araçlarını da belirleyecektir. Bir kere milliyetçi-şoven sarmalı tersine çevirmek, toplumsal parçalanmanın yaralarını sarmak, toplum kesimlerinin barışmasını sağlamak ve demokratik ve eşit haklı barışçıl bir geleceğin ilk adımlarını atmak, geçici bir örgütlenmenin üstesinden gelebileceği bir iş değildir. Demokratikleşme, barış ve adalet süreci uzun soluklu, halk kitleleri ile birlikte, onların doğrudan etkisi altında ve halkın karar mekanizmalarına doğrudan katıldığı bir örgütlenmeyi zorunlu kılmaktadır.

İkincisi, koalisyonun, şimdiye kadarki Çatı Partisi Girişimi'nin bileşenlerinin bir araya gelerek kurulmasından sonra, genişlemesi, gerçek anlamda bir Büyük Demokratik Cumhuriyet Koalisyonu olabilmesi için, bileşenlerin üzerinde mutabakat sağlamaları gereken çerçevenin, yani Programatik Köşe Taşlarının doğrudan halkın görüşlerine açılması gereklidir. Bunun içinse örgütlü veya örgütsüz farklı kesimlerin, grupların, siyasî partilerin ve tek tek bireylerin, doğrudan ve katılımcı demokrasi, eşit haklı birliktelik anlayışı temelinde yerel, bölgesel ve ülke düzeyinde »Yurttaşlar Meclisleri« kurulmalıdır. Bu meclisler, oluşturulacak koalisyonun programatik taleplerini, siyasetini ve temel ilkelerini belirleyecek mutabakatı sağlamalıdır. Yurttaşlar meclisleri, her düzeyde katılımcı/paylaşımçı demokrasinin, saydamlığın, demokratik kontrolün, eşitlik ve özgürlüğün yaşatıldığı, her türlü hiyerarşinin yok sayıldığı, kolektif çalışmanın esas alındığı, seçenlerin, seçilenleri geriye çağırma ilkesinin yaşam bulduğu ve halkın egemenliğinin gerçekleştiği alanlar olmak zorundadırlar. Camiide, cem evlerinde, kilise veya sinagoglarda; sokakta, mahallede, köylerde, semtler ve kentlerde; fabrikalar ve okullarda, farklı yer ve düzeylerde, halkın olduğu her yerde böylesi meclislerin kurulup, demokratikleşme-barış-adalet süreci başlatılmalıdır.

Böylece koalisyonun siyaset aracını Yurttaşlar Meclisleri ve üzerinde mutabakat sağlanan Programatik Köşe Taşları belirleyecektir. Mevcut Siyasî Partiler Yasası'nın dayattığı antidemokratik şablonlara rağmen demokrat, şeffaf, üye olsun-olmasın, geniş kesimlerin karar alma süreçle-

rini takip edebileceği ve bu süreçlere katılabileceği, açık, hiyerarşilerden uzak bir »parti« yapılanması olanaklıdır. Yasal sınırları her defasında zorlayan, kararlarında, uyguladığı siyasette, söyleminde ve parti içi yaşamında koalisyonun ilkelerine ve yönelimine bağlı olan bir parti kurulmalıdır.

Siyasî Partiler Yasası'nın öngördüğü biçimde ve ülke çapında il, ilçe ve belde örgütleri kurmak için yasal olarak gerekli olan asgarî sayıda kurucu üye ile böylesi bir parti kurulabilir. Parti, koalisyonun bir siyaset aracı olacağından ve siyaseti asıl belirleyen koalisyonu oluşturanlar olacağından, kimin parti üyesi, kimin başkan veya yönetici sıfatı taşıdığı hiç önemli olmayacaktır. Yani parti tam anlamıyla halkın içinden çıkan iradeyi temsil eden ve halka ait olan bir parti olmalıdır. Parti, kuruluşunda bu ilkeyi deklare etmelidir.

Ancak siyaset aracının da inandırıcı olabilmesi için partinin üye bileşiminde, en başta her düzeyde cinsiyetler eşitliğinin gerçekleştirilmesi, yani üyelerin ve yöneticilerin yarısının kadın, yarısının da erkek olması ve koalisyonu oluşturan farklı kesimlerin kendi tespit edecekleri bireylerle temsili güvence altına alınmalıdır.

Parti örgütlenmeleri, oluşturulacak Yurttaşlar Meclisleri üzerine kurulu olmalıdır. Her düzeydeki Yurttaşlar Meclisi il, ilçe ve belde örgütleri için yasal açıdan gerekli olan asgarî kurucu üyeyi kendileri belirlemeli, partinin kurultaylarına gönderilecek delegelerin, yönetim organlarında görev almak isteyenlerin, yerel veya ülke düzeyinde parlamenter çalışmalara katılmak, aday olmak isteyenlerin hepsi tek tek Yurttaşlar Meclisleri üzerinden halkın oyu ile tespit edilmelidirler.

Yasal şablona uyan, ama çeşitli biçimlerde birliktelik kültürünü yaratıp yaşatan, salt parti üyelerinin değil, Yurttaşlar Meclisleri üzerinden kitlelerin ve bağımsız aydınların eleştiri ve kontrolüne açık, katılımcı demokrasiyi esas alan, her an ve her yerde hesap vermeye hazır yöneti-

ci – daha doğrusu kolaylaştırıcı – kadroları olan, her düzeyde cinsiyet eşitliğini kabul edip yerine getiren, lider kültü yerine kolektif koordinasyonu ve lokomotif olabilecek aktörleri tercih eden, mücadeleciler, hedeflerinde kararlı ve karar mekanizmalarında mutabakat ahlâkını benimseyen bir parti yapılanması en başta aktörlerin birbirlerine karşılıklı güvenini ve halk kitlelerinin sağduyusuna olan güveni gerektirmektedir. Bu güven hem ortak paydalar etrafında yürütülen gönüllü çalışma içerisinde, hem de halkın içinde ve halk kitleleri ile beraber belirlenen ilkeler temelinde oluşturulacaktır.

Parti, belediye meclisleri, belediye başkanlıkları veya TBMM’indeki milletvekillerinin parlamenter çalışmalarını, koalisyonun her düzeyde yürüttüğü parlamento dışı mücadele ile birleştiren; parlamento kürsülerini, komisyonları ve yasal her türlü kurumu olanaklı olduğunca halkın denetimine açan; koalisyonu oluşturan kesim ve bireylerin iradesinin taşıyıcısı olan kolaylaştırıcı bir araç olarak algılanmalı, yapılanmalı ve çalışmalıdır.

Bunun içinse kurulacak parti ilk başta alışlagelmiş »parti paradigmalarından« ve iktidar ilişkilerinden arındırılmalıdır. Eski alışkanlıkları terk etmek, kanaat önderleri veya »öncülerin« yönlendirmesi olmaksızın, aşağıdan yukarıya olan katılımı gerçekleştirmek elbette kolay olmayacaktır. Ancak mutabakatla belirlenmiş olan amaç, hedef ve ilkelere uyan, her an ve her yerde halk kitlelerine dayanan, toplumsal dayanışma ve yardımlaşmayı gerçekleştiren, hedeflediklerini bugün ve burada yaşama geçiren, inandırıcı, tutarlı, özgürlükçü, eşitlikçi, mücadeleciler, demokratik ve gönüllü birliktelik anlayışı üzerine kurulu olan bir siyaset aracı ve onun taşıyıcısı Büyük Demokratik Cumhuriyet Koalisyonu, sadece demokratikleşme, barış ve adalet sürecini Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde başlatmakla kalmayacak, aynı zamanda bölgemizdeki halklara örnek teşkil edecek bir dönüşüm sürecinin kıvılcımı olabilecektir. Çatı Partisi Girişimini oluşturan bileşenlerin bu sorumluluğu üstlenmeleri ve bu sorumluluktan çıkan görevleri yerine getirmek için harekete geçmeleri, günümüz koşullarında tarihsel bir ödev haline gelmiştir.

III.BÖLÜM

Kilometre taşları

27/28 Haziran 2009 Ankara toplantısı yeni bir başlangıç olarak kabul edilmeli ve katılımcılar, ülkenin temel ihtilaf kaynakları, sorunları ve olması Programatik Köşe Taşları üzerine mutabakat sağlayabilip, sağlayamayacaklarını tespit etmelidirler. Bu tespitler ve »Nasıl bir demokrasi, nasıl bir demokratik birlik ve nasıl bir parti yapılanması« soruları üzerinde anlaşıldığı takdirde, yapılması gerekenler bellidir:

Önce üzerinde anlaşılan mutabakat ve hedefler kamuoyuna açıklanmalı ve geniş kesimlerin tartışmasına açılmalıdır. Bu tartışmayı ve gönüllü katılımı gerçekleştirmek için ülke genelinde ve halk kitlelerinin içerisinde meclislerin oluşturulması amacıyla toplantılar gerçekleştirilmeli, gönüllü birlikteliği oluşturacak bütün kesim ve bireylerin sürece müdahil olmaları sağlanmalıdır. Toplantı katılımcıları ve Çatı Partisi Girişimi bileşenleri, bu geniş toplumsal tartışmanın yapılabilmesi ve halk kitlelerinin güvenini kazanabilmek için kolaylaştırıcılık görevini üstlenmelidirler. Alınan bütün kararlar, yapılan bütün toplantılar ve tartışmalar kamuoyunun açıkça izleyebileceği, gerekli gördüğünde doğrudan katılıp, etkileyebileceği bir saydamlıkta gerçekleştirilmeli, hedeflenen oluşumun henüz daha kuruluş aşamasında bütün ilkeleri yaşatan, bunlara uyan ve gereğini yerine getiren bir süreç olduğu kanıtlanmalıdır. Siyasete, dayanışmacı ve yardımlaşmacı bir anlayışla ve üzerinde mutabakat sağlanan programatik çerçevede temelinde müdahale edilmeli, müdahale somut işe dönüştürülmeli, her ihtilaf alanında görünülmeli ve egemen politikaya alternatifin oluşmakta olduğu ısrarcı bir biçimde gösterilmelidir.

Bu sürece paralel olarak ve üzerinde mutabak olunan parti yapılanmasının, kısa sürede siyasete müdahil olabilecek bir konuma gelebilmesi için kamuya açık bir biçimde, şeffaf, herkesin görüp, izleyebileceği, anlayabileceği ve her kesim ve bireyin her an müdahil olabileceği bir sü-

reç içerisinde, oluşturulacak koalisyonun siyaset aracının kurulabilmesinin ön hazırlıkları yapılmalıdır. Çatı Partisi Girişimi'nin bileşeni olan parti ve hareketler, gösterecekleri özveri ile Büyük Demokratik Cumhuriyet Koalisyonu ve siyaset aracının oluşumuna destek çıkmalı, bu süreç içerisinde üstlenecekleri koordinasyon görevinin geçici olduğunu deklare ederek, güven vermelidirler.

Atılan her adımın, nerede olursa olsun, yapılan her toplantının kendisi yol haritasını çizen bir kilometre taşı olacaktır. Böylesi bir biçimde, »canlı bir organizma« misâli kendisini sürekli yenileyerek, düzelterek, düşe kalka, deneye deneye, gönüllülüğü ören bir yapılanma, halk kitleleri içerisinde bir daha koparılmamak üzere yerini bulacaktır. Çatı Partisi Girişimi'nin bileşenlerinin, toplumsal gerçekleri görebilen, toplumla barışık, farklılıklarını gönüllü birlikteliğin harcı olarak algılayan bir potansiyele sahip olduklarına ve ülkedeki dinamikleri bunun için harekete geçirebileceklerine kesinlikle inanıyorum. 29 Haziran 2009 sabahını geleceğe olan yeni bir umut ve mücadele azmi ile karşılayabilmemiz için, herkesi sorumluluğunun gereğini yerine getirmeye çağırıyorum.

»IRKÇILIĞIN ÇAĞDAŞ BİÇİMİ«

4 TEMMUZ 2009

Bu hafta, 14 yıl aradan sonra Almanya'ya yeniden gönderilen bir **BM Irkçılık Özel Raportörü** on gün süren gezisini tamamladı ve ülkeden ayrılmadan önce Almanya'ya ırkçılıkla mücadele konusunda kötü not verdiğini açıkladı. Basın, BM Raportörü **Githu Muigai**'in bu süre içerisinde hükümet, eyalet ve yerel yönetimleri, mülteci ve göçmen örgütlerinin temsilcileri ve yolda tesadüfen rastladığı göçmenler ile görüşerek, gelecek yıl sunacağı rapor için notlar aldı.

2008 Ağustos'undan bu yana »Irkçılığın çağdaş biçimleri, ırkçı ayırıcılık, yabancı düşmanlığı ve hoşgörüsüzlüğün benzer biçimleri« konusunda BM'in Özel Raportörü olan Muigai, Nairobi Üniversitesi'nde öğretim üyesi ve avukat. Bir siyah Afrikalı olarak, ırkçılığın ve »beyaz« dünyanın ne anlama geldiğini in iyi bilen insanlardan birisinin bu göreve getirilmiş olması, bence bu makama ayrı bir önem katıyor.

O nedenle Almanya'da toplumun merkezinde kökleşmiş olan ırkçılık konusunda kolayca aldatılabilecek bir kişi değil. Buna rağmen, belki de bu yüzden, Muigai'nin ziyaretinin Almanya medyasında bir nevi »susuş kumkuması« ile karşılaştığını söylemek gerekir. Okuduğunuz bu köşe yazısı için bilgi toplamak maksadıyla karıştırdığım gazete sayfalarında ve gözden geçirdiğim internet sitelerinde konuyla ilgili ya kısa ve kıyıda-köşede duran bir haber bulabildim, ya da izine bile rastlayamadım. Sosyalist gazetelerin dahi konuyu kısaca geçtirdiklerini söylersem, gerisini siz düşünün artık.

Bu hafta, 14 yıl aradan sonra Almanya'ya yeniden gönderilen bir **BM Irkçılık Özel Raportörü** on gün süren gezisini tamamladı ve ülkeden ayrılmadan önce Almanya'ya ırkçılıkla mücadele konusunda kötü not verdiğini açıkladı. Basın, BM Raportörü **Githu Muigai**'in bu süre içerisinde hükümet, eyalet ve yerel yönetimleri, mülteci ve göçmen örgütlerinin temsilcileri ve yolda tesadüfen rastladığı göçmenler ile görüşerek, gelecek yıl sunacağı rapor için notlar aldı.

2008 Ağustos'undan bu yana »Irkçılığın çağdaş biçimleri, ırkçı ayrımcılık, yabancı düşmanlığı ve hoşgörüsüzlüğün benzer biçimleri« konusunda BM'in Özel Raportörü olan Muigai, Nairobi Üniversitesi'nde öğretim üyesi ve avukat. Bir siyah Afrikalı olarak, ırkçılığın ve »beyaz« dünyanın ne anlama geldiğini in iyi bilen insanlardan birisinin bu göreve getirilmiş olması, bence bu makama ayrı bir önem katıyor.

O nedenle Almanya'da toplumun merkezinde kökleşmiş olan ırkçılık konusunda kolayca aldatılabilecek bir kişi değil. Buna rağmen, belki de bu yüzden, Muigai'nin ziyaretinin Almanya medyasında bir nevi »susuş kumkuması« ile karşılaştığını söylemek gerekir. Okuduğunuz bu köşe yazısı için bilgi toplamak maksadıyla karıştırdığım gazete sayfalarında ve gözden geçirdiğim internet sitelerinde konuyla ilgili ya kısa ve kıyıda-köşede duran bir haber bulabildim, ya da izine bile rastlayamadım. Sosyalist gazetelerin dahi konuyu kısaca geçtirdiklerini söylersem, gerisini siz düşünün artık.

Aslına bakılırsa bu durumun Almanya toplumu, politikası ve elbette medyası için semptomatik olduğunu vurgulamak lazım. Irkçılık, adıyla-saniyla ve asıl arka planıyla anıldığında, suskunluk ve kaale almama gösterilen tipik reaksiyon oluyor.

Githu Muigai, on gün içerisinde ve öyle hiç te zorlanmadan asıl sorunu kavramış: Her ne kadar aşırı sağcılık ve neonazizme karşı belirli bir hassasiyet geliştirilmiş ve Almanya'nın bir göç ülkesi olduğu, eh nihayet birazcık kabullenilmiş olsa da, kurumsal ve toplumsal ırkçılık son 14 yılda

daha da kök salarak, kronikleşmiş durumda. Irkçılığa ve ayrımcılığa karşı söylemlerin geliştirilmesi, genelde sosyopedagojik ve kültüralist olmanın ötesine gidemeyen iyi niyetli projelerin desteklenmesi ve **Genel Eşitleme Yasası**'nın (o da 2006'da) yürürlüğe sokulması, bu gerçeği hiç değiştirmiyor.

Irkçılığı, sadece aşırı sağın ve neonazilerin yarattığı bir sorun olarak görmek, politik ve toplumsal sol da dahil, Avrupa çoğunluk toplumlarının içerisinde yaygın olan bir yaklaşım. Halbuki göçmen ve mültecilerin, çoğunluk toplumun bireyleri olan gay, lezbiyen, transgenderler ve engellilerin, kronik hastaların, siyah derili Almanların, Yahudilerin, evsiz-barksızların ve Sinti-Roman halkının gündelik yaşamda, işyerinde, okulda, sokakta, oturdukları apartmanlarda ve devlet kurumları ile olan ilişkilerinde karşılaştıkları ırkçılığın, aşırı sağ ve neonazilerle ilgisi neredeyse yok. »Beyaz« ırkçılık, topluma ait olmayan, farklı ve yabancı olan her bireye, her yaşam biçimine ve her toplumsal gruba karşı her gün yeniden üretilerek, yaygınlaşıyor.

Toplum merkezinde yerleşik olan bu »beyaz« ırkçılığın, tarihsel yahudi düşmanlığının ve aşırı derecede var olan yabancı düşmanlığının, refah şovenizmi ile birleşerek oluşmasının yanısıra, devamını, kalıcılışmasını ve genişlemesini sağlayan en büyük etken, egemen mülkiyet ve iktidar ilişkilerinin üzerine kurulu olan kurumsal ırkçılıktır. İstihdam piyasasını etnik hiyerarşi içine sokarak, ücretler ve çalışma koşulları üzerinde bir baskı aracı haline getiren; ikametgah yönetmelikleri veya açık ayrımcılığın bir ifadesi olan Yabancılar Yasası'na muhalefetten Alman olmayanları yurtdışı edilmek üzere hapse tıkan ve bu vesile ile »Abschüblinge«, yani »[yurtdışına] itilecekler« tanımını hukuk diline sokan; temel hak ve özgürlükleri »Almanlar« ve »insanlar« için diye ikiye ayıran; doğumunun arifesinde olan hamile kadınları ve tek başına çocukları dahi savaş ve ihtilaf bölgelerine zorla göndermekten geri kalmayan; mültecileri insan onurunu zedeleyecek biçimde kamplara tıkan; alkollü araba kullanmayı cezayı ağırlaştırıcı faktör olarak gören, ama göçmenlere yönelik saldırı

rılarda alkolü hafifletici gerekçe sayan; Anayasa'sı, yasaları, yönetme ve yürütmelikleri ile ayrımcılık ve ırkçılığı kurumsallaştıran Alman ulusal devleti ve ulus anlayışı, ırkçılığı körükleyen en temel faktördür.

İrkçilik ve ayrımcılık, malî piyasalar kapitalizmi çağının küresel çapta etkinliği olan bir egemenlik aracıdır. Malî piyasalar kapitalizminin, Batı'nın sanayileşmiş merkezlerinde yol açtığı kırılmalara, sosyal sorunlara ve güncel krizin geniş halk kesimlerini toplumsal travmalara ve yoksullaşmaya itmesini engellemek, en azından neoliberalizmin hegemonyasını geriletmek isteyen Avrupa'nın toplumsal ve politik güçleri, mızraklarının ucunu inandırıcı bir biçimde toplumsal ve kurumsal ırkçılığa karşı yöneltmedikleri sürece, daha çok özel raportör gelecek ve gözleri görmeyenlerin dahi net bir şekilde gördükleri gerçekleri tekrarlayacaklardır. Ta ki, günün birinde »yeryüzünün lânetlileri« ayağa kalkana dek...

AFRİKA'YA YARDIMMIŞ

11 TEMMUZ 2009

Sağolsunlar, **L'Aquila**'lı felaketzedeler, Nisan başındaki depremin başlarına yıktığı evlerinden canlarını kurtardıktan sonra, şimdi de herşeye rağmen esprilerini kaybetmediklerini kanıtladılar: Medya imparatoru başbakan **Silvio Berlusconi**'nin dünya kamuoyuna ve bilhassa seçmenlerine şirin görünmek için G8 Zirvesi'ni afet bölgesinde toplamasını fırsat bilen felaketzedeler, **Barack Obama**'nın seçim sloganı olan »Yes, we can«i, hâlâ yardım alamamalarını protesto etmek için »Yes, we camp«e çevirdiler. Ve böylece dünyanın dikkatini, kısa bir süre için de olsa, çadırlardaki yaşamlarına çekebilme ustalığını gösterdiler.

Dikkatleri istedikleri yöne çekme ustalığını asıl gösterenler, oldum olası hep dünya egemenleri olmuştur. Bu sefer öyle: siyah tenli »beyaz« ABD başkanının popüleritesinin parlaklığı, G8 Zirvesi'ni »dünyayı kurtarmaya çalışan aslanlar« ışığı altında göstermeye yetiyor gibi. Baksanıza, Batı'nın yaygın medyası günlerdir »zengin ulusların, dünyanın yoksullarını ve doğayı« ah ne kadar düşündüklerini anlatıp duruyor.

Basın, Zirve gündeminin ana maddelerinden birisini, iklim koruması ve malî krizin yanısıra, Afrika'da artan yoksulluğun oluşturduğunu ve G8 ülkelerinin yardım için 8,7 milyar Avro ayırdıklarını belirtiyor. Gerçi 2005'de İskoçya'nın Gleneagles kasabasında yapılan G8 Zirvesi de, Afrika'ya yılda 14,5 milyar Avro yardım yapılmasını karar altına almıştı, ama olsun, 8,7 milyar da az para değil doğrusu.

Göz boyamak için haydi haydi yeterli. Adı yardım, ama kendi kendilerine yardım adını koysalar daha dürüst olacak. Çünkü yardımın en büyük kalemleri gıda maddeleri ve tarım. Eh, gıda maddelerinin Batı'lı ülkelerce ihrac edildiği ve Afrika'daki tarım ile hayvancılığın sanayileştirilerek uluslararası tevellere devredildiği düşünülürse, yardımların aslen Batı'ya geri dönen iktisadî teşvik oldukları rahatlıkla söylenebilir. Gene de, tek tek G8 ülkelerinin sadece yıllık silahlanma için harcadıkları yüzlerce milyar karşısında, GSMH'nin binde 3'ünü oluşturan bu »yardım« devede kulak sayılır.

Dünyayı kendi istedikleri gibi biçimlendirmeye çalışan; düzensizleştirme, esnekleştirme ve özelleştirmeye dayalı, yaşamın her alanını özel sermaye birikimi ve kâr mantığının boyunduruğu altına sokan iktisat politikalarını yerkürenin her tarafında egemen kılmak isteyen; aşırı tüketim, küresel nakliyatlar, fosil enerji taşıyıcılarının kullanımı, sanayi atıkları ve savaşlarla dünyayı cehenneme çevirebilecek felaketlere yol açan ve emperyalist politikaları ile yoksulluğu, açlığı ve göçleri yaygınlaştıran Batı, dünyayı kurtarmaya soyunuyormuş.

Batı'nın ikiyüzlülüğü bu kadar değil tabii. Bilhassa Avrupa uyguladıkları politikaların sonuçlarını kendi coğrafyasından uzak tutmak için elinden geleni yapıyor. Bunun en son örneğini **Avrupa Sınır Koruma Ajansı Frontex** bağlamında görmek olanaklı.

Frontex'in kuruluş amacı, AB'nin güneydeki deniz sınırlarını Afrika'dan gelen mültecilere karşı korumak. Mültecileri »Afrika'ya geri püskürtmek« için (AB belgelerinde tam bu kavram kullanılıyor) Malta'ya karakol görevi verilmiş durumda. Alman sınır koruma polisi de bu nedenle iki Puma tipi helikopterini Malta'da konuşlandırdı. Helikopterler, Frontex'in Akdeniz'de devriye gezen hücum botlarına mülteci gemilerini bulmada yardımcı oluyorlar – sürekli batma tehlikesinde olan mülteci gemilerini kurtarmak için değil elbette!

AB, oluşturduğu sınır koruma rejimi ile **Cenevre Mülteciler Konvansiyonu**'nu çiğneyerek, mültecileri »geri püskürtüyor« ve imtiyazlı coğrafyayı, imtiyazlıların yol açtığı küresel sorunlardan başarılı (!) bir biçimde koruyor.

Bu »ulvî« amaçlar uğruna İtalya, denizin ortasında topladığı mültecileri, BM hukukuna aykırı biçimde yapılan bir antlaşma çerçevesinde, gene denizin ortasında Libya gemilerine verip, Afrika'ya geri gönderirken, Almanya da kendi anayasasını yok sayarak, polis teşkilatı ile gizli servislerini »mülteci tehditini savmak« amacıyla tek çatı altında topluyor.

2006 Mayıs'ında kurulan **İllegal Göçe Karşı Ortak Analiz ve Strateji Merkezi GASIM** çatısı altında Federal Kriminal Daire BKA, Anayasa'yı Koruma Teşkilatı, **Federal Haberalma Servisi BND** ve askerî gizli servis **MAD** mülteci ve göçmen akınının yol açacağı »tehditlere« karşı ortaklaşa savunma hattı oluşturmuş durumdadır. Bir de bu bağlamda »Beyaz Kitap« çerçevesinde Federal Ordu'ya verilen görevleri göz önünde tutarsak, AB'nin etrafına ördüğü ve Türkiye dahil, çeperindeki ülkeler tarafından korunmasını istediği duvarın karşısında, bir zamanların Berlin Duvarı'nın esamesinin okunmayacağı görülür.

Sahillerinde mültecilerin sadece cesetlerini görmeye tahammül edebilen AB, bu politikasıyla Batı'nın ikiyüzlülüğünü kanıtlamıyor mu? G8 ülkeleri dünyayı kurtarmaya soyunmuşlarmış; Afrika'ya yardımış. Peh, peh! Enayiyiz ya, biz de inandık!

ORTAK ÇIKARLAR

18 TEMMUZ 2009

Almanya ile Rusya arasındaki ilişkiler kamuoyunda oldum olası hep »sorunlu ilişkiler« diye anılır. Almanya'nın 20. Yüzyıl'da iki kez Rusya'ya savaş açmış olması ve Alman faşizminin dönemin SSCB vatandaşlarının 20 milyonunun yaşamına mal olması, kuşkusuz Ruslar tarafından öyle pek unutulabilecek bir olgu değil. O yüzden Almanya basını bugünlerde henüz bir kaç hafta öncesinin Rus karşıtı söylemleri yerine, Rusya ile olan ilişkilerin önemini vurgulayan ve Almanya-Rusya dostluğunu öne çıkaran bir dil kullanmasını buna bağlayanlar olabilir.

Böylesi bir değişiklik dönemseldir ve kendiliğinden olmuyor. Ne de olsa Rusya Başkanı **Dimitri Medwedew** Perşembe günü 11. Alman-Rus Zirvesi'ne katılmak için Münih'e geldi. Medwedew, 2001'de **Wladimir Putin** ile dönemin Federal Şansölyesi ve bugünün Rus enerji tekeli GAZPROM'un maaşlı danışmanı olan **Gerhard Schröder**'in ortaklaşa başlattıkları »Petersburg Dialogları« toplantısına katılacak.

Ziyaret konusunda basına yapılan resmî açıklamada, Almanya ve Rusya'nın kriminalite ile mücadelede, ortak enerji ajansının kurulması ve araştırma işbirliği başlıkları altında atılacak ortak adımlar ve dış politika da da İran'ın nükleer programı, Kuzey Kore, Orta Doğu ve yıl sonunda Kopenhag'da yapılacak olan Dünya İklim Konferansı üzerine görüşmeler yapılacağı bildirildi.

Uzmanlar ise iki ülke arasındaki görüşmelerin asıl gündem maddesini enerji ve iktisat politikalarının oluşturacağını söylüyorlar. Bu görüşe ben de katılıyorum, çünkü asıl söz konusu olan ortak çıkarlardır. Bir kere Almanya, Rusya'nın en büyük enerji müşterisi. Rusya'da, Almanya'nın en önemli ticaret partneridir. Toplam 4.500 Alman şirketi doğrudan Rusya'da ve Rusya ile ticaret yapıyorlar. Sırf Rusya'ya olan ihracatın güvence altına alınabilmesi için bu yıl 500 milyon Avro'luk devlet kredisi açıldı. Baltık Denizi Boru Hattı, Rus **Sberbank** ile otomotiv devi **GAZ**'ın Almanya'daki Opel şirketine ortak olma olasılığı ve gene büyük bir Rus bankası olan Wneştorgbank'ın AIRBUS tekeline katılması, iki ülke yönetimini pragmatik davranmaya zorluyor.

Görüldüğü kadarıyla ABD Başkanı Obama'nın Doğu Avrupa'ya konuşlandırılan ABD roket savar şemsiyesi konusunda ve Rusya ile olan ilişkilerde eski Başkan Bush'tan farklı bir dil kullanması, NATO ve Rusya'nın Gürcistan ihtilafı konusunda yakınlaşmaya başlamaları ve ABD ile Rusya'nın küresel çaptaki sorunlarda birbirleri ile paslaşarak adım atmaları, en başta Almanya'ya yarıyor.

Bir zamanlar Rusya'nın düşünce özgürlüğüne, hukuk devleti anlayışına ve insan haklarına uymadığını gündemden düşürmeyen Alman basınının, Rus insan hakları aktivisti **Natalya Estemirowa**'nın Çeçenistan'da hunharca – ve büyük olasılıkla devlet güçleri tarafından – katledilmiş olmasını, kısa bir haber başlığıyla geçiştirmiş olması bu yüzden bir tesadüf değil.

Alman ve Rus demiryolları şirketlerinin karşılıklı olarak birbirlerinden hisse satın almaları, Alman ticaretinin Rusya'da olası ödeme zorluklarına karşı birlikte güvence altına alınması, Rus ekonomisinin »modernizasyonunda« Almanya'ya aslan payının öngörülmesi ve milyarlarca Avro'luk doğal gaz ticareti söz konusu olduğunda, ne insan haklarından, ne demokrasi ve barıştan söz etmenin bir anlamı kalıyor.

Her ne kadar Almanya, Çekirdek Avrupa'nın itici gücü olarak, **Nabucco Projesi** gibi alternatif ve Rusya'dan bağımsız enerji kaynakları nakil yolları arasa da, **Desertec Projesi** gibi Kuzey Afrika'da Sahra Çölü'ne yerleştirilecek devasa güneş kolektörleri ile Avrupa'ya elektrik akımını garanti etmek için 400 milyar Avro'luk bir yatırım planı yapsa da, göbeğinden iktisadî bağımlılık içinde olduğu Rusya ile olan ve ortak çıkarlar üzerine kurulu »mantık evliliğini« devam ettirmek zorundadır.

Nabucco gibi alternatif yollar, evlilik sürecinde özel çıkarların daha iyi korunabilmesi ve fiyat istikrarının sağlanması, kâr marjının yüksek tutulabilmesi için gerekli olan »jokerlerdir«. Bu nedenle Nabucco sayesinde büyüklerin enerji pokeri masasında alacaklarını zannettikleri »manonun« yüksekliği üzerine hesap yapan Türkiye egemenleri, mantık evliliği devam ettiği sürece ayak işlerine koşulmaktan kurtulamayacaklardır. Ve ortak çıkarlar söz konusu olduğunda ilk bırakılacak el, angaryacı Türkiye egemenlerinin eli olacaktır.

»VATAN CEPHESİ«

25 TEMMUZ 2009

Hitler faşizminin Propaganda Bakanı Goebbels'in, her fırsatta Almanya'nın »iki farklı cephede« savaştığını söyleyerek, »ordularımızın zafere ulaşması için, askerî başarının yanısıra vatan cephesinde her gün zafer kazanmak zorundayız« vurgusunu yaptığını tarih kitaplarından okumak olanaklı. Faşist propagandanın »vatan cephesinde« nasıl bir zafer kazandığını, Kızıl Ordu ülke sınırına dayandığında gene Goebbels'in »mutlak savaş istiyor musunuz?« soruna onbinlerce Alman'ın canhıraş haykırışla »evet« deyişleri gösteriyordu.

»Olağanüstü koşullarda olağanüstü tedbirleri meşru kılan« reaksiyoner devlet anlayışının 20. Yüzyıl'da kaldığını düşünenler yanılıyorlar. Günümüzde de Alman egemenleri yeni bir »vatan cephesi« yaratma çabası içerisindedir. Her geçen gün ve alıştırma alıştırma »Almanya için şehit düştüler«, »askerlerimiz zor durumdayken, eleştiri yapılmaz«, »demokrasimizi savunan askerlerimize destek çıkmalıyız« gibi söylemlerle toplumsal manipülasyon mekanizması hız alarak yaygınlaşmakta.

Militarist söylemi olağanlaştırarak toplumun gündelik yaşam dilinin içerisine yerleştirme çabalarından birisi de, yeni mezun olan askerlerin yemin törenlerinin kamuoyuna açık alanlarda yapılmasıdır. Geçen Salı günü böylesi »yemin törenlerinden« birisi başkent Berlin'de yapıldı. 1.500 polis ve askerî güvenlik görevlilerinin koruduğu törende konuşan Şansölye **Angela Merkel** ve Federal Savunma Bakanı **Franz-Josef**

Jung, mezunların »Almanya'nın güvenliğini ve istikrarını korumak için gerektiğinde ülkeden çok uzak bölgelerde savaşmaya hazır olmalarını« istediler.

Henüz bir kaç gün önce üç Alman askerinin çinko tabutlarda Afganistan'dan geri döndüklerini öğrendikleri muhtemel yeni mezunların bu istem karşısında ne düşündüklerini bilemiyorum, ama yaygın medyasıyla birlikte Almanya egemenlerinin »vatan cephesini« sağlama almak için kararlı oldukları çok açık. 1996 yılından bu yana ilk kez yemin törenlerine karşı protesto gösterisi yapmak yasaklandı. Savunma Bakanlığı'nın hazırladığı gerekçe metinleri, artık neredeyse kelimesi kelimesine Yüksek İdarî Mahkeme'nin protesto gösterilerinin »kamuoyu güvenliği için tehdit oluşturuyor« gerekçesiyle yasaklanmasını onaylayan kararlarında yer almaya başladı bile. Savaş cephelerinde gençlerini kurban veren Almanya, »vatan cephesine« de demokrasisini kurban etmeye hazırlanıyor.

Ve işin iğrenç olan yanı ise, kurulacak olan »vatan cephesinin« destek vereceği Afganistan savaşının »ülkeye demokrasiyi getirme« iddiası ile sürdürülüyor olması. Çarşamba günü Rheinische Post gazetesi, hükümetin »savaş« olarak adlandırmadığı Afganistan savaşı çerçevesinde yaklaşık bin Afgan askeri ile birlikte **Alman Hızlı Müdahale Birliği**'nin »eldeki bütün silahlarını kullanıp, olağanüstü askerî şiddet uygulayarak Taliban'la çatışma içerisine girdiğini« bildiriyordu. Bu haber üzerine Federal Savunma Bakanlığı, ağır silahlara, tanklara ve teçhizata sahip olan ve **Quick Reaction Force** olarak adlandırdığı birliğin, bu saldırıyla Taliban'ı Kunduz bölgesinden def ederek »güvenliği sağlamak hedefini güttüğünü« açıklamak zorunda kaldı.

Afgan ordusunun komutanlarından olan **Yakubî** ise, Federal Savunma Bakanlığı kadar üstü kapalı konuşmuyor. Yakubî'ye göre ortak saldırının temel amacı, toplam 105 köyden oluşan ve dağlık bölge olması nedeniyle zor ulaşılan bir yer olan Kunduz bölgesinin, 20 Ağustos'ta yapı-

lacak olan Başkanlık Seçimlerine kadar Taliban'dan »temizlenmesi«dir. Yakubî ayrıca operasyona, aralarında TSK mensuplarının da bulunduğu **ISAF** birliklerinin katıldığını da belirtiyor.

Çatışmalar tüm hızıyla sürerken Bakan Jung ısrarla »Almanya'nın savaşta olmadığını« vurguluyor. Federal Ordu'nun üst düzey komutanlarının dahi »savaşta değiliz diyerek kendimizi kandıramayız« diye demeç vermelerine rağmen hükümetin bu ısrarı, aslında kamuoyunu oyalamaya çalışmaktan başka bir şey değil. Ama aynı zamanda da, »savaş« kavramından çekinen Almanya çoğunluk toplumunun vicdanını rahatlatmaya ve yeni bir »vatan cephesi« oluşturmaya yarayan bir söylem.

Görülen o ki, toplumsal manipülasyon mekanizması önümüzdeki dönemde daha da hız kazanacak. Şimdilik, Eylül sonunda yapılacak olan genel seçimleri dikkate alarak, »savaşta değiliz« söylemi kullanılmaya devam edilecektir. Ancak seçimlerden sonra ve yeni çinko tabutların gelmesiyle birlikte »vatan cephesi« hızla inşa edilecek, toplum Batı Avrupa'nın görece refahını, zenginliğini ve istikrarını korumak için yeni savaşlara hazır hale getirilmeye çalışılacaktır. »Vatan cephesi« karşısında barış hareketinin bir »barış cephesi« oluşturup oluşturamayacağını ise zaman gösterecektir.

SOL, MÜDAHİL OLMAYI UNUTURSA EĞER... BİR ELEŞTİRİ 28 TEMMUZ 2009

Bir kaç haftadır Türkiye medyasında bugüne kadar tabu olarak ilân edilen »Kürt Sorunu« tartışılıyor. Genel olarak tabloya baktığımızda, milliyetçi-şöven çevreler ile statükocu kesimlerin haricinde, farklı görüş sahiplerinin çoğunda olumlu yaklaşımlar görmek olanaklı. Daha dün kadar ifade edildiğinde ya Terörle Mücadele Yasası, ya da TCK'nun çeşitli maddeleri çerçevesinde cezaî koşturma nedeni olabilecek düşünceler önde gelen gazetelerde tartışılmakta, hatta Abdullah Öcalan'ın muhatap kabul edilmesi veya fiilî olarak muhatap kabul edildiği belirtilmekte. Bu çerçevede Ahmet Altan, Oral Çalışlar, Murat Yetkin, İsmet Berkan, Cengiz Çandar, Ertuğrul Özkök veya Yasemin Çongar gibi gazetecilerin köşe yazılarını, röportajlarını veya analizlerini okuduğunuzda ve okuduklarınızı hükümet çevrelerinin açıklamaları ile karşılaştırdığınızda bir çok şeyin değişmekte olduğunu, »devlet aklının« değişime zorlandığını görebilirsiniz.

Büyük usta Yaşar Kemal'in, aslında Cengiz Çandar'ın dediği gibi yıllardır, defalarca tekrarladığı görüşleri, Radikal gazetesinde bu sefer sürmanşetten yayımlanarak tartışmalara bir olumlu ivme daha katıyor. Görüldüğü kadarıyla Abdullah Öcalan'ın açıklayacağını ilân ettiği »Yol Haritası« beklenen etkiyi yapmış durumda. Ok yaydan çıktı. Cinler, artık tekrar şişelere sokulamayacak. 15 Ağustos 2009'un Türkiye, hatta Orta Doğu için tarihsel bir dönüm noktası olacağı kesinleşti. Bundan sonrası Türkiye'deki karar vericilerin, küresel önemi nedeniyle dünya egemen-

lerinin, savaşan tarafların ve çeşitli dinamiklerin alacakları kararlara, atacakları adımlara göre şekillenecek. Son derece politize olmuş Kürt halkı ile meşru temsilcileri gelişmelere müdahil olacaklar. Ancak, ülkenin »Batı«sı ve bilhassa tüm renkleri ile Türkiye solu sürece müdahil olabilecek mi, işte onu söyleyebilmek hayli güç.

Son iki haftadan beri yoğun bir şekilde Türkiye basınını takip ediyor, farklı internet sayfalarında yayınlanan yazıları okumaya çalışıyorum. Tatilde olduğumdan 4-5 saatimi buna ayırabiliyorum. Her gün sırasıyla Günlük, Taraf, Radikal, Birgün ve Sabah gazetelerini didk didik ediyor, bianet.org, sendika.org, koxuz.org, emekdunyası.net, müslümansol v.b. internet siteleri ile üyesi olduğum Yahoo ve Google gruplarında yayınlanan yazıları gözden geçiriyor, Fırat News başta olmak üzere çeşitli ajansların haberlerini okumaya çalışıyorum. Olanaklı olduğunca da Alman gazetelerinin ve ajanslarının Türkiye ve Orta Doğu bağlamında yayınladıkları haber, makale ve analizlerine bakmaya çalışıyorum. Bu iki hafta içerisinde genel olarak farklı çevrelerin görüşlerini ve yaklaşımlarını, sürece hangi çıkarlar çerçevesinde baktıklarını, varsa uzun vadeli politikalarını ve stratejilerini okuyabilme fırsatını buldum. Bilhassa reel politika konusunda çok şey öğrendiğimi de söyleyebilirim. O açıdan tatilim hayli öğretici geçiyor.

Bu arada olanaklı olduğunca da farklı katmanlardan insanlarla sohbet ediyor, yüzeysel olsa da, »sıradan« halkın duygularını, kaygılarını, düşüncelerini, umutlarını, ümitsizliklerini, kaygısızlıklarını, kısmen de vurdum duymazlıklarını ve bencilliklerini öğrenmeye, anlamaya çalışıyorum. Velhasılı, daha bir yıl öncesine kadar »zor gerçekleşir« diye düşündüğüm bir tartışmaya tanık oluyorum. Ve görebildiğim kadarıyla da insanlar, hangi görüşten, katmandan veya kesimden olurlarsa olsunlar – şu an için – Türkiye'nin en temel sorununun »Kürt Sorunu« olduğunu konusunda büyük ölçüde hemfikirler. Gerçi ben Türkiye'nin en temel sorununun »vesayet rejimi« olduğunu ve statükocu laiklik ile tek tipçi ulus anlayışının, bu çerçevede de »Kürt sorunu«nun birer egemenlik aracı ol-

duğunu düşünüyorum, ama sonuçta aynı kapıya çıkıyor. Kılı kırk yarmaya da gerek yok, öyle değil mi?

Peki, ya Türkiye solu?

Böylesine bir ortamda Türkiye solunun ne yaptığına bakmaya çalıştığım da ise hayli zorlanıyorum diyebilirim. »Türkiye solu farklı parçaları ile konu hakkında yıllardır yazıp, çiziyor, illa da şimdi bir şeyler mi söylemesi lazım?« itirazlarını duyar gibiyim. Gerçekten de tüm renkleri ile Türkiye solunun yıllardan beri çok şeyler söyleyip, yazdığını biliyorum. Hiç kimseden ses çıkmazken, bugünün demokrasi havarisi kesilenler faili meçhul cinayetlere, kirli savaşa, köy yakmalara, zorunlu göçlere, işkencelere ve baskıya kayıtsız kalırlarken, sözünü yükselten elbette Türkiye soluydu.

Öyle, öyle olmasına, ama bugün ne yapıyor sorusunu sorduğumuz da verilecek yanıtı bulmak kolay değil. Sosyalistler olarak kendi aramızda ne kadar »doğru« tespitlerde bulursak, ne kadar çok yazıp çizsek, ne kadar en »hatasız« örgütü kurmaya çalışsak ve maillerimizle ne kadar »en geniş« dayanışmayı yaşatsak da, güncel gelişmelere ve biçimlendirilen siyasete müdahil olmadığımızda, yapılanların hiç, ama hiç bir anlamı kalmıyor.

Çuvaldızı başkalarına batırmadan, iğneyi kendimize batıralım: Önceleri »Çatı Partisi Girişimi« adını taşıyan oluşumun içerisindeyim. 27-28 Haziran 2009 Ankara toplantısından sonra çalışmalar yeni bir hız kazandı. Hadi diyelim daralarak bir adım daha ilerledik. Ancak güncel gelişmelere ne denli müdahil olabiliyoruz diye kendi kendime soruyorum. Unutmadan anımsatayım: »Çatı Partisi« oluşturulmasının en önemli gerekçesi, »Kürt Sorunu«nun barışçıl çözümü ve demokratikleşme için geniş kesimleri içeren bir muhalefet hareketinin inşa edilmesiydi. Bir hareket ve onun siyasî aracını kurmak için yola çıkılmıştı. Bugün, siyasetin biçimlendirildiği, kuruluş motivasyonumuz olan barış ve demokratik-

leşme konularının hararetle tartışıldığı anlara neresinden katılabiliyoruz? Veysi Sarısözen'in bir yazısında belirttiği gibi, çatışmasızlık sürecini hangi eylemlerle barış sürecine dönüştürmek için katkıda bulunabiliyoruz? Yerelerde »nasıl bir siyaset aracı?« tartışması yerine, siyaset yapıp, yapılan siyasete müdahil olup koşulların gerektirdiği bir siyaset aracını yaratmaya hangi katkıyı sunuyoruz? Dünya âlem çözüm yolları, »açılımlar«, muhataplar üzerine tartışa dururken, bu tartışmanın öznesi olma potansiyelini taşıyan ve gerçek çözüm olacak radikal demokrasiyi bayraklaştırabilecek bir oluşumun, iki ayağı ile yaşamın, halk kitlelerinin içerisinde olamayışının nedenlerini neden ortadan kaldıramıyor, harekete geçemiyoruz? Neden »Tu kaka liberaller« diye küçümsediğimiz kesimler kadar demokrasi taleplerini yükseltmiyoruz? Ve neden hareketsiz kalarak DTP'ye ile Kürt halkına ve dolayısıyla Türkiye ve bölge halklarına kötülük yaptığımızın farkında değiliz?

Hadi diyelim biz tartışma klübü olduk. Ya bizden iddialı isimlerle solu kucaklayacak olan vicdanlı kesimler? Hani Alevisi, Sünnîsi, Kürdü, Türkü, Sosyaldemokratı ve Sosyalistlerle Türkiye'nin iktidar alternatifi olacak partiyi kuracak olan dostlarımız? İşte adını kullandığınız Yaşar Kemal bangır bangır konuştu. Onun söylediklerini yalnızca bugünün demokrasi havarisi kesilenlerin yorumlamalarına mı bırakacaksınız? Sizler nereden sürece müdahil oluyorsunuz? Oluyorsunuz da, biz mi göremiyoruz? Özgürlükçülük ve solculuk, »bırakın, tartışınlar« özgürlüğü mü? Peki, »emeğin dilini« ortaklaşmanın olmazsa olmazı gören veya »işçi sınıfı olmadan asla!« kategorik emrini atacağı her adımın temel direği olarak ilân eden yoldaşlarımız, kendi gruplarımızın ötesinde toplumsal aktör olma, müdahalede bulunma ve tartışmaların içeriğini belirleme açısından neler yapıyorlar? Hadi toplumsal etki aramayı bir yana bırakalım, Kürt hareketi içerisindeki sosyalist, emekten yana, sınıf perspektifi ile hareket eden kesimlerin elini güçlendirmek, Kürt hareketinin taşıyıcısı olan yoksulların, gençlerin ve kadınların bu tartışma süreci sonunda konularının zayıflamaması için hangi katkıda bulunuyorsunuz? Akıl vermek kolay. Onun ötesinde, pratikte ve somut olarak? Solun geniş biriki-

mi, süren güncel tartışmaların »sokağın« etkisiyle barışın, demokratikleşmenin ve sosyal adaletin rotasına sokulması için hepimiz teker teker sosyalistler olarak neler yapıyoruz sorusuna elimiz vicdanımızda hangi yanıtı verebiliyoruz? Ve herşeyi biliyoruz da, bu engin bilgi hazinemiz ile neden tartışmaları burjuvazinin ve egemenler ile onlara yakın kesimlerin biçimlendirmelerine izin veriyoruz?

Birgün gazetesinden bir örnek

Sorular yeni soruları açıyor ve soru sordukça kendimi »mukaddesata küfreden dinden dönmüş« konumundaymış gibi bir hisse kapılıyorum. Halbuki tatildesin, otur otuduğun yerde, keyfine bak. Laf sokuşturmak illâ sana mı düştü? Açıkçası insan bazı yazıları okuyunca, öyle oturduğu yerde oturup, hiç bir şeye karışmamanın ne kadar zor olduğunu da görüyor.

Yazılarımı paylaştığım dostlarım hatırlayacaklardır: »Çatı Partisi, Gizli İrkçılık ve Mumia Abu Cemal« başlıklı bir yazı ve çeviri kaleme almıştım. Demir Küçükaydın'ın »Türk Sosyalistlerinde İrkçılık« başlığı ile yazdığı bir makaleye atıfta bulunarak. Yazdığım yazının içeriğini eleştirmek yerine, hakarete varan bir mektup aldıktan sonra, gizli ırkçılık konusunun Türkiye solu içerisinde ne denli kök saldığına ve bu sorunun tartışılmasının bile çok zor bir şey olduğuna kanaat getirmiştım. Antiirkçılık ve ayırimcılık karşıtlığı konusunda yaklaşık otuz yıldır aktif mücadele içerisinde olan birisi olarak, hem öğrendiklerimi paylaşmak, hem de bu alanda yazılıp çizilen önemli makaleleri çevirerek »cümrum kadar« katkıda bulunmamım, Türkiye solundan örnekler vererek eleştiri yapmaktan daha kolay ve anlamlı olacağına inanıyordum.

Güncel tartışmalar konusunda ise sadece izleyici olmaya, söylenenleri dinlemeye, yazılanları okumaya ve öğrenmeye çalışmaya karar vermiştim. Ne de olsa Türkiye'de yaşamayan bir insan olarak, hariçten gazel atma ukalalığına düşmemek gerekir diyordum, kendi kendime.

Avrupa'da yaşıyorsun, tuzun kuru, 301'den veya başka maddelerden ceza almamışsın, Türkiye'de solcu olma gerçeğini bilmiyorsun derlerse, ne derim diye düşünüp durmuşumdur hep.

Ama günlerden beri Taraf'ın, Radikal'in, Sabah'ın ve tüm diğer gazetelerin köşelerinde yer alan, TRT dahil çeşitli televizyonlarda konu olan ve gündemi kilitleyen tartışmada, Türkiye solunun (istisnalar kaideyi bozmaz babında söylüyorum) müdahil olmadığını görünce, rahatsız oldum (Müdahil olmanın, gündemi belirleyici konuma gelmenin ve bunun gereklerinin ne olduğunu ayrıca yazmaya gerek yok sanırım). Gene de, solun sahibi var, onlarca örgüt içinde birileri eleştirir elbet diyordum. Ancak 28 Temmuz 2009 tarihli Birgün gazetesinde Enver Aysever'in »Kürt açılımı /saçılımı üstüne deneme« başlıklı ve gizli ırkçılık ile çok bilmiş bir arrogantliğin daniskası yazısını okuyunca dayanamadım a dostlar. Eh, yazıyı eleştireyim derken, sonradan söyleyeceğimi önceden söylemiş oldum. Kusurum af ola. Şimdi ise gelelim o yazıya.

Öncelikle şunu belirtmeliyim: Birgün gazetesini sıradan bir gazete olarak ele almıyorum. Türkiye solunun hiç bir zaman küçümsemediğim ve küçümsenmemesi gereken bir akımına yakın bir gazete olarak görüyorum. Her ne kadar »yazarın yazıları kendisini bağlar« dense de, Türkiye solunun bu kadar »geniş« olamayacağını ve bir şekilde yazarların genel çerçeve içerisinde birbirlerine yakın olduklarını bildiğimden, eleştirim Birgün'ü taşıyanların bütünüdür aynı zamanda.

Aysever, AKP iktidarını eleştireyim derken, DTP'ye de, Kürt halkına da »teslimiyetçi« damgasını yapııştırıyor. Şöyle yazıyor: »...AKP iktidarı kaç zamandır zikzaklı bir Kürt politikası sürdürüyor. Bölge oylarını alabilmek için, üstelik DTP'yi de kandırarak, söz de sivil bir siyaseti ortaya koydular. Tarikat, cehalet ve cinayet bataklığında savrulan bölge halkı hemen teslim oluverdi bu yeni sivil duruşa! Allah selamet versin...« (abç.)

Dil düşüncenin aynasıdır derler. Şu kadarlık bir alıntı dahi, Birgün yazarı Aysever'in paradigmasını ortaya çıkartıyor. Hadi diyelim DTP'nin kandırılması söylemini DTP'ye bir eleştiridir. Öyle ya, yazar DTP'nin politikalarını doğru bulmak zorunda değil. DTP'nin böylesi bir politika için de verdiği kurbanları, gösterdiği özveriyi ve meşru temsiliyetinin gereği olduğunu da görmeyebilir. DTP solcu değil, liberaldir de diyebilir. Amma velakin, el insaf be birader! Demek ki Birgün gazetesinin penceresinden bakınca, (Kürt halkı dememek için) »bölge halkının, tarikat, cehalet ve cinayet bataklığında savruldukları« ve böyle »cahil olduklarından« hemencecik »teslim oluverdikleri« görülüyormuş. Tipik bir »beyaz Türk« yaklaşımı. Öyle ya, Kürtler »cahil«, ne istediklerini bilmiyorlar, birisi çıkıp iki laf edince hemencecik »teslim« oluveriyorlar. Hem zaten Türkiye metropollerindeki kriminalitenin suçlusunu da onlar değil mi? Aysever'in söylemini Avrupalılaştırırsak, Avrupalı antiirkçılar buna »postkolonyalist söylem« derler. Ben daha doğrusunu söyleyeyim: bu, gizlisi mizlisi kalmayan açık ırkçı yaklaşımın dışı vurumudur.

Devam edelim: »... Uzun sürmedi, Erdoğan bey, hemen dengeledi kendini, bu kez de MİLLİYETÇİ, MİLİTARİST bir söylemle çıktı ortaya... Esasen, ne dediğini tam olarak bilmediği ve danışmanların yazıp, çizdiklerini okumaktan öte siyasi bir yetisi olmadığı için bu savrulmalar doğal!« (imlâ hataları yazara ait). Belliki yazar arkadaşımız polemik yapmaya çalışıyor. Ama polemik aynı zamanda edebî bir türdür, dalga geçmenin bile siyasî olması gereken, bunu yaparken aydınlatıcı olan bir tür. Güya Erdoğan'ı küçümseyerek eleştiriyor. Ve bu cümlelerde de »beyazlığını« ortaya koyuyor. Sahiden sormak lazım, Erdoğan ne dediğini bilmiyor mu? Erdoğan'ı günahım kadar sevmem, ama siyasî eleştiri, hele hele soldan geliyorsa, bu kadar kahvehane sohbeti seviyesine düşmek zorunda mı?

Aslında yazının bütünü, sadece Türkiye solununun belirli bir kesiminde geçerli olan değil, aynı zamanda Kemalist ve ulusalcı kesimlerin de arasında geçerli olan ve »antiemperyalizm« adı takılan bir kurgu üzeri-

ne kurulu, ki bana göre bunun antiemperyalizm ile uzaktan yakından ilgisi yok: Kürtler cahil ve emperyalizmin piyonları. Erdoğan'ın toplumsal ve sınıfsal bir temeli yok, o sadece esasen ne dediğini tam olarak bilmeyen ve devletin istediği türden neoliberal bir döneğe. Hem devletin adamı, hem de Ergenekon'u başlatarak ülkeyi emperyalizmin boyunduruğu altına sokmaya çalışan bir piyon. ABD artık bölgede kendi askerinin ölmesini istemiyor. Bunun için bizimkileri kafakola alıp, ikna etmiş. Erdoğan da ABD'nin adamı. Zaten ordumuz da yorgun, yılmış ve canı sıkkın. Ne için savaştıklarını bilmiyorlar. Aslında ordu da antiemperyalist, ama onlar daha bunun farkında değil. Hem Kuzey Irak'taki YENİKÜRT'ler artık bölgenin mazlum halkı değil, yeni bir sosyetik duruşla Amerika'nın piyonları olmuşlar. Bunlar güçlü Türkiye istemiyorlar, onun için ülkeyi eninde sonunda bölecekler. DTP de milliyetçi, başka bir söylemleri yok. Apo bekledi bekledi ve rol çaldı, şimdi konuşup, serbest bırakılmak istiyor. Zaten toplumu da buna hazırladılar. Yarın öbür gün Apo'yu meclise de sokarlar. Bütün dünya bize karşı. Bir Türk cihana bedeldir. Hem Amerika aya çıkmadı, Hollywood stüdyolarında çektikleri filmle milleti uyuttular. Elvis yaşıyor ve Miami'de yaşlılığının keyfini çıkartıyor. Merihliler de aramızda...

Diyeceksiniz ki bu deli saçmasını sen uyduruyorsun. Aya çıkma, Elvis ve Merihliler meselesini çıkartın, Aysever'in yazısını okuyun ve bu kurguyu görün. Bırakın yazıyı, çıkın dışarı, konuşun tanıdığınız insanlarla. O zaman devrimci gördüğünüz kimi insanların nasıl bu basit mantıkla hareket ettiklerini göreceksiniz. Hem de en devrimci, en antiemperyalist, en marksist söylemle bu paradigmanın hakim olduğunu.

Gene yazıya dönelim: »DTP mecliste yer buldu ama, bu büyük uzlaşıda oyun dışı kaldı. Bunu anladıklarında iş işten geçmişti ve ne kadar yaygara yapsalar da seslerini duyuramaz vaziyetteydiler. DTP'li vekillere bire bir söyleşilerde sorduğum "Bu milliyetçi söylemi nereye kadar taşıyabilirsiniz?" sorusuna aldığım yanıt, esasen başka politikaları olmadığını da açıklıkla ortaya koydu.

Bu değişim sürecinde içerde ömrünü çürütmek istemeyen APO rol çalarak, geleceğe dair ne yakalarını diye bekliyordu, şimdi konuşacak. Belli ortak bir uzlaşısı var ve APO'nun sesi duyurulacak. Bir GENEL AF olabilmesi için, toplumun ikna edilmesi ve dahası psikolojik olarak sürdürülebilir bir durum yaratılması gerekiyor. Kısmen başardılar...« (implâ hataları yazara ait – abç.).

Sosyalist bir gazete, solda durduğunu iddia eden bir yayın organı kendisine, yakın durduğu ana akıma ve okuyucusuna biraz saygısı varsa, en azından ciddi olmalı, sayfalarında yayımlanan iddiaların kanıtlanabilir ve gerçeğe uygun olmasına dikkat etmelidir. Ben DTP'li değilim, ama DTP'liler hakkında yazdıklarını hakaret olarak algılıyorum. Yazar, bir okur olarak bana hangi DTP'li vekille konuşup, nasıl olupta DTP'li vekillerin milliyetçi söylemden başka politikaları olmadığını açıklıkla ortaya çıkarttığını kanıtlamalıdır. Aysever'in bunu yapmasından bağımsız, aynı kanıtı Birgün gazetesi göstermelidir. Bu yapılmadığı sürece kişi olarak Aysever'i ve Birgün gazetesini »yalancı« olarak itham etmeye devam edeceğim.

Olabilir ya, Aysever'in parapsikolojik yetileri vardır. Yoksa, İmralı'da tutuklu bulunan Abdullah Öcalan'ın nasıl »rol çaldığını«, gelecekle ilgili neler beklediğini nereden bilecek? Osmanlı saraylarında böylesi insanlara müneccim denirmiş diye duydum. Kimbilir belki de müneccim yetenekleri vardır Aysever arkadaşımızın, olamaz mı yani? Öyle ya yoksa »ortak bir uzlaşının« belli olduğunu, yani belirli güçlerin Abdullah Öcalan'ı da ayarlayarak, zaten cahil olan ve Abdullah Öcalan'ın kendi iradesini temsil ettiğini ilân eden milyonlarca »ahmak« Kürdün emperyalizmin emrine koşacaklarını nereden bilebilirdi? Abartıyorsun demeyin, Aysever'in kendi sözleriyle »Belli ortak bir uzlaşısı var ve APO'nun sesi duyurulacak« cümlesi sizce hangi anlama geliyor?

Sonuç yerine

Türkiye solunun farklı renkleri güncel gelişmeyi önemli bulmayabilirler. Yukarıda belirttiğim gibi, DTP'yi, Kürt halkını, Abdullah Öcalan'ı ciddiye

almayabilirler. Tek yolun »devrim« olduğunu, »kapitalizmde gerçek bir demokrasi olamayacağını«, sosyalizmde tüm çelişkilerin ortadan kalkabileceğini savunabilirler. Bunların gerekçeleri vardır elbette ve kendi açılarından bakıldığında, haklılık payları da. Ama Aysever ve Birgün gazetesinin yaptığı gibi, bir halkı ve meşru temsilcilerini (inanmıyorsanız seçim sonuçlarına bakınız!) solculuk adına aşağılar, özgürlükçülük adına da gazete de yayımlarsanız, benim gibi birisi de çıkar »Çüşüş!« der. Hoş, diyeceksiniz ki, senin de yaptığın ayıp, insan çüş der mi, diye. Der, der, hem de bal gibi der. Çünkü çüşüş denmesi değildir mesele, çüşüş dedirten konudur asıl sorun.

Bir diğer sorun ise, bunca ırkçılığa, bariz postkolonyalist söyleme, eleştiri kisvesi altında yapılan aşağılamaya gösterilmeyen tepki, kayıtsızlıktır. Görebildiğim kadarıyla, insanları, bilhassa karşıtlarını küçümseyen, ırkçı ve »beyaz adam« yaklaşımları Türkiye solu içerisinde pek sorun edilmemekte. Açıkcası böylesi söylemden rahatsız olunmamasını anlayabilmiş değilim. Belki de Avrupa'da yaşıyor olmamdan ve hergün, her yerde açık ve gizli ırkçılığın hedefi olan bir göçmen oluşumdan dolayı aşırı derecede hassasımdır. Ama siz söyleyin be kuzum; »beyaz adamlardan« hiç mi rahatsız olmuyorsunuz? Yoksa ben mi öküz altında buzağı arıyorum?

Bana göre tüm yelpazesi içerisinde sol düşünce günümüzde ciddi bir yol ayrımı karşısında duruyor. Tarihsel değişimlerin yol açtığı bir çığ, geçmişin »şüphesiz gerçeklerinin«, değişmez doğrularının, dogmatizminin ve alışıla gelmiş genelleyici saptamalarının üzerine kurulu olduğu tabanı sarsmış, bir ölü toprağı gibi üzerine yığılmış durumda. Sosyalist ve komünist hareket dünya çapında kendi tarihini sorgulamak göreviyle karşı karşıya. Yeniden 1848'lere, 1907, 1909, 1917'lere dönüp bakmak, iki ihtiyar adamın, Marx ile Bakunin'in tartışmalarıyla başlayan ilk bölünmeden, Rosa Luxemburg'un Lenin ve Troçki ile ulusal sorun, demokrasi ve toprak reformu tartışmasına, devlet sosyalizmi deneylerine, Budapeşte, Prag, Kamboçya, Afganistan'a, 1989'a ve sonrasına, Marx'ın »insanın

esirleştirilen, aşağılanan, hor görülen ve sömürülen bir varlık olmasına neden olan bütün koşulların alaşağı edilmesine» yönelik kategorik emrinin uygulanış biçimlerine ve günümüzün dünyanın çeşitli bölgelerinde gerçekleşen yeni deneylerine kadar her şeyi sorgulamak, gözden geçirmek, değerlendirmek ve kendisini her gün yeniden kurmak göreviyle karşı karşıya. Ve »neden« sorusunu yanıtlamak zorunda. Neden geriye dönüşü olmadığını zannettiğimiz tarih, öngördüğümüz gibi ilerlemedi? Neden başarısız olundu dünya çapında? Neden, adına konuştuğumuz, karar aldığımız, hep onun iyiliği için davrandığımızı zannettiğimiz işçi sınıfından bu denli uzak kaldık? İşçi sınıfı neden verdiğini zannettiğimiz vekâletini geriye aldı? Ve neden Türkiye gibi sınıf çelişkilerinin bu denli bariz olduğu bir ülkede halk nezdinde, işçiler arasında, diğer kesimlerin yanında solun esamesi okunmaz, toplumsal bir etkisi kalmaz oldu?

Solun eleştirisel düşüncesinin ve entellektüel ufkunun üzerine kurulu olduğu teorik ve politik temellerini sarsan değişimlerin, hep yan çelişki olarak gördüğümüz sorunların, yeni feminizmin, çevre hareketinin, vicdan ve inanç özgürlüğünü savunanların, cinsel ayrımcılığa karşı oluşumların, sendikal hareketin çelişkilerinin ve karşı karşıya bulunduğu sorunların, toplumsal ayrışmaların, coğrafyamızdaki gelişmelerin ve Türkiye özelinde Kürt Özgürlük Hareketinin, daha özgür, daha demokratik ve daha eşitlikçi bir toplumu yaratabilecek bir ilerlemenin potansiyeli olabilecek geniş mücadele alanı olarak algılanması yerine, neden salt ekonomizme takılı kaldık?

Kaptırdım gene gidiyorum. Başa dönersek yine: »neden« sorusunu şöyle ifade etmek gerekir diye düşünüyorum: »Neden, kendi tespitimizin, yani Türkiye'nin temel ihtilaf kaynaklarından olan Kürt Sorunu'nun çözülmesi konusunda oluşan geniş mutabakat karşısında, siyasete müdahale edemiyoruz?«. Sırası değil midir, asıl şimdi radikal olmanın, radikal demokrasiyi savunmanın, talep etmenin? Şimdi tam zamanı değil midir, tüm politik tutukluların, başta Abdullah Öcalan olmak üzere, serbest bırakılmasını talep etmek, savunmak, toplumun geniş kesimlerini buna

ikna etmek için uğraşmak? Sırası değil midir, 12 Eylül Anayasa'sını tarihin çöplüğüne atmak ve yeni bir toplumsal sözleşme olarak, demokratik hukuk devletine, kuvvetler ayrılığına, sosyal devlet anlayışına dayanan, ülke sınırları içerisinde yaşayan her bireyin özgür ve eşit olacağı demokratik bir anayasanın hazırlanması için uğraş vermenin? Resmi tarihle hesaplaşıp, halkların tarihini yeniden yazmanın, vesayet rejimini sonlandırmak için harekete geçmenin, Demokratik Cumhuriyeti kurmak için kolları sıvamanın zamanı değil midir? Ve en başta kendimizden başlayarak özgürlükçü, eşitlikçi, radikal demokrat olunmanın, ırkçılığa, ayrımcılığa ve postkolonyalist söyleme acımasızca karşı çıkmanın?

Zamanıdır, hem de tam zamanı.

AFGANİSTAN'DA SEÇİM MUHAREBELERİ

1 AĞUSTOS 2009

Almanya hükümeti bir taraftan ısrarla kendi kamuoyuna Afganistan'daki savaşın bir »barış operasyonu« olduğunu ve Alman askerlerinin Afganistan'da – gerçi Almanya için şehit olduklarını – ama savaşmadıklarını anlatırken, diğer taraftan da Afganistan'daki birliklerine yeni ofansif askerî operasyonlar için açık çek vermeye başladı. Hafta başında basına sızan bilgilerden öğrenebildiğim kadarıyla, resmî söyleme göre sadece »insanî yardım amacıyla« Afganistan'da bulunan Alman birliklerine hükümet kararıyla »saldırı planladığı, hazırladığı, desteklediği ve başka tür düşmanca tavırlar içerisinde oldukları tahmin edilen kişi ve gruplara karşı önleyici saldırı operasyonları başlatma hakkı« verildi.

Afganistan'daki militarist şiddet sarmalına hız kazandıracak olan bu kararların alınması elbette kendiliğinden gelen bir gelişme değil. 20 Ağustos 2009 tarihinde Devlet Başkanlığı Seçimleri yapılacak. Ve demokrasi (!) ihracatçısı Batılı müttefikler, »teröre karşı savaş« koşulları altında Afgan usulü demokratik seçimlerin istenilen sonuçları çıkartması için kollarını sıvamış durumdadılar.

Alman Dışişleri Bakanlığı'nın kamuoyuna aktardığı Afganistan raporlarını okuyanlar, Afganistan'a demokrasinin çoktan geldiğini zanneder. Alman Savaş, pardon Savunma Bakanı **Franz-Josef Jung** her fırsatta – ve en son »Almanya için şehit düşen Alman askerlerinin« cenaze töreninde, Federal Ordu'nun Afgan demokrasisi için nasıl özveriyle çalıştı-

ğını anlatmıyor mu? Eh, seçimler de yapılacağına ve aralarında iki kadının da bulunduğu 41 adayın başkanlık yarışına katıldıklarına, bölge parlamentolarındaki toplam 420 koltuk için de 3.195 kişinin aday olduğuna göre, söylenenlerden kim şüphe duyacak?

Dışişleri Bakanlığı »Almanya'nın Afganlar arasında büyük güven yarattığını ve Federal Hükümet'in Afganistan'ın istikrara kavuşması ve yeniden inşası için elinden geleni yapmaya devam ettiğini, Başkanlık Seçimleri'nin huzur içinde geçmesi için tüm desteklerini seferber edeceğini« açıklayadursun, Afganistan'daki gerçekler başka şeyler anlatıyor.

19 Temmuz'dan beri 300 Alman askeri »**Kartal Operasyonu**« kapsamında yaklaşık bin Afgan askeriyle birlikte, elde ağır silahlar ve teçhizatla »seçim çalışması« yapıyorlar. Federal Ordu komutanlarının deyişiyle »yüksek vuruş gücü« ile seçimlerin »demokratik, demokratik« geçmesi için »teröristlerin seçimlere müdahale etmelerini engelliyorlar«. Tabii bunlar hep Afgan halkının iyiliği için.

»Teröristlerin« bir türlü kurulamayan, ama bir gün mutlaka kurulacak olan Afgan demokrasisini ne denli tehdit ettiklerini sadece Alman askerlerinin mücadelesi göstermiyor. Diğer Batılı müttefikler de harıl harıl seçim çalışması yapıyorlar. Kuzey Afganistan'da Belçikalı birliklere saldırı emri verildi. Peşlerinden de İsveçli ve Finli birlikler hazırlanıyor. Güney'de, Harmand bölgesinde ise Britanyalı, Danimarkalı ve ABD'li birlikler daha atak çıktı. Birliklerin komutanı olan Britanyalı Orgeneral **Tim Radford**, »**Panter Pençesi**« adı altında yürütülen operasyonu iki gün önce »düşmana psikolojik ve fiziksel olarak ağır kayıplar verdirerek bitirdiklerini« açıkladı. Yani müttefikler Afgan demokrasisi için canla başla çalışıyorlar. Ama bu arada Türk Silahlı Kuvvetleri'ne bağlı birliklerin seçimlere nasıl bir katkıda bulduklarını bir türlü öğrenemediğimi de belirtmeliyim. Nedense hiç bir yerde TSK birlikleri hakkında haber okuyamadım. Herhalde konspiratif demokrasi görevindedirler.

Velhasılı Batı, Afganistan'a demokrasiyi getirebilmek için »elinden geleni« yapmaya devam ediyor. Hoş, bunca bombardımandan sonra 20 Ağustos'ta seçim sandıklarını koyacak bina ve seçim görevlileri bulunabilecek mi pek bilemiyorum, ama ah ne kadar demokratik Başkanlık Seçimleri olduğunu yaygın medyamızda okuyacağımızı şimdiden söyleyebilirim.

Bu arada Afganistan'da seçim muharebeleri sürerken Almanya'da da yeni bir tartışma başladı: yurtdışında görev yapan askerlerin çoğunluğu niye Doğu Alman diye. Sayılar sahiden ilginç: Toplam 6.391 Alman askeri yurtdışı görevinde. General ve amirallerin hepsi Batı Almanyalı. Toplam 456 yüksek rütbeli subayın sadece 59'u (yüzde 16,6'sı) Doğu Alman. Diğer 586 subayın 214'ü. Erlerin ise yüzde 62,5'i Doğu Alman. Görüldüğü kadarıyla Alman hükümeti sosyal sorunun bir kısmını da savaş yoluyla çözecek. Doğu eyaletlerinde yaşayan gençler arasındaki işsizlik oranının yüzde 40'lara ulaştığı düşünülürse, belirli bir mantık görülebilir. Ne diyelim; savaş olmayan Afganistan savaşı, sen nelere kadersin. Almanya'yı Hindukuş dağlarında savununca, işsizlik sorununa dahi çözüm getiriyorsun.

»YA SİZ HANGİ İRKTANSINIZ?...«

8 AĞUSTOS 2009

Bir kaç gündür Türkçe'ye çevirmek için üzerinde çalıştığım bir metne yoğunlaşmıştım. Alman İnsan Hakları Enstitüsü, yasa metinlerinde kullanılan »ırk« kavramının silinmesi için başlattığı bir çalışmaya temel oluşturan ve hukukçu **Hendrik Cremer**'in kaleme aldığı **»Ya siz hangi ırktansınız? Yasalarda »ırk« kavramı sorunsalı üzerine«** başlıklı siyasî-hukukî bir belge.

Bu arada, 5 Ağustos 2009 tarihli Radikal gazetesinde **Namık Kemal Zeybek**'in »O karamanların ırkı üzerine« başlıklı köşe yazısı gözüme ilişti. Hoş, Zeybek'in yazısını kendiniz okuyup, kendi fikrinizi oluşturun, karar sizin derim, ama bu yazı, hazır »âdiyetler«, »millet«, »Kürt-Türk aynı köken« diye tartışılabilirken – çeviriyi henüz bitirememiş olsam da – çevirinin reklamını yapmak için vesile oldu.

Cremer bir hukukçu ciddîyeti ile kaleme aldığı belgede, bence son derece haklı olarak, AB'nin ve üye devletlerinin »her ne kadar yasa metinlerinde farklı insan »ırklarının« varlığını kanıtlamaya çalışan teorileri reddetmeler ve »ırk« kavramının kullanılabilir olmasının, böylesi teorilerin kabullenildiği anlamını taşımadığını ilân etmiş olsalar da« yasa metinleri ve yönergelerde kullanılan söylemin »ister istemez farklı insan »ırkları« üzerine kurulu bir insan resmini akıllara getirmesini« eleştiriyor.

»Irk« kavramının tarihsel olarak aşırı derecede sorunlu olduğu çok uzun zamandan beri bilinen bir gerçek. Onyıllardan beri gerek uluslararası

sı, gerekse de ulusal devlet metinlerinde resmî olarak »ırk« kavramının kullanılmaması, bu kavramın kullanılmasından feragat edilmesi istenir durulur. Cremer'in dikkat çektiği gibi **UNESCO** bile daha 1950'de »Statement on Race« başlıklı açıklamasında »ırk« terminolojisinin müthiş derecede şiddete neden olan bir toplumsal miti oluşturduğunu söylüyordu.

Buna rağmen, »ırk« teorileri konusunda belirli bir sorun bilincinin oluştuğu ve resmen ırkçılığa karşı mücadelenin devlet politikası olduğu açıklanan Batı demokrasilerinde hâlen »ırk« kavramı – bilhassa antiırkçı mücadele bağlamında absürd bir görünüm sergileyerek – kullanılmaktadır.

Görebildiğim kadarıyla Türkiye'de de »ırk« kavramı, üzerine düşünülmeden, rahatlıkla kullanılmakta ve güncel »açılım« tartışmalarındaki milliyetçi-şoven söylemi temellendirebilmektedir. Zaten yıllardan beri düşünür dururum: neden Türkiye'nin ulusal marşında yer alan »...kahraman ırkıma...« ile başlayan cümleden veya »damarlarımızda dolaşan asil kan« söylemlerinden kimse rahatsız olmaz diye. »Irk« kavramının kullanımının, farklı insan »ırkları« olduğu varsayımına dayandığı ve bu varsayımın hiç bir bilimsel dayanağı olmadığı genel kabul görüyorsa, neden »İstiklâl Marşı«nın metni sorun yapılmaz diye.

Cremer'e dönersek: Cremer »ırk« teorilerinin 18. Yüzyıl'da başladığını ve aydınlanma döneminde farklı ve hiyerarşileri olan insan »ırklarının« bulunduğunu ve bu hiyerarşilerin tepesinde de »beyaz ırkın« durduğunu savunan, bilimsellik iddia eden teorilerin hakim olduğunu yazıyor. Bu teorilerle sömürgecilik ve emperyalizmin gerekçelendirildiğini, daha sonraları da bu teorilerin nasyonsosyalist vahşetin ideolojik temelini oluşturduğunu hepimiz biliyoruz (sanırım).

Bilim insanları 13. Yüzyıl'dan beri, bilhassa roman kökenli dillerde »razza« (İtalyanca), »raza« (İspanyolca), »raca« (Portekizce) ve »race« (Fransızca) olarak kullanılan ve 16. Yüzyıl'da İngilizce »race« olarak genel kabul gö-

ren kavramın o dönemlerde belirli bir aileye, »asilzade« topluluğa veya »egemen aileye« ait olma anlamında kullanıldığını ve »saf kan« anlamında politik anahtar kavram haline geldiğini yazıyorlar. 1492 İspanyol Reconquista'sının Yahudi'leri İspanya toplumundan dışlamak için bir araç haline getirilen kavram, 17. Yüzyıl'da bitkiler ve hayvanların türlere ayıran bilimsel çalışmalara dayanarak, 18. Yüzyıl'da aydınlanma ile birlikte insanları kategorize etmeye kullanılıyor.

Gerçi »race«in Türkçe'de »ırk« olarak kullanılan kökenini **Sevan Nişancıyan** gibi konunun ehli kalemler anlatabilir, ama kısaca özetlersek: insanların farklı »ırklara« bölünmediği bilimsel olarak kanıtlanan günümüz dünyasında, hâlen bir devletin tek tip soy, sop, dil, din, köken ile tanımlanıyor olması garip değil mi? Onlarca yıl öncesinde ifade edilen »vatanım yeryüzü, milletim insanlık« şiarı karşısında, »kahraman ırk«, »damarlardaki asil kan« söylemlerinin saçmalığı göze batmıyor mu? Ya, bunu bile bile saçmalığa göz yuman bizlerin çelişkisi?

Neyse, en iyisi ben çeviriye devam edeyim. Belki birimize, en azından bana faydası olur.

»TARİHİ ÖNEM« Mİ DEDİNİZ?

22 AĞUSTOS 2009

Batılı ülkelerdeki yaygın medyanın 20 Ağustos 2009 Perşembe sabahı saat 7.00'de başlayan Afganistan başkanlık seçimleri ile ilgili haberlerini okuyanlar, ülkenin güllük güllüştürülen bir ortamda pek demokratik bir seçim yaptığını zanneder. Öylesine cafcıflı bir anlatım varki, sanki »yakışıklı Afgan« ve eski ABD-vatandaşı **Hamit Karzai** ülkeyi cennete çevirmiş. Allahtan internet var da, dezenformasyonun sisleri arasından bazı şeyleri görebiliyoruz.

Açıkcası yaygın medyanın her sözünden kuşku duymaya başladım, çünkü her haberde mutlaka bir manipölasyon var. Muhalif medya bile bu tuzağa düşebiliyor. Baksanıza Günlük gazetesi, Fırat News ve diğer bazı alternatif iletişim araçları dahi »17 milyon seçmen« masalını ajanslardan gerçek veri gibi almışlar. O nedenle önce sayıları ve ardındaki gerçekleri gün yüzüne çıkartmakta yarar var.

Bir kere BM tarafından 28 – 30 milyonluk nüfusu olduğu tespit edilen ve gene BM sayılarına göre nüfusun yüzde 60'ının 18 yaşın altında olduğu bir ülkede nasıl olurda 17 milyon seçmen olur sorusunu sormak gerekiyor. 2004 yılında bizzat BMÖ aşiret reislerinin reşit olmayan çocuklara dahi seçmen kartı çıkarttıklarını ve hem çocuklar, hem de kadınlar adına oyları çuvalla seçim sandığına attıklarını tespit etmişti. Buna rağmen Batı »Afganistan'ın demokratik hükümetle yönetilmeye başlandığını« ilân etmişti.

Batılı güçler bu sefer de Afganistan'daki seçimlerin demokratik olduğu masalını yaymaya devam ediyorlar. Ancak sadece seçmen sayısındaki tutarsızlıklar bile bu seçimlerin demokratik ve meşru olmadığını kanıtıyor. Gardez'deki bağımsız insan hakları komisyonundan Rafiullah Bedar'ın bildirdiğine göre, 17 milyon olduğu iddia edilen seçmenlerin yaklaşık 4,5 milyonu ya hayal ürünü isimler, ya da reşit olmayan çocuklardan oluşuyor. Seçimlerin meşruiyetini sorgulayan bir diğer gerçek de, seçmenlerin büyük bir bölümünün can güvenliğinin sağlanamaması nedeniyle seçimlere katılamayacak olmaları. Gerçi Paktika valisi **Abdulkayyum Katavazay** gibi yöneticiler »seçimlerin güvenliğinin sağlandığını« iddia ediyorlar ama, 34 ilin 17'sinde valiler ve polis müdürleri dahi korkudan sokağa çıkamıyorlar.

Bununla birlikte seçmen kartlarının dağıtımında da sayısız manipölasyon yaşanmakta. Eşek sırtında, ama yüksek teknolojik donanımlı askerlerin korumasında en ücra köşelere kadar götürülen seçim sandıklarında oy kullanmak için gerekli olan seçmen kartları, örneğin Daykundi bölgesinde olduğu gibi sadece başkan Karzai'yi seçeceğini açıklayanlara verildiği ve diğerlerine de »git, seçmen kartını seçeceğin adamdan al« uyarısı yapıldığı bildiriliyor.

Hamit Karzai, makama getirdiği ve yolsuzluklarına göz yumarak ortağı haline gelen vali, polis müdürü ve diğer devlet memurlarından şimdi diyetini istiyor. Gerek insan hakları komisyonunun, gerekse de bağımsız uluslararası kurumların temsilcileri, kimi gözlemci ve Almanya'daki sosyalist günlük gazete Neues Deutschland gibi gazetelerin Afganistan'daki muhabirleri, valilerin, ilçe yöneticilerinin, polis müdürlerinin, öğretmenlerin ve devlet memurlarının seçim sandıklarında dahi Hamit Karzai'nin propaganda milisleri gibi çalıştıklarını bildiriyorlar. Eh, nede olsa mesele eninde sonunda »al gülüm, ver gülüm« meselesi.

Emperyalistler, Afganistan savaşına »tarihî önem« atfediyorlar. Başta ABD değil miydi sözde teröre karşı savaş ile her yere »demokrasiyi« gö-

türeceklerini iddia edenler? Şimdi de 100 bin askerle, bombardımanlarla, sivil halka yönelik saldırılarla »Taliban'a karşı başarısız olduk« diyecek değiller herhalde. Batılı ülkelerin kamuoyunda Afganistan savaşına ve işgaline karşı muhalif tutum yaygınlaştığından ve yeni birliklerin gönderilmesi sorgulanır olduğundan, »başarı hikâyeleri« sahiden Batılı egemenler için önem kazanıyor. Öyle ya, kendi halkını bile doğruluğundan ikna edemediğin bir savaşta, işgal ettiğin ülkenin halkını nasıl kazanacaksın?

Velhasılı, demokratik hukuk devleti esasların esamesinin okunmadığı, halkın can güvenliğinin ve sosyal güvencesinin olmadığı bir ülkede silahların gölgesi altında yapılan ve sonuçları şimdiden belli olan bir seçimin »demokratik« olduğunu ileri sürmek, akla, mantığa tecavüz etmekle birdir. Emperyalistler, 200 bin gözlemcinin ve toplam 300 bin asker ve polisin gözetimi altında yapılacak olan seçimlere harcanan 223 milyon ABD-Doları'nı, seçimler için değil, halkın beslenmesi için harcasalardı, sahiden anlamlı bir iş yapmış olurlardı. Halk en azından »Allah razı olsun« derdi. Şu anda ise ne dediklerini düşünebiliyorum da, yazmaya terbiyem müsaade etmiyor.

ABSÜRDİSTAN SEÇİMLERİ

29 AĞUSTOS 2009

Bir ülke düşünün, resmî işsizlik sayısının bir kaç ay sonra 4,5 milyona çıkacağı tahmin edilsin (gayri resmî sayının 8 milyon olduğundan bahsetmiyorum bile); halkının yüzde 13,5'i – 2,9 milyonu çocuk olmak üzere – yoksulluk sınırında yaşasın; yaşlılıkta yoksul olma rizikosu altına girenlerin oranı hergün artsın; tek »hammaddesi« bilgi olmasına rağmen, bilim ve öğrenimi tasarruf tedbirleri altında inlesin; vergi adaletsizliği ve kriz (!) fonları ile zenginlere, büyük tekellere ve bankalara yüz milyarca Avro dağıtılsın; askerleri dünyanın muhtelif bölgelerinde savaşlara katılsın; toplumu ırkçılık girdabında boğulmaya yüz tutsun ve parlamento seçimleri böylesine ruhsuz, heyecansız geçsin. Evet anladınız, Almanya'dan bahsediyorum.

Dikkatli okurun haberi vardır: bu yıl sona erdiğinde Almanya'da 1 Avrupa Parlamentosu (AP) Seçimleri, 1 Genel Seçimler ve 4 Eyalet Parlamentosu Seçimleri yapılmış olacak. Ama Almanya'ya şöyle dikkatlice de olsa dışarıdan bakan birisi bunu çok zor anlar. Çünkü seçim mi yapılıyor, yoksa partiler haftasonu partisi mi veriyor, belli değil. Heyhat! Nerde bizim o caf caflı, curcunalı, şamatalı, her söylemin ülke gündemini kilitlediği Türkiye seçimleri? Bir rehavet ki, sormayın gitsin.

AP seçimleri geldi geçti, pek bir şey anlamadık. Hadi diyelim seçmen AP'nu dişsiz kaplan olarak görüp, değer vermedi. Yarın Saarland, Saksonya ve Thüringen de Eyalet Parlamentosu Seçimleri yapılacak,

gene sessiz sedasız bir süreç işliyor. Saarland'da başbakan olmak isteyen **Oskar Lafontaine** sayesinde Die Linke'nin ikinci büyük parti olması bekleniyor. Batı eyaletlerinde 1945 sonrasında bu bir »ilk« olacak. Doğu eyaletleri olan Saksonya ve Thüringen de Die Linke zaten yerleşik bir halk partisi durumunda.

Thüringen'de de ilk kez bir Die Linke başbakanı seçilebilir. Böyle bir fırsat var. Aynı gün Almanya'nın en yoğun nüfusuna sahip olan Kuzeyren-Vesfalya eyaletinde Yerel Seçimler yapılacak. Yerel seçimlerde baraj olmadığından Die Linke'nin eyalet çapında yerel meclislere grup düzeyinde girmesi söz konusu.

Genel Seçimler ise, aynı Brandenburg Eyalet Seçimleri gibi 27 Eylül'de yapılacak. Die Linke'nin hem Brandenburg da, hem de ülke çapında oylarını artırması bekleniyor.

Buraya kadar iyi güzel de, değişen ne olacak dersiniz, Die Linke'nin tek gerçek muhalefet partisi olarak güç kazanmasının ötesinde pek değişecek bir şey olmaz derim. Hıristiyan Demokratlar, her ne kadar liberal FDP ile ortak olmak isteseler de, seçim sonrasında gene SPD ile büyük koalisyona devam etmek zorunda kalacaklarını tahmin ettiklerinden ve SPD'liler de aynı tespitten hareket ettiklerinden, her iki taraf da seçim retoriğini sivriltemeye çalışıyor.

Devlet kasasından verilen teşviklerle uzatılan kısa çalışma süreleri, hurda primi, tekellerin işten çıkartmalar için seçim gününü beklemeleri, hükümetin sosyal giderlerdeki kısıtlamaları seçim sonrasına erteleme si ve diğer bazı tedbirler nedeniyle küresel krizin sonuçlarının ülke içerisinde, dünyanın diğer bölgelerine kıyasla, toplumun gündelik yaşamına tüm şiddetiyle yansımaması ve yaygın medyanın oluşturmayı başardığı beklenti atmosferi Almanya'daki seçmenin, aynı en aptal koyunlar, kendi kasaplarını kendileri seçer misâli, umutlarını, ülkeyi ve dolayısıyla Avrupa kıtasını neoliberal yağma ile militarist saldırganlık boyunduruğu

altına sokan güçlere bağlamış görünüyorlar. Eh, politik ve toplumsal sol da görevinin gereğini yerine getiremeyince, ortaya böyle ruhsuz ve heyecansız bir seçim maratonu çıkıyor. Acaba kabahat kimde?

Kabahat deyince, Nâzım'ın ünlü şiiri geldi aklıma. Baksanıza, Berlin'deki bir araştırma kurumu Almanya'da yaşayan Türkiye kökenli göçmenlerin seçimlerde kime oy verebileceklerini ortaya çıkarmış. Lamı cimi yok, söz konusu olan toplam 690 bin seçmenden bahsediyoruz. Araştırmaya göre partilere göre oylar şöyle dağılılabirmiş: SPD yüzde 55,5; Yeşiller yüzde 23,3 (C. Özdemir faktörü); CDU/CSU yüzde 10,1; Die Linke yüzde 9,4 ve FDP yüzde 0,9'cuk!

Biraz mantıklı düşününce, hem SPD ve Yeşiller, hem de CDU/CSU ve FDP çeşitli kereler Federal Hükümeti oluşturdular. Şimdi de büyük koalisyon işbaşında. Tamam, Die Linke'de yetersiz, ama buna rağmen kurumsallaşmış ırkçılık, ayırimcılık, yabancı düşmanı yasalar hâlen var ve en temel hak olan seçme seçilme hakkından göçmenler (Alman vatandaşları olmayanlar haricinde) mahrum. Bu politikaların sorumluları da belli. Ona rağmen SPD, Yeşiller, CDU/CSU ve FDP'ye bu kadar oy çıkıyorsa, herkes hak ettiği gibi yönetilir demekten başka ne yapılabilir? Dilim varmıyor ki, diyeyim kabahat kimde.

MİLİTARİSTLEŞTİRİLEN ALMAN İÇPOLİTİKASI

5 EYLÜL 2009

»**Bonn Temel Yasası**« olarak adlandırılan ve anayasa görevini yerine getiren metni kaleme alanlar, nasyonsosyalist vahşet ile peş peşe iki dünya savaşı deneylerinden hareketle, Almanya'nın »bir daha asla!« savaşı çıkaran bir ülke olmamasını sağlamak istiyorlardı. Bu nedenle »Bonn Temel Yasası« Federal Ordu'nun sadece ülke savunması için hazır olacağını ve kesinlikle ülke içerisinde görev alamayacağını belirlemektedir.

Çağımızda yasa ve anayasaların nasıl egemenler tarafından çiğnendiğine, hatta anayasa metinlerinin üzerine basılı oldukları kâğıt kadar değerleri kalmadığına defalarca tanık olduk. Zaten son yıllarda Almanya egemenlerinin emperyal hırsları ve neoliberal politikaları gereğince Federal Ordu'yu dünyanın muhtelif bölgelerinde saldırı savaşlarına gönderdiklerine de alışmıştık. Görünen o ki, şimdi de Federal Ordu'nun ülke içerisinde »görev« yapmasına alışacağız, çünkü hazırlıklar bir hayli ilerlemiş durumda.

Die Linke Federal Milletvekili **Ulla Jelpke**'nin soru önergesine Federal Hükümetin verdiği yanıt, Almanya içpolitikasının militaristleştirilmesinin ne denli ilerlediği konusunda ürkütücü gerçekleri gün yüzüne çıkartıyor.

Federal Hükümet 2007 Ocak'ından bu yana Almanya'nın bütün kent ve kasabalarında »**Sivil-Askerî-İşbirliği (ZMZ)**« yapılanmaları olarak nitelendirdiği askerî kumandanlıkları oluşturmuş durumda. Yapılanmalar ülke çapında bir ağ haline gelmiş olmakla birlikte, Doğu eyaletlerindeki

bazı sorunlar nedeniyle henüz görevli subayların kapasitesi sadece yüzde 80'nde kalmış. Hükümet, çoğunlukla yedek subay ve assubaylardan oluşan yapılanmayı »afet durumlarında korunmanın artırılmasını sağlamak« gerekçesiyle oluşturduğunu açıklıyor. Aslında, son derece yaygın bir sivil afet koruma ağına sahip olan Almanya'da – ki, bu ağ en ücra yerleşim bölgelerine dahi hızla ulaşabilecek kapasitede –, ordunun »yardımına« hiç ama hiç gereksinim yok.

Zaten – gene hükümetin yanıtından da okunabildiği gibi – ZMZ yapılanmaları salt afet bölgelerinde görevlendirilmekle kalmayacaklarından, »ordu yardımına« gereksinim olup olmamasının da pratikte hiç bir önemi yok. Asıl mesele, bu yapılanmaların görev alacağı diğer alanlara bakıldığında ortaya çıkıyor.

Ulla Jelpke ZMZ yapılanmalarının görev alanının »sınır« tanımamasını uzun zamandan beri eleştiriyor. Çünkü 2007'den bu yana görev alınan »yardım alanları« 2007 Heiligendamm G8-Zirvesi'nin korunmasından, Baden-Baden ve Strasburg'da 2009'da yapılan NATO-Zirvesi'ne kadar ulaşıyor. Sonuç itibariyle ZMZ askerleri, doğal afetler, »terörist saldırılar« ve kitlesel toplantılar gibi »ülke güvenliğinin alanına giren« her yerde görev yapabilirler.

Federal Hükümet, soru önergesine verdiği yanıtta, ZMZ yapılanmalarının »gerektiğinde yürüyüş ve mitinglerde, iç kalkışmalarda ve bilhassa nakliyat, enerji, sağlık ve çöp sektöründe olası grevlerde de« görev alabileceklerini, ancak her »münferit« olayda yetkili eyalet kurumlarının buna »anayasa hukuku çerçevesinde kalmak şartıyla« karar vereceklerini açıklıyor. Eh, anayasa denilen metnin ne denli esnek olduğunu düşünürsek, verilecek kararların hangi yönde olabileceğini tahmin edebilirsiniz.

Ancak sorun sadece ordu birliklerinin tek başına ülke içerisinde görev alması değil. Federal Hükümetin kontrolü altına olan »Kriz Yönetimi, Planlama ve Sivil Korunma Akademisi«, ZMZ yapılanmalarının birlikte

çalıştığı itfaiye gibi sivil kurumlar ve polis teşkilatı mensuplarına »ideo-
lojik« alt yapıyı veriyor: »Almanya'nın yeni güvenlik stratejisinin gerekleri-
ri«. Nasıl Türkiye'de yaşamın her alanı »Millî Güvenlik« denen egemenlik
aracının boyunduruğu altına sokulduysa, Almanya'da da »yeni güvenlik
stratejisi« her şeyi belirler hale gelecek.

ZMZ yapılanmalarında görevli olan ordu mensupları şimdiden ülke ça-
pında sivil idarî yapılanmaların içerisinde yer alıyor, afet durumu plan-
ları dahil olmak üzere, iç güvenlik alanında komutayı ele almak için hazı-
rlıklarını yapıyorlar. Genellikle şaka yollu söylenip dururdum, bu gidiş-
le Türkiye Avrupalılaşmayacak, Avrupa Türkiyelileşecek diye. Ne şakası,
atı alan Üsküdar'ı geçmiş, iş ciddiye binmiş bile. Bu sefer anayasa say-
faları asker botlarınca çiğnenecek. »Yardıma« koşan askerler, grevci iş-
çilerin anayasal haklarını koruyacak değiller ya!

»FÜZE KALKANI« GELECEK BAHARA MI KALDI?

19 EYLÜL 2009

Eski ABD Başkanı Bush 2006 yılında Polonya ve Çek Cumhuriyeti'ne
yerleştirilecek roketsavar sistemi ile »haydut devletler« olarak nitelen-
dirdiği Kuzey Kore ve İran'ın nükleer saldırılarına karşı savunma kalkanı
oluşturulacağını açıklamıştı. Ancak bu girişim Rusya tarafından kendisi-
ne yönelik bir tehdit olarak algılanmış, Rusya'nın »gerekli adımları ata-
rız« biçiminde karşı çıkışı sonucunda da Rusya-ABD ilişkilerinde ciddi
pürüzlere yol açmıştı.

ABD'nin »Füze Kalkanı« projesi sadece Bush ile başlamadı elbette.
Soğuk Savaş döneminden, bilhassa Ronald Reagan'ın 1983'de ilân et-
tiği »Stratejik Savunma Girişimi«, kısaca SDI'dan bu yana, kıtalar
arası füzelere karşı savunma sistemlerinin oluşturulması zorunluluğu
ABD'nin temel askerî planlarının merkezinde duruyordu.

Yeni Başkan Obama ise, daha işbaşına gelir gelmez, Polonya ve Çek
Cumhuriyeti için öngörülen »Füze Kalkanı« projesini gözden geçireceğini
açıklamıştı. Geçen Temmuz ayında da ABD Savunma Bakanlığı'nın ulus-
lararası güvenlikten ve NATO ilişkilerinden sorumlu Başkan Yardımcısı
Alexander Vershbow, »Başkan Obama yaz sonuna kadar Avrupa'da plan-
lanan savunma sistemleri projesinin revizyonunu tamamlayacak« diye-
rek, ABD'nin strateji değişiminin nasıl bir yol alacağına işaret etmişti.

Vershbow'un 1998 – 2001 arasında ABD'nin NATO Büyükelçisi, 2001 –
2005 arasında Rusya'daki büyükelçisi ve 2008'e kadar da Güney Kore'deki

büyükelcisi olarak görev yaptığı düşünülürse, »Füze Kalkanı« projesi ve savunma stratejilerindeki değişimin asıl mimarlarından biri olduğu görülebilir. Zaten gerek NATO'nun, gerekse de Rusya-ABD ilişkilerinin sertleşmesinden açıkça rahatsız olan AB'nin projeden şimdilik vazgeçilmesinden duydukları memnuniyet, Obama'nın savunma stratejisinin »ortaklaş-tırılma« girişiminin hayli başarılı olduğunu da göstermektedir.

Bush tarafından hararetle savunulan ve özellikle İsrail'in kendi dış politik çıkarları açısından desteklediği »İran nükleer füze tehditine hazırlanıyor« tezi, »Füze Kalkanı« projesinin ileri bir tarihe ertelenmesiyle resmen çürütüldü. »Füze Kalkanı« oluşturulması için silah tekellerinin desteği ile kurulan lobi örgütü **Missile Defence Advocacy Alliance** dahi, ABD gizli servislerinin »İran şu an için kıtalar arası nükleer başlıklı füze yapabilecek yeteneği elde etmemiş durumdadır« tespitini doğruladığından, projenin en önemli gerekçesi de yok olmuş durumda.

Ancak bu adım sonucunda ABD yönetiminin »barışçıl akıl« ile hareket ettiğini düşünenler yanılıyor. Çünkü kararın ardında yatan asıl nedenler, ABD'nin politik hesaplarıdır. Obama yönetimi, kendi ajandasını küresel çapta uygulayabilmek için bir tarafta Rusya'ya, diğer tarafta da savunma giderlerine ortak olacak AB'ne gereksinim olduğunun çok iyi bilincinde. İran üzerindeki baskının da sonuç verebilmesi, ancak Moskova'nın »tekneye« alınması ile olanaklı.

Diğer taraftan ABD'nin Afganistan politikası için de Rusya'nın desteği gerekiyor: Afganistan'daki savaşın planlandığı gibi yoğunlaştırılması için ABD ve NATO güçlerinin eski Sovyet cumhuriyetleri üzerinden lojistik tedarikinin güvence altında olması zorunlu. Ve Afganistan konusunda günün birinde gerekli olacak bir uluslararası konferansın ABD'nin çizgisini kabul etmesi, Rusya olmadan olanaksız olacak.

Kaldı ki »Füze Kalkanı«nın ertelenmesinin askerî planlar açısından büyük bir önemi yok – elbette şu an için. Askerî stratejistler, ABD'nin kısa

ve orta menzilli füzelere karşı savunma sistemlerine yönelmesini daha önemli görüyorlar. Çünkü Ortadoğu'daki statükonun korunabilmesi açısından ABD'nin bölgedeki müttefiklerine »güvencede oldukları« duygusunu vermesi gerekiyor. Örneğin **MEADS Savunma Sistemleri** için ilk başta Türkiye ve İsrail'in düşünülüyor olması işte tam da bu planları deşifre etmekte.

Peki, bu gelişmenin Türkiye'nin merkezinde bulunduğu bölgedeki halklar açısından getirisi-götürüsü ne olacak dersiniz, bölgenin mazlum halklarını hiç te iyi bir geleceğin beklemediğini söyleyebiliriz. Emperyalist güçlerin enerji ve hammadde kaynakları üzerindeki egemenliği söz konusu olduğundan, Ortadoğu'daki halkları bekleyen, savaş, işgaller, yoksulluk ve sömürüden başkası olmayacak. »Füze Kalkanı« projesinin ardında yatan bir diğer ve acı gerçek de maalesef budur.

ALMANYA: SEÇİM SONRASI TUFAN!

26 EYLÜL 2009

Almanya, belki de tarihinin en heyecansız geçen bir seçim kampanyasının ardından, yarın yapılacak olan Federal Parlamento Seçimleri sonrasında »eski tas, eski hamam« diyecek gibi görünüyor. Hoş, daha »müneccimlik« mertebesine erişemedim henüz, erişecek gibi de değilim ya, ama »görünen köy, klavuz istemez« misâli, bugünden yarın akşam söylenecekleri görmemek için sahiden kör ve sağır olmak lazım diye düşünüyorum. Yani sonuç itibariyle Almanya politikasında dönüşüm olmasını beklemek için pek neden yok.

Büyük bir olasılıkla, şu an iktidardaki CDU/CSU ve SPD koalisyonunun devam edeceğini zannediyorum. Gerçi Şansölye Merkel her fırsatta, »gönlümüzde asıl yatan FDP ile ortaklıktır« diyor ve liberallerin bir kaç gün önce yapılan olağanüstü parti kurultayı da muhafazakâr-liberal koalisyonundan başka bir birlikteliğin önünü kapatıyor, ama CDU/CSU ve FDP'nin iktidara gelebilmesi için gerekli olan toplumsal destek ufukta pek gözükmüyor. Küresel ekonomik ve malî krizin oluşturduğu toplumsal atmosfer, parlamenter desteği geniş olan bir iktidardan yana.

Bununla birlikte Almanya'nın dış politikadaki konumlanışı, Afganistan'daki savaşın daha da yoğunlaşma evresine girmesi ve bu bağlamda ABD ile müttefiklerinin Almanya'dan savaşa daha fazla destek vermesini istemeleri, ayrıca da Alman ordu birliklerinin savaşa daha fazla angaje edilmeleri için oluşturulması zorunlu olan »vatan cephesi«,

Federal Parlamento'daki ezici çoğunluğu elinde tutan bir iktidarı gerekli kılıyor. Böylesi bir iktidar da ancak CDU/CSU ve SPD tarafından kurulabilir.

Diğer tarafta olası bir muhafazakâr-liberal hükümet, o zaman muhalif olacak ve böylelikle »sola« kayacak bir sosyaldemokrasi ile sendikalar, kitle örgütleri ve tabiatıyla Yeşiller ve DIE LINKE'den oluşan geniş bir muhalefet cephesiyle karşı karşıya gelecek, bu durumda oluşacak toplumsal cepheleşme, Alman devletinin öngördüğü politik kararların alınmasını son derece zora sokacaktır. Yani Alman hikmet-î hükümeti »Büyük Koalisyonu« istiyor.

Elbette, matematiksel olarak bakıldığında başka koalisyonlar da olanaklı. Örneğin SPD, Yeşiller ve FDP'nin »Jamaika Koalisyonu« denilen »Kırmızı-Yeşil-Sarı« hükümetini oluşturmak için yeterli oy alabilecekleri söyleniyor. Gerçi FDP iktidar ortağı olabilmek için bir hayli esneyebilir, ama seçimlere »sadece muhafazakârlarla ortak oluruz« kararı ile giren liberaller, Hessen Eyalet Parlamentosu seçimlerinde »yalancılıkla« suçladıkları ve politik kariyerini bitirdikleri Andrea Ypsilanti'nin durumuna düşmemek için kararlı görülüyorlar. Gene de liberallerin esnekliğini düşünce, »zor, ama belki« diyebilirim.

2013'e kadar olanaksız olduğunu düşündüğüm bir diğer konstelasyon, SPD-Yeşiller-DIE LINKE birlikteliği. Aslında programatik söylemlerine bakıldığında, tabii ki dış politika ve sosyal güvenlik politikaları dışında, aralarında en fazla ortak nokta bulunan partiler bunlar. Ancak gerek Alman sosyaldemokrasinin DIE LINKE başkanı Oskar Lafontaine'e duyduğu derin nefret, gerekse de savaş politikaları konusundaki müthiş uyuşmazlık, böylesi bir hükümeti, matematiksel olarak olanaklı olsa da, pratikte olanaksız kılıyor. Belki DIE LINKE içerisindeki »pragmatik solcuların« yönetimdeki çoğunluğu ele geçirerek, partinin temel çizgisinde bütünlüklü bir revizyon gerçekleştirirler ve Oskar Lafontaine'i ekarte edebilirlerse, SPD ve Yeşiller ortaklığa sıcak bakabilir. Ama bu, Lafontaine

ile birlikte giderek güçlenen DIE LINKE içerisinde en düşük olasılık olarak görünüyor.

Durum böyle olunca, yeni Federal Parlamento, DIE LINKE ile tek gerçek muhalefet partisi karşısında, CDU/CSU, SPD, FDP ve Yeşiller'den oluşan bir neoliberal cepheden oluşacaktır. Muhtemelen DIE LINKE oyunu önemli ölçüde artırarak, güçlenecek. Böyle bir durumda oluşacak olan »Büyük Koalisyon«, DIE LINKE'nin daha geniş toplumsal kesimler arasında kökleşmesine neden olacak. Böylece (belki yeni yasama dönemi daha bitmeden) en geç 2013'de yapılacak olan seçimlerde iktidara ortak olabilme gücüne ulaşacaktır. Bunun iyi mi, kötü mü olacağı ise başka bir tartışma konusudur.

Seçimler nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın, bugünden belli olan, yeni hükümetin göreve gelir gelmez yapacağı ilk iş, bütçe konsolidasyonu gerekçesiyle, krizin faturasını halka çıkartmak olacak. Hükümetin maliye ve ekonomi bakanları bu adımı son günlerde daha çok telaffuz ediyor oldular. Bakanlıklardan sosyal alanlarda yapılacak olan tasarruf planlarının bir hayli ilerlediğine dair haberler gelmeye başladı bile. Yani seçimden sonra tufan olacak. Ama başka ne beklenebilirdi ki? Spekülatörlere, sermayeye, »çekirgeler« diye küfrettikleri küresel malî kurumlara bir gecede kriz gerekçesiyle dağıtılan yüz milyarlarca Avro'nun birilerinin cebinden çıkması gerekiyor. Genelin refahı için sermaye sahiplerinin fedakârlıkta buldukları nerede görülmüş? Elbette faturayı halk ödeyecek – koyunlar kendi kasaplarını seçme özgürlüğünü kullandıktan sonra.

AĞZINDAN SALYALAR AKMAYA GÖRSÜN...

10 EKİM 2009

Duymuşsunuzdur: »Lettre International« adlı dergi, Berlin Duvarı'nın yıkılışının 20. Yılı vesilesiyle yayımladığı sayısında, eski Berlin Maliye Senatörü ve şimdiki Federal Alman Merkez Bankası Yönetim Kurulu üyesi **Thilo Sarrazin** ile yaptığı söyleşiye yer verdi. Sarrazin, burjuva toplumlarının kurallarını boş vermişcesine ve ağızından ırkçı salyalarını akıta akıta, içindekileri olduğu gibi kusmuş.

Kusuruma bakmayın, ama bu adamın söylediklerini başka türlü ifade edemezdik. Öylesine iğrenç, öylesine ırkçı, öylesine itici yaklaşımlar ki, değil »iki ucu«, bütünüyle »pisliğe bulaşmış bir değnek« misali, neresinden tutacağını şaşırıyor insan. Adam »political correctness« falan dinlemeyip, düşüncelerini açıklayıvermiş. Hoş, diyebilirsiniz ki, Almanya'nın sözümlerine ona elitleri arasında konuşurken politik dürüstlüğe dikkat eden kaç kişi kaldı diye. Öyle, öyle olmasına da, gene de bu kadar açıkca ırkçılığını afişe eden üst düzey memur az bulunur.

Aslına bakılırsa Sarrazin pek öyle yalnız falan değil. Tam tersine: Almanya'daki çoğunluk toplumunun arasında yaygın olan düşünceleri ifade ediyor ve eğer gazetelerin internetteki sayfalarında konuyla ilgili olarak yürütülen tartışmaları bir izlerseniz, nasıl binlerce kişinin Sarrazin denilen herife sahip çıktıklarını görürsünüz.

Ayrıca Sarrazin'in Türkiye ve Arap kökenli göçmenler için söyledikleri, yani »topluma yük olan, çok çocuklu, obez, IQ'su düşük, hatta geri

zekâlı, çalışmaları için sopayla terbiye edilmesi gereken, v.s. v.s. beyaz olmayanlar« iddiası öyle yeni bir şey değil. Bu bildiğimiz, alışılmış tipik bir beyaz adam ırkçılığı.

Ancak, beyaz adam ırkçılığında şöyle bir farklılaşma var, ki bu son dönemlerde sanayileşmiş ülkelerde sıkça ifade ediliyor: ayırmacılığa maruz kalan kesimin mutlaka »yabancı«, »siyah« veya başka ulustan olması gerekmiyor. Her kim ki insanı tanımlayan norm konstrüksiyonunun dışında kalıyorsa, yani »sağlıklı, üretken ve erkek« değilse bir şekilde ayırmacılığın subjesi oluyor.

Sarrazin'in »Berlin'de doğan çocukların yüzde kırkı toplumun alt tabakalarına ait ailelerin çocukları olarak doğuyor ve bunlar, üretken olmayan ve ekonomik açıdan gereksinim duyulmayan toplumsal fazlalığı oluşturuyorlar« söylemi bu nedenle sadece Türkiye ve Arap kökenlileri hedef almıyor. Sarrazin, »insanların yetenekleri sosyal kökenlerine göre değişiyor« diyerek, bir zamanlar nasyonsosyalist diktatörlük altında »yaşamaması için yeterince değerli olmayan varlıklar« söylemine hayli yaklaşıyor ve bu şekilde kendisinin de Eyalet Maliye Senatörü olarak uygulamaya sokulmasına katkıda bulunduğu neoliberal politikaların kurbanlarını – ister Alman, ister göçmen olsun – »topluma yük olan gereksiz varlıklar« haline getiriyor.

Sağolsun, bu duruma karşı çözümünü de geliştirmiş: Eh, yoksul ve bu nedenle IQ'su düşük, tembel, ekonomiye katkısı olmayanlar »doğumla çoğalarak, gelişmiş zekâlı ve üretime katkıda bulunabilecek olanların sayısını azaltıyorlarsa«, işte o zaman dahîyane bir adımla »zekî ve üretken elitlerin Berlin'e taşınmaları teşvik edilerek, demografik dönüşümün sağlanması« gerekiyormuş. Büyük toplum mühendisi Sarrazin beyefendi yarın öbürgün zihinsel engellilerin, toplumsal sağlığın korunması amacıyla kamplarda toplanmalarını veya hadım edilerek, yavaş yavaş »demografik yöntemlerle« sayılarının azaltılmasını da önerirse, hiç şaşırırmam doğrusu!

Şaka bir yana, neoliberal dönüşüm sürecinin yol açtığı travmalardan kurtulamamış olan sanayileşmiş ülkelerdeki toplumlar, şimdi de küresel ekonomik ve malî krizin yarattığı histeri ortamında giderek daha çok »sosyaldarvinist« eğilimler göstermeye başlıyorlar. Refah şövenizmi, »bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın« anlayışı, bireyselleşme ile toplumsal dayanışma mekanizmalarının aşılması, sendikaların dahi işyerlerini kurtarma gerekçesiyle mücadelelerini ulusal sınırlar içerisinde tutmaları, beyaz ve Avrupa merkezci bir yaşam beklentisi ve daha nice faktör, aydınlatma ve demokrasinin beşiği olan Avrupa'yı, egoist insan topluluklarının kıtası haline getiriyor. Kuzey İtalyalının, Güney İtalyalıya, Polonya'da olduğu gibi katoliklerin homoseksüellere veya Çek Cumhuriyeti'ndeki gibi halkın Romanlara, nihâyet Almanya'da da elitlerin yoksullara düşman olduğu bir bölgeye dönüşüyor Avrupa.

Elbette egemen mülkiyet ve iktidar ilişkileri, yani sonuçta kapitalist toplum tüm bunların temelini oluşturuyor. Faşizmi lânetleyen, tabii ki kapitalizmden bahsetmelidir. Ama, bu Avrupalılarda da hiç mi kabahat yok be kardeşim – Avrupalıların büyük bir çoğunluğu, Sarrazin gibi düşünüyororsa?

AB İLERLEME RAPORU'NUN SÖYLEMEDİKLERİ

17 EKİM 2009

»Bazı şeyler vardır, onlarsız sonbahar, sonbahar olmaz. Sararan yaprakların dökülmesi, yağmurlu günler, soğuk geceler – ve Türkiye'nin olası AB üyeliği üzerine hararetli tartışmalar. AB Komisyonu ne zaman bu ülke hakkındaki yıllık İlerleme Raporu'nu yayımlasa, CDU ve CSU temsilcileri hemen Ankara ile sürdürülen üyelik görüşmelerinin durdurulmasını talep ederler. İşte dün de böylesi bir gündü.«

Bana kalırsa, Perşembe günü Frankfurter Rundschau gazetesindeki başyorumu kaleme alan **Thorsten Knuf**'un bu sözleri, Avrupa'da Türkiye'nin AB üyeliği konusunda yaygın olan paradigmayı çok güzel özetliyor. Yani her yıl aynı terane.

Türkiye'deki egemen kesimler ve hükümet, Çarşamba günü **Olli Rehn**'in kamuoyuna tanıttığı raporu »olumlu« ve »dengeli« diye nitelendirerek, daha çok »teknik değerlendirmelerin« yer aldığı raporun »Türkiye'nin AB'ne ne kadar yakınlaştığının, sürecin olgunlaştığının bir göstergesi« olarak değerlendirdiler. Bu değerlendirmenin özünde Türkiye kamuoyuna yönelik bir rahatlatma çabası olduğunu söylemek gerekir, zira raporda söylenenlerden çok, söylenmeyenlerin asıl önemli noktalar olduğunu herhalde konuyla ilgilenen herkes iyi biliyor.

Aslına bakılırsa »suya, sabuna dokunmayan« rapor, Türkiye'nin AB üyelik süreci ile ilgili yeni bir şey söylememekte. Hukukun üstünlüğüne toplumun geniş kesimlerinin ve bizzat yönetenlerin güvenmediği; Kuvvetler Ayrılığı İlkesi'nin uygulanmadığı ve askerî vesayet rejiminin devamını

garantileyen bir cunta anayasasının yürürlükte olduğu bir ülkenin AB standartlarına uyum sağlayamayacağını, bu temel konularda esaslı bir değişim olmadan kısmî yasal düzenlemelerle kozmetik rütuşların yapılmasının bu gerçeği değiştiremeyeceğini tespit etmek için AB uzmanı olmaya gerek yok.

Şu an için AB-Türkiye ilişkilerini belirleyen asıl nokta, Türkiye'nin jeostratejik, jeopolitik ve jeoekonomik konumudur. Olli Rehn'in Brüksel'de raporu açıklarken sarf ettiği tek aslı astarı olan cümle bunu kanıtıyor: »Türkiye, AB için bölgesel güvenlik, enerji tedariki ve medeniyetler diyalogu bağlamında anahtar rol oynuyor«. Rehn bu çerçevede Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin »normalleştirilmesi« çabalarını ve Nabucco Projesini olumlu adımlar olarak değerlendiriliyor. Bu açıdan bakıldığında, Türkiye'ye biçilen rolün ne olduğu ortaya çıkıyor. Böylesi bir rol içinse, Türkiye'nin AB'ne üye olmasına gerek yok.

Zaten Almanya, Avusturya ve Fransa hükümetlerinin Türkiye'nin üyelik sürecine yönelik aldıkları tavır da bunun bir diğer göstergesi. Üç ülke de Türkiye'nin »bekleme odasında« daha uzun bir süre tutulması gerektiği görüşündeler. Oluşmakta olan yeni Alman hükümetinin bu noktada son derece pragmatist bir pozisyona girdiği de söylenebilir.

Alman basınında İlerleme Raporu ile ilgili haberlerin yer aldığı gün, CDU/CSU ve FDP temsilcilerinin koalisyon görüşmelerinde »şaşırtıcı« bir şekilde Türkiye'nin AB üyelik süreci konusunda uzlaşmaya vardıkları da bildiriliyordu. Uzlaşma şaşırtıcıydı, çünkü aynı gün CDU'lu ve bilhassa CSU'lu politikacılar, her yıl olduğu gibi »Avrupa'ya ait olmayan Türkiye'nin AB üyeliğine kabul edilmemesi gerekir« talepleriyle kendilerinden söz ettirmişler, hatta CSU'lu temsilciler, bu noktayı yeni hükümetin koalisyon tütanağına yerleştirmeye çalışmışlardı.

Ancak CDU'nun Dış Politika sözcüsü **Ruprecht Polenz** Alman devletinin aldığı pragmatist pozisyonu savunarak, bu taleplerin reddedilmesini

sağladı. Polenz, »koalisyon sözleşmesi tek bir yasama dönemi için geçerlidir. Türkiye'nin AB üyeliği konusunda önümüzdeki dört yıl içerisinde bir karar alınması söz konusu olmadığından, bu konuyu koalisyon sözleşmesine koymak için esaslı hiç bir gerekçe yoktur« diyor.

Polenz her ne kadar Hristiyan Birlik Partileri içerisinde, özellikle iç kamuoyuna yönelik yaklaşımlarda azınlık görüşünü temsil ediyor görünse de, bu konuda Alman devlet aklını temsil ve sözleriyle de Rehn'in Türkiye'nin rolü konusunda söylediklerini teyid etmekte. O nedenle yeni Alman hükümetinin koalisyon sözleşmesinde Türkiye'nin AB üyeliği konusunda genel geçer sözlerin sarf edildiği ve »üyelik görüşmelerinin sonucunun şimdiden tahmin edilemeyeceği« tespitini yapan 16 satırlık bir bölüm yer alacak.

Ama biz raporda söylenmeyenlerden hareket edersek; AB egemenlerinin, daha doğrusu Çekirdek Avrupa'nın Türkiye'nin gelecekte kendi çıkarları doğrultusunda oynamasını istedikleri rolü üstlendiğinde, bu sürecin sonunda Türkiye'nin demokratikleşmesinin ve AB üyeliğinin değil, emperyalist çıkarların şekillendirdiği yeni Ortadoğu'da jandarmalık görevinin çıkacağını tahmin edebiliriz. »Bölgesel istikrarı« ve Batı'nın enerji tedarik yollarını korumakla mükellef bir ülkede de, demokrasi mi, yoksa despotik bir rejim mi hakim olacaktır, artık onu da siz tahmin ediverin.

YOLUN YARISI İLK ADIMLA ALINIR, AMA...

24 EKİM 2009

Biliyorsunuzdur, ünlü bir Çin atasözü »yol ne kadar uzak olursa olsun, ilk adımla yarısı alınmış demektir« der. Yani çıkılacak yol ne kadar uzak, ne kadar meşakkatli ve engebeli olursa olsun, »yola çıkma iradesidir mesafeyi kat etmeyi sağlayan« anlamında kullanılır bu deyiş. Bu açıdan bakıldığında, hafta başında Türkiye'ye gelen **Barış ve Demokratik Çözüm Grubu** üyeleri, bir kez daha Kürt Özgürlük Hareketinin sorunun barışçıl bir biçimde çözümünde ısrarlı olduğunu kanıtlamışlardır.

Bence bu gelişme bir kaç noktanın daha göz önüne çıkmasını beraberinde getirmektedir. Birincisi; »**Abdullah Öcalan** Kürt halkının önderidir« söylemi artık tartışılmaz bir gerçeklikte kendi meşruyetini ilân etmiştir. Her kim ki barışın tesis edilmesini ve demokratikleşme sürecinin gerçek anlamda başlamasını ciddiyetle istiyorsa, bu meşru konumu dikate alarak adımlarını atmak zorundadır. Abdullah Öcalan'ın içerisinde olmadığı bir sürecin başarı şansı artık kalmamıştır.

İkincisi; Kürt halkı, Kürt Özgürlük Hareketinin kendisine dayandığını, hareketi Kürt halkının büyük çoğunluğunun bizzat taşıdığını göstermiştir. »PKK halktır, halk PKK« sloganı, basit bir ajitasyon değil, Kürtler açısından günümüzün en önemli gerçeğinin bir ifadesidir. Her kim ki »son terörist kalıncaya kadar...« ile başlayan söylemleri sürdürmeye devam ediyorsa, o, 21. Yüzyıl'da yeni bir jenositte sonuçlanmasını istediği bir savaşın kışkırtıcılığını yapıyor demektir. Şu koşullarda PKK'yi »yok etmek«, ancak Kürt halkını yok etmekle olanaklıdır.

Üçüncüsü; Kürt Özgürlük Hareketi bu girişimi ile »dağdan ovaya inmek«, barışmak, siyaset yapmak istediğini kanıtlamış ve tıkanmışlık içerisinde bocalayan »karşıtına«, tıkanmışlığı siyasetle aşma, savaş baltalarını bir daha bulunmamak üzere gömme ve hiç kimsenin onuru zedeleneden, barışçıl bir merkezde buluşma olanağını yaratmıştır. Vicdan sahibi olan, hakkaniyet duygusu körelmemiş hiç kimse, bu olanağın heba edilmesine izin vermemelidir.

Ancak dördüncüsü; »yolun diğer yarısını« alacak adımın, Türkiye'deki toplumsal çoğunluğun kazanılmasıyla atılabileceğinin ortaya çıkmasıdır. Doğru, Türkiye'ye gelen grubun tutuklanmaması ile devlet olumlu bir tavır sergiledi. Türkiye'deki karar vericiler Orta Doğu'nun yeniden düzenleme çabaları ile uluslararası durum ve bölge dinamiklerinin yönelimleri karşısında, rejimin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve yeni bölgesel stratejik hedeflerin bekası uğruna bazı pragmatist adımlar atmaya yanaşabilirler. Ama bu, laiklik-antilaiklik ayrışma çizgisinde birbirlerinden kopan, ancak **Kürt Sorunu** bağlamında milliyetçi reflekslerde birleşen toplumsal çoğunluğun çelişkili ve karmaşık duygu dünyasına ne denli tercüman olabiliyor? Kaldı ki maddî yaşam koşullarının ağırlığı altında giderek daha çok bunalan ve alışıl gelmiş imtiyazlarını kaybetme hissinde kapılan çoğunluk toplumu bireylerinin, sicili zaten temiz olmayan egemen politikaya daha az güvenmekte olduğu bir ortamda?

İşte son beş günün gelişmelerine Türkiye dışından baktığımda bu çıkarımları yapıyor ve Avrupa'daki basının şaşırtıcı bir derecede gelişmeye »sıradan bir haber« mantığıyla yaklaştığını gördüğümde de, »yola« sayısız »mayın« döşenmekte olduğunu düşünmeden edemiyorum.

Avrupa'da geçirdiğim 40 yıl ve Avrupa siyaseti içerisinde edindiğim deneyimler bana, Avrupa'nın kendi çıkarları söz konusu olduğunda, Avrupa'yı Avrupa yapan değerleri bile çiğnediğini, demokrasi, barış ve insan haklarını sermaye çıkarlarının gölgesi altında tuttuğunu öğretti. Türkiye egemenlerinin de aynı şekilde davrandıklarına / davranacakla-

rına ismim gibi eminim. Bu nedenle egemenlere güvenmemek benim için bir siyasî kıstas haline geldi.

Tarih bize, egemenleri düşündüklerinin tersini yapmaya itenin, iyi veya kötü olmalarının değil, halk kitlelerinin mücadelesi olduğunu gösteriyor. Ancak, gene insanlık tarihi toplumsal çoğunluğu oluşturan kesimlerin bilinçaltında kök salmış utanç ve öfkenin, zedelendiği zannedilen onun ne denli trajik olaylara yol açtığını da göstermekte. Egemenlerin on yıllardır toplumu yönlendirmek için körükledikleri düşmanlıkların derinleşerek artması durumunda ortaya çıkabilecek bir cinnet sarmalı, yönetenleri »halka rağmen« yönetemeyecek bir konuma sürükleyerek, şiddetin azgınlığına boyun eğmeye zorlayabilir, âniden oluşan cinnet seli herşeyi ve herkesi önüne katıp sürükleyebilir.

Bu nedenle sadece Kürtlerin »yola çıkma iradesi, yolun alınması için« yeterli olmayacaktır. »Yolun« diğer ucunda duranlar da »yola çıkma iradesini« göstermelidirler. Son gelişme, solu, liberalleri, demokratları, entellektüelleri ve muhafazakârlarıyla Türkiye'nin demokratikleşmesini arzulayan bütün kesimlerin toplumsal çoğunluğu kazanmak için canla başla uğraş vermelerini, barıştan yana cesaretli adımlar atmalarını zorunlu kılıyor.

Hani, şeytanın avukatı misâli, bir hatırlatayım dedim

DOMUZ GRİBİ VE İLAÇ TEKELLERİ

28 EKİM 2009

Bu hafta başında Almanya'da domuz gribine karşı aşılama başladı. Daha aşı kampanyasının hacmi tam ortaya çıkmadan yayılan bazı haberler, insanların tepkisini çekti. Haberlere göre hükümet üyeleri, polis memurları, ordu mensupları ve bürokratlar, yani devlet erkanı halka yapılacak olan aşıdan farklı bir aşı alacaklardı. Yayılan haberler ve bunlara karşı gelişen tepkiler üzerine Şansölye Merkel başta olmak üzere, popülist bir çok politikacı »yok canım, halka hangi aşı yapılıyorsa, bize de ondan yapılacak« biçiminde açıklamalar yaptılar. Medya da bu gösterilen »alçak gönüllüğü« öve öve bitiremedi.

Süren tartışmalarla birlikte, »domuz gribi« konulu haberlerde önemli bir artış görüldü. Benzer bir haber yoğunluğunu Türkiye medyasında da görmek olanaklı. Birden bire okullar kapatılmaya, bakanların ağızından »ölümlerin olmasını istemiyorsanız, sorumlu davranıp, aşı olmalısınız« biçimde açıklamalar duyulmaya başlandı.

Tabii durum böyle olunca, benim gibi hepten şüpheli muhalif tiplerin kafalarına çeşitli sorular takılmaya başladı. Acaba neden medyası ve hükümeti ile birlikte bütün egemenler halka »aşı olun« telkinini bu yoğunlukta yapıyorlardı? Sorular soruları kovalarken, bu sabah Junge Welt gazetesinde okuduğum bir söyleşi birden bire sisi yarıp, gerçek resme yaklaşmama yardımcı oldu. Tıp doktoru ve eczacı olan **Wolfgang Becker-Brüser** söyleşisinde »domuz gribi« olarak adlandırılan grip türünün olağan bir grip türü olduğunu ve paniğe kapılmaması gerektiğini söylüyor.

Öncelikle yapılacak olan aşı türlerine bakmak gerekiyor. Becker-Brüser, ki kendisi aynı zamanda doktorlar ve eczacılar için bağımsız bir enformasyon ağına temsilcisi, iki tür aşı olduğunu ve bunların **GlaxoSmithKline** ve **Baxter** adlı ilaç tekelleri tarafından üretildiğini söylüyor. Aşılarından birisi **Pandemrix**. Bu aşı maddesi konvansiyonel olarak tavuk yumurtasından kazanılıyor ve etki artırıcı maddelerle besleniyor. Ancak bu etki artırıcı maddelerin istenmeyen yan etkileri de var: iğnenin yapıldığı yerde aşırı ağrılar (yüzde 90), yüksek baş ve eklem ağrıları ve titremeler (yüzde 20). Aşı yapılan kolun şişmesi ve hareket ettirilememesi söz konusu. Baxter'in ürettiği diğer aşı ise **Celvapan** ve hayvanî hücre kültürlerinden üretiliyor. Buradaki sorun, bu aşının Sağlık Bakanlığı'ndan izin alıp, üretime geçmesinden bu yana sadece 800 kişide denenmiş olması. Yani yan etkilerinin tam olarak bilinmemesi. Politikacılar ve ordu mensuplarına bu aşı yapılacaktı. Ancak ABD'nde bu maddeleri içermeyen ve konvansiyonel yollarla üretilen olağan grip aşılarının kullanıldığına dikkat çeken Becker-Brüser, Almanya'da kullanıma sokulan her iki aşığı da tıbbî kaygılarla öneremeyeceğini söylüyor. Pandemrix'ten 50 milyon adet alan Alman hükümeti ise, masrafları çıkartmak için neredeyse sağlık sigortalarına ve sigortalılara aşı olma zorunluluğunu getirecek. Çünkü şimdiye kadar Almanya'da bu aşıları yaptıranların oranı son derece düşük.

Diğer taraftan **Transparency International** adlı lobicilik karşıtı örgüt, aşı olunmasını öneren uzmanların genellikle uluslararası ilaç şirketleri ile bağlantılı oldukları iddiasını ortaya attı. Basından ve internetten öğrendiğim kadarıyla bu iddianın doğru olduğuna kanaat getirdim. Örneğin Almanya'da hükümetin atadığı ve ünlü Robert-Koch-Enstitüsü'nde konuşlandırılmış olan »Sürekli Aşı Komisyonu« üyelerinin neredeyse hepsi, öyle ya da böyle uluslararası ilaç tekelleri ile ilişki içerisindedir. Wolfgang Becker-Brüser, komisyon üyelerinin işleri gereği ilaç tekelleri ile ilişki içe-

risinde olmalarının bir noktaya kadar anlaşılır olduğunu, ama asıl kararların verildiği noktalarda büyük olasılıkla tekellerden yana tavır alacaklarını söylüyor. Adam nazik, hani parayı bastıran düdüğü çalar demiyor da, »bal tutan parmağını yalayabilir« mealinde eleştiri yapıyor. Benim gibi bir patavatsız olsaydı açıkça »ilaç tekellerinin kontrolü altında olan bir komisyona güvenilemez« derdi herhalde.

Elbette grip aşısı, bilhassa belirli yaş grupları için son derece önemli. Ancak politikacıların ve medyanın »aşı olunmazsa domuz gribi binlerce insanı katledecek« biçiminde kopardıkları yaygaranın bizleri paniğe sokmasına da izin vermemeliyiz düşüncesindeyim. Doğru grip öldürüyor, hem de (Almanya'daki istatistiklere göre) yılda 30 bin kişiyi. Ama bu sayılar sözüm ona domuz gribi ortaya çıkmadan önce de vardı. Resmî istatistiklere göre domuz gribi nedeniyle yaşamını yitirenlerin sayısı Almanya'da bir elin parmakları kadar, ki sahiden mi domuz gribi yoksa olağan grip mi şüpheli. Çocukların veya yaşlıların yaşları nedeniyle rizikolu gruplar arasında olmalarından dolayı, gribin yaşamsal tehlikesi olabileceğini zaten yıllardır doktorlardan duymaktayız. O nedenle birden bire artan »domuz gribi vakaları«ndan hayli şüphe duymaya başladım açıkçası.

Diyeceksiniz ki, kardeşim doktor değilsin, eczacı değil. Dünya Sağlık Örgütü bile aşı olunmasını salık veriyor, sen onlardan daha iyi mi bileceksin? Doğru, bir doktordan, eczacıdan daha fazlasını bilemem, ama sağlıklı bir şüphecilik ile soruna yaklaştığımızda, rizikolu sayılan yaş gruplarının aşı olmaları gerekiyorsa, olağan grip aşısı yaptırmalarının ve paniğe kapılmamasının daha doğru olduğunu görmez miyiz?

Bir cümle de Dünya Sağlık Örgütü'ne: Afrika'da AIDS salgınına karşı uluslararası ilaç tekellerinin çıkarlarını savunan, yoksul ülkelerin değil domuz gribi aşısı, sıradan aşı için bile para ayıramadıklarını bile bile dünya kamuoyunu skandalize açıklamalarla tereddüte düşüren bir örgüte,

kusura bakmayın ama, günahım (ya da grip virüsüm) kadar güvenmiyorum. Bu nedenle, size de salık veririm: korunalım korunmasına da, aptalca değil. Bunun için alternatif tıp insanlarına ve onbinlerce yıllık deneyime dayanan insan zekâsına güvenmek yeterlidir.

DUYARLILIĞINIZI SEVSİNLER!

14 KASIM 2009

Hani derler ya, »Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek gerek« diye, muhafazakâr-liberal Alman hükümetinin de sağlam demagoji yaptığını teslim etmek gerekiyor. Tekellere ve banka sahiplerine verilen vergi hediyesini, »verimli olanların hakkıdır«, sosyal alanlardaki kısıtlamaları da »istihdam teşviki« olarak paketleyip sunar, demokrasiyi koruma gerekçesiyle demokratik hakları teker teker budarken, şimdi de »aşırılıkla mücadele« başlığı altında »aşırı sol veya aşırı sağ, antisemitizm ve islamizme karşı« savaş açtı.

Gençlik uzmanları »aşırılıkla mücadele« olarak lanse edilen hükümet programının, açıklanan hedefin tam tersine neonazileri destekleyeceğini ve nazilere karşı çıkan sivil girişimlerin, genç antifaşistlerin ve neonazi saldırılarının mağdurlarının »aşırılık« suçlamasına ve sonucunda güvenlik güçlerinin koğuşturmasına maruz kalacaklarını belirtiyorlar. Son 16 yılda neonazilerin 141 insanı katletmelerine rağmen, sanki sadece radikal sol ve müslümanların küçük bir kesimi arasında kök salan anti-demokratik yaklaşımların, demokrasiyi ve insan haklarını tehdit ettiğini telkin edebilmek öyle az buz bir şey değil. Sağlam demagojidir.

Alman egemenlerinin ustaca kullandıkları bir başka alan ise, antisemitizme karşı olan duyarlılık. Öyle ki, antisemitizme karşı çıkılarak, daha rafine, daha ince antisemitizm yapılmakta, bununla birlikte »antisemit« suçlaması, savaş politikalarına karşı çıkanları ve İsrail devletini eleştirenleri diskredite etme, karalama için kullanılmaktadır.

Örnek mi istiyorsunuz? Buyrun: 2007'den bu yana Britanya'daki Exeter Üniversite'sinde öğretim üyesi yapan İsraili tarihçi **Prof. Dr. Ilan Pappe**, geçenlerde **Selam Şalom Filistin/İsrail Çalışma Grubu** tarafından bir konuşma yapmak için Münih'e davet edilmişti. Toplantı, belediyeye ait bir salonda yapılacaktı. Ancak belediye Pappe'ye yasak koydu. Gerekçesi de gûya »antisemitizme karşı mücadele«ydi – yanlış okumadınız, İsrail'in Hayfa kentinde doğan bir Musevî'nin yapacağı konuşma, antisemitizme karşı olan duyarlılık nedeniyle yasağa maruz kaldı.

Pappe, Münih'in SPD'li Belediye Başkanı **Christian Ude**'ye yazdığı mektubunda, »1930'lu yıllarda babam Almanya'da benzer bir yasakla susturulmuştu, şimdi, 2009 yılının Almanya'sında aynı sansürün tanığı olmak son derece üzücü« diyerek, şaşkınlığını ve kızgınlığını dile getirdi. Nasıl şaşırıp, kızmasın adamcağız? Holocaust mağduru bir ailenin çocuğu, »Holocaust'la, tarihimize hesaplaştık. Ders çıkardık, şimdi demokratik iddiasında olan Almanya'da sansüre uğruyor.

Bence kabahat Ilan Pappe hocanın kendisinde. Kendisiyle tanışık olsaydım, aramızda muhtemelen şöyle bir diyalog geçerdi:

- »Yahu hocam, bence kabahat sende. Almanya'da konuşmanı yasaklamaları normal.«

- »Niye ki?«

- »Etme hocam, sen kalk 2006 yılında »Filistin'in etnik temizliği« başlıklı kitap yayınla ve İsrail devletinin planlı bir şekilde Filistin'deki yerli halkı yerinden etmeye çalıştığını, hatta başta Ben Gurion olmak üzere siyonist önderlerin bu hedefi sistematikmen takip ettikleri tespitini yap; bunun üzerine İsrail'de sana karşı çıkılsın ve sen kalk Almanya'da konuşma yapmak iste. E, olmaz tabii.«

- »Yok daha neler. Kardeşim ben tarihçiyim ve tarihsel gerçekleri yazı-

yorum. Ne yani, musevîyim diye, İsrail'i eleştiremeyecek miyim? Yahu, Goldstone Raporu'da mı yalan!»

- »Tamam hocam, bana göre haklısın elbet. Ama örneğin Almanya Yahudi Cemaatleri Merkez Konseyi genellikle her İsrail eleştirisini antisemitik olarak nitelendiriyor. Eh, Alman devleti de...«

- »Canım olur mu öyle şey. Bir grup kalkacak, Yahudî deneyiminin ve büyük felaketin tek temsilcisi olduğunu iddia edecek ve neyin antisemitik olup olmadığına karar verecek. Sen işin asıl arka planına bak.«

- »Nedir hocam o?«

- »İsrail'deki egemenler sürekli tehdit altındayız gerekçesiyle ülkeyi barut fiuçasına döndürdüler. Her dört İsrailiden birisi yoksulluk sınırı altında yaşarken, onlar milyarları silahlar için harcıyor. Eh, Almanya Dolphin denizaltılarını, ABD de F35 savaş uçaklarını İsrail'e satarken, bölgedeki en önemli müttefiklerini bir kaç milyon Filistinli için rahatsız edecek değiller ya. Antisemitizme karşı duyarlılık! Duyarlılığınızı sevsinler. Demagoji yapıyor bu hıyarlar. Hem silah sat, hem saldırı savaşlarına katıl, hem de hammadde ve enerji kaynaklarını sömür, sen dünya piyasalarına serbest girerken, kendi piyasalarını yoksul ülkelere kapa, iç politikanda ırkçılığın daniskasını yap, ondan sonra kalk, beni, bir musevîyi antisemitizme karşı çıkmak bahanesiyle sansüre kalkış. Hadi ordan, densiz!«

- »Aman hocam dur, sinirlenmene değmez. En iyisi mi, ben ikimize birer ada çayı yapayım. Sıcak sıcak içeriz....«

9 KASIM 1989'UN ANIMSATTIKLARI...

15 KASIM 2009

»İşçi sınıfının tarihsel görevi, hele bir iktidara gelsin, sosyalist demokrasiyi kurmaktır, her türlü demokrasiyi yok etmek değil.«

Rosa Luxemburg, Rus Devrimi Üzerine, 1918 (yayınlama tarihi 1922)

»Sosyalizmin gidişatını ne öküz, ne de eşek durdurabilir!«

SED Genel Sekreteri, Erich Honecker, 6 Ekim 1989

Bazı tarihler vardır, müthiş etkisini onlarca yıl sonra dahi dünya çapında sürdürürler. Büyük Ekim Devrimi kuşkusuz bunlardan birisidir. Ancak günümüzde bu tarih başka bir tarihin, 9 Kasım 1989'un gölgesi altında kalmaktadır – daha doğrusu, ne zaman **1917** dense, karşısına **1989** çıkartılmaktadır.

Ve bazı insanlar vardır, öngörülerıyla daha sonra olacakları herkesten fazla tahmin edebilmiş, önceden olası gelişmelere dikkat çekebilmişlerdir. Bu insanlardan bir tanesi şüphesiz **Rosa Luxemburg**'tur. Sanki yetmiş yıl sonra olacakları sezmiş gibi Lenin ve Troçki ile girdiği ateşli polemğinde, Bolşeviklere sonuna kadar sahip çıkarak, onları eleştirmişti. Öyle zannediyorum ki Ekim Devrimcileri Rosa'nın demokrasi, toprak reformu, parti anlayışı ve Ulusal Sorun konusunda getirdiği eleştirileri bir biçimi ile dikkate alsalardı, tarihin gidişatını etkileme olanaklarını yaratabilirlerdi. Kanımca Rosa'nın **»Rus Devrimi Üzerine«** başlıklı makalesi hâlen öğretici olabilir.

Gelelim günümüze: **Sosyalist Birlik Partisi (SED)** Genel Sekreteri **Erich Honecker**'in, Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin 40. kuruluş yıldönümü kutlamalarında yaptığı konuşmada, sosyalizmin durdurulamayacağını vurgulamasından sadece 33 gün sonra »reel sosyalizm« olarak anılan devlet sosyalizmi deneyi tarih oldu. Bu yazının kaleme alındığı tarihten kısa bir süre önce de, 9 Kasım 2009'da emperyalist dünya-

nın baş aktörlerinden olmaya çabalayan Almanya egemenleri, cafcacflı şenliklerle »Berlin Duvarı'nın yıkılışının 20. yıldönümünü« kutladılar.

Günümüzün sosyalistleri, marksistleri ve komünistleri kuşkusuz konu hakkında çok yazdılar, çok şey söylediler. Gene de 1989 hakkında söyle-necek daha çok sözün olduğunu, öncelikle bu tarihten çıkartılacak ders-leri yeniden anımsatmanın gerekli olduğunu düşünüyorum.

Devlet sosyalizmi deneyinin başarısızlıkla sonuçlanmasının en önem-li nedenlerinden birisi, bence devlet sosyalizminin 20. Yüzyıl'ın büyük meydan okumalarına yanıt geliştirememeye yeteneksizliği olmuştur. Elbette küreselleşme, teknolojik devrim ve bilişim sektörünün gelişimi bu meydan okumaları arasındadırlar. Ama devlet sosyalizmi deneyinin asıl yanıt veremediği meydan okuma, demokrasi sorunuydu. Devlet sosyalizmi, insanların kaderlerini kendilerinin özgür ve eşit bir biçimde belirlemelerini, kendilerini ilgilendiren kararları yerel, ulusal ve uluslara-rası alanda kendilerinin vermelerini engelledi; gerçek anlamda bir sos-yalist demokrasiye yaşam alanı tanımadı.

Devlet mutlaklaştırıldı, sosyalizm bürokratikleştirildi ve otokratik yö-ne-tim, hem insan merkezli demokrasi ve özgürlüklerin yok edilmesine, hem de çağın gereklerinin arkasında kalan ekonomik ve stratejik karar-ların alınmasına yol açtı. Bence buradan sosyalistler için çıkartılacak en büyük ders, Rosa'nın dediği gibi, en geniş demokrasinin kullanımından ibaret olan Proletarya Diktatörlüğü'nün sınıfın kendi eseri olmadığında; her an ve her adımda halk kitlelerinin katılımının içinden çıkmadığında; halk kitlelerinin doğrudan tesiri ve kamuoyunun kontrolüne tabi olma-dığında, sadece ve sadece küçük bir yönetici azınlığın herkes üzerin-deki diktatoryası haline dönüşeceği. **Yani kısacası, sosyalizm ya demokratik olacaktır, ya hiç!**

9 Kasım 1989, halk kitlelerinin »öncü partinin« öncülüğünü sokaklara çıkararak reddettiğini; sınıfın, verdiği zannedilen vekâleti, »antifaşist set-

ti«, yani DAC sınırını aşarak geriye aldığı gösterdi. Bu nedenle sosya-listlerin bu tarihten çıkartmaları gereken ikinci büyük ders, partinin, in-sanların kendi kaderlerini kendilerinin tayin edebileceği bir özgür yaşam yolunda sadece bir »araç« olabileceği, asla »amaca« dönüştürülmemesi gerektiğidir.

Başına hangi sıfat konursa konsun, sınıf adına hareket ettiği iddiasında bulunan bir parti, sınıfa ve halka ait olmadığı, kitlelerin ve bağımsız ka-muoyunun eleştiri ve kontrolüne kapalı olduğu; bürokratik, hiyerarşik, hantal, farklı düşünene tahammülü olmayan, karar mekanizmalarını hep daraltmış ve örgüt yaşamını salt emir-komuta zinciri olarak algılayan bir yapılanma olarak kaldığı müddetce, iddiasını hiç bir zaman inandırıcı kılamayacaktır. Özgür ve eşit yaşam için siyaset aracı, gönüllülerin de-mokratik birliği olduğu takdirde, kendisinin gereksiz olacağı bir toplum için mücadele ettiğini inandırıcı bir biçimde iddia edebilecektir.

Ve 1989'dan çıkartılacak üçüncü önemli ders de, tarihin sonunun gel-mediyidir. Sistem rekabetinin sona erdiğinin ilân edilmesinden bu yana geçen 20 yıldan sonra, kapitalizm kendi alternatifini hâlâ gerekli kılmak-tadır. Saldırı savaşları, sömürü, dünya çapında açlık, yoksulluk, küresel sosyal, ekolojik ve ekonomik felaketler, derin buhran içerisinde olan ka-pitalizmin aşılması gerektiğini her zamankinden daha açık bir biçimde gözler önüne sermektedir.

Devlet sosyalizminin tarih oluşundan bu yana geçen 20 yıl, gerek sos-yalliberal, gerekse de neoliberal politikaların, kapitalizme has olan kriz-leri durduramadığını, aksine daha da derinleştirdiklerini kanıtlamıştır. Bugün, tek bir kişinin kurtuluşunun, herkesin kurtuluşunun önkoşulu olarak kabul edildiği; iktisatın her yönü ile demokratik kontrol altında tutulduğu; tüm zenginliklerin temel kaynağı olan insan emeğinin ve in-sanın kendisinin merkezde tutulduğu, eşit, barışçıl, dayanışmacı, adil ve özgürlükçü bir toplum, dünyanın ve insanlığın geleceği açısından her zamankinden daha gerekli hale gelmiştir.

Böylesi bir toplum olanaklıdır – ama, böylesi bir toplum için mücadele verecek olanların tarihten ders çıkartmış olmaları koşuluyla. Başkalarını bilemem ama, 9 Kasım 1989 bana anımsattıkları bunlar oldu.

SKANDAL GAZETECİLİĞİ VE POLİTİK MÜCADELE

21 KASIM 2009

Günümüzün yaygın medyasının kamuoyunu yanıltmak, sorunların gerçek nedenlerinin üstünü örtmek, sermaye yanlısı adımları meşru kılmak için kitlesel telkinde bulunmak ve egemenler lehine toplumsal muhalefeti karalamak için güçlü bir silah haline geldiği konusunda bu gazetenin okurları arasında kuşkusuz geniş bir görüş birliği vardır. Yalan haber, propaganda, kişilerin özel hayatını skandalize etmek, bilgilerin çarpıtılması, kısacası **indoktrinasyon**, yani görüş aşılama yaygın medyanın en önemli aracı.

Türkiyeli okur bunun örneklerini hergün bizzat yaşıyor. Bu, görece demokratik Avrupa'da da farklı değil elbette. Örneğin Almanya'da: Almanya yaygın medyası »tarafsız gazetecilik« kisvesi altında toplumsal muhalefeti ve bilhassa **Sol Parti**'yi karalama misyonunu başarıyla yerine getiriyor. Ama artık o kadar ileri gidildi ki, yaygın medya temsilcileri bile durumu eleştirmeye başladılar.

Bunun en yeni örneğini Sol Parti eşbaşkanı **Oskar Lafontaine** ile ilgili haberlerde görmek olanaklı. Neoliberal söylemin amiral gemisi »Der Spiegel« dergisi, kısa bir süre önce Oskar'ın, Sol Parti'deki Komünist Platform akımının sözcüsü **Sahra Wagenknecht** ile bir ilişkisi olduğunu, hatta bu nedenle eşi ile arasının açıldığını yaymaya başladı. Böylelikle diğer medya gruplarının da belden aşağı vurmaya başlamalarını tetikledi. Oskar'ın ve dolayısıyla solun görüşlerine karşı

verilen politik mücadele artık kişisel saldırılara dönüştü.

Tüm bunlar elbette Sol Parti ve partiye yakın duran kesimlerin »komünist diktatörlük« özelemleri içerisinde oldukları, savunulan politikaların gerçekleştirilemeyecek hayalci »saçmalıklar« oldukları, »zaten solun bütünü'nün kullanma süresinin geçtiği«, parti içinde uyuşmazlıklar olduğu v.s. biçiminde manipülatif haber bombardımanına paralel yürütüldü.

Oskar, Saarland Eyalet Parlamentosu Seçimleri'nden sonra, Federal Parlamento Grup başkanlığına aday olmadığını açıkladığında, sermayenin megafonları artık »solun bittiğini« ilân etmeye başlamışlardı.

Halbuki Oskar bu kararını, prostat kanseri olduğu teşhisi yapıldığında vermiş, ama hastalığını henüz açıklamamıştı. Ardından başlayan spekülatif haber bombardımanı sonuçta öylesine rezil bir hâl aldı ki, Oskar'ın kanser ameliyatı olacağı açıklandıktan sonra bazı gazeteciler »yahu bu kadar saldırı da artık ayıp« demek zorunda hissettiler kendilerini.

Kuşkusuz aralarında gazetecilik etiği açısından hareket edenler yok değil. Ama gene de insanın aklına şu soru geliyor: »acaba şimdi meslektaşlarını eleştiren gazeteciler ameliyat haberi gelene kadar yazılıp çizilenlere neden kayıtsız kaldılar, yoksa »takke düşüp, kel görününce« yaygın medyanın inandırıcılığını mı yeniden sağlamak istiyorlar?« diye.

Hadi muhafazakâr basını ve egemenlerin sözcüsü olanları bir yana bırakalım. Sözde sol-liberal geçinen »taz« gibi gazeteler niye sansasyon medyası düzeyinde koroya katılmışlardı? Hani 1968'in Rudi Dutschke'leriyle yola çıktıklarını her fırsatta söyleyen demokrasi havarileri (!) ne diye, gene her fırsatta sola belden aşağı saldırmaya devam ediyorlardı? Bana kalırsa bunun sadece tek bir yanıtı var: egemen kültür, egemenlerin kültürüdür ve »egemen sınıfların düşüncelerini dile getiren megafonların« (R.W. Connell) görevi toplumsal muhalefeti karalamaktır. Bu kadar açık.

Türkiye'deki okurlar, medya kullanma yetisine sahip oldukları ölçüde,

sol-liberal basının aynı yaklaşımı nasıl ince ve rafine yöntemlerle gerçekleştirdiklerine tanık oluyorlardır. Örneğin Taraf gazetesini ele alalım: Taraf, statükoya muhalefet adı altında Kürt Özgürlük Hareketi hakkında aslı astarı olmayan ve araştırmacı gazetecilik etiğinden bihar yorum ve haberlerle bunu çok usta bir biçimde yapmaktadır. Evet, egemenler arası mücadelede Taraf'a karşı saldırıda bulunmaktadır. Ve evet, bu tip saldırılara karşı Taraf'ın yanında yer almak, dayanışma göstermek en başta Türkiye solunun ve Kürt Özgürlük Hareketinin görevidir. Ama doğruya doğru, eğriye eğri demek de, eleştirel dayanışmanın bir gereğidir.

Kaldı ki, Taraf gazetesini ve tüm diğer basın-yayın organlarının özgür bir biçimde düşüncelerini ifade etmesi, basın özgürlüğünün amasız-fakatsız savunulması, demokrasinin savunulmasının en temel kıstasıdır. Gönül isterdi ki, Taraf'da özgür basın olmanın, objektif haber vermenin sorumluluğunu amasız-fakatsız yerine getirebilse.

Bunları görünce insan, defalarca kapatılan, binaları bombalanan, çalışanları öldürülen, ama gene de gerçekleri yazmaktan vazgeçmeyen özgür basın geleneğinin, solun çeşitli yayınlarının yaşamsal önemini bir kez daha anlıyor. Ve yazılıp çizilenlerin satır aralarındakileri doğru okumanın da politik mücadelenin bir gereği olduğunu.

FAŞİZM KANIKSANIRSA EĞER...

28 KASIM 2009

Bilinen bir hikâyedir: Afrika'da sayıları hayli yüksek olan bir öküz sürüsü, sürekli aslanların saldırısına uğramaktan gına getirmişlerdi. Ne yapalım, ne yapalım diye düşünürlerken, genç bir arslan onlara teklifte bulunmuş: »Siz siz olun, kendiliğinizden bize aranızdan birini verin. Hasta, yaşlı veya zayıf olanlardan birisini verebilirsiniz. Hem biz size saldırmaktan vazgeçeriz, hem de siz strese girmez, sürekli korku içerisinde olmazsınız.« Öküzler aralarında teklifi konuşmuşlar ve olumlu bulmuşlar. Öyle ya, arslanların her saldırısında zaten en zayıf olan onların eline geçiyormuş, ama arada diğerlerinden bazıları da yaralanıyormuş. Böylece arslanlara her hafta en zayıf olanlarından birisini vermeye başlamışlar. Gel zaman, git zaman bir de bakmışlar ki, o büyük sürüden azıcık öküz kalmış. Aralarında konuşuyorlarmış, »yahu, nerede hata yaptık acaba?« diye. Yaşlıca bir öküz demiş ki: »asıl hatayı, ilk öküzü vermeyi kabul ettiğimizde yaptık!«

Son günlerde Türkiye'deki toplumsal cinnet görüntülerini televizyonlardan izlediğimde, hep bu hikâyeye geliyor aklıma. Genellikle Avrupa ağırlıklı yazıları kaleme alıyorum, ama bu sefer redaksiyondaki arkadaşlar darılmasın, kısaca Türkiye'ye değineceğim – Avrupa ile bir bağlantı kurmadan değil tabii ki.

1945 yılında Alman faşizminin yenilmesinden sonra Bavyera'ya gelen ABD askerleri, Dachau kentinde yaşayan Almanları silah zoruyla

Dachau Toplama Kampına götürmüşlerdi. Onca yıl, yaz kış demeden kar gibi başlarına yağan küllerin, insanların yakıldığı krematoryumlardan geldiğini bal gibi biliyorlardı. O günlerden kalan bir filmde de görüldüğü gibi, toplama kampında cesetler arasında dolaşan Dachau sakinleri, gördükleri manzara karşısında kapıldıkları dehşeti gizleyemiyorlardı. Nitekim, Nasyonaldosyalizmin yarattığı dehşet, Almanların hafızasına, bir daha silinmeyecek bir utanç damgası olarak kazındı. Ha, bundan ders çıkartıldı mı, o ayrı bir konu.

Nasyonaldosyalistlerin iktidara gelmesindeki en önemli etkenlerden birisinin, kitlesel işsizlik ve müthiş yoksullaşma olduğunu söylersek yanılmayız sanırım. Yahudilere karşı kökleşmiş olan sosyal kıskançlık ve ırkçı karşıtlık, daha sonraları Yahudilerin malları **aryanlaştırıldığında**, yani Almanlar tarafından el konulduğunda da hiç hafiflemedi. Aksine, elde edilen imtiyazlar sonucunda faşizm kanıksanmaya başladı – ta ki müttefiklerin bombaları başlarına düşene dek. İşte o zaman kimi Alman sormaya başlamıştı: »Yahu, nerede hata yaptık acaba?« diye.

Günümüz Türkiye'sine şöyle bir baktığımızda, yoksulluğun giderek kitleselleştiğini, 687 milyar Dolarlık millî gelire rağmen, aşırı derecede dağılım eşitsizliğinin kök saldıığını, sosyal sorunların kronikleştiğini, açık-gizli işsizliğin derin yaralar açarak büyüdüğünü, alt ve orta sınıfların devlet bütçesindeki açıkların ve borçlanmanın faturasını doğrudan ve dolaysız vergilerle ödediğini, bölgeler arası ekonomik ve sosyal eşitsizliğin giderek daha büyüdüğünü, ama farklı toplumsal katmanlara tanınan imtiyazların ve enformel sektörün sosyal patlamaları engellediğini görürüz.

Bununla birlikte, hiç kimsenin, yani halkın ve elitlerin hukuka güvenmediklerini, hukukun üstünlüğü ilkesinin gerçekleştirilmediğini; militarist şiddet sarmalıyla birlikte, bireyler arası ve toplumsal şiddetin yerleşik cinnet hâline geldiğini, geniş kesimlerin »hak gasp etmekten« rahatsız olmadıklarını; ekonomik, politik ve toplumsal yaşamda »orman kanunlarının« geçerli olduğunu; ölümün, trajedilerin, doğa katliamlarının kanık-

sandığını; şövenliğin, ırkçılığın, ötekileştirmenin had safhaya ulaştığını; küçük bir azınlık haricinde hiç kimsenin hâlimden memnun olmadığını; **koruk toplumunun** yaşamın her alanında yarattığı travmaları görebiliriz. Ve aslında herkesin herşeyi bildiğini!

Bugün Kürtleri linç etmeye kalkışan Akyazılılar, Arifiyeliler, Konyalılar, İpsalalılar, Hayrabolular, Afyonlular, İzmirliiler, Bayramiçliler ve diğerleri, bu gerçekleri, dağlara yağdırılan bombaların her Cent'ini kendilerinin ödediklerini; tarihte olduğu gibi, egemenlerin çıkarları için savaş meydanlarında gencecik bedenleri gömdüklerini; dedelerinin canlarına kıydıkları Ermeni'lerin malına-mülküne el koyulduğunu; »zenginlerin cüzdanından ibaret olan« vatan-millet-sakarya için insanlıktan çıkılmasına tahammül ettiklerini; »komşusu aç bitâpken« sıcak yataklarında uyu-duklarını ve egoistce davrandıklarını bilmiyorlar mı? E, Allah akıl-fikir vermiş. Okuma yazmaları da var. Biliyorlar elbet, hem de bal gibi!

Asıl sorun da bu ya. Peki, ya çıkış yolu? Bugüne kadar söylenenleri tekrara ne gerek? O da biliniyor. Belki tek bir nokta eklemek gerekir: toplumsal gruplar, kendi çıkarlarını ancak kendilerinden farklı, kendilerinden zayıf olanların haklarını savundukları zaman koruyabileceklerini öğrenmeleri gerekir. Alevî, baş örtüsü özgürlüğünü savunduğunda; inananlar, inanmama hakkını sahiplendiklerinde; Türk, Kürdün eşitliği için sokağa çıktığında; emek hareketi, tekil talepler yerine, örneğin demokratikleşme için genel grev örgütlemeyi düşündüğünde; sosyalist, demokrat olmayı becerebildiğinde yeni ufuklar açılacaktır. Yani herkes, hep en zayıfın perspektifinden düşündüğünde, yarın öbürgün birisinin çıkıp, nerede hata yaptığımızı söylemesi engellenir. Haksız mıyım, ne dersiniz?

BİR YAZARIN EN ÇOK HOŞUNA GİDEN ŞEY...

7 ARALIK 2009

... yazdığı yazının düşündürmesidir. Demokrasi ve Özgürlük sayfasında da yayımlanan »Faşizm kanıksanırsa eğer...« başlıklı haftalık köşe yazıma sayın Koray Pehlivanoğlu'nun üşenmeyerek uzun bir yanıt yazması, açıkca beni sevindirdi. Ancak yazının ana fikriyle bir sorunum yok diyerek, getirdiği argümanlar bana hayli sorunlu geldi.

Özellikle alıntı yaptığı ekonomik verilere sayfayı okuyan sosyalistlerden bazı itirazların yükselmesini beklerdim. Hani, şu an işlerim yoğun, birisi yanıtlarsa ben de biraz vakit kazanırım dedim, ama olmadı. Sayın Pehlivanoğlu'nun yazısına ancak yanıt verebilmemi, zaman darlığı ile gerekçelendirmemi anlayacağını umuyorum.

Gelelim sayın Pehlivanoğlu'nun itirazlarına. Özellikle yaptığı »Türkiye tarihi boyunca ilk kez normalleşiyor, demokratikleşiyor« tespitine, sürecin tuzaklarına da işaret ederek pek katılmadığımı belirtmeliyim – bir fark ile: evet, demokratikleşme yönünde önemli bir fırsat çıkmıştır, ama bu mutlaka demokratikleşme olacaktır sonucunu çıkarmaz. Her ne kadar mutlaka her şey kötü olacaktır demesem de, bu tehlikenin son derece akut bir biçimde söz konusu olduğuna inanıyorum.

Ama önce, okurun müsaadesi ile sayın Pehlivanoğlu'nun yazdıklarına değinmek istiyorum.

Sayın Pehlivanoğlu »ilk olarak Türkiye gerçekten Alman faşizmi öncesi-

ne benzer karanlık ve kaotik bir süreç mi yaşıyor» sorusunu sorduktan sonra, »tam tersi olduğu fikrindeyim« diyor. Hatta »ülkenin üstüne 86 yıldır bir karasaban gibi sızan diktatörlüğün ilk kez çatlaklar verdiğini« ve »o çatlaktan sızanın taptaze güneş olduğunu« düşündüğünü vurguluyor. Beni »AKP eliyle faşizm geliyor diyorsun« diyerek eleştiren sayın Pehlivanoğlu, aslında »AKP eliyle demokrasi geliyor« diyor ve ardından AKP'nin »oligarşik diktanın en korktuğu şeyin: AB ve reformlarının takipçisi olduğunu« belirterek, AKP'nin ah ne kadar demokrasi havarisi olduğunu kanıtlamaya çalışıyor.

AB süreci, reformlar (!) ve AKP'nin demokratlığına gelmeden önce, sayın Pehlivanoğlu'nun hukuk ve yoksulluk üzerine söyledikleri ile örnek verdiği sayılara bir kere değinmek gerek.

Öncelikle halkın »gerçekten elitlerin hukukuna güvenmemesinin kötü bir şey olmadığını« biraz açalım. Hukukçu değilim, ama birazcık olan tarih bilgimle burjuva demokrasisinin en temel dayanağının hukukun üstünlüğü ilkesi olduğunu öğrendim diyebilirim. Yani hukukun üstünlüğünün olmadığı yerde, demokrasi – hangi biçimi ile olursa olsun – olanaksızdır. Bu bir.

İkincisi, ki sayın Pehlivanoğlu tezimi teyid ediyor, hukukun üstünlüğü ilkesine halk da, elitler de inanmıyorsa, sorun daha da derinleşmiş demektir. Sayın Pehlivanoğlu »ergenekonla birlikte hukuk kastının kırılmaya başladığını« iddia ediyor. Peki, bu sahiden öyle mi? Önce gerçeklere bir bakalım: bahis konusu olan Türkiye'de adliye saraylarının içinde ve dışında – bilhassa karar verildikten sonra – cinayetlerin işleniyor olması; ticaret yaşamında icra hukuku yerine, çek-senet mafyasına başvurulması; medenî kanunun gereği yerine cemaat hukuku veya arkaik aile düzeni yöntemlerinin uygulanması ve karar vericilerin – sivil ve askerî bürokrasi ile hükümetin – her düzey ve alanda itisafda bulunması, hukukun üstünlüğü ilkesine ne halkın geniş kesimlerinin, ne de elitlerin bütünsel olarak güvenmediklerinin, bu ilkeye inanılmadığının kanıtıdır.

Maalesef durum sayın Pehlivanoğlu'nun iddia ettiği gibi hayra alamet değil. Yapılmaya çalışılanın, garip olan bir hukuk kastının yerine, bir başka garip hukuk kastının yerleştirilmeye çalışılmasıdır. Kaldı ki demokratik hukuk düzeninin en temel ilkesi olan itisaf yasağı düşünülün.

Günümüz Türkiye'sinde, bence en temel ihtilaf kaynaklarından biri bu noktada kökleşmiştir. Bununla birlikte halkın ve elitlerin özünde birbirleriyle çelişen burjuva hukuku ile cemaat hukukunun yan yana yaşıyor, hatta bazı durumlarda içiçe geçiyor olmasından rahatsız dahi olmamaları, Türkiye kapitalizminin istisnaî durumuna işaret etmekte ve bir diğer sorunun, yani tepeden inmece İttihat-Terakki tipi modernliğin, modernizmin sadece bir karikatüründen ibaret olduğunu göstermektedir. Geniş toplumsal kesimler ve yöneticiler tarafından içselleştirilmemiş olan İttihat-Terakki tipi modernizm, vesayet rejiminin bir egemenlik aracı haline getirilmiştir. Bu da üç.

Dördüncü olarak sayılabilecek bir diğer önemli nokta da, Türkiye'de Kuvvetler Ayrılığı İlkesi'nin geçersiz olmasıdır. Sayın Pehlivanoğlu öyle pek savunduğu AKP'nin politikalarına doğru bakarsa, AKP'nin bu durumdan hiç rahatsız olmadığını ve özünü değiştirmek için de hiç bir şey yapmadığını görebilir.

***

Gelelim sayın Pehlivanoğlu'nun bilimsellik kaygısı ile yaptığı veri alıntılarına. Haftada bir yayımlanan bir köşe yazısında örnek olarak gösterilen verilerin uzun uzadıya kaynaklarını yazmak hem yer sorunu yaratan, hem de köşe yazısı formatına uygun olmayan bir metod. Bu nedenle ben bu metodu pek az uyguladım. Okurun da benim gibi gazetelerin verdikleri haberleri ve internet sayfalarında bulunabilecek analizleri okuduğunu varsayalım. Ancak aynı zamanda okurun benden yazdığım sayı ve verileri doğru vereceğime güvendiğini bilir, bu sorumlulukta yazmaya çalışırım. O nedenle sayın Pehlivanoğlu'na önerim, resmî verileri mutlak

doğru olarak kabul etmek yerine, hemen her gün Bianet gibi internet sayfalarında bulabileceği çeşitli ekonomik analiz yazılarını okuması ve resmi söylemle karşılaştırmasıdır (en azından Mustafa Sönmez hocanın yazılarını okusa yeterlidir).

Onları okursa eğer, hem benim sayıları nereden alıp, hangi gözlemleri yaptığımı görebilir, hem de resmî verilerin gerçekte nelere işaret ettikleri konusunda daha geniş fikirlere sahip olabilir. Öyle olunca da, gerek TÜİK'in gerekse de IMF'in verilerinden görülebileceği gibi yüzde 15 civarında olan işsizlik sayısının düştüğünü iddiaya kalkışmaz. (Unutmadan yazayım: sanki köyden kente göç olmazsa işsizlik düşecek midir? Tarımdaki istihdamın yüzde 45'lerden yüzde 25'lere gerilediği Türkiye'de insanlar köyde yaşadıkları için işsiz sayılmayacaklar mı? Ya istatistiklere alınan işsiz tanımlamaları, bunları olduğu gibi kabul mu edeceğiz?) Ekonomiye biraz eleştirel bakan ekonomi hocalarının yazılarını öğrenmeye açık bir anlayışla okusaydı, işsizliğin neden arttığını, gelir dağılımındaki eşitsizliğin ne anlama geldiğini, AKP'nin uyguladığı neoliberal politikaların halkın geniş kesimleri arasında ne gibi sonuçlar yarattığını öğrenebilir, »reel ücret endeksinde... bir azalma olmamış ama iyileşme de olmamıştır« söylemiyle pembe tablolar çizmeye kalkışmazdı herhalde. Sayın Pehlivanoğlu'nu okuyunca, güllük gülistanlık bir Türkiye varmış da, ben – miyop olduğumdan dolayı olsa gerek – bunu göremiyormuşum hissine kapıldım.

Neyse, bırakalım verileri, bir noktaya daha açıklık getirelim: sayın Pehlivanoğlu acaba Maastricht kriteri olan yüzde 3 bütçe açığı sınırının halk katmanları açısından ne anlama geldiğini biliyor mu acaba? Çekirdek Avrupa egemenlerinin, AB'nin neoliberal dönüşüm süreci içerisinde dikte ettikleri Maastricht Kriterleri, özellikle »bütçe açıklarına izin verilmemesi« sözde bütçe konsolidasyonu gerekçesiyle Avrupa tarihinin en şiddetli sosyal politika kıyımına yol açmıştı. Türkiye'de de aynı gerekçelerle sosyal kıyım politikaları uygulanmaktadır. Bugün, bilhassa küresel ekonomik ve malî krizin de dayatmasıyla burjuva ekonomistlerle

ri bile bütçede kısıtlamalara gidilmesini eleştirirlerken, sermaye lehine olan »konsolidasyonları«, militarizme ayrılan bütçelerin kat be kat artmasına rağmen, sosyal giderlerin kısıtlanmasını savunmak, bunu olumlu bir gelişme olarak değerlendirmek, kanımca solda olduğunu iddia eden birisi için son derece düşündürücü olmalıdır. Sayın Pehlivanoğlu bu soruyu kendine sormalı ve biraz insafılı ise, benim sosyal değerlendirmeleri niyetler üzerinden yaptığım eleştirisinin haklı olup olmadığını düşünmelidir.

***

Şimdi gelelim diğer noktalara: sayın Pehlivanoğlu »ben normalleşmenin ve demokratikleşmenin sınıf mücadelesini kendi rotasına sokacağı fikrindeyim. Karamsarlığın hiç zamanı değil« diyor. Doğru, karamsarlığa gerek yok, karamsarlığa mücadele etmeyenler kapılır, mücadele verenler değil. Ancak soyut bir sınıf mücadelesi beklentisi içerisinde olunca, ne sınıfın içinde bulunduğu durum doğru tahlil edilebilir, ne de ülkenin özgünlüğü içerisinde sınıf mücadelesinin hangi politik mücadelelerle bağlantılı olması gerektiği görülebilir.

Sayın Pehlivanoğlu »2002 seçimleri milat oldu« diyerek AKP'nin »oligarşik diktaya« karşı bir direniş sergilediğini iddia ediyor ve bu iddiasını, sınıf mücadelesini kendi rotasına sokacağını ileri sürdüğü »normalleşme« ile bağlıyor. Bunu yaparken de, »oligarşik diktanın en korktuğu şey:« diye AB ve reformlarını adlandırıyor.

Bir ülkeyi salt kendi sınırları içerisinde olan gelişmelerle irdelediğinizde ve uluslararası bağlantılarını bir yana bıraktığınızda, resmin bütününe göremez, deyim yerindeyse »kuyunun dibindeki kurbağanın, kuyunun deliğinden gördüğü gökyüzünün bir bölümünü bütün evren zannedemiş« misali değerlendirmelerde bulunabilirsiniz. Sayın Pehlivanoğlu sahiden »oligarşik diktanın« en korktuğu şeyin AB olduğuna inanıyor mu bilemem, ama sahiden inanıyorsa kendisini daha doğru bilgilendirmesini salık veririm. Çünkü yanılıyor.

Öncelikle AB'nin ve AB üyelik sürecinin soldan yapılan eleştirilerine bir göz atmalı. AB'nin, Almanya ve Fransa eksenindeki Çekirdek Avrupa tarafından bir tarafta meşruiyeti son derece zayıf (Hükümet ve Devlet Başkanları Zirvesi ile Komisyon'un üye ülkeleri bağlayıcı kararları gibi) organlar kanalıyla neoliberal çizgide biçimlendirildiğini, diğer tarafta da, gerek AB Komşuluk Politikası, gerekse de Avrupa Savunma ve Güvenlik Politikası çerçevesinde militaristleştirerek, küresel askerî güç haline getirildiğini, Avrupa'lı liberal güçler dahi eleştirmekte. Çeperindeki ülkelere ve »ilgi ve çıkar alanı« olarak gördüğü bölgelerdeki (Orta Doğu, Kafkaslar gibi) ülkelere stratejik ve politik çıkarlarını korumakla mükellef işbirlikçi (bunun adına da Güvenlik Kooperasyonu diyerek) olarak yaptırımlarda bulunmaya çalışan AB'nin, kendi sınırları içerisinde de gûya »terörle« mücadele gerekçesiyle demokratik hakları teker teker ortadan kaldırdığı, gene sol ve liberal kesimler tarafından açıkça eleştirilmektedir.

Brüksel veya Strasburg'daki AB kurumlarında çalışan sıradan memurlar bile, Çekirdek Avrupa'nın Türkiye'yi »enerji nakil hatlarını koruyacak bir partnerden öte konumda« görmediğini söylerler, Avrupa'nın önde gelen yaygın medya temsilcileri Türkiye'nin, »tek önemli ihracat ürününün ordusu« olduğunu söylerler ve AB yöneticileri sadece »istikrarsızlıklar bölgesindeki istikrar faktörü« olarak Türkiye'ye biçilen rolü tanımlarken, nasıl oluyor da solda durduğunu iddia eden sayın Pehlivanoğlu gibi insanlarımızın, AB ile Türkiye'nin demokratikleşeceği umuduna kapılabiliyorlar, anlayabilmiş değilim. Elbette, AB'nin egemenlik alanına girilmesi, yani üye kabul edilmesi, Türkiye'deki karar vericileri belirli standartlar altına zorlayacaktır, ancak gelişmeleri gerçekçi gözle izleyen her gözlemci, üyelik sürecinin üye kabul edilme ile sonuçlanma olasılığının son derece az olduğunu söylemektedir.

Kaldı ki, sivil iktidarı ve sivil ve askerî bürokrasisi ile Türkiye karar vericileri, emperyalist paylaşımdan pay alabilmek, bölgesel güç haline gelebilmek amacıyla, açık bir şekilde AB karar vericilerinin biçtikleri rolü üstlenmeye hazır olduklarını göstermektedirler. Aksi olsaydı, şimdiye

kadar uygulamaya sokulan sözde reformlar çoktan kökleştirilir, sendikal hakları, insan haklarını gerçekleştirecek, askerî vesayeti ortadan kaldıracak Batı Avrupa demokrasileri benzeri bir anayasa ve demokratik hukuk devleti esasları yerine getirilmiş olurdu. Bırakalım bunu, AKP gerçekten demokrat olsaydı, parti kapatmalar konusunda 1952'de yürürlüğe giren ve Türkiye'nin 18 Mayıs 1954'de onayladığı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin gereklerini yerine getirirdi. Parlamentoda yeterli çoğunluğu var. Ama yapmıyor, aynı antidemokratik olan seçim barajını indirmek için bir şey yapmadığı gibi. Hadi bunu da yapmasın, ya TMK mağduru çocukların durumu? Hani o 14 yaşında olup da 20 yıl hapis cezası alan çocuklar için, bırakalım demokratikliğini, müslüman vicdanı nerede? AKP'nin demokratlığı işte bu kadar.

Bugüne kadar uygulamaya sokulan reformları ele aldığımızda, bunların önemli bir kesiminin iktisadî alanda özelleştirmeci, esnekleştirici, düzen-sizleştirici uygulamalar olduklarını pek rahat görebiliriz. Ne sendikaların örgütlenme özgürlüğü yönünde bir adım atılmıştır, ne de işçi hakları ile sosyal güvencenin AB üyesi ülkelerle kıyaslanabilecek iyileştirilmesi gerçekleştirilmiştir. Elinizi vicdanınıza koyarak söyleyin lütfen, Türkiye bu reformlarla mı demokratikleşecek?

Aslına bakılırsa, ki Avrupa'daki gelişmeler biraz ona işaret ediyor, Türkiye Avrupa'lılaşmayacak, Avrupa Türkiye'leşecek kaygısını taşıyorum. Oldum olası neoliberal iktisat politikalarının bir laboratuvarı olan Türkiye'deki (dünyada neoliberal uygulamaların askerî darbe ile uygulamaya sokulan iki ülkeden birisi Türkiye - 12 Eylül 1980 – diğeri der Şili'dir) suyun, eğitimin, sağlığın ve sosyal güvencelerin büyük bölümünün özelleştirilerek özel kapitalist sermaye birikiminin egemenliği altına sokulması, Avrupa'daki bir çok muhafazakâr ve neoliberal politikacı tarafından AB'ne örnek olarak gösterilmektedir. Otokratik yönetimi, göstermelik parlamenter demokrasisi ve yaşamın her alanını »Millî Güvenlik« cendresi altına alan vesayet rejimiyle Türkiye, kimi neoliberalin »ıslak rüyalar« görmesine neden oluyor.

Doğru; günümüzün küresel kapitalizmi, örneğin G20 çerçevesinde sanayileşmiş ülkelerin, ulusaşırı tekellerin ve eşik ülkelerinin şu an için ortaklaşarak, kazançlı çıktıklarını göstermekte. Irak, Afganistan ve Pakistan gibi ülkelerde süren bölgesel savaşlar, NATO, ISAF veya BMÖ kurumları çerçevesinde ortaklaşa sürdürülmekte, enerji ve hammadde kaynaklarına ulaşım, kısmen kooperatif güvenlik anlayışı çerçevesinde birlikte korunmaya çalışılmaktadır. Ancak küresel malî krizin gösterdiği gibi, anında kendini korumaya yönelik tedbirler alan emperyalist güçler, krizin derinleşmesi durumunda hem yanlarına çektikleri eşik ülkelere dirsek gösterecek, hem de kendi aralarındaki çıkar çatışmaları nedeniyle savaşların daha da yayılmasına neden olacaklardır. Böylesi bir durumda, Batılıların deyimiyle »kedi masasında« oturup, kırıntılardan pay alırım umuduyla tetikçi rolünü üstlenmek isteyen Türkiye egemenleri, ülkeyi son derece tehlikeli girdapların yakınına yaklaştırmaktadırlar. Burada, özellikle Türkiye'nin en temel ihtilaf kaynaklarından birisi olan Kürt Sorunu karşısında AKP ile sivil ve askerî bürokrasinin mutabakat içerisinde olması, tüm çelişkilerine rağmen uluslararası arenada rol oynama heveslerine kapılmaları, sayın Pehlivanoğlu'nun »AKP eliyle demokrasi gelecek« tezini açık bir biçimde çürütmektedir. Bu koalisyondan demokrasi değil, bütün bölgeyi yangına çevirebilecek bir devlet politikası çıkması çok daha olasıdır.

Sayın Pehlivanoğlu, AKP sayesinde Türkiye'de ilk kez mecliste Kürt Sorunu'nun tartışıldığını söylüyor. El insaf! Allah aşkına, kim bunun sadece AKP istedi diye olduğunu ileri sürebilir? Kürt Özgürlük Hareketinin, bu hareketi taşıyan yoksul Kürt halkının, Kürt kadınlarının verdiği mücadeleye olmasaydı, bütün engellemelere rağmen meclise Kürtlerin meşru temsilciliği sokulmasaydı ve evet PKK'nin olası bir iç savaşı engelleyici yaklaşımları ile tecritte tutulan PKK lideri Abdullah Öcalan'ın çıkışları olmasaydı, mecliste Kürt Sorunu tartışılabilir miydi?

Uluslararası konjonktürü ve Orta Doğu'daki gelişmeleri biraz yakından izleyebilen herkes, bir halk hareketi haline gelmiş olan Kürt özgürlük

Hareketinin bölgede emperyalist güçler tarafından kontrol edilemeyen tek güç olduğunu; Türkiye'de yaşayan Kürtlerin büyük bir çoğunluğu için bu hareketin kendilerini koruyan güç olarak algılandığını ve »PKK'yi bitirmenin« ancak yeni bir jenosid ile olanaklı olacağını biliyorlar. Böylesi bir gerçek karşısında, Kürt Sorunu, AKP istedi diye tartışıldı iddiasında bulunmak, tam anlamı ile abesle iştigal olmaktadır.

Kürt Özgürlük Hareketi, bizlerin isteğinden, duygularından, beklentilerinden ve arzularından bağımsız olarak, Kürtlerin geniş kesimlerinin meşru temsilcisi olmuştur. Demokrat olmanın temel kıstası, bir halkın kararına saygı göstermektir, soyut sınıfçılık (ki o da mailler kanalıyla »dayanışma açıklaması« imzalamaktan ibaret olduğu müddetce) değil.

Sayın Pehlivanoğlu'nun »İzmir, Bayramiç bizzat tezgâhlanmış eylemlerdir« tespitine katılmıyorum. Evet eylemi tezgâhlayanlar vardır, ancak spontane bir biçimde eyleme, öyle ya da böyle destek çıkanların olması, ırkçı ve şöven histeri karşısında Batı'daki çoğunluğun sessiz kalması, hatta moralman destek çıkması öyle planlanmış veya tezgâhlanmış bir iş değildir. Hiç üşenmeyin, bakın etrafınıza, sorun yakınlarınıza: Kürtler hakkında neler düşünüyorlar? Metropollerdeki kriminaliteyi nasıl etnisiye ediyorlar, bir öğrenin. Ondan sonra »tezgâhtan« bahsedin.

Yunanistan ile, Ermenistan ile yakınlaşmanın arka planını, nelerin gerekleri olduğunu bir düşünüp, uluslararası stratejileri gözden geçirin, ondan sonra bu adımların »AKP'nin BARIŞ adımları« olduğunu iddia edin bakalım, nereye çıkacaksınız.

***

Evet doğru, Weimar Cumhuriyeti sonrasında, Büyük Buhran altında kıvranıp, büyük burjuvazinin desteğiyle faşizmin iktidar olduğu Almanya ile günümüz Türkiye'si karşılaştırılmaz. 1848'lerde sanayi devrimini tamamlamış, modernizmi içselleştirmiş, emperyalist deneyimlerini yaşamış, Ortaçağ'dan itibaren antisemitizmi halk geleneği haline getirmiş,

askerî-sanayi kompleksini hep yeniden kurabilmiş 1930'lar Almanya'sı ile, İttihat-Terakki çetesinin daha Cumhuriyet kurulduğundan itibaren askerî vesayetın kökleştiği Türkiye elbette karşılaştırılmaz.

Ancak, toplumsal yaşamda çoğunluk toplumunun imtiyazlarının tehlikeye girdiği dönemlerde ortaya çıkan şöven iklim her zaman birbirine benzer. Alman Nasyonsosyalizmi ile müthiş benzerlikler taşıyan Türkleştirme politikaları, »arî ırk« ile dil ve tarih teorileri, vatan-millet-sakarya temelli tedrisat ve Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana süren tek tipçi ulus anlayışı, Türkiye çoğunluk toplumunu biçimlendirmiştir. Egemenler, toplumsal kesimler arasına günümüzde sonuçlarını gördüğümüz kin ve nefreti yerleştirmişlerdir. Şimdi ise bu kin ve nefret, egemenlerin dahi kontrol edemeyeceği, herkesi ve her şeyi önüne katıp sürükleyecek olan bir cinnet seline dönüşme tehlikesini taşımaktadır. Neredeyse yarısının silahlı olduğu Türkiye toplumu, geriye dönüşü olanaklı olmayacak bir yol ayrımına gelmiştir. Böylesi bir durumu, »faşizmin bittiğinin resmidir« şeklinde değerlendirmek, bence son derece naif bir tutumdur.

Abartıyorsun diyebilirsiniz, ancak Türkiye'deki toplumsal olayları ülke dışından izlediğinizde bu tehlikeyi çok bariz bir biçimde görebilirsiniz. Böylesi bir ortamda kendine solda duruyorum diyenlere, bilhassa sosyalistlere büyük görevler düşmektedir.

Önce »neyin ne olduğu« söylenmelidir. Sınıf mücadelesi ile demokrasi ve özgürlük mücadelesinin birbirinden kopmaz bütünlüğünü temel alan radikal bir reelpolitika geliştirilmek zorundadır. Bunun olmazsa olmazı, Kürt halkının taleplerinin desteklenmesi, egemen politikaya karşı geniş toplumsal kesimlerin, hiç kimsenin etnik, dini, dili, soyu, sopu veya cinsel tercihi nedeniyle ayrımcılığa uğramayacağı, ama imtiyaz da görme-yeceği; sosyal adalet ve hakkaniyeti gerçekleştirmeyi, barışçıl, eşit haklı, tek bir bireyin kurtuluşunun herkesin kurtuluşunun önkoşulu haline geldiği bir geleceği hedefleyen; ekonomiyi demokratik kontrol altına alan;

halkın geniş kesimlerinin doğrudan katılımını sağlayan, halk kitlelerinin kontrolünde olan; bölgedeki komşuları ve uluslararası alandaki ülkelerle barışa ve karşılıklı dayanışmaya dayanan bir dış politikayı temel alan; her türlü ırkçılığı, gerici ulusçuluğu, milliyetçilik ve şövenizmi reddeden; demokratik ve özgürlükçü bir laisizmi savunan; hukukun üstünlüğü ve kuvvet ayrılığı ilkesini yerine getiren Demokratik Cumhuriyet amacıyla bir araya gelmesi için mücadele vermektir. Yani radikal demokrat olmalıdır.

Radikal demokratlık, demokratikleşmenin yukarıdan aşağıya bir lütufla olmayacağını, aksine halk kitlelerinin kendi mücadelesi ile gerçekleşebileceğini bilmek, buna göre davranmaktır. Radikal demokratlık, bana göre solda durmanın, sosyalist olmanın en temel kıstasıdır. AKP'nin veya başka bir egemen kesimin demokrasiyi getireceğini zannetmek, hatta bunu pembe tablolar çizerek savunmak, sayın Pehlivanoglu alınmasın ama, en hafif terimle çocuksu yanlıdır.

Ben de hiç karamsar değilim, çünkü Kürt halkının verdiği mücadelenin sonucunda Türkiye'ye demokrasi geleceğine inanıyorum. Kürt olmayan bir sosyalist, bir radikal demokrat olarak da Batı'daki emek hareketinin, solcuların, sosyalistlerin, demokratların, hatta liberallerin dahi içinde yer alacağı benzer bir demokrasi ve özgürlük hareketinin oluşması, bunun Kürtlerin verdiği demokrasi, barış ve özgürlük mücadelesi ile bağlanması için üzerime düşeni yapıyorum. Toplumsal gerçeklere gözümü kapamadan, tehlikelerin farkına varmaya çalışarak, en zayıfın perspektifinden hareketle sosyalist olmanın gereğini yerine getirmeye çalışıyorum. Çünkü hâlâ tarihin sonunun gelmediğine olan inancımı kaybetmedim. Sayın Pehlivanoglu'na bu bağlamda vereceğim nacizane tavsiye: bir kez daha düşünmektir. Karl Marx'ın dediği gibi, hiç bir zaman şüpheciliği kaybetmeden düşünmek!

Eh, bu yazım buna vesile olursa, ne mutlu bana.

İNTİKAMIN ESİRİ OLMAMAKTA BÜTÜN MESELE...

12 ARALIK 2009

Haberlerde Tokat'ta gerçekleşen eylemi duyduğumda, ilk aklıma gelen düşünce »bu bir provokasyon olmalı« oldu. Gerek DTP eşbaşkanı Ahmet Türk'ün eylemi tel'in eden açıklaması, gerek hükümet yetkililerinin »şaibe«den bahsetmeleri, gerekse de PKK'nin genellikle kendi gerçekleştirdiği eylemlere hemen ardından sahip çıkıyor, ama bu eylemde günlerce hiç bir açıklama gelmemiş olması, bu kanımı doğrular gibiydi.

Ancak, bir panel vesilesiyle bulunduğum Londra'da Perşembe günü okuduğum bir haber, ne kadar yanıldığımı kanıtladı. Fırat Haber Ajansı, HPG anakarargahının, Tokat eylemini kendisine bağlı olan bir birimin anakarargahtan talimat almadan gerçekleştirdiğini, onayladığını bildiriyordu. HPG anakarargahının haftalarca süren olayların akabinde, kendine bağlı bir birimin koyduğu eylemi kabullenmesi, silahlı mücadele yöntemini seçen bir yapı için doğal ve beklenen bir gelişme. Özellikle, Barış Grup'larının Habur'dan Türkiye'ye giriş yaptıkları günden bu yana tırmandırılan düşmanlık ortamı, devletin PKK'nin tüm ateşkes açıklamalarına ve barış çağrılarına rağmen ısrarla ordu birliklerine operasyon yaptırması, Kürtlerin bütün hassasiyeti bilinmesine karşın, kasten yapıldığını göstere göstere Abdullah Öcalan'ın tecrit koşullarının ağırlaştırılması ve bu durumu protesto eden Kürt göstericilere karşı güvenlik güçlerinin ileri sürülerek Diyarbakır'da bir gencin bilerek sırtından vurulması sonrasında, bir grubun misilleme eylemine kalkışacağı gün gibi açıktı. Ve sonunda kimi çevrelerin, savaşın sürmesinden medet umanla-

rın bekledikleri oldu. İntikam duygusuyla hareket eden bir grup, eylemi gerçekleştirdi.

Burada HPG anakarargahının bu »misilleme eylemine« sahip çıkmış olması talidir, çünkü bir sonuçtur. Yani, bizlerin doğru bulup bulmamasından bağımsız, silahlı mücadele yönteminin ve bu yöntemin gereğinin bir sonucudur.

Esas olan ise neden-sonuç ilişkisi temelinde »misilleme eylemine« yol açan nedenlerden kimin sorumlu olduğudur. Soğukkanlı düşünebilen herkes, elini vicdanına koyar ve gelişmeleri bütünselliği içerisinde değerlendirirse, asıl sorumlunun ısrarla sürdürülen devlet politikası olduğu sonucuna varır. Barut, dış etki olmadan, yani ateş veya kıvılcım olmaksızın patlamaz. Patlama bir sonuç ise sorumlu kıvılcımı çakandır. Bana göre kundaklanan otobüste yaralanarak yaşamını yitiren genç kızın, Diyarbakır'da sırtından vurulan gencin, Tokat'taki 7 askerin ve bugüne kadar yaşamını yitiren onbinlerce insanın faili, tek tipci ve inkarcı devlet politikalarıdır.

Sivil ve askeri bürokrasinin bir kesimi ile mutabakat halinde hareket eden AKP hükümeti ve insanlığından şüphe duyulması gereken yaklaşımlarla güya muhalefet yapan CHP ve MHP, bugünkü devlet politikasının ve süregiderek, kitlesel cinnet haline dönüşme tehlikesi altında olan toplumsal iklimin sorumlularıdır. Ama velakin, Tokat eylemi, hangi duygularla gerçekleştirilmiş olursa olsun, savunulabilecek hiç bir yanı olmayan ve barış çabalarını tökezleten bir eylemdir! Bir kere eylem savunma amacıyla gerçekleşen bir eylem değildir. İkincisi ve daha da vahimi, kin dürtüsünün doğurduğu intikam duygusuyla gerçekleştirilmiştir. Bunun başka izah tarzı olacağını hiç zannetmiyorum.

İntikam, hiç bir zaman akıllı bir yol gösterici olmamıştır. İntikam duygusu, insanı insan yapan değerleri uyuşturarak, insanı esir alıp, kendi kendine zarar verdiren bir köle taciridir. Tarih kanıtıdır: özgürlük, eşitlik ve

kurtuluş hedefiyle yola çıkan hareketler, ne zaman intikam duygusuna kapılırsa, o denli mevzii kaybetmiş, o denli inandırıcılıklarını yitirmişlerdir.

Ve üçüncüsü, bu eylem Bingöl ve Başbağlar gibi, haklı olunan davaya haksızlık eden bir eylemdir. Bu nedenle savunulabilecek hiç bir yanı yoktur. Kürt Özgürlük Hareketinin daha önceleri olduğu gibi, bu sefer de eylemin eleştirel değerlendirmesini yapacağını ve sonuçlarını kamuoyu ile paylaşacağını tahmin ediyorum.

Şimdi önemli ve gerekli olan, Fırat'ın Doğusu ve Batısında onurlu bir barış ve demokratikleşme sürecinin gerçekleştirilmesi için mücadele verenlerin, soğukkanlılık içerisinde dik durabilmeleridir. Bilinçli veya bilinçsiz, dışarıdan etkiyle ve etkilenmeden gerçekleşen Tokat eylemi, bu süreç için uğraş verenlere geri adım attırmamalıdır. Hele hele bir Türkiyeli sosyalistin yazdığı gibi »CHP, MHP ve PKK« talihsiz yorumuna hiç mi hiç düşülmemelidir. Öyle olursa intikam duygusu hepimizi esir alır. Şimdi her noktada intikam duygusuna esir olunmamasında yatmaktadır bütün mesele.

DTP'NİN KAPATILMASI VE FIRSATLAR

16 ARALIK 2009

Anayasa Mahkemesi'nin, Demokratik Toplum Partisi'ni hem anayasal mevzuatları çiğneyerek, hem de demokratik hukuk devleti ilkelerini gözardı ederek kapatma kararı, dökülen timsah gözyaşlarının üstünü örtmeyen bir biçimde, Türkiye siyasetinin ve egemenlerinin çıkmazına işaret etmektedir. Türkiye'deki karar vericiler ve vesayet rejimi bu kararla bir kez daha **Kürt Sorunu**'nu yönetemediklerini teyid etmişlerdir. Ama aynı şekilde de, gerek radikal bir biçimde politize olmuş Kürt halkının protestoları, gerekse de Kürt halkının yasal siyasî temsilcilerinin tutarlı tavırları ile, **yönetilenler böyle yönetilmeyi istemediklerini** kanıtlamışlardır.

Sürecin gelinen noktasında Anayasa Mahkemesi'nin kararını hukuksal açıdan değerlendirmek bence gereksiz. Çünkü böylesi bir yaklaşım, sadece yürürlükte olan 12 Eylül cunta anayasasının bir kısım değişikliklerle »demokratikleştirilebileceği« yanılıgısına düşürmekle kalmaz, aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin en büyük handikapı olan sivil ve askerî bürokrasinin oluşturduğu ve tüm çelişkilerine rağmen AKP hükümeti ile kısmî uzlaşısı içerisinde olan vesayet rejimini kabullenme sonucuna da yol açar. Bir ceza yasasından pek farklı olmayan T.C. Anayasası ve yürürlükteki onca yasaya rağmen, bunları kökten değiştirmeden ülkenin »demokratikleşebileceğini« inanan varsa, buyursun kararı hukuksal olarak değerlendirsin.

Bu çerçevede belki de bir noktanın altını çizmekte yarar var: Kürt ha-

reketi, bilhassa DTP, vesayet rejiminin baskısına, tüm antidemokratik uygulamalara, TBMM'nin şüpheli meşruiyetine rağmen, gönüllü birlik-teliği istediklerinin altını kalın çizgilerle çizerek bağımsız adaylarla genel seçime katılmış ve TBMM'nde grubunu oluşturmuştur. Bu, meşruiyet-sizliği, başta Anayasa olmak üzere antidemokratik yasaları ve Türkiye Cumhuriyeti'nin »demokratik« bir ülke olduğunu tanımak değil, demokratik dönüşümü gerçekleştirmek, herkes için onurlu ve adil bir barışı sağlayacak bir sürece girmek ve gönüllü birlikteliği teşvik edecek bir atmosfer yaratmak için, herşeye tahammül ederek sivil bir yol izleme iradesiydi. Türkiye'deki karar vericiler ile çoğunluk toplumunun, emek hareketinin, demokratların, solcuların ve liberallerin önemli bir kesimi bu iradeye gereken olumlu yanıtı verememişler, tarihsel bir fırsatı kullanabilme basiretini gösterememişlerdir.

Şimdi hiç kimse kalkıp Kürt hareketine akıl verme ukalalığına düşmemelidir. AKP hükümeti elindeki parlamenter çoğunluk, arkasındaki toplumsal destek ve askerî yönetimi köşeye sıkıştırmışlığı ile parti kapatmalarını önleyebilecek adımları atabilir, barışa yönelik umutlara yanıt verebilirdi, ama yapmadı. Türkiye'deki sol hareketlerin önemli bir bölümü, Kürtlerin yasal siyasî temsilcilerinin TBMM'nde bulunmalarını sınıf mücadelesinin önünü açmak için bir olanak olarak görebilir, bu olanağın kaybedilmemesi ve demokrasi mücadelesinin öncellenmesi için parlamento dışı mücadeleyi, geniş toplumsal ittifaklar örmeye çalışarak yönlendirebilir, bütün eleştirilerine rağmen Komünist Partisi Manifestosu'nun kategorik emri olan »tek bir bireyin kurtuluşunun, herkesin kurtuluşunun önkoşulu« olmasını ilke olarak benimseyip DTP'ye sahip çıkabilirdi, ama çıkmadı. Taraf gazetesi başta olmak üzere, liberaller ve sol liberaller, tutuklanan yüzlerce DTP yöneticisinden, Fırat'ın doğusundaki bütün gelişmelerden, Kürt halkının Abdullah Öcalan ve Kürt Özgürlük Hareketi konusundaki hassasiyetinden, TMK mağduru çocukların durumundan, DTP'lilere yönelik tezkerelerin hukukî değil, siyasî olmalarından ve daha nicesinden haberdar olduklarından, »iyi Kürtler, kötü Kürtler« ayırımına karşı çıkabilir, sivil bir yol izleme iradesini kabullenerek, DTP önünde

devlete karşı kendilerini siper yapabilirlerdiler, ama yapmadılar.

Aslında yapmadıklarının, sonucunda salt Kürtlere değil, başta kendilerine zarar vereceğini biliyorlar, ama ah o tuzu kuruların iktidar hırsı olmasa... O »dükkâncılık«, gizli ve rafine ırkçılık, Kürtleri »oy sürüsü« olarak görme yanılığı, »varoluşunun bilincini belirmekte olduğu« realitesini kabullenmeme olmasa... Belki çok şey farklı olabilirdi. Şimdi ise kim Kürtleri yönlerini »dağa« çevirmekten alıkoyabilir ki – Kürtlerin kendilerinden başka?

Böylesine bir ortamda Ufuk Uras, Hüseyin ergün, Baskın Oran, Ali Balkız ve Gencay Gürsoy başta olmak üzere ünlü aydın ve siyasetçiler DTP'lilere »Çözümün Adresi TBMM'dir« başlığı altında bir çağrı yapıyorlar. Çağrıcıların çoğunun iyi niyetinden kesinlikle şüphe duymuyorum elbette, ama »çözümün adresi« gerçekten bu haliyle TBMM mi? Hiç zannetmiyorum.

Bana kalırsa çözümün adresi bellidir. Abdullah Öcalan, Kandil, DTP ve Kürt halkının sivil toplum kuruluşları onca zamandır, tüm Türkiye'yi kucaklayacak, solcusundan demokratına, liberalinden müslüman demokratına kadar geniş toplumsal kesimleri içine alacak bir toplumsal muhalefet hareketinin gerekliliğini, bunun taraftarı olduklarını açıklıyorlar. Çatı Partisi tartışmalarında, Ufuk Uras'ın başını çektiği partileşme sürecinde ve bir çok farklı alanda da »Türkler, Kürtler, demokratlar, Aleviler, Sünniler birleşmelidir« çağrısı yapılmakta, bunun zorunluluğunun altı çizilmektedir.

DTP'nin kapatılmasıyla şimdi yeni bir fırsat daha doğmuştur. Şu an itibarıyla DTP'lilere »mecliste kalın« çağrısı yerine, var olan ve kurulma sürecindeki bütün oluşumlar örgütsel egoizmlerini geride bırakarak Kürtlere **»gelin, oluşturduğunuz Demokratik Toplum Kongresi'ni tüm Türkiye'ye yayalım, bu ortak kongreyi siyaset aracına dönüştürelim«** çağrısını yapmalıdırlar. Aydınlar, siyasetçiler, örgüt temsilcileri:

birakın halklar karar versin. Tepeden inmeçi yaklaşım yerine, geniş toplumsal kesimlerin içerisinde yer alacağı, gerçek anlamda »Edirne'den Ardahan'a« herkesin sayısal çoğunluğuna bakılmaksızın eşit haklı katılacağı bir halklar hareketi yaratılsın. Hiç merak etmeyin; sağduyu galip gelir, hak eden milletvekili olabilir, katılımcı yönetici olabilir.

Şimdi, radikal demokrasiyi gündelik yaşamda gerçekleştirme, egemenlere karşı gerçek bir alternatif yaratma fırsatı doğmuştur. Partinizi, örgütünüzü, gazetenizi, derneğinizi, »dükkanınızı« bir kerecik düşünmeyin. Ortak siyaset aracını yaratma teklifi ile Kürtlere giderseniz, Kürt halkının sizleri ellerinin üstünde taşıyacağına emin olabilirsiniz. Gerçek anlamda **Demokratik Cumhuriyet**'in, hiç kimsenin soyu, soyu, dini, dili, etnik kökeni veya cinsel tercihi nedeniyle dışlanmayacağı, ama imtiyaz da görmeyeceği adil, eşit haklı, barışçı, sosyal, ekolojik kaygılı ve demokratik bir ülke, herkesin, ama herkesin yararınadır. Tekil çıkarlar yerine, ortak demokratik çıkarların savunulmasına amasız fakatsız var mısınız?

Görebildiğim kadarıyla Kürtler buna hazır, ya siz?

KAPİTALİZM SAĞLIĞA VE DOĞAYA ZARARLIDIR

19 ARALIK 2009

Bazen TV-kanallarının çokluğu işe yaramıyor değil: izlediğim bir belgesel kanalında konuşan bir çevre uzmanı »yerküre, biz insanlar olmadan da var oldu, var olacak. Ama biz, yerküre olmadan nasıl var olacağız?« diye sorarak, izleyicilerin vicdanına hitap ediyordu. Başka bir programda ise, dünyanın, insanlık yok olduktan sonra nasıl kısa bir süre içerisinde kendi kendisini tekrar doğal haline sokabileceği anlatılıyordu.

Belki naif bir düşünce, ama **Kopenhag İklim Zirvesi** ile ilgili haberleri dinlediğimde, ister istemez bunlar aklıma geliyor. Kopenhag'a baktığımızda, 192 ülkeden 15 bine yakın delegenin bir türlü sorunun özüne gelemediklerini görmekteyiz. Öyle ya, Batılı ülkeler yapacaklarını yaptıklarında ne beklenir ki?

Aslında **Kyoto Zirvesi** de iyi niyetli olarak formüle edilmiş sözüm ona »tedbirler kataloğu«nun sarsılmaz bir duvara: kapitalist ekonominin ve emperyalizmin realitesine çarptığını göstermişti. Anımsayacaksınızdır: büyük şatafatla başlayıp, hayal kırıklığı ile sona eren Kyoto'da sanayileşmiş dünyadan sadece AB ve Rusya, **Kyoto Tutanağı**'nın hedeflerine uymayı kısmen kabul etmişlerdi.

Ancak bu kabul ediş, hedeflerin doğru olduğunu kabulden dolayı değil, zaten Avrupa ve Rusya ekonomileri ile üretimin dönüşümünün 1990'dan bu yana sera gazları emisyonunu azaltmış olduğu gerçeğinden hareketle gerçekleştirilmişti.

Ayrıca AB ile Rusya arasında yapılan ve her fırsatta çok övülen »emisyon ticareti« de, hem iklim değişimini piyasalaştırmak, hem de AB üyesi ülkelerin emisyon bilançosunu çarpıtmak için kullanılmaya başlamıştı. Bununla birlikte Kyoto Tutanağı'nın **»Clean Development Mechanisms«** olarak adlandırılan ve gelişmekte olan ülkelerin »emisyon ticareti« ile elde edilen gelirlerle çevre koruyucu yeni teknolojilere geçmelerini sağlayacağı iddia edilen mekanizmaların, sadece Batılı ülkelere yarayan ve yeni sosyal ve doğal felaketlere yol açan baraj yapımları ve »biyo-yakıt« çılgınlığının sübvansiyonuna dönüştüğü görüldü.

Sonuçta, Kyoto'dan bu yana dünya çapındaki emisyon azalmadı, aksine arttı. Bilim insanları 1990'dan 2000'e kadar yüzde 46 artış olduğunu tespit ediyorlar (1990: 1.5 ppm; 2000: 2.2 ppm). Bu açıdan 2020'ye kadar bir geri dönüşün başlaması olanaksız gibi görünüyor.

Görüldüğü kadarıyla da Kopenhag Zirvesi de Batılı ülkelerin aklanmasından, küresel gerçeklerin çarpıtılmasından ve asıl faturanın, dünyanın yoksullarına çıkartılmasından başka bir işe yaramayacak.

Kopenhag'da az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin kimi temsilcileri ile çeşitli örgüt temsilcilerinin protestolarını yükseltmesi bu nedenle anlamlı ve de gerekli. Ancak bu protestolar »ahlakî çağrılar«dan ibaret kaldığı ölçüde, pek bir şey değişmeyecek.

Protestoların hedefi gerek enerji sektöründe, gerek otomotiv sanayiinde, gerekse de ziraat alanında tekel durumuna gelmiş olan uluslararası şirketler ile kapitalizmin kendisi olmadığı sürece, insanlık iklim değişikliğinin sonuçları ile başa çıkmakta zorlanacak.

Küresel krizlerle boğuşan kapitalist iktisat tarzı, ne insan için, ne de doğa için makul ve sürdürülebilir koşullar yaratabiliyor. Kapitalizm, çalışanların ve dünya nüfusunun büyük bir bölümünü sefalete, yoksulluğa, sömürü baskısı altına itmekle birlikte, doğal yaşam koşullarını da yok etmeye devam ediyor. Dahası, emperyalist güçler iklim değişiminin dünya

çapında kitlesel göçlere yol açacak ve doğal kaynaklar üzerine süren küresel mücadeleleri sertleştirecek olmasından dolayı, şimdiden iklim değişimini »güvenlik rizikosu« olarak ilân ettiler bile.

Yaşamın her alanını, gıdayı, suyu, insan genlerini, enerjiyi, sağlığı, eğitimi, haberleşmeyi, sosyal güvenlik sistemlerini ve daha nicelerini ticarîleştiren ve küresel hegemonya kurmak için hep yeni savaşlar çıkartan emperyalizm, kendi politikalarının sonuçlarını dahi egemenliğini pekiştirecek önlemler ve yeni savaşlar için gerekçe olarak kullanacak.

Ne diyelim; Kyoto, Kopenhag veya başka bir yer olsun. Kentler değişiyor, ama bir gerçek değişmiyor: Kapitalizm, sağlığa ve doğaya zarar vermeye devam ediyor hâlâ.

SAVAŞ VE YALANLAR

26 ARALIK 2009

Yalan, hele hele savaş dönemlerinde, öylesine tatlı bir zehirdir ki, insanın tadtıkça tadası gelir – hem yalan söyleyen, hem de dinleyen için. Bir de bakmışız ki, yalan gerçek olmuş, gerçek ise tahammül edilemeyen bir yalan. Ama bunun daha da kötüsü, artık insanların olup bitenle hiç ilgilenmeyip, yalana gereksinim dahi duyulmamasıdır. Bu durumda söylenenlerin yalan ya da doğru olması fark etmez, çünkü herşey kanıksanmıştır artık.

Batı Avrupa toplumlarının henüz böyle bir durumda olduğunu genelleme yaparak söyleyemesek bile, önemli bir kesiminin kendileri adına dünya çapında yapılan kötülükler, katliamlar ve savaşlarla ilgilenmediklerini, »bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın« misâli, imtiyazlı coğrafyalarındaki görece refahlarına dokunulmadıkça, »yeryüzünün lanetlilerinin« durumunu kaale bile almadıklarını iddia edebiliriz.

Aksi olsaydı, örneğin Almanya’da savaş partileri seçimleri kazanabilirler miydi? Son genel seçimlerin sonuçları aslında absürd bir toplumsal duruma işaret ediyor. Çünkü yapılan araştırmalar halkın geniş bir kesiminin Afganistan’daki savaşa karşı olmasını göstermesine rağmen, seçimi kazananlar, Afganistan’daki savaşı daha da yoğunlaştırmak isteyenler oldu. Dahası, gene yapılan araştırmalara göre, »savaşan şahinler«, yani Almanya’nın dünya çapında savaşlara girmesini isteyen, bütçeyi buna göre şekillendiren politikacılar şu anda seçmenin en çok beğendiği ve güvendiği isimler.

Örneğin Der Spiegel dergisinin yaptırdığı 17 Aralık 2009 tarihli son ankete göre, Alman seçmeni başta Cumhurbaşkanı Horst Köhler (yüzde 82) olmak üzere, en fazla Şansölye Angela Merkel ile Federal Savunma Bakanı Karl-Theodor zu Guttenberg’e (her ikisi de yüzde 73) güveniyor. İşin ilginç tarafı, araştırmayı yapan şirketin Bakan zu Guttenberg’in neden bu kadar çok sevildiğini »Savunma Bakanı savaşın adını anarak gönülleri feth etti« diyerek açıklaması. Başka bir araştırma şirketinin yaptığı ayrı bir ankete göre de »Almanların çoğunluğu, zu Guttenberg’in daha önemli roller oynamasını istiyor«.

Savunma Bakanı zu Guttenberg’in böylesine »sevilen politikacı« durumuna gelmesini sağlayan Kunduz Bombardımanı tartışması oldu. Anımsayacaksınız: 4 Eylül 2009 tarihinde bir Alman albayının emri ile Afganistan’ın Kunduz kenti yakınlarında, iki benzin tankerinin etrafında toplanan insanların üzerine atılan bombalar sonucunda 142 insan yaşamını kaybetmişti; yaralıları saymıyorum bile. Sonradan bu bombardımanın NATO kuralları çerçevesinde bile hukuksuz olduğu, savaş suçu işlendiği ortaya çıktı ve tartışmalar Alman Genelkurmay Başkanının istifasına yol açtı.

Şimdi ise Araştırma Komisyonu hâline dönüştürülen Federal Parlamento Savunma Politikaları Komisyonu Kunduz olayını araştırarak. Ancak araştırma konusu, olayın savaş suçu olup olmadığı değil, Savunma Bakanı’nın sivillerin öldürülmesini hangi tarihte öğrendiği ve parlamentoya yalan söyleyip söylemediği. Zu Guttenberg, Eylül’de bombardımanın »askerî açıdan gerekli olduğunu« savunurken, detaylar ortaya çıktığında bombardımanı eleştirmiş ve Genelkurmay Başkanını suçlamıştı. Muhalefet partileri bakanın kısa zamanda görüş değiştirmesi nedeniyle istifasını isterlerken, seçmen bakana sahip çıkmaya başladı.

Forsa Araştırma Şirketi yöneticisi olan Manfred Güllner bu durumu şöyle açıklıyor: »Alman yurttaşları için bakanın nelerden, ne zaman haberdar olduğu önemli değil. İnsanlar bunu bürokratik bir sorun olarak

görüyorlar. Ve yurttaşlar, politikacıların her zaman doğruyu söylemesi gerektiğine zaten inanmıyorlar. Yalan söylediği iddiası bakanın imajını zedelemeyecektir, aksine Afganistan'daki askerî tedbirleri savaş olarak nitelendirdiği için, yurttaşların gözünde puan kazanmıştır.»

Tavsiye ederim, Güllner'in bu tespiti bir kez daha okuyun. Zu Guttenberg savaşa, adıyla sanıyla savaş dediği için puan topluyor! Bu konuda zu Guttenberg'e halktan gelen tek eleştiri ise, Savunma Bakanlığı'nın bombardımanında ölenlerin yakınlarına tazminat ödemek istemesi üzerine yoğunlaşıyor. Çeşitli internet sayfalarında yaygın olan genel tenor şu: »Teröristlerin yakınlarını biz mi besleyeceğiz?«.

Zu Guttenberg artık yalan söylemeye gerek duymadan Alman seçmeninin nezdinde puan toplarken, Federal Cumhurbaşkanı Horst Köhler de başka bir »gerçeği« dile getiriyor: Köhler 18 Aralık 2009 akşamı yayınlanan geleneksel Noel Konuşması'nda, savaşın bir diğer yüzüne değinip, »Afganistan'daki askerlerimizi düşünüyorum. Vatandan bu kadar uzakta güvenlik ve barışçıl kalkınma için uğraş verenlerin görevinin bizim için hangi anlama geldiğini biliyor muyuz?« diyerek, vatan cephesinin »sağlam durmasına« atıfta bulunuyordu.

Köhler uzun bir süreden beri hükümet politikacılarından »hal-ka Afganistan'daki angajmanımızı doğru anlatmalarını« istiyordu. Görüldüğü kadarıyla Federal Hükümet Alman halkına artık »doğruları« söylüyor ve puan topluyor. Yalana bile gerek kalmadığına göre, vatan cephesi kurulmuş demektir. Alman halkı »sevgi ve kardeşliğin bayramı« Noel'i huzur ve refah içinde kutlarken, Afganlara bomba atılmış, siviller ölmüş – kimin umrunda?

BASKIN ORAN HOCAYA AÇIK MEKTUP

25 ARALIK 2009

Değerli hocam,

20 Aralık 2009 tarihli Radikal gazetesinde yayımlanmış olan yazınızı okudum. Açıkçası, Türkiye'de Kürt olmayan ve kendisini sol cenahta tanımlayan geniş bir kesimin genel yaklaşımlarını ifade ettiğinden – kale alıp almayacağınızdan bağımsız – size yazmak istediğim. Doğrudan mail adresinize sahip olmadığım için, bununla birlikte şahsınız üzerinden bahsettiğim sol kesime de seslenme gereksinimiyle açık mektup biçimini tercih ettim. Yazı elinize geçer, fırsat bulup yanıt verirseniz, bu diğer okurlar için de geçerli, belki olumlu ve ufuk açıcı bir tartışmaya gireriz ümidindeyim.

Öncelikle şunu belirtmeliyim; ben Kürt değilim, gerçi »kimliğim« sorulduğunda sosyalist olduğumu söylerim, ama gelenektendir diyerek Laz olduğumu söyleyeyim. PKK'li de değilim. Ama bir sosyalist, bir radikal demokrat olarak Kürt Özgürlük Hareketi ile eleştirel dayanışma içerisinde olduğumu, Kürt halkının kurtuluşunun, birey olarak kendi kurtuluşunun önkoşulu olduğuna inandığımı vurgulamalıyım. Hani, aşağıda yazdıklarımı »taftar Kürt'sün, doğaldır söylediklerin« demeyesiniz diye belirtiyorum.

Şimdi değerli hocam, sonunda söyleyeceklerimi başta söyleyeyim de, meramım anlaşılsın. Hoş, dostlarımdan kimi »yahu çok patavatsızsın, akım derken bokum dememeye çalış« diye çokça beni uyarır, ama öyle

zannediyorum ki söyleyeceklerim benim patavatsız oluşumdan bağımsız, sizin ve içerisinde olduğunuzu düşündüğüm geniş kesimlerin realitesinden dolayı rahatsız edici olacaktır. Evet, sizi latent ırkçılıkla ve yazıp-çizdikleriniz, söylediklerinizle, aldığınız pozisyonla – isteğiniz öyle olmasa da – Türkiye'deki vesayet rejimine destek olmakla itham ediyorum.

»Hoppala, bu da nereden çıktı?« diyebilirsiniz tabii ki. Ama gerekçelerimi okursanız, size çamur atmaya çalışan bir zırdeli olmadığımı, aksine sizi ve sizin gibi düşünenleri adil, sosyal, eşit haklı ve barışçıl bir geleceği sağlayacağına inandığım gerçek anlamda bir demokratikleşme süreci için kazanmak, ortaklaşmak, tüm farklılıklarımıza rağmen birlikte mücadele koşullarını yaratmaya katkıda bulunmak istediğimi anlayacağınızı umuyorum. Rosa Luxemburg'un dediği gibi »temizleyici olan eleştiri ve özeleştiriye« tüm şiddetiyle bu amaçla kullandığımdan emin olabilirsiniz.

Size, bir bilim insanına »latent ırkçılığı« tanımlamama gerek yoktur sanırım. Almanya'da yaşadığım ve açık ve latent ırkçılığa yaşamımın her alanında, neredeyse her an maruz kaldığımdan olacak, »beyaz olanların« haklar temelinde kendinden zayıf olanlara akıl vermelerine, onlara »yardıma muhtaç zavallılar« muamelesini yapmalarına, onlar adına konuşmalarına karşı aşırı bir hassasiyetim var. Tanınmış bir akademisyen, bir yazar olarak toplumsal kesimler arasında saygın bir yeri olan, gelir düzeyi ortalamanın üzerinde bir insansınız. Lütfen eleştiri olarak algılamayın, sadece bir tespit yapıyorum. Sonuç itibarıyla elindeki hakları geniş bir biçimde güvencede olan ve düşüncelerini neredeyse engelsiz olarak yaygın medyada ifade edebilen bir elitisiniz. Eğer böylesi bir konumdayken, haklarınıza, konunuza ulaşabilmeleri – şu an itibarıyla – olanaksız olan bir toplumsal gruba nasıl düşünmeleri gerektiğini söylediğiniz, örneğin kendi deyiminizle »Kürtlerin neyi, nasıl içlerine sindireceklerine« siz karar verdiğiniz andan itibaren, muhtelemel eleştiri ile hor görme, küçümseme, reşit olmayan muamelesine tabi tutma arasındaki ince sınırı geçmiş olursunuz. Anımsarsanız, DTP'nin TBMM Grubu'nda

yaptığınız bir konuşmada da »sizi (Türk ve Kürt) milliyetçiliklerinden koruyacağız« biçiminde bir konuşma da yapmıştınız. Yani sonuçta uzun zamandan beri sürdürdüğünüz çizginizde tutarlısınız. Ama bu tutarlılık, maalesef bir »beyaz adam« tutarlılığıdır.

ELMAYLA ARMUT MESELESİ

Öyle zannediyorum ki, Kürtlerin »kurtarıcıya« ihtiyacı yok, hele hele neyi nasıl yapacaklarını söyleyip, konuşması gerektiğinde susanlara, neden-sonuç ilişkisini göz ardı edip, güçlü ile zayıfa »eşit mesafede« durup, haksızlığa ses çıkartmadan ortak olanlara hiç. Görebildiğim kadarıyla Kürtler, kurumları ve örgütlü halk hareketiyle yeterince siyasî rüşlerini ispatlamış durumdadır. Paternalist akıl vericilik bu noktadan itibaren ince ve rafine ırkçılığa yol açar. Bunu bir düşünmenizi isterim.

Yazınıza, İsa peygambere atfedilen bir söz ile tanık göstermeden önce ilginç bir tespit ile başlamışsınız. Sizin deyiminizle »bir takım rahatsız edici paralellikler« kuruyor, TSK ile Kürt Özgürlük Hareketini aynı kefeyle koyuyorsunuz. Buna gerekçe olarak da, aslında tüm TSK'nin »darbeci« olmadığını, sadece bir bölümünün, »cuntaların« darbeleri emrettiğini belirtiyorsunuz. Hocam ne çabuk unutuluyorsunuz? Hadi bırakalım İttihat ve Terakki geleneğinin Cumhuriyetin kurulduğu günden bu yana devam eden vesayetini, 12 Eylül 1980 sabahı Pentagon'dan yapılan »our boys« açıklamasında mı unuttunuz? Elbette TSK homojen bir yapı değil, ama bugüne kadar yapılan darbelerin hesabını soran, sorumlularını eleştiren veya askerlik mesleğinde meşru bir tavır olan »kanunsuz emre itaat etmeyen«, darbelere karşı çıkan kaç tane subay tanıyor musunuz? »Tüm TSK'yı darbeci olmakla suçlamıyoruz. Neden? Çünkü bu rezilliği Genelkurmay emretmedi« diye yazıyor ve TSK içinde gayrimeşru olan bir veya bir kaç grubun darbe yaptığını belirtiyorsunuz. Etmeyin hocam, bu kadar naif olamazsınız.

TSK'nin »gayrimeşru gruplarca yapılan darbelerle« aslında bir ilişkisi ol-

madığını, Genelkurmay'ın günahsız olduğunu iddia ettikten sonra, Tokat eylemini örnek göstererek, PKK'nin de benzer bir durumda olduğunu kanıtlamaya çalışıyorsunuz. Egemenlerin, yaygın medyanın uzunca bir süreden beri sürdürdüğü bilinçli dezenformasyon enstrümanlarını kullandığının farkında değilsiniz herhalde. Farkında olsaydınız, kullandığınızı »ölçütün« yanlışı olduğunu ve tutarlı olmadığını görürdünüz. Kaldı ki »iki tarafa karşı« tavrı alındığını iddia etmek, Veysi Sarsözzen'in bir yazısında doğru tespit ettiği gibi »sahtecilik« olmakla birlikte, güçlünün yanında taraf olmak anlamına gelmektedir.

Size devletin ne olduğunu anlatmama gerek olmadığını düşünüyorum, bu bir. İkincisi, bir bilim insanı olarak kullandığınız terimlerin en azından uluslararası hukukta nasıl tanımlandığını bildiğinizi varsayıyorum. Üçüncüsü, literatürde silahlı mücadele hakkında yazılı olanları okuduğunuz, en azından haberdar olduğunuzu düşünüyorum.

Öncelikle »terör« tanımını soğukkanlı bir biçimde bir kez daha düşünmenizi salık vereceğim. Umarım bir bilim insanı olarak ideolojik hegemoni kurma amacıyla – bkz. Irak İşgali, Afganistan/Pakistan Savaşı ve diğerleri – kullanılan »terör« tanımını sorgulamadan kullanmaktan siz de rahatsız oluyorsunuzdur. Hadi diyelim Tokat eylemini yanlışı bulduğunuz için bu tanıma kullandınız. Ama bu eylem gökten inmedi ya? Hadi sizin deyiminizle »PKK içinde bir grup açılımı sabote etmek için« bu eylemi yaptı. Peki bunun öncesi? PKK içinde bir grubun »boş durmaktan sıkıldık, bir kaç asker öldürelim de vakit geçirelim« diye eyleme kalkışdıklarını düşünmüyorsunuzdur herhalde.

Tokat eylemi gibi bir misillemenin geleceği gün gibi açıktı. Sizin pek övdüğünüz »açılım« süreci boyunca PKK'nin tüm ateşkes açıklamalarına ve barış çağrılarına rağmen 80'den fazla gerilla öldürülmüş, ısrarla operasyonlar devam ettirilmiş, DTP'liler üzerindeki baskılar artırılmış, özellikle Batı illerinde kin ve nefret ortamı körüklenmiş, Kürtlerin bütün hasasiyeti bilinmesine karşın, kasten yapıldığı gösterile gösterile Abdullah

Öcalan'ın tecrit koşulları ağırlaştırılmış, bu durum protesto eden Kürt göstericilere karşı güvenlik güçleri ileri sürülerek, Diyarbakır'da bir genç öldürülmüş ve devletin bu politikalarla, Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye etmek istediği açıkça ilân edilmişti. Yani tüm bunlar bir »misilleme eylemine« açık davetiyeydi. Savaşın sürdüğü bir ortamda başka nasıl bir sonuç çıkartabiliriz ki?

Burada HPG anakarargâhının bu »misilleme eylemine« sahip çıkmış olması talidir, çünkü bir sonuçtur. Yani, bizlerin doğru bulup bulmamasından bağımsız, silahlı mücadele yönteminin ve bu yöntemin gereğinin bir sonucudur. Esas olan ise neden-sonuç ilişkisi temelinde »misilleme eylemine« yol açan nedenlerden kimin sorumlu olduğudur. Soğukkanlı düşünebilen herkes, elini vicdanına koyar ve gelişmeleri bütünselliği içerisinde değerlendirirse, asıl sorumlunun ısrarla sürdürülen devlet politikası olduğu sonucuna varır. Barut, dış etki olmadan, yani ateş veya kıvılcım olmaksızın patlamaz. Patlama bir sonuç ise sorumlu kıvılcımı çakandır. Bana göre kundaklanan otobüste yaralanarak yaşamını yitiren genç kızın, Diyarbakır'da sırtından vurulan gencin, Tokat'taki 7 askerinin ve bugüne kadar yaşamını yitiren onbinlerce insanın faili, tek tipci ve inkarcı devlet politikalarıdır.

Bana kalırsa bunları siz de çok iyi biliyorsunuz. Kirli savaşı, işkenceleeri, yargısız infazları, baskıları, Kürtlerin kendilerini ifade etmelerinin engellenmesini, köy yakmaları, zorunlu göçleri, reşit olmayan çocukların nasıl mağdur edildiğini, darbe anayasasının ve antidemokratik onlarca yasanın hâlâ yürürlükte olduğunu ve TSK yönetiminin bu gelişmelerde bütünsel olarak taşıdığı sorumluluğu bal gibi biliyorsunuz. Maalesef son günlerde çokca moda olan »iyi Kürt, kötü Kürt« ayrımını siz de yapıyorsunuz.

İyi niyetli olmadığınızı söylemiyorum, kuşkusuz iyi niyetlisiniz. Ama unutmayınız ki, cehenneme giden yollar iyi niyet taşlarıyla döşelidir.

»GÜNAHSIZ OLANLAR İLK TAŞI AT SIN« MI?

DTP'yi eleştirebilirsiniz. Buna karşı çıkacak değilim. Ama lütfen elinizi vicdanınıza koyarak bu eleştirileri yapın. Bakın, yazınızda eleştiriyi Kürtlere söylüyor, Avrupa Kürdistan Dernekleri Federasyonu KOMKAR'dan bir alıntı yapıyorsunuz. KOMKAR'dan bir çok arkadaşı şahsen tanırım. Bu arkadaşların kendileri dahi »tüm Kürtler« adına konuşmazlarken, sizin sanki Kürtlerin çoğunluğu böyle düşünüyor gibi alıntı yapmanızın, kusura bakmayın ama, bilimsellik, objektiflikle hiç bir âlâkası yok.

Kürtlerin bir bütün olarak aynı siyasî görüşü taşımadığı elbette malûm. Çeşitli örgütler, kurumlar, çeşitli kesimler var. KOMKAR bunlardan sadece bir tanesi. Ancak örgütlerin yanısıra halkın görüşlerini neden alıntılamıyorsunuz? Milyonlarca Kürdün »Abdullah Öcalan siyasî irademdir« demesini neden es geçiyorsunuz? Sokaklara dökülen onbinlerce insanın asıl isteminin salt »17 santimetrekareden« ibaret olmadığını neden kaale almıyorsunuz?

KOMKAR'ın bildirisinde yer alan cümleleri alıntılararak, DTP'nin asıl muhatabı işaret etmesini yanlış bulduğunuzu teyid ediyorsunuz. Ama neden gerçek bir demokratın, bir liberalin, bir solcunun söylemesi gereken şeyleri, yani başta Abdullah Öcalan olmak üzere, bütün politik tutukluların serbest bırakılmasını neden talep etmiyorsunuz? DTP'ye »kendini inkâr edercesine kalkıp Öcalan'ı muhatap gösterdi« diye kızıyor, DTP'nin var olma gerekçesini, Kürt halkının kendi kurtuluşunun sembolü haline getirdiği Abdullah Öcalan gerçeğini, aynı egemenlerin yaptığı gibi asıl siz inkâr ediyorsunuz.

Kusuruma bakmayın ama, nasıl DTP'nin kapatılmasında sözüm ona »güvercin, şahin ayırımı« rol oynadıysa, sizin yazdıklarınız da aynen Kürtlere yönelik tasfiye politikalarını, daha dün Barış ve Demokrasi Partisi BDP üyesi olan eski DTP'lilerin tutuklanmalarında devlet güçlerine destek olmaktadır. Siz ve sizin gibi iyi niyetli demokratların bir türlü

gerçek demokrat olamaması, elmayla armutu karşılaştırması, »iki tarafa karşı olarak« tarafsızlık kisvesi altında, bilinçli ya da bilinçsiz taraf olması, AKP hükümetinin vesayet rejimi ile ortaklaşarak sürdürdüğü saldırgan politikaların en büyük destekçisi olmaktadır.

Unutmadan şunun da altını çizeyim: Devleti eleştirerek »şimdi bütün bu durumlar karşısında, barışçı Kürtler PKK'ya nasıl karşı çıksın? Ben Kürt hareketine nasıl daha fazla yükleneyim? "Devlet" bırakmıyor ki!« diye yazıyorsunuz. İlahi hocam, bir de devlete şöyle bir yükleneniz nasıl olur? PKK'nın en yetkili ağızlarından barış, ateşkes, demokratik çözüm diye diye çağrılar, açıklamalar yaptığı hiç mi okumadınız? Hem sahi kimdir bu »barışçı Kürtler«? Onu da bir açıklasanız da, aydınlansak. Peki, Fırat'ın doğusunda sokaklara dökülen onbinlerce Kürt, »PKK halktır, halk burada!« diyerek savaş mı istediklerini düşünüyorsunuz? Abdullah Öcalan'ın Demokratik Cumhuriyet çağrısında mı savaşkan olan?

Sevgili hocam,

Kürtlere akıl vermek yerine, bir kere empati geliştirmeyi denesenez, nasıl olur? Belki o zaman, PKK'yi yok etmenin ancak yeni bir jenosid ile olanaklı olacağını; savaşa karşı çıkmanın kıstasının, savaşın nedenlerini ortadan kaldırmaya çalışmak olduğunu; Kürtlerin paternalist avukatlara değil, kendi iradelerini ifade ederken önkoşulsuz dayanışmaya ihtiyacı olduklarını ve Kürt halkının da tahammülünün bir sınırı olduğunu göreceksinizdir.

Sizin barışı, demokrasiyi, eşit haklı bir geleceği özlediğinizden zerre kadar şüphem yok. Zaten bu nedenle biraz gecikerek de olsa, size yazma ihtiyacını hissettim. Ama barış, demokrasi, eşit haklı bir gelecek kendiliğinden, biz öyle arzuluyoruz diye oluşmayacak. Uğruna mücadele verilmezse eğer, bedelini ödemeyi göze alamazsak, herşey olduğu gibi kalacak. Ama bunun için önce realiteleri kabullenmemiz, »neyin, ne olduğunu« söylememiz gerek.

DTP kapatıldı. Kapatılan kaçınıcı parti, saymadım bile. Ama önümüzde hâlâ fırsatlar var. Belki BDP’de kapatılacak. Gene bir sürü politikacı göz altına alındı, hiç şüphesiz sırada daha onlarca var göz altına alınacak olan. Peki biz, Kürt olmayanlar ne yapacağız? Siz, sayın hocam, bundan sonra ne yapacaksınız? »Bağımsız ve tarafsız« kalmayı daha ne kadar iinize sindireceksiniz?

Gelin, Şimdiye kadar olduğundan farklı davranalım. Demokrasiyi, barışı radikal bir biçimde gündelik yaşamımızda gerçekleştirmek, geleceği birlikte yeniden kurmak için vesayeti, kirli savaşı, AKP sahteciliğini, bariz taraftarlık olan »taraftarsızlığı«, ayrımcılığı iimize sindirmeyelim. Gelin kendimizi örgütlü halkın kucağına bırakalım, Kürt halkının politizasyonunu, örgütlülüğünü tüm ülkeye yayalım. Tuzu kuru konumumuzu, ayrıcalıklarımızı, imtiyazlarımızı, »dükkânlarımızı«, tekil çıkarlarımızı bir süreliğine de olsa, bir yana bırakalım. Gelin beraberce BDP’ye katılalım, BDP’nin sıradan neferleri olalım, kendimizi barışçıl ve demokratik çözüm isteyen Kürtlerin önüne siper edelim. Gelin Kürtlerin kendi yazgılarıyla baŐbaŐa kalmalarına engel olalım, egemenlerin körükledikleri iç savaş potansiyelinin, cinnet selinin önüne barikat olalım. Hiç kimsenin soyu, sopu, dini, dili, etnik kökeni veya cinsel tercihi nedeniyle dışlanmayacağı, ama imtiyaz da görmeyeceği adil, eşit haklı, barışçıl, sosyal, ekolojik kaygılı bir gelecek, gerçek anlamda demokratik bir cumhuriyet için gücümüz ölçüsünde, verebileceklerimizi verelim. Gelin barış için, demokrasi için, özgürlük için gökyüzünden ateŐi yeryüzüne indirelim!

Başarısız olsak da, en azından bizden sonraki kuŐaklara, yüzümüz ak, hiç olmazsa zincire vurulan Prometheus gibi yapabileceklerimizi yapmaya çalıŐtık, verebileceğimiz verdik diyebiliriz. Bu kadarcığı bile uğruna mücadele etmeye değer sevgili hocam, fazlasıyla değer!

Ortak özlmlerimizin hatırına sivri dilimi hoş göreceğiniz ümidi ve barışın, demokrasinin, özgürlüğün esas olduğu bir geleceğe olan sarsılmaz inancımınla yeni yılınızı kutlar, sağlıklı ve aydınlık günler dilerim.

Dostlukla, sağlıcakla kalınız.

